

فرهنگ کتابهای فارسی

از قرن چهارم ها ۱۳۰۰ ۵۰ میل.

درباره کتابهای یکهزار ساله ادب فارسی

محمود مدبری

بخش دو

شیرین و فرهاد: s.-o-farhad

مشنویی است از جمله مشنویهای سلیمی شاعر قرن نهم که در برابر «خسرو و شیرین» نظامی سروده است.

منشی گری و خطاطی : monsi gari-va-xattati

رسالهای درفن و فواید خطاطی است از سامی نیشابوری در قرن دوازدهم.

فونکت کتابهای فارسی = مجموعه مدلبوی

بخش دو

۸	۰۳۶
۱۲	۸

Wk

great white

1.58

فرهنگ کتابهای فارسی

از فرن چهارم تا ۱۳۰۰ ه ش.

بخش دوم

محمود مدبری

۱۳۶۴

نشریه - تهران چندوق پستی ۳۹۶ - ۱۵۷۴۵
تلفن ۸۵۰۴۴۶ فرهنگ کتابهای فارسی
 محمود مدیری
 چاپ اول ۳۰۰۰
 چاپخانه آزاد
 حروف چینی مسعود تایپ ۸۳۸۶۹۰
 صحافی نوادانش
 دو ده جلدی ۱۵۰۰ دیال

شرح مثنوی معنوی : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{masnavī} - \text{ye} - \text{ma}'\text{navī}$ متن از مولوی و شرح آن از سروری ترک در قرن دهم است.

شرح مثنوی معنوی : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{masnavī} - \text{ye} - \text{ma}'\text{navī}$ متن از مولوی و شرح آن از آخوند ملاعلی نوری در عهد قاجار است.

شرح مثنوی معنوی : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{masnavī} - \text{ye} - \text{ma}'\text{navī}$ این شرح از حاج ملاهادی سبزواری، حکیم مشهور عهد ناصر الدین شاه قاجار است. (ج)

شرح مثنوی معنوی : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{masnavī} - \text{ye} - \text{ma}'\text{navī}$ شرح منظومی است در دویست و هفتاد و یک بیت از خالص طالبانی کرکوکی در قرن سیزدهم که همچده بیت آغازین مثنوی مولوی را گزارش نموده است.

شرح مخزن الاسرار : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{maxzan} - \text{ol} - \text{asrār}$ «مخزن الاسرار» مثنوی مشهوری از نظامی گنجوی است که محمد بن قوام بن رستم بلخی بکری در قرن هشتم شرح کرده است.

شرح مخزن الاسرار : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{maxzan} - \text{ol} - \text{asrār}$ متن از نظامی گنجوی و شرح آن از عبدالمعزیز بن حسن بن طاهر جونپوری در قرن دهم است.

شرح مخزن الاسرار : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{maxzan} - \text{ol} - \text{asrār}$ این شرح از قاضی ابراهیم تئی هندی در قرن یازدهم است و شرح کوتاهی میباشد.

شرح مخزن الاسرار : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{maxzan} - \text{ol} - \text{asrār}$ از جمله شروح این مثنوی است از محمد بن صالح عربت دماوندی در قرندوازدهم.

شرح مصباح الشریعه : $\ddot{\text{s}}. - \text{e} - \text{mesbāh} - \text{o}\ddot{\text{s}} - \text{šari'a} <\text{e}>$ شرح مصباح الشریعه و مفاتیح الحقيقة، اثر عبدالرزاق گیلانی رانکوی در

قرن یازدهم است.

شرح معنیات : $\ddot{\text{s}}\text{. - e - mo'ammayāt}$

شرح معنیات اسماء حسنی، تألیف محمد بن عثمان لامعی برسوی در قرن دهم است. «معنیات اسماء حسنی» مثنوی است درنود و نهیت به بحر رمل در ذکر اسماء حسنی از «الله» تا «الصبور».

شرح منازل السائرين : $\ddot{\text{s}}\text{. - e - manāzel - os - sā'erīn}$

«منازل السائرين» اثری معروف در تصوف و عرفان است به تازی، از خواجه عبدالله انصاری که در قرن هشتم عبدالرزاق کاشانی آنرا به فارسی شرح کرده است. (ج)

شرح نصاب : $\ddot{\text{s}}\text{. - e - nesāb}$

شرح بر «نصاب الصیبان» فراهی است در لغت عربی به فارسی منظوم، اثر محمد بن فضیح بن محمد دشت بیاضی در قرن دهم.

شرح نصاب : $\ddot{\text{s}}\text{. - e - nesāb}$

از محمد بن جلال بن سلیمان فہستانی در قرن دهم است در شرح «نصاب الصیبان» فراهی در لغت منظوم عربی به فارسی.

شرح نصاب : $\ddot{\text{s}}\text{. - e - nesāb}$

از ابن امیرالحاج در قرن دهم که شرح بر «نصاب الصیبان» فراهی در لغت منظوم عربی به فارسی است.

شرح نصاب : $\ddot{\text{s}}\text{. - e - nesāb}$

شرح «نصاب الصیبان» فراهی است در لغت عربی به فارسی منظوم، از محمد مقیم جعفری در قرن یازدهم.

شرح نصاب : $\ddot{\text{s}}\text{. - e - nesāb}$

از شرف الدین علی بن حجه الله شولستانی در قرن یازدهم که شرحی بر «نصاب الصیبان» فراهی است.

شرح نصاب :

اثر شیخ یوسف بن مانع قرشی است در قرن دوازدهم که از جمله شروح «نصاب الصبیان» فراهی به شمار می‌رود.

شرح نصاب :

یکی از معروف‌ترین شرحهای «نصاب الصبیان» فراهی در لغت عربی به فارسی منظوم است که محمد حسین بن محمد رضا شریف طالقانی در قرن سیزدهم ترتیب داده است. (ج)

شرح نصاب الصبیان :

یکی از شرحهایی است که بر «نصاب الصبیان» فراهی نوشته شده است، توسط کریم دشت بیاضی کوhestanی در قرن یازدهم.

شرح نظم الدرز :

← شرح قصيدة ابن فارض

شرح نهج البلاغه :

از عزالدین آملی بن جعفر بن شمس الدین آملی در قرن دهم است.

شرح نهج البلاغه :

← تنبیه الغافلین

شرح وسیط :

← شرح گلشن راز

شرح وصایا :

شرح وصایای عبدالخالق غجدوانی، اثری است از فضل الله بن روزبهان خنجری در باب پندهای عبدالخالق غجدوانی از مشایخ طریقه نقشبندیه.

شرح وقایع :

← شرح احادیث بروقایع محمدیه

شرح هیات قوشچی : $\ddot{\text{S}}\text{. - e-ha} <\text{e}> \text{y'at - e- qūscī}$

اصل متن در نجوم است، از ملاعی قوشچی ریاضیدان بزرگ قرن نهم که در قرن بعد مصلح الدین محمد لاری آنرا شرح داده است.

شرحی بر اسکندرنامه : $\ddot{\text{S}}\text{arhī - bar - eskandar - nāma} <\text{e}>$

تألیف سراج الدین علی خان آرزو است که شرح و تفسیر مشکلات مثنوی «اسکندرنامه» نظامی گنجوی است. (ج)

شرحی بر مخزن الاسرار : $\ddot{\text{S}}\text{. - bar - maxzan - ol - asrār}$

تألیف محمد بدر خزانه بلخی از ادبای قرن یازدهم هند که شرحی است بر مثنوی «مخزن الاسرار» نظامی گنجوی.

شرف اللغات : $\ddot{\text{S}}\text{araf - ol - loqāt}$

فرهنگ لغات عربی به فارسی و ترکی است، مشتمل بررسی هزار لغت، تألیف میر حسن در اوایل قرن سیزدهم.

شرف النبی : $\ddot{\text{S}}\text{. - on - nabi}$

شرف النبی و معجزاته، در احوال رسول الله (ص) است از ابوسعید خرگوشی واعظ قرن پنجم که در قرن ششم شیخ زین الدین محمود بن محمد علی راوندی به پارسی روان و ساده ترجمه نموده است. (ج)

شرف ایران و افتخار ایرانیان :

← تحفه مظفریه

شر فنامه : $\ddot{\text{S}}\text{. - nāma} <\text{e}>$

بعش نخست «اسکندرنامه» نظامی گنجوی، شاعر نامدار قرن ششم است که به تقلید از «شاهنامه» فردوسی سروده شده و شامل زندگانی اسکندر از آغاز تا پایان است و در آن داستان و افسانه و تاریخ با هم آمیختگی دارد. این مثنوی از بهترین منظومه‌های فارسی به شمار می‌رود. (ج)

شر فنامه : $\ddot{\text{S}}\text{. - nāma} <\text{e}>$

یا منشآت، یاترسل، منشآت و احکام و فرامین سلطان حسین میرزا بایقر است

که خواجه عبدالله مروارید بیانی کرمانی در قرن دهم گرد آورده است. (ج)

شرفنامه : ſ. - nāma<e>

اثری است تاریخی، از شرف الدین بن شمس الدین بدليسی، یکی از امرای عهد صفوی، در تاریخ قوم کرد وصفویان تا اوایل قرن یازدهم. (ج)

شرفنامه : ſ. - nāma<e>

یا منشآت، اثر روح الله منشی شیرازی در قرن یازدهم است.

شرفنامه محمدشاه : ſ. - ye - mohammad ſāh

اثر میر محمد رضا، از شاعران قرن دوازدهم که منظومه‌ای است درباره ناصر الدین محمد شاه گورکانی و چند تن از نیاکانش.

شرفنامه منیوی : ſ. - ye - monyari

کتاب لغت مهمی است، شامل لغات فارسی، ترکی و عربی و همراه با شواهدی شعری، تأثیف ابراهیم قوام الدین فاروقی، از مریدان شیخ شرف الدین احمد بن یحیی منیری در قرن نهم است.

الشرفیه : aš - ſarafiyya<e>

الشرفیه فی تقاضیم العلوم البقینیه، در تقاضیم علوم است، از ابوعلی حسن بن ابراهیم بن ابوبکر سلماسی در اوایل قرن هفتم.

شریفیه : ſarifiyya<e>

یا عقاید اهل سنت و جماعت، اثر میر سید شریف جرجانی دانشمند قرن نهم، در حدوث و قدم عالم و حشر جسمانی.

شش اختر : ſa<e> ſ - axtar

مثنوی است داستانی به بحر ممل، از عبدالکریم سلطان حاکم بانه در قرن سیزدهم:

شش فتح کانگره : ſ. - fath-e-kāngra<e>

← ظفر نامه کانگره

شش فصل : *š. - fasl*

از قدیم‌ترین آثار در باب اسطر لاب است، اثر محمد بن ایوب حاسب طبری ریاضیدان بزرگ قرن چهارم و پنجم.

شطحیات : *šathiyyāt*

(سخنانی از عرفا که ظاهر خلاف شرع دارند)
از تألیفات محمد دارا شکوه در قرن یازدهم است در تصوف.

شعاع : *šo' ā'*

یاقوس و قزح، از خواجه نصیرالدین طوسی دانشمند قرن هفتم است.

شعرای کرمان : *šo'arā - ye - kermān*

اثر میرزا عبدالرزاق گوهر کرمانی در قرن سیزدهم است.

شعشه ذوالفقار : *ša' ša' a<e> - ye - zolfaqār*

حماسه دینی است به نظم و نثر، از محمد شفیع بن بهاء الدین محمد حسینی در عهد کریم خان زند.

شعله دیدار : *šo'la<e> - ye - dīdār*

از مشتوبهای هفتگانه زلالي خوانساری شاعر قرن یازدهم است به بحر مل و مشتمل بر چهارصد و چهل و چهار بیت.

الشاء : *aš - šefā'*

الشاء بتعریف حقوق المصطفی، در اصل به عربی است از قاضی عیاض بن موسی مراکشی از قرن ششم، در صفات پیامبر (ص) و وظایف مؤمنان، که در قرن یازدهم، ابو بکر بن محمد به روچی به فارسی ترجمه کرده است.

شفاء الاسقام : *šefā' - ol - asqām*

(درمان بیماریها)

اثری طبی است از حکیم عبدالرزاق بن عبدالکریم بن عبدالرزاق بزشك کرمانی که به نام میر علی‌شیر نوازی نوشته است.

شفاءالخانی : ūl - xani

در پزشکی است، از شهاب الدین بن عبدالکریم قوام ناکوری در قرن هشتم.

شفاءالرجل : ūl - or - rajol

← شفاءالمرض

شفاءالقلوب : ūl - qolūb

در اصول دین است از حاجی ملام محمود بن محمد تبریزی، معلم ناصر الدین شاه قاجار.

شفاءالمرض : ūl - maraz

یا طب شفایی، یا شفاءالرجل، طب منظوم است به بحر متقارب از شهاب الدین بن عبدالکریم قوام ناکوری پزشک قرن هشتم.

شققات عالمگیری : ūqqāt - e - alamgīrī

یادداشت‌های اورنگ‌زیب عالمگیری، پادشاه هند است در او ایل قرن دوازدهم به نظم و نثر در شخصت و دوشه.

شقالقمر : ūqq - ol - qamar

رساله‌ای عرفانی است، از صابن الدین علی ترکه اصفهانی، فرزانه قرن نهم.

شقایق الحقایق : ūqāyēq - ol - haqāyēq

شرح «گلشن راز» شیخ محمود شبستری است در تصوف، از شیخ احمد الهی که به نام سلطان ابوالفتح بازید عثمانی کرده است.

شکارستان : ūkārestān

← شکارنامه

شکارنامه : ūkār - nāma<e>

یا شکارستان، یا شکار گاه اوشی، مثنوی است در دویست و چهل و یک بیت

به بحر هزج، سروده فتحعلی خان صبادر توصیف شکار فتحعلی شاه قاجار.

شکارنامه : řekār - nāma<e>

← صید

شکارنامه ایلخانی : ſ - ye - īlxānī

از علی بن منصور حلوایی در اوایل قرن هشتم که در دربار طغاتیمور خان بوده است.

شکرستان: řakarestān

مثنوی است از سلطان کرمانشاهی شاعر قرن سیزدهم بر وزن «حدیقه» سنایی

شگرف نامه ولایت: řegarf-nāma<e>-ye-velāyat

سفر نامه انگلستان است از میرزا اعتضاد الدین سیاح در سال ۱۹۹ هجری.

شمایل خاقان: řamāyel-e-xāqān

شمایل خاقان و مخایل سلطان، در شناسایی صفات پسندیده محمد شاه قاجار است، تألیف میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی وزیر و ادیب مشهور آن عهد.

شمایل علویه: ſ.-e-`alaviyya<e>

شمایل علویه و خصایل مرتضویه، در اخلاق و شمایل حضرت علی(ع) است، نوشته ملا باقر بن اسماعیل، واعظ کجوری تهرانی در اوایل قرن چهاردهم.

شمس الانوار: ſams-ol-anvār

اثر رستم الحکما نویسنده کتاب مشهور «رسم التواریخ» در قرن سیزدهم که از اوضاع روزگار خویش انتقاد کرده است.

شمسالبيان: ſ.-ol-bayān

فرهنگ هندی به فارسی است از میرزا خان متخلص به «طیش» در اوایل قرن سیزدهم.

شمس التذکره: $\ddot{\text{S}}\text{.-}\text{et-tazkera}$

شمس التذکره لاهل النبصه، رساله‌اي است در اصول دين از شمس-
العلماء حاج ميرزا فتحعلی لاهیجانی در قرن سیزدهم.

شمس التواریخ: $\ddot{\text{S}}\text{.-}\text{ot-tavārīx}$

تاریخ عمومی ایران است تاعهد قاجاریه، از عبدالوهاب قطره چهارمحالی.

شمس السیاقه: $\ddot{\text{S}}\text{.-}\text{os-siyāqat}$

در سیاق و حساب و هندسه است، از منصور بن محمد بن علی شیرازی در
قرن نهم.

شمس الضحی: $\ddot{\text{S}}\text{.-}\text{oz-zohā}$
(آفتاب چاشنگاه)

حماسه‌ای دینی است در ولادت حضرت صاحب‌الزمان از میرشمس‌الدین
فقیر دهلوی در قرن دوازدهم.

شمس اللغات: $\ddot{\text{S}}\text{.-}\text{ol-loqāt}$

یکی از فرهنگهای معروف فارسی است که به استصلاح مسترجو زرف
بریتوجیز در قرن سیزدهم برای استفاده محصلین و طالبین فارسی تهیه
کرده است. (ج)

شمس المشرقین: $\ddot{\text{S}}\text{.-}\text{ol-mašreqa}$

مثنوی است از مشرقی شیرازی در قرن یازدهم، شامل هزار و دویست
بیت که به پیروی «تحفة العراقین» خاقانی سروده.

شمس المناقب: $\ddot{\text{S}}\text{.-}\text{ol-manāqeb}$

از آثار منظوم سروش اصفهانی شاعر عهد‌قاجار است، حاوی قصاید در
مدح و منقبت رسول‌اکرم (ص) و خاندان نبوت. (ج)

شمس الهدايه: $\ddot{\text{S}}\text{.-}\text{ol-hedāya}$

شمس الهدايه و قالع‌الضلاله، در رد شیعه نوشته شده است، توسط شمس-
الدین محمد حسینی موسوی رضوی در قرن سیزدهم.

شمس‌الهندسه: $\ddot{s}._{-}ol\text{-}hendesa <e>$

از نواب شمس‌الامراء محمد فخر الدین در قرن سیزدهم است. (ج)

شمس وقهقهه: $\ddot{s}._{-}o\text{-}qahqaha <e>$

← محبوب القلوب

شمسیه: $\ddot{s}amsiyya <e>$

در باب پژشکی است از شمس‌الدین محمد بن نعمة الله طبیب در قرن دهم.

شمسیه ظهوریه: $\ddot{s}._{-}ye\text{-}zohūriyya <e>$

در عرفان است، از مجدد اشراف ذہبی در قرن سیزدهم.

شمع‌الیقین: $\ddot{s}am\text{-}ol\text{-}yaqīn$

شمع‌الیقین فی معرفة حق المبين، در اصول دین و کلام است از میرزا

حسن بن عبدالرzaق لاهیجی در او آخر قرن یازدهم. (ج)

شمع‌انجمن: $\ddot{s}._{-}e\text{-}anjoman$

مثنوی عرفانی است، سروده لایق جونپوری لکھنؤی در قرن یازدهم.

شمع‌انجمن: $\ddot{s}._{-}e\text{-}anjoman$

تذکرہ عمومی است، شامل احوال مختصر نهضتو هفتاد و یک شاعر قدیم و

جدید، اثر امیر الملک سید محمد صدیق حسن خان بهادر در قرن سیزدهم.

شمع محفل سخن: $\ddot{s}._{-}e\text{-}mahfel\text{-}e\text{-}soxan$

در باره شاعران ایرانی و هندی است، تأليف سید عبداللطیف الطف‌حسینی

در قرن سیزدهم. (ج)

شمع و پروانه: $\ddot{s}._{-}o\text{-}parvāna <e>$

مثنوی است به بحر هزج در هزار بیت، اثر اهلی شیرازی شاعر معروف

قرن دهم؛ داستانی است تمثیلی در دلباختگی شمع و پروانه و طالب و

مطلوب در طریقت عرفان. (ج)

شمع و پروانه: $\ddot{s}._{-}o\text{-}parvāna <e>$

با پدم و رتن، منظومه عاقلخان رازی شاعر قرن یازدهم است به بحر خفیف

که از روی داستان پدومات که منشأ هندی دارد به نظم در آورده است.

الشموس المضيئة *aš-šomūs-ol-mozīat*
(خورشیدهای درخششنه)

سرگذشت پیامبران است بر مبنای قرآن و احادیث. اثر احمد بن حسن
بیرجندي يزدي در اوخر قرن سیزدهم.

شوارق معرفت: *šavāeq-e-ma'refat*
(درخششدهای شناخت)
اثر احمد شاه ولی الله دهلوی در قرن دوازدهم است در تصوف.

شواهد الاصول سلطانی: *šavāhed-ol-osūl-e-soltānī*
در مسائل دینی، از محمدحسین که برای شاه سلطان حسین صفوی نوشته
است.

شور خیال: *šūr-e-xiyāl*
مثنوی داستانی است، اثر بینش کشمیری شاعر قرن یازدهم که تقلیدی از
«خسرو و شیرین» نظامی است به نام اورنگ زیب عالمگیر سروده است

شورش عشق: *šūreš-e-ešq*
← شور عشق

شور عشق: *šūr-e-ešq*
یا شورش عشق، به کلیات اشعار و آثار شیخ سید الدین احمد انصاری
در قرن دوازدهم اطلاق می شود.

شوقنامه: *šoq-nāma<e>*
مثنوی عشقی است از صادق ملتانی در قرن دوازدهم به بحر خفیف.

شوقنامه عباسی: *š.-ye-abbāsī*
شرح ایاتی از «مثنوی» مولانا است که علیقلی بن فراجفای خان به نام شاه
عباس صفوی نوشته است.

الشهاب اللامع: *aš-šahāb-ol-lāme'*
(شهاب درخشنده)

الشهاب اللامع وابطال ادلة الر کن الرابع، در موضوع دینی از حاج ملا حسینعلی تویسر کانی در قرن سیزدهم است.

شهاب مبین: *šahāb-e-mobīn*
(شهاب آشکار)

در نبوت خاصه وردمحدین قفار است، تأليف میرزا ابو القاسم بن محمد تقی اردوبادی در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

شهاب وکرات آتشی: *āš.-o-korāt-e-ātāšī*
در شناسائی شهاب است از حاج میرزا عبدالغفار منجم باشی در اواخر عهد قاجار.

شهابیه: *šahābiyya*<e>
شرح معماي نجم الدین شهاب است، از نیازی حجازی در قرن نهم.

شهادتname: *sahādat-nāma*<e>
مثنوی حماسی و دینی در وقایع کربلاست، شامل هزارو دویست بیت از ابن همام شیرازی در قرن دهم.

شهرآشوب: *sahr āšūb*
مثنوی است در بحر خفیف، مشتمل بر سیصد و هفتاد و یک بیت در وصف دربار سلطان شیرزاد بن مسعود غزنوی، سروده شاعر بزرگ قرن پنجم و ششم مسعود سعد سلمان. (ج)

شهرآشوب: *sahr āšūb*
مثنوی است به بحر متقارب از وحید قزوینی، شاعر مشهور عهد صفوی در وصف پیشه وران و صنعتگران روزگار.

شهرآشوب: *sahr āšūb*
--مجمع الاصناف--

شهرانگیز: *s̄ahr anḡiz*

مثنوی است به بحر خفیف، از وحیدی قمی، شاعر قرن دهم که درباره عشق و صنوف تبریز است.

شهریار نامه: *s̄ahriyār-nāma<e>*

مثنوی حماسی ملی است در ذکر داستان شهریار، پسر بروز و پسر شهر اب که عثمان مختاری شاعر بزرگ قرن ششم آنرا به تقلید از «شاهنامه» به نظم کشیده است. (ج)

شهرنامه: *s̄ah-nāma<e>*

یا شاهنامه، مثنوی است از محرومی یا مجرمی اردبیلی در قرن دهم به بحر متقارب، درباب پادشاهی بازیزد دوم عثمانی.

شهرنامه احمدی: *s̄.-ye-ahmadī*

مثنوی است در بحر متقارب؛ از نظام الدین عشرت سیالکوتی فرشی در احوال احمد شاه دارانی با نادرشاه اشار.

شهرنامه چنگیزی: *s̄.-ye-čanḡizi*

تاریخ منظوم مغول است در آغاز پادشاهی العجایتو خان که شمس الدین کاشانی در سال ۷۰۴ سروده است.

شهرنامه نادری: *s̄.-ye-nāderī*

منظومه‌ای است به بحر متقارب درباره حمله نادرشاه به هندوستان، سروده نظام الدین عشرت سیالکوتی فرشی، از معاصران احمد شاه دارانی پادشاه افغانستان در قرن دوازدهم.

شهرنشاه نامه: *s̄ahanšāh-nāma<e>*

یا چنگیز نامه، از منظومه‌های تاریخی است در تاریخ چنگیز و جانشینان او که احمد بن محمد تبریزی در قرن هشتم در هجده هزار بیت به بحر متقارب سروده است.

شهنشاه نامه: ſ.-nāma<e>
منظومه‌ای مذهبی حماسی است از صافی اصفهانی در اوایل قرن سیزدهم،
در معجزات پیامبر (ص) و جنگ‌های علی (ع).

شیخ صنعت و دختر ترسا: ſa<e>yx-e-san'ān-va-doxtar-e-tarsā
منظومه‌ای عشقی و عرفانی است به بحر هزج و مشتمل بر دوهزار و
هشتصد بیت، سروده وحدت هندی در قرن سیزدهم. (ج)

شیخ و وزیر: ſ.-o-vazīr
از رسالات میرزا ملکم خان، رجل مشهور او اخر عهد قاجاری است.

شیراز نامه: ſīrāz-nāma<e>
تاریخ شیراز و ذکر بقاع و مشایخ و علماء و سلاطین آن دیار است، حاوی
اطلاعات بسیار سودمند، از ابوالعباس احمد بن ابیالخیر زركوب
شیرازی، دانشمند قرن هشتم. (ج)

شیر و شکر: ſīr-o-šakar
مثنوی کوتاهی است در بحر خفیف، در اخلاق و عرفان از شیخ بهائی
دانشمند بزرگ عهد صفویه. (ج)

شیر و شکر: ſīr-o-šakar
تاریخ کوتاه پادشاه مهاراجه رنجیت سنگه در قرن سیزدهم است از
دوارام پاندیت.

شیرین پلو: ſīrīn-polo
منظومه‌ای است در حدود هزار و پانصد بیت، از مایل افشار در عهد
ناصر الدین شاه قاجار.

شیرین و خسرو: ſ.- o-xosro
از جمله منظومه‌های امیر خسرو دهلوی، شاعر مشهور قرن هفتم و هشتم
است که به تقلید از «خسرو و شیرین» نظامی گنجوی سروده، مشتمل بر
چهار هزار و صد بیت. (ج)

شیرین و خسرو: ^{š.-o-xosro}

منظومه‌ای است در بحر هزج از عبدالله هانفی شاعر معروف قرن دهم که به تقلید از «خسرو و شیرین» نظامی سروده است.

شیرین و خسرو: ^{š.-o-xosro}

منظومه‌ای است از میر محسن رازی، شاعر اوایل قرن یازدهم که به افتقاء «خسرو و شیرین» نظامی به نظم آورده است.

شیرین و خسرو: ^{š.-o-xosro}

اثر روح الامین میر جمله شاعر قرن یازدهم است در هشت هزار بیت و از مثنویهای پنجگانه اوست که به تقلید «خسرو و شیرین» نظامی سروده است.

شیرین و فرهاد: ^{š.-o-farhād}

مثنوی است از جمله مثنویهای سلیمانی شاعر قرن نهم که در برابر «خسرو و شیرین» نظامی سروده است.

شیم عباسی: ^{siyam-e-abbāsi}
(شیم: عادتها)

اثری است منتشر در آداب کشورداری، از میرزا محمد صادق مروزی ملقب به «وقایع نگار» که به نام عباس میرزای قاجار نوشته است.

* * *

«ص»

صاحب‌ران نامه: *sâheb qerân-nâma*<e>

منظومه قهرمانی و مذهبی مهمی است درباره قیام یکی از بزرگان ایرانی به نام حمزه پسر آذرک در قرن سوم که قیامی دینی بوده است، اثر ناظمی ناشناخته در قرن یازدهم.

صاع: *sâ'*

از محمد باقر مجلسی، فقیه و محدث عهد صفویه است در باب مقادیر و اوزان شرعی.

صبح صادق: *sobh-e-sâdeq*

در تاریخ و جغرافیا و احوال رجال سیاسی و علمی و ادبی است، تأثیف میرزا محمد صادق اصفهانی در قرن یازدهم.

صبح گلشن: *s.-e - golshan*

تذکرۀ عمومی است، شامل احوال دوهزار و بیست و چهار شاعر قدیم و جدید به ترتیب الفبا، اثر سیدعلی حسنخان بهوپالی متنخلص به «سلیم» در اوخر قرن سیزدهم. (ج)

صبح و شفق: s.-o-šafaq
← تحفه محمدیه

صبح وصال: s.-e-vesāl

اثری است از وصال شیرازی شاعر و ادیب معروف دوره قاجاری که به تقلید از «گلستان» سعدی نوشته است.

صبح وطن: s.-e-vatan

تذکره‌ای است شامل احوال نو دویلک شاعر از شاعران کرناتک، تألیف محمد غوث خان بهادر جنگ، متخالخس به «اعظم» در قرن سیزدهم. (ج)

صاحب العجم: sehāh-ol-'ajam

کتابی است در لغت فارسی و ترکی، منسوب به شمس الدین محمد بن هندو شاه نخجوانی، معروف به «شمس منشی» در قرن هشتم. (ج)

صاحب الفرس: s.-ol-fors

(صحابه فارسی)

کتاب لغت مشهوری است در لغات فارسی متداول در آثار شاعران استاد گذشته، که از جمله کتابهای قدیم ابن فن بعداز «لغت الفرس» اسدی است. مؤلف آن، شمس الدین محمد بن هندو شاه، نویسنده معروف قرن هشتم است. (ج)

صحابه الاعمال: sahā'ef-ol-a'māl

(کتابهای کردارها)

منسوب به ملا حیدر علی بن نعمة الله طبسی در اوایل قرن یازدهم است در دعا.

صحابه العالم: s.-ol-ālam

یامر آت الحق، یاریاض الصفا، اثر میرزا محمد مهدی فروغ بن میرزا محمد باقر بهجت اصفهانی در قرن سیزدهم که گونه‌ای دائرة المعارف ناتمام است.

صحابه معرفت: s.-e-ma'refat

(کتابهای دانش)

در تصوف است از ابو عبدالله عبدالرزاق بن احمد رازی در قرن دهم.

صحبت‌نامه: sohbat-nāma<e>

مثنوی است در آداب طبقات مختلف، به بحر متقارب، از خواجه عمار
فقیه، شاعر بزرگ قرن هشتم. (ج)

صحبت‌نامه: s.-nāma<e>

مثنوی کوچکی است بالغ بر سیصد بیت به بحر هزج، اثر همام تبریزی
شاعر قرن هفتم، در بیان عشق و ذکر احوال عاشق و معشوق.

صحبت‌نامه: sehhat-nāma<e>

منظومه‌ای در بحر هزج است از شوکت شیرازی تهرانی در قرن سیزدهم،
در احوال کارهای دولتی خویش.

صحت و مرض: s.-o-maraz

یاحسن و عشق، رساله‌ای است در سفر روح به روش عرفانی، از فضولی
بغدادی شاعر قرن دهم.

صحف ابراهیم: sohof-e-ebrāhīm

تذکرہ عمومی و مشهوری است در ذکر سه هزار و دویست و هفتاد و هشت
شاعر قدیم و جدید به ترتیب القبا، اثر علی ابراهیم خلیل خان در اوایل قرن
سیزدهم.

صحیح الاخبار: sahīh-ol-axbār

تاریخ عمومی هند است از سروپ چند ختری در اوایل قرن سیزدهم.

صحيفة‌الأخلاق: sahīfat-ol-exlās

(کتاب پاکی)

مجموعه چند نامه خوش عبارت است، از عبدالغفار صدیقی حسینی خراسانی
در قرن دهم عثمانی.

صحيفة‌الأخلاق: s.-ol-exlās

مثنوی است در پانصد و هفتاد و چهار بیت، از عبدی بیگ شیرازی شاعر

قرن دهم که دربرابر «اسکندر نامه» نظامی سروده است.

صحیفہ الاصفیا: s.-ol-asfiyā
(کتاب پاکان)

مثنوی عرفانی است در بحر متقارب و در حدود پانصد و چهل بیت از میر عین الدین حسین بن محمد رضا موسوی ذرفولی در قرن سیزدهم.

صحیفہ الاعمال: s.-ol-a'māl
(نامہ اعمال)

تألیف حیدر بن نعمت الله طبی اس در اوایل قرن یازدهم در اوقات نمازهای واجب و مستحبی.

الصحیفہ السدیدیہ: as-sahīfat-os-sadīdiyya <e>
← الصحیفہ العذراء

الصحیفہ العذراء: as-sahīfat-ol-'azrā
(کتاب بکر)

یا الصحیفہ السدیدیہ، فرنگ لغات عربی بهفارسی است، تألیف سدید الدین ابی الفضائل محمد بن عمر بن ابی بکر نسفی در قرن هفتم.

صحیفہ المتقین: sahīfat-ol-muttaqīn
(کتاب پرهیز کاران)

صحیفہ المتقین و منهاج البیقین، در مورد امامت است از آقاضی بن ملا محمد نصیر بن محمد تقی مجلسی در قرن دوازدهم.

صحیفہ المحبة: s.-ol-mahabbat
(نامہ دوستی)

یا چهل کلمہ، اثر علی دوم پسر میر سید علی همدانی، صوفی قرن هشتم است در ترجمہ چهل کلمہ کوتاه ارزبان پیامبر (ص) درسنایش علی (ع) که هر یک بایک دوبیتی است.

صحیفہ شاهی: s.-ye-sāhi
در انشاء و نامه نگاری است، اثر ملا حسین واعظ کاشفی سبزواری، فرزانه

قرن نهم:

s.-ye-'adliyya<e>: صحیفه عدلیه:
یا پنج باب، در اصول عقاید با بیه است از سید علی محمد باب.

sad-bāb: صدباب:

رساله‌ای است از دانشمند نامی قرن هفتم، خواجه نصیر الدین طوسی
درباره اسطر لاب.

sad-pand: صدپند:

رساله‌ای از عبید زakanی شاعر و نویسنده بزرگ قرن هشتم است بهشیوه
انتقادی و اجتماعی در بیان مفاسد روزگار خود. (ج)

sadr-ot-tavārīx: صدر التواریخ:

کتابی است در شرح حال یازده نفر از صدور قاجاریه، تألیف اعتماد السلطنه
از رجال مشهور عهد ناصری. (ج)

sadr-ol-hesāb: صدر الحساب:

از فرج الله حسینی کاشانی در قرن سیزدهم است که از روی «خلاصة الحساب»
شیخ بهائی ترتیب داده است.

صدق کلام الهی: sedq-e-kalām-e-elāhi

اثر میرزا محمد بن حسن شیروانی در قرن یازدهم است.

sad-kalema<e>: صد کلمه:

رساله‌ای است در اصول دین، از اسماعیل خاتون آبادی که به دستور شاه
سلطان حسین صفوی نوشته است.

sad-kalema<e>: صد کلمه:

← نثر اللآلی

s..maqām: صدمقام:

مثنوی است در بیان اصطلاحات صوفیه، از شاه قاسم انوار شاعر بزرگ

قرن نهم. (ج)

صد میدان: s.-ma<e>ydān
یکی از رساله‌های مهم خواجه عبدالله انصاری، عارف و نویسنده
نامدار قرن پنجم است. (ج)

صراح اللغة: sorāh-ol-loqat
(خالص از لغت)

اثر پر ارزشی است در لغت عربی به فارسی، تألیف جمال الدین قرشی در
قرن هفتم که از «صحاح اللغة» جوهري فارابي ترجمه و تلخیص نموده است.

صراط الجنّه: serāt-ol-janna
(راه بهشت)

در پند و اندرز دینی است از ملانوروز علی بسطامی در قرن سیزدهم.

صراط السطور: s.-os-sotūr
← آداب خط

صراط المسترشدین: s.-ol-mostaršedīn
(راه جویندگان راه)

در مسائل دینی است، از سید محمد بن قاسم حسینی که به نام فتحعلی شاه
نوشته.

صراط المستقیم: \s.-ol-mostaqīm
(راه راست)

یا نجات الطالبین، اثر مشهور و عرفانی است از امیر حسینی، شاعر و عارف
و نویسنده قرن هشتم.

صراط المستقیم: s.-ol-mostaqīm
← سفر السعاده

صراط النجاة: s.-on-najāt
(راه نجات)

در مسائل فلسفی و عرفان است که به ملا محمد باقر مجلسی نسبت داده شده است و ظاهراً از محمد باقر بن محمد تقی لاهیجانی در قرن بیازدهم است.

صراط مستقیم: s.-e-mostaqīm

منظومه‌ای دینی است در بحر هزج، سروده محمد بن عبدالله قاجار که به نام عباس میرزا ترتیب داده است.

صرح اللائی حسینی: sorh-ol-la'ālī-ye-hosa<e>yñī

(قصر مرواریدها)

← بحر الجواهر الخاقانی

صرف میر: sarf-e-mīr

رساله بسیار مشهور و مختصری است در دستور صرف زبان عربی برای مبتدیان که میر سید شریف جرجانی، فرزانه قرن هشتم و نهم نوشته است. این کتاب قرنها در مکتبها و حوزه‌ها تدریس شده است. (ج)

صفات الحیوان: sefāt-ol-ha<e>yvān

ترجمه‌ای است از «حيات الحيوان» دمیری بالفزو نیهایی از منصور بن حسن- بن ابراهیم ایجی شبانکاری در قرن دهم.

صفات العاشقین: s.-ol-'āseqīn

مثنوی عرفانی است به بحر هزج در هزار و دویست و سی و هفت بیت از هلالی جفتانی، شاعر معروف قرن دهم. (ج)

صفات القلوب: s.-ol-qolūb

مثنوی حزین شیروانی، شاعر قرن دوازدهم است در بحر رمل.

صفات ذات وصفات فعل: s.-e-zāt-va-sefāt-e-fe'l

رساله‌ای در باب صفات سلبی و ثبوتی خدادست از ملامحمد باقر مجلسی فقیه عهد صفویه.

صفا نامه : safā-nāma<e>

یا مونس‌الاحرار ، منظومه‌ای عرفانی و اخلاقی است به تقلید از «مخزن‌الاسرار» نظامی که خواجه عmad فقیه شاعر بزرگ قرن هشتم سروده است . (ج)

صفای آینه: safā-ye-āyena<e>
← مرآت الحقایق

صفایه: safā-iyye<e>

در عرقان شیعی است، اثر سید محمد باقر بن زین‌العابدین جندقی در قرن سیزدهم که بنا به خواهش میرزا‌احمد صفائی نوشته.

صفوة الآثار: safvat-ol-āsār
(برگزیده اثرها)

صفوة الآثار فی اخبار‌الاخیار، اثر عبدالکاظم محمد اردبیلی که به نام شاه سلطان‌حسین صفوی در زندگی و مناقب شیخ صفی‌الدین اردبیلی نوشته است.

صفوة الاخبار: s.-ol-axbār
(برگزیده خبرها)

تاریخ آدم‌تاعهد محمد بن همایون شاه بهمنی است، از محمد بن حسین بن لطف‌الله در اوایل قرن دهم.

صفوة الصفا: s.-os-safā
(برگزیده پاکی)

یا مواعظ‌السنیه فی مناقب‌الصفویه، در زندگانی و کرامات شیخ صفوی‌الدین اردبیلی است از ابن‌باز در قرن هشتم. (ج)

صفیر دل: safīr-e-del

مثنوی عرفانی است در حدود ششصد و هفتاد بیت به بحر متقارب از حزین لاھیجی شاعر قرن دوازدهم.

صفیر سیمرغ: s.-e-śimorq
(بانگ سیمرغ).

رساله‌ای است تمثیلی در حکمت، از شیخ شهاب الدین سهروردی فیلسوف
بزرگ قرن هفتم. (ج)

صکوک الدلیل: sokūk-od-dalīl
(نامه‌ها و قباله‌های دلیل)

مثنوی هجوآمیز است در بحر متفارب، از یغماهی جندقی شاعر معروف
و هزال عهد قاجار که در هجو سید قنبر روضه خوان ساخته است.

صلاتیه: salātiyya<e>
← بهرامشاهیه

صناعیه: sanā'iyya<e>
تألیف میرزا ابوالقاسم فندرسکی، حکیم عهد صفوی است در دانش‌های
گوناگون. (ج)

صناعیه: sanā'iyya<e>
← حقایق الصنایع

صناعیع البدایع: sanāye'-ol-badāye'
مجموعه غزلهای است شهر انگیز در هزارو سیصد و بیست بیت، سرودة
سیفی بخارایی شاعر قرن نهم.

صناعیع الحسن: s.-ol-hosn
در صنایع و بدایع شعری است، اثر محمد بن امیری هروی متخلص به
«فخری» در قرن دهم.

صنم الخيال: sanam-ol-xīyāl
← صنم و برهمن

صنم و برهمن: s.-o-barahman
یا صنم الخيال، مثنوی بزمی است به بحر هزج و شامل هزارو شصت
بیت، سرودة ملا فتح الله شاهنامچی در عهد شاه سلیمان صفوی.

صور الاقاليم: sovar-ol-aqālīm
(صورتهای سرزمینها)

يا عجائب البلدان، از نویسندهای ناشناس است در عهد امیر مبارز الدین
محمددر قرن هشتم.

صور منطبعه: s.-e-montabe'a<e>
(صورتهای منقوش)

در مسائل دینی است، تأییف عبدالکریم بن محمد طاهر قمی در قرن دوازدهم.

صوفی نامه: sūfī-nāma<e>
← النصفيه في احوال المتصوف

صولت صدری: solat-e-safdarī
(صolut : حمله)

منظومه‌ای حماسی و دینی است به بحر متقارب در وصف شجاعتها
علی(ع) از محبعلی خان حکمت در قرن دوازدهم.

صولت فاروقی: s.-e-fārūqī
منظومه‌ای در زندگانی و جنگهای عمر بن خطاب است از محمد آشوب
نورانی در قرن دوازدهم که در برابر منظومة «صولت صدری»
سروده است.

صیت صدا: sit-o-sa<e>dā
(آوازه و صدا)
← صيحة و صدا

صيحة و صدا: sa<e>yha<e>-vo-sa<e>dā
(بانگ و صدا)

يا صیت و صدا، رساله کوتاهی است عرفانی، از ملا جلال الدین دوانی
فرزانه قرن نهم.

صید: *sa<e>yd*

یاشکارنامه، در احکامشکار و کشتار است به روش شیعی از سید حسین بن روح الله حسینی طبسی در قرن دهم.

* * *

«ض»

ضابطه حل معما: zâbeta<e>-ye-hall-e-mo'ammâ
در فن معما است، از کمال الدین محمد بدخشی در قرن نهم.

ضرورالمبتدی: zarûr-ol-mobtadî
فرهنگ ساده‌ای است شامل لغات ترکی و فارسی و عربی برای نوآموزان،
تألیف مولوی سید سیف‌الله بن قاسم‌الله در اوایل قرن سیزدهم.

ضوابطالانشاء: 'zavâbet-ol-enşâ
تألیف سید علی نقی خان در قرن دوازدهم که پیرامون نویسنده‌گی است.

ضياءالابصار: ziyâ'-ol-absâr
(روشنی دیده‌ها).
ضياءالابصار فی معرفة حقيقة الملك الجبار، اثر میرزا محمد پزشک تکابنی
که به نام ناصر الدین شاه نوشته است.

ضياءالأنوار: z.-ol-anvâr
(روشنی نورها)
در درد بایان، تألیف نواب میر محسن بن سید احمد آقا میرزاده قراباغی در
اوایل قرن چهاردهم است.

ضياءالعين: z.-ol-^a<e>yn
(روشنایی دیده)

مثنوی مذهبی است در حادث کربلا، شامل هزارو دویست و پنجاه بیت
سروده شاهزاده ضياءالدوله محمد رحیم میرزا در قرن سیزدهم.

ضياءالقلوب : z.-ol-qolūb
(روشنایی دلها)

دراصول دین، تأليف ملا محمد بن عبدالفتاح تکابنی مازندرانی در قرن
دوازدهم است.

ضياءالقلوب : z.-ol-qolūb
دراصول شیعی است از احمد بن مهدی موسوی کاشانی که به نام ناصر الدین
شاه نوشته .

ضياءالمؤمنین : z.-ol-mo'menīn
(موجب روشنی مؤمنان)

حماسه دینی است در سه هزار و شصت بیت درباره محمد (ص) و ازدواج
او با خدیجه کبری، سروده مؤمنه نیشابوری در قرن دوازدهم.

ضياءالنور : z.-on-nūr
(روشنی نور)

مثنوی است به تقلید از «مثنوی» مولوی که نیربرو جردی در قرن سیزدهم
سروده است. (ج)

ضياءالهدى : z.-ol-hodā
(روشنی هدایت)

تأليف زین العابدين بن ملا میرزا آقای مازندرانی در قرن سیزدهم در
اصول دین.

«ط»

طاقدیس : tāqdis

با لسان الغیب، یا چهارصفه، مشتوى عرفانی است در بحر رمل از ملا احمد نراقی ، عالم قرن سیزدهم . (ج)

طالع الولاده : tāle'-ol-velāda

زایچه‌ای برای فرزند صدراعظم علی پاشا در قرن دوازدهم است از عبدالباقي
علیزاده .

طالع مسائل : t.-e-masā'el

در باره اسطر لاب و علم استخراج است از ابوالخیر محمد تقی فارسی
ریاضی دان قرن دهم.

طب اکبری : tebb-e-akbari

از حکیم محمد اکبر بن میر حاجی مقیم است که برای اورنگ زیب
عالیگیر هندی نوشته .

طب الاصغر : t.-ol-akbar

تألیف شاه ارزانی، از پزشکان عهد اورنگ زیب، که در اصل ترجمه‌ای
از «شرح اسباب و علامت» نفییس بن عوض کرمانی با اضافاتی از کتب

دیگر است. (ج)

طب خانی : t..-e-xānī
« تحفة خانی »

طب داراشکوه : t..-e-dārā šokūh
« علامات داراشکوه »

طب شفایی : t..-e-šefāyi
يا قر ابادین شفایی، تأليف حکیم شفایی کاشانی طبیب قرندهم است. (ج)

طب شهابی : t..-e-šahābi
← شفاء المرض

طب فارسی : t..-e-fārsī
اثر میرزا نظام الدین احمد حکیم الملک گیلانی در عهد قطبشاه دکن است.

طبقات اکبرشاهی : t..-e-tabaqāt-e-akbar šāhī
يا طبقات اکبری ، تاریخ هند است از غزنویان تا سال ۱۰۰۲، نوشته نظام الدین احمد بن محمد مقیم هروی که به نام اکبر پادشاه کرده است.

طبقات اکبری : t..-e-akbarī
← تاریخ هند

طبقات اکبری : t..-e-akbarī
← طبقات اکبرشاهی

طبقات الشعرا : t..-os-šo'arā
تأليف بدرالدین شامي در قرن دوازدهم، شامل احوال هزارو هفتادو پنج شاعر هندواران در قرون يازدهم ودوازدهم است.

طبقات الصوفیه : t..-os-sūfiyya<e>
يا امالی، يکی از آثار بسیار معتبر پارسی و از کتب مشهور خواجه عبدالله

انصاری عارف و نویسنده بزرگ قرن پنجم است. اصل کتاب از عبدالرحمن سلمی نیشابوری به زبان تازی بود که خواجه در مجالس خود با اضافاتی به زبان هروی املاء می کرد و یکی از شاگردانش آنها را جمع می نمود. (ج)

طبقات خواجگان نقشبندیه : t.-e-xājegān-e-naqṣbandiyya <e>
ائز کمال الدین ملا حسین بن علی بیهقی در اوایل قرن دهم است.

طبقات سخن : t.-e-soxan
تذکره‌ای است از غلام محی الدین عشق در قرن سیزدهم در ذکر شاعران معاصرش.

طبقات شاهجهانی : t.-e-šāhjahānī
تاریخ تیموریان هند است و رجال معروف آن عهد، از محمد صادق دهلوی در قرن یازدهم.

طبقات طوائف الامم : t.-e-tavā'ef-ol-omam
یا انونیم اسکندر، یا لب التواریخ، تاریخ عمومی است از آغاز آفرینش تا قرن نهم، تأثیف معین الدین نظری. (ج)

طبقات محمودشاهیه : t.-e-mahmūd šāhiyya <e>
تاریخ عمومی است تا اوایل قرن دهم، نوشته عبدالکریم بن محمد نیمدهی.

طبقات ناصری : t.-e-nāserī
یکی از مهمترین کتب تاریخ به زبان فارسی و بویژه یکی از منابع بسیار مفید و پر ارزش در باره اواخر عهد غزنویان و دوره سلاطین غورو حاوادث آغاز دوره مغول است. نویسنده کتاب منهاج سراج، مورخ بزرگ قرن هفتم می باشد که با نثری روان و استوار این تاریخ عمومی عالم را نوشته است. (ج)

طب نامه خسروی : tebb-nāma <e>-ye-xosravī
منظومه‌ای است در طب، از خسرو بن معین در عهد شاه منصور آل مظفر در قرن هشتم.

طراز الاخبار : terāz-ol-axbār

(آرایش خبرها)

تاریخ عمومی مفصلی است، تأییف نجم الدین احمد بن فضل الله حوزانی در قرن یازدهم که به اورنگ زیب هدیه کرده است.

طراز انشاء : t.-e-ensā'

(زینت انشاء)

در باره نویسنده است از اندراجیت حقیر در قرن دوازدهم.

طراوة اللطائف : tarāvat-ol-latāyef

در باره مذاهب است، از ابوالحسن علی زواره‌ای در عهد شاه تهماسب صفوی.

طرائف الحکمة : tarā'ef-ol-hekmat

(تازه‌های دانش)

در فلسفه الهی و مباحث امور عامه است از ملا عبدالرحیم بن حسینعلی هروی در قرن میزدهم.

طرائق الحقائق : tarā'eq-ol-haqqā'eq

(روشهای حقیقت‌ها)

اثر بزرگی است در مبانی تصوف و شرح احوال صوفیه مشهور، تأییف حاج میرزا معصوم علیشاه شیرازی، از عارفان عهد قاجار. (ج)

طرب القلوب : tarab-ol-qolūb

(شادی دلها)

یا مختارنامه، داستان مختار ثقیی است از ملا محمد قاسم واعظ رازی در عهد صفویه.

طرب المجالس : t.-ol-majāles

در ادب و اخلاق صوفیانه است از امیر حسینی هروی شاعر و نویسنده صوفی او ایل قرن هشتم. (ج)

طربخانه : t..xāna<e>
مجموعه ربعیاتی است که به خیام نسبت داده شده و یارا حمد بن حسین
رشیدی تبریزی در قرن نهم گردآورده است. (ج)

طربنامه : t..nāma<e>
نام مجموعه ربعیات پارسی علی بن حسن با خرزی، ادیب و شاعر
ذولسانی فرن پنجم است که اکنون در دست نیست و تنها چند ربعی
آن در کتب تذکره منقول است.

طرح الکوئین: tarh-ol-kona<e>yn
← مسائل قدسیه

ظرف الفقهاء : torfat-ol-foqahā’
(مسائل شگفت فقیهان)
منظومه‌ای در مسائل فقهی است، سروده مولانا رکن الدین در قرن هشتم.

طريق التحقيق : tariq-ot-tahqīq
(راه پژوهش)
از مشنوبهای سنایی غزنوی، شاعر بزرگ قرن ششم است که به روشن و وزن
«حدیقه» سروده خود اوست. (ج)

طريقت نامه : tariqat-nāma<e>
از مشنوبهای خواجه عماد فقیه شاعر بزرگ قرن هشتم است در حدود دو
هزار و هشتصد بیت به بحر هزج در شرح مبانی تصوف. شاعر، این مشنوب
را از روی کتاب «مصباح الهدایه» عز الدین محمود کاشانی، عارف بزرگ
قرن هشتم به نظم آورده است. (ج)

طريق خوردن چوب چینی : tariq-e-xordan-e-cüb-e-čīnī
تألیف عماد الدین طینب شیرازی، از پزشکان قرن دهم در خوردن و فواید
چوب چینی.

طريق قسمت آب از قلت : t -e-qesmat-e-āb-az-qellat
رساله‌ای است از قاسم بن یوسف ابو نصری هروی در قرن دهم. (ج)

طريقة حكومت زمانخان : tarīqa<e>-ye-hokūmat-e-zamān xān
طريقة حكومت زمانخان بروجردي و سرگذشت آن ايم، يكى از سه
نمايشنامه ميرزا آقا تبريزى در اوخر عهد قاجار است.

طغای همایون : toqrā-ye-homāyūn
از آثارشيخ آذری طوسی، شاعر مشهور قرن نهم است.

طلسم سلطانی : telesm-e-soltānī
ترجمه «غايةالحكيم» مجريطی است درنجوم و طلسمات که مترجم آن
سید عبدالله بن نورالدین جزائری درقرن دوازدهم است.

طوبى : tūbā
يا مشوی دربيان کتخدائی فرخسیر، به بحر هزج، سروده میر عبدالجليل
بلگرامی حسینی درعهد اورنگ زیب است که احوال فرخ سیر و زناشویی
وی را در بردارد.

طور معروف : tūr-e-ma'refat
مثنوی است در بحر هزج از شاعر مشهور قرن دوازدهم بيدل لاهوري.

طوطى نامه : tūtī-nāma<e>
يا جواهرالاسمار، مجموعة داستانهای کوتاه و شیرینی است که عmadbin
محمدالثغری در اوایل قرن هشتم تأليف کرده است. (ج)

طوطى نامه : t.-nāma<e>
از جمله داستانهای معروف در ادبیات فارسی است. اصل آن از ادبیات
سانسکریت وارد فارسی شده و در قرن هشتم ضیاءالدین نخشی شاعر و
نویسنده معروف آنرا آراسته و تهدیف نمود. (ج)

طوطى نامه : t.-nāma<e>
مثنوی عرفانی است به شیوه «مثنوی» مولوی که شیخ بهائی دانشمند
معروف عهد صفوی در بیش از هزار و چهارصد بیت سروده است.

طوفان البکا : tūfān-ol-bokā

(طوفان گریه)

درسو گواری امامان است، از میرزا ابراهیم بن محمد باقر اصفهانی در قرن
سیزدهم.

طیب اغذیه : tīb-e-aqziya < e >

(بهترین غذاها)

اثر ابراهیم بن محمد شربدار اصفهانی است در قرن دوازدهم.

طینت : tīnat

(سرنوشت، نهاد)

در شرح احادیث طینت است از آقا جمال خوانساری در قرن دوازدهم.

* * *

«ظ»

ظفرنامه : zafar-nāma<e>
(کتاب پیروزی)

از رسایل منسوب به ابوعلی سینا است که گویا از روی یک کتاب بهزبان پهلوی منسوب به بزرگمهر حکیم برای امیر نوح بن منصور سامانی در قرن چهارم ترجمه شده است. (ج)

ظفرنامه : z.-nāma<e>
از منظومهای بسیار مفصل و بزرگ است، به بحرب متقارب و در هفتاد و پنج هزار بیت که دنباله کار فردوسی از ظهور اسلام تا سال ۷۵۰ هجری می‌باشد و به سه دوره تاریخ عرب و اسلام، تاریخ عجم و تاریخ مغول منقسم می‌گردد. ناظم این مشنوی بزرگ حمد الله مستوفی مورخ و نویسنده نامدار قرن هشتم است.

ظفرنامه : z.-nāma<e>
تاریخ تیمور گور کان است با نثری بلیغ و رسا، اثر نظام شامی مورخ و نویسنده بزرگ قرن نهم. (ج)

ظفرنامه : z..nāma<e>

معروف به ظفرنامه تیموری، تاریخ امیر تیمور گورکان است، اثر شرف-

الدین علی یزدی مورخ و دانشمند مشهور قرن نهم. (ج)

ظفرنامه : z.-nāma<e>

← تمنامه

ظفرنامه : z.-nāma<e>

← شاهجهان نامه

ظفرنامه تیموری : z.-ye-ta<e>ymūrī

← ظفرنامه

ظفرنامه شاهجهانی : z.-ye-šāh jahānī

مثنوی تاریخی است در تاریخ شاهجهان، سروده حاجی محمد جان قدسی

مشهدی در قرن یازدهم هند.

ظفرنامه عالمگیری : z.-ye-’ālam gīrī

یا واقعات عالمگیری، تاریخ اورنگ زیب عالمگیر است از عنایت الله

خان میر سامان شاهی در قرن دوازدهم.

ظفرنامه عضدی : z.-ye-’azodī

سفرنامه خراسان است از غلامحسین افضل الملک، همراه با عضدالدوله

در سال ۱۳۰۲ هـ ق.

ظفرنامه کانگره : z.-ye-kāngrā<e>

یا شش فتح کانگره، درفتح قلمه «کانگره» پنجاب است بدست سربازان

شاهجهان، از میرزا جلال طباطبائی اصفهانی در قرن یازدهم.

ظفرنامه نادری : z.-ye-nāderī

مثنوی است بروزن «لیلی و مجنون» نظامی گنجوی در سرگذشت نادر

شاه که محمد حسین میرزا امیرالشعراء سروده است. (ج)

ظهورالحق : zohūr-ol-haqq
دراصول دین، تأليف محمدبن محمد نصیر گیلانی که بهنام محمدشاه
قاجارنوشته است.

* * *

«ع»

عادلنامه : *'ādel-nāma<e>*

منظمهای است درباره پادشاهان عادلشاهی دکن که از سال ۸۹۵ تا ۹۷۰ میلادی حکومت داشته‌اند. ناظم این مثنوی «آتشی» شاعر قرن یازدهم است.

عارف‌الآثار : *'āref-ol-āsār*

تذکره‌ای بوده از خواجه محمد عارف بقائی بخاری در قرن دهم.

عاشق و معشوق : *'āšeq-o-ma'sūq*

مثنوی عشقی است، شامل هزارو سیصد بیت بر وزن «لیلی و مجنون» نظامی که میرزا محمد طاهر وحید قزوینی در اوایل قرن دوازدهم سروده است.

عالیم‌آرای امینی : *'ālam-ārā-ye-amīnī*

در تاریخ سلاطین آق‌قویونلو (بايندریه) است به نظری مصنوع و متکلف، از فضل الله امین بن روزبهان بن فضل الله خنجی اصفهانی، نویسنده مشهور قرن نهم است.

عالیم‌آرای شاه اسماعیل : *'ālām-ārā-ye-śāh esmā'īl*

← عالم‌آرای صفوی

عالیم آرای صفوی : *'ā.-ye-safavī'*

یا عالم آرای شاه اسماعیل ، تاریخی است ارزشمند در ذکر تاریخ شاه اسماعیل و شاه تهماسب صفوی، حاوی مطالب سودمند از آن عهد. (ج)

عالیم آرای عباسی : *'ā.-ye-abbāsi'*

تاریخ عهد شاه عباس صفوی است ، تألیف اسکندر بیک منشی در قرن یازدهم. این کتاب از جمله آثار ارزشمند تاریخی به شماره می رود. (ج)

عالیم آرای نادری : *'ā.-ye-nāderī'*

اثر تاریخی بسیار مهمی است در احوال سلطنت نادر شاه افشار، اثر میرزا محمد کاظم مروی مختصر به «آصف» در قرن دوازدهم. (ج)

عالیم صغیر و عالم کبیر : *'ālam-e-saqīr-o-'ālam-e-kabīr'*

از رسالات عرفانی عزیز نسفی، عارف و نویسنده معروف قرن هفتم است. (ج)

عالیم گیر نامه : *'ālam gīr-nāma<e>*

تاریخ ده ساله آغاز پادشاهی عالم گیر اورنگ زیب است، از محمد کاظم بن محمد امین منشی در قرن یازدهم. (ج)

عالیم گیر نامه : *'ā.-nāma<e>*

تاریخ ده ساله آغاز پادشاهی عالم گیر اورنگ زیب است، اثر حاتم خان در اوایل قرن دوازدهم.

عالیم گیر نامه : *'ā..-nāma<e>*

تاریخ چهل ساله عهد عالم گیر اورنگ زیب است، از مستعد خان در قرن دوازدهم.

عباسنامه : *'abbās-nāma<e>*

مثنوی است از محمد شریف شیرازی، مختصر به «کافش» شاعر قرن یازدهم.

عباسنامه : *'a.-nāma<e>*

یا تاریخ شاه عباس، تألیف محمد طاهر وحید قزوینی است در قرن

يازدهم. (ج)

عبرتالناظرين : 'ebrat-on-nāzerīn تاریخ عمومی است تا سال ٨٠٧، نوشته محمدبن محمود فخرالدین پوشنگی.

عبرتالناظرين : 'e..-le n-nāzerīn (عبرت برای بینندگان)

عبرت للناظرين و عبرت للحاضرين، رساله‌اي است منشيانه از ميرزا محمد ابراهيم بدايع نگارمورخ عهد قاجار.

عبرتالناظرين : 'e..-le n-nāzerīn سفرنامه خراسان است از يكى از مستوفیان دربار ونوکران اميرتومان کشیکچی باشي درسال ١٢٨٤.

عبرتنامه : <e..-nāma<e> مجموعه چند رقه است از ملا طغراء، شاعر و نویسنده قرن يازدهم.

عبرتنامه : <e..-nāma<e> يا روزنامه ميرزا محمد كلانتر فارس، خاطرات ميرزا محمد كلانتر است در قرن دوازدهم درباره محاصره شيراز به دست افغانان و روزگار نادر تا روی کار آمدن قاجaries. (ج)

عبرتنامه : <e..-nāma<e> منظومه‌اي است درپند و اندرز و هجو، از فتحعلی خان صبای کاشانی، شاعر عهد قاجار که به تقلید «تحفة العراقين» خاقاني سروده است.

عبرتنامه : <e..-nāma<e> تاریخ شاه عالم دوم است، از مولوی خیرالدین محمد خان الله آبادی در قرن سیزدهم.

عبرتنامه : <e..-nāma<e> ← وقایع مرہسته

عتبة الكتبة : *'atabat-ol-kataba <e>*

(آستانه نویسنده گان)

مجموعه منشآت منتخب الدین بدیع، علی بن احمد کاتب اتابک جسوی
منشی معروف سلطان سنجر است که از آثار مصنوع و با ارزش و فصیح
فارسی است. (ج)

عجایب البلدان : *'a.jāyeb-ol-boldān*

(شگفتیهای شهرها)

از آثار منثور ابو المؤید بلخی، شاعر و نویسنده بزرگ قرن چهارم که
متأسفانه، اکنون باقی نیست.

عجایب البلدان : *'a.-ol-boldān*

← شجاع حیدری

عجایب البلدان : *'a.-ol-boldān*

← صور الاقاليم

عجایب الغرائب : *'a.-ol-qarāyeb*

منظومه‌ای است در بحر خفیف و در ذکر عجایب شهرها، از آذری طوسی
شاعر معروف قرن نهم.

عجایب القصص : *'a.-ol-qesas*

(شگفتیهای داستانها)

زندگی پیامبر(ص) است از عبدالواحد بن محمد المفتی، میان سده هفدهم
و شانزدهم میلادی. (ج)

عجایب اللّغة . *'a.-ol-loqat*

از فرهنگهای فارسی است که در عثمانی در قرن دهم نوشته شده. نویسنده
آن شخصی به نام «ادبی» است. شیوه این فرهنگ مانند «لغت فرس»
اسدی است اما اشتباهات فراوانی در واژه‌ها و معانی آنها دارد.

عجايب المخلوقات : 'a..-ol-maxlūqāt

درج فرافیا، همراه بادستانهای افسانه‌ای است، اثربر کریا قزوینی نویسنده مشهور قرن هفتم. (ج)

عدالت : 'adālat

در اخلاق عرفانی است از جلال الدین دوانی، فرزانه قرن نهم. (ج)

عراضة العروضيين : 'orāzat-ol-'arūziyyin

(ره آورد علمای عروض)

رساله‌ای است در علم عروض، تأليف ابوالفضل محمد بن خالد قرشی و رارودی در قرن هشتم.

عراضه فی الحکایۃ السلجوقیہ :

'orāza-fe l-hekāyat-el-saljūqiyya<e>

(ره آورد در دستان سلجوقيان)

از کتب تاریخ در قرن هشتم است، با نشری متکلف در تاریخ سلسله سلجوقيان، نوشته محمد وزیر یزدی.

عرایس الجواهر : 'arāyes-ol-javāher

(عروسهای گوهرها)

عرایس الجواهر و نفایس الاطیب، تأليف ابوالقاسم کاشانی، مؤلف و مورخ بزرگ اوایل قرن هشتم که در باره شناخت سنگها و نمکها و خوشبوهای است. (ج)

عرش سماء التوفيق : 'arš-e-samā'-ot-tōfiq

(عرش آسمان کاميانی)

تفسیر قرآن است از سید عبدالحسیب بن احمد بن زین العابدین علوی در قرن یازدهم.

عرشنامة الھي : 'a..-nāma<e>-ye-elāhi

مثنوی است به بحر رمل از فضل الله حروفی است آبادی، صوفی انقلابی قرن هشتم.

عرشیه محمدیه : 'aršiyya<e>-ye-mohammadiyya<e>
تألیف علی بن محمدحسین استرآبادی، در اصول شیعی که به نام محمدشاه
قاجار نوشته است.

عرض بلدان : 'arz-e-boldān
(عرض شهرها)

در عرض جغرافیایی شهرهای است از علیقلی میرزا اعتضادالسلطنه در
قرن سیزدهم.

عرض نامه : 'araz-nāma<e>
رساله‌ای است در حکمت، از بابافضل کاشانی، حکیم و نویسنده و شاعر
بزرگ قرن هفتم. (ج)

عرفات العاشقین : 'arafāt-ol-'āšeinqīn

عرفات العاشقین و عرصات العارفین، تذکرة بسیار مفصل و بزرگی است
در احوال و اشعار سهزار و سیصد واند شاعر قدیم و جدید، تألیف
نقی الدین اوحدي بیانی، ادب و شاعر معروف قرن یازدهم.

عرفان الخیول : 'erfān-ol-xoyūl
(شناخت اسبان)

در باب شناخت و احوالات اسب است و ترجمه کتاب «الاقوال الکائمه
والاصول الشافیه» ملک مجاهد، از قرن هفتمی باشد که فخر الدین بن احمد
روdbاری در قرن سیزدهم ترجمه نموده است. این کتاب تحریر دیگری
نیز موسوم به «کنز الهدایة» دارد.

عرفاق حق : 'e..-e-haqq
(شناخت خدا)

اثر صفوی علیشاہ، از صوفیه معروف او اخر عهد قاجاری است. (ج)

عروة المتن : 'orvat-ol-motqan
(دست آویز استوار)

تفسیر آیه الكرسی است، از محمد اشرف و رنوسفادران در قرن دوازدهم.

عروة الوثقى : 'o..-ol-vosqā
(دست آویز استوار)

اثری عرفانی است از صوفی بزرگ قرن هشتم، شیخ علاء الدوّلہ سمنانی.

عروة الوثقى : 'o..-ol-vosqā
به نشر و نظم عرفانی است، از سحابی استرآبادی شاعر قرن دهم.

عروة الوثقى : 'o..-ol-vosqā
تفسیر آیه الکرسی است، از میرزا محمد ابراهیم بن صدرالدین محمد
شیرازی در قرن یازدهم.

العروض : al-'arūs
← جواهر التفسیر

عروض عرفان : 'arūs-e-'erfān
اثر قاضی محمود بحری در اوایل قرن دوازدهم است.

عروض : 'arūz
رساله‌ای است در علم عروض ازوحیدی بیهقی در قرن هشتم.

عروض : 'arūz
یا عروض سیفی، یا میزان الاشعار، اثر سیفی بخارابی شاعر قرن
نهم است. (ج)

عروض : 'arūz
اثر محمد مؤمن حسینی در اوایل قرن یازدهم است.

عروض : 'arūz
یا رساله شاهی، رساله‌ای است از ابراهیم شربتدار اصفهانی در قرن
دوازدهم درباره علم عروض.

عروض : 'arūz
رساله‌ای است از ابوالقاسم فراهانی، ادیب و رجل مشهور عهد قاجار.

عروض سیفی : 'a.-e-sa<e>yfī
-- عروض

عروض و بدیع : 'a.-o-badī
اثر فیض الله خان است در اوخر قرن سیزدهم.

عروض و قافیه : 'a.-o-qāfiya<e>
از جمله رسالات عبدالرحمن جامی، شاعر و نویسنده بزرگ قرن
نهم است. (ج)

عروض و قافیه : 'a.-o-qafiyā<e>
رساله‌ای است از امیرزاده جهانگیر بن عباس میرزا قاجار.

عشاق‌نامه: 'oṣṣāq-nāma<e>
یاده‌نامه، مثنوی است در بحر خفیف و در هزار و سه بیت از فخر الدین
عرائی، شاعر بزرگ قرن هفتم که در آن چندین غزل نیز جای دارد. شاعر در
آن مبحثی از مباحث عرفانی را مطرح کرده و با تمثیل و حکایت به پایان
برده است. (ج)

عشاق‌نامه: 'o.-nāma<e>
مثنوی عاشقانه‌ای به بحر هزج و در هفت‌صد بیت است از عبیدزاده‌کانی، شاعر
بزرگ قرن هشتم. (ج)

عشرت‌نامه: 'eṣrat-nāma<e>
منظومه‌ای است به تقلید از «ده‌نامه» اوحدی مراغه‌ای در بحر هزج از
عیشی شیرازی شاعر قرن دهم.

عشره کامله: 'ašara<e>-ye-kāmela<e>
رساله‌ای از خواجه محمد بن ابو محمد محمود بن محمد دهدار شیرازی
از دانشمندان قرن یازدهم است در ده مسأله عرفانی.

عشره مبشره: 'a.-ye-mobāṣṣera<e>
(عدد ده بشارت دهنده)

از جمله آثار ضیاء الدین نخشی شاعر و نویسنده قرن هشتم است که نثر آن تمایل به صنعت و آرایش عبارات واستشهاد به اشعار و امثال و آیات دارد.

عشق حقيقی : ešq-e-haqīqi

مثنوی عرفانی است در چهار صد و شصت بیت به بحر رمل، از مجنون تویسرکانی در قرن سیزدهم.

عشق‌نامه : e.-nāma<e>

از مثنویهای سنایی غزنوی، شاعر بزرگ قرن ششم است که به شیوه دیگر مثنویهای اوست. (ج)

عشق‌نامه : e.-nāma<e>

مثنوی است از امیر حسن دهلوی، شاعر هندی قرن هفتم و هشتم، در بحر هزج.

عشق‌نامه : e.-nāma<e>

از مثنویهای ششگانه شاهداعی شیرازی، شاعر و صوفی قرن نهم است در بحر رمل و در مسائل عرفانی و عشقی.

عشق‌نامه : e. - nāma<e>

مثنوی عشقی است در هزار و دو بیست و پنجاه بیت به بحر هزج، اثر علی اکبر ساری شیرازی در قرن سیزدهم.

عشق‌نامه : e. - nāma<e>

← سی نامه

عشق‌نامه : e. , nāma<e>

← محمود نامه

عشق‌نامه : e. - nāma<e>

← مهر و مشتری

عشق و روح : e. - o - rūh

یا عقل و روح، رساله‌ای است عرفانی، تأليف فضولی بغدادی، شاعر قرن
دهم. (ج)

عشق و روح : 'e. - o - rūh

یا حسن و دل، به گونه داستانی است، از میرزا رضی بن محمد شفیع بنده
سرخابی تبریزی در قرن سیزدهم.

عشق و روح : 'e. - o - rūh

رساله‌ای است از میرزا رضی منشی‌الممالک، نویسنده عهد‌قاجار.

عشق و عقل : 'e. - o - 'aql

معیار الصدق فی مصدق العشق، یا عشق و عقل، یا عقل و عشق، رساله‌ای
است در بیان صوفیانه کمال عشق و کمال عقل، از نجم الدین رازی صوفی
و نویسنده معروف قرن هفتم. (ج)

عشق و عقل : 'e. - o - 'aql

منظومه‌ای عرفانی است در بحر رمل، از عنایت الله بن هدایت‌الله در قرن
سیزدهم.

عشقیه : 'esqiyya<e>

یا خیالات العشق، یا مفتاح المطلب، اثر حمید الدین ناگوری چشتی در قرن
هفتم است.

عشقیه : 'esqiyya<e>

← دول رانی خضرخان

عشقیه : 'esqiyya<e>

← وجود العاشقین

حصمت‌نامه : 'esmat - nāma<e>

مثنوی عاشقانه‌ای است، اثر ملا حمید که در سال هزار و شانزده سروده است.

عطیه ربانی : 'atiyya<e> - ye - rabbānī

عطیه ربانی و هدیه سلیمانی، در اثبات امامت علی (ع) است از ملا محمدطاهر شیرازی قمی که بهنام شاه سلیمان صفوی نوشته.

عطیه کبری : 'a.- ye - kobrā

دربلغت است از سراجالدین علی خان آرزو اکبرآبادی درقرن دوازدهم.

عقاید : 'aqāyed

از آثار خواجه محمد پارسا، صوفی و نویسنده قرن نهم است درتصوف.

عقاید اصولین : 'a. - e - osūla<e>yn

بهفارسی و عربی در مسائل کلامی و فلسفی است، از میر محمد اسماعیل خاتون آبادی درقرن یازدهم.

عقاید السنیه : 'a. - os-saniyya<e>

(اندیشه‌های بلند)

درفضائل صحابه است، از محمد‌هاشم بن عبدالغفور سندی سیوستانی در اوآخر قرن سیزدهم.

عقاید الشیعه : 'a. - os - šī'a<e>

عقاید الشیعه و فواید الشریعه، اثر علی اصغر بن علی اکبر بروجردی درقرن سیزدهم است.

عقاید مجذوبیه : 'a. - e - majzūbiyya<e>

← اعتقادات

عقاید مظفری : 'a. - e - mozaffari

یا زرجعفری، دراصول دین است از محمد رضا همدانی که بهنام مظفر الدین شاه نوشته.

عقاید وجیهتی : 'a.-e - vajihati

درتصوف است، از وجیه الدین ثانی بن شیخ عیسی بن شیخ آدم گوپا-

موی نقشبندي درقرن يازدهم.

عقاید و سخنان بابیه: 'a. - va - soxanān - e - bābiyya <e>
اثر حایری قزوینی است درقرن سیزدهم.

عقبات: 'aqabāt

(راههای دشوار)

رسالهای بهنظم ونشر صوفیانه است، از میر سیدعلی همدانی، صوفی
بزرگ قرن هشتم.

عقدالجواهر: 'eqd - ol - javāher

(گردنبند جواهر)

عقدالجواهر فی انساب الاکابر، تاریخ پیامبر (ص) و خلفا و پادشاهان
است، نوشتہ احمد بن ابوسعد دواتی مشکافی.

عقدالعلی: 'e. - olā - ol-

(گردنبند بزرگی)

عقدالعلی للموقف الاعلی، تأليف افضل الدین ابوحامد احمد بن حامد
کرمانی است که از تواریخ ارزشمند محلی کرمان در قرن هفتم بهشمار
می رود. (ج)

عقدالآلی: 'e. - ol - la'ālī

(گردنبند مرواریدها)

عقدالآلی فی نقدالمعالی، اثر تاریخی است، از میرزا محمد ابراهیم
بدایع نگار در عهد قاجار است پیرامون جنگ هرات.

عقد انامل: 'aqd - e - anāmel

(بسن انگشتان)

در حساب بهروش انگشت شماری است از حکیم نظام الدین احمد گیلانی
در قرن يازدهم.

عقد ثریا : 'eqd - e - sorayyā

(خوش پروین)

تذکره‌ای است در ذکر صدو سی و سه شاعر فارسی زبان در هند، تأثیف
غلام مصححی همدانی در قرن دوازدهم.

عقد ثریا : 'e. - e - sorayyā

گزیده‌ای از شعر شاعران است که مولوی احسان الله ممتاز در قرن سیزدهم
نوشته است. (ج)

عقد گهر : 'e.. - e - gohar

(گردنبند گهر)

از منظومه‌ای شهاب ترشیزی، شاعر قرن سیزدهم است در نجوم.

عقل : 'aql

← عقلیه

عقل سرخ : 'a. - e - sərx

رساله‌ای کوچک است در فلسفه از شیخ شهاب الدین سهروردی فیلسوف
بزرگ قرن هفتم. (ج)

عقل نامه : 'a. - nāma <e>

منظومه‌ای از منظومه‌ای سنایی، شاعر بزرگ قرن ششم می باشد که شاعر
آنرا به روشن دیگر منظومه‌های عرفانی خود سروده است. (ج)

عقل و روح : 'a.. - o - rūh

← عشق و روح

عقل و عشق : 'a. - o - 'esq

← عشق و عقل

عقل و عشق : 'a. - o - 'ešq

← مناظرات خمس

عقلیه : aqliyya <e>

یا عقل، از جمله رسائل صوفی بزرگ قرن هشتم، میرسیدعلی همدانی است.

عقود الجواهر : 'oqūd - ol - javāher

فرهنگ منظوم عربی بهفارسی است، شامل ششصد و پنجاه بیت، سروده احمد داعی کرمیانی در قرن نهم.

علاجات دارا شکوهی : 'elājāt - e - dārā ūkūhī

یا طب داراشکوه، اثر نورالدین محمد بن عبدالله، حکیم عین الملک شیرازی در پزشکی است که برای محمد داراشکوه پسر شاهجهان در قرن یازدهم نوشته است.

علاج الاسقام : 'elāj - ol - asqām

(درمان بیماریها)

علاج الاسقام و دفع آلام، اثر محمدعلی بن محمد رضا تونی در قرن دوازدهم است.

علاج الامراض : 'e. - ol - amrāz

یکی از آثار طبی یوسفی هروی، طبیب عهد صفوی است که منظمهای در دویست و هشتاد و نه رباعی در نشانهای بیماریهاست. (ج)

علاج الامراض : 'e. - ol - amrāz

تألیف محمد شریف خان دهلوی، طبیب قرن سیزدهم هند است.

علاقة التجريد : 'elāqat - ot - tajrīd

(ارتباط تنهایی)

شرح «تجريدة العقائد» خواجه نصیر طوسی است، از میرمحمد اشرف بن عبدالحسین بن احمد حسینی علوی در قرن دوازدهم.

علائم الامراض : 'alā'em - ol - amrāz

در پزشکی قدیم و جدید است، از عبدالکریم طبیب تهرانی که برای

ناصرالدین شاه نوشه.

علل تسلسل موجودات : 'elal - e - tasalsol - e - mojūdāt
یا رساله درحقیقت و کیفیت سلسلة موجودات و تسلسل اسباب و مسیبات،
که از آثار منسوب به شیخ ابوعلی سینا، دانشمند نامدار قرن چهارم است. (ج)

علم الامراض : 'elm - ol - amrāz
در باب پزشکی جدید است، از حسن بن ابوالحسن تنکابنی در اوایل قرن
چهاردهم.

علم المحجة : 'e - ol - mahajjat
(دانش راه)
علم المحجة و اتمام الحجة، در مسائل دینی است، تأليف حسین بن محمد
تبریزی مقانی که به دستور ناصرالدین شاه فاجار نوشته.

علم پیشین و بین : 'e. - e - pīšīn - o - barīn
از آثار منسوب به ابوعلی سینا، دانشمند نامدار ایران در قرن چهارم است.

علم تنجیم : 'e. - e - tanjīm
(علم ستاره‌شناسی)
علم تنجیم و معرفت تقویم، رساله‌ای است از ملامیرقاری کوکبی گیلانی
در اوایل قرن یازدهم.

عماد السعادات : 'emād - os - sa' ādāt
(ستون نیکبختی‌ها)
در تاریخ سلسله اوده و تیموریان هند است، از غلامعلی خان نقوی در قرن
سیزدهم.

عمدة الاعشار : 'omdat - ol - as'ār
مثنوی است، شامل چهارهزار بیت در بحر هرج در وصف کعبه و مدینه
که سیدمیرزا قاسم قاسمی گنابادی در قرن دهم سروده است.

عمدة التواریخ : 'o. - ot - tavārīx

از آثار تاریخی ابن ابی المخیر زرکوب، دانشمند قرن هشتم بوده که در دست نیست.

عمدة المکاتب : 'o. - ol - makātib

در نامه‌نگاری است، از شیخ رحمت الله در قرن سیزدهم.

عمل صالح : 'am al-e-sāleh

یا شاهجهان‌نامه، تأثیف محمد صالح کتبی لاهوری در قرن یازدهم، مشتمل بر وقایع هندوستان در دوره سلطنت شاهجهان. (ج)

عمل صالح : 'a. - e - sāleh

← قرابادین صالحی

العمل والالقاب : al - 'amal - va l - alqāb

العمل والالقاب فی معرفة الاسطرا لاب، از قدیم ترین رسالات باقی مانده بهزبان فارسی در علم اسٹرالاب است، نوشته محمد بن ایوب طبری ریاضیدان و ستاره‌شناس بزرگ قرن پنجم.

عنایت‌نامه : 'enāyat - nāma <e>

از آثار منثوری بوده که ضیاء الدین برنی، مورخ و نویسنده قرن هفتم در هند نوشته و ظاهراً باقی نمانده است.

عنوان : 'onvān

در طبع نوشته شده است، از عبدالکریم حکیم به عهد ناصر الدین شاه قاجار.

عنوان البراهین : 'o. - ol - barāhīn

در اثبات خدا و پیامبری است، تأثیف شیخ علی بن حاج یوسف گنابادی در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

عيار دانش : 'ayār - e - dāneš

تلخیصی است از «انوار سهیلی» کمال الدین حسین واعظ کاشفی

که ابوالفضل بن مبارك درقرن دهم آنرا ترتیب داده است.

عيار دانش : 'a. - e - dānes̄

در حکمت است، از ملا علینقی بن احمد بهبهانی درقرن دوازدهم.

عياریه : 'ayāriyya <e>

از آقا رضی قزوینی درقرن یازدهم درسنگیدن فلزات است.

عين : 'a <e>yn

رساله‌ای است از شاه نعمت‌الله ولی، صوفی مشهور قرن نهم. (ج)

عين البکا : 'a. - ol - bokā

(چشمۀ گریه)

در باب سوگواری است، از محمد تقی بن احمد بروجردی در اوایل قرن دوازدهم. (ج)

عين الترتيل : 'a. - ot - tartīl

(چشمۀ آهسته خواندن قرآن)

در قرائت قرآن است، از محمد بن محمود بن محمد شریف سمرقندی در قرن هشتم.

عين الحقائق : 'a. - ol - haqāyeq

(چشمۀ حقیقتها)

سخنان پندآمیز عرفانی است، از رایض الدین علیشاهرقرن سیزدهم.

عين الحكمة : 'a. - ol - hekmat

(چشمۀ دانش)

تألیف میرقوام الدین محمد طهرانی، از قرن یازدهم است.

عين الحياة : 'a. - ol - hayāt

(چشمۀ زندگی)

به نشر و نظم عرفانی است، از عمار عبدالله درقرن یازدهم.

عين الحياة : 'a. - ol - hayāt

شرح وصیت پیامبر (ص) به ابودزر غفاری است، از ملا محمد باقر مجلسی فقیه و محدث عهد صفوی. (ج)

عين الحياة : 'a. - ol - hayāt

در شناخت فوائد چوب چینی است، از حکیم محمد هاشم بن محمد طاهر طبیب تهرانی در روزگار شاه سلیمان صفوی.

عين الخواص : 'a. - ol - xavāss

درباره چوب چینی است از محمد حسین طبیب بن علی قراچه داغی تبریزی در عهد ناصر الدین شاه قاجار.

عين الخواص : 'a. - ol - xavāss

در پزشکی است، از ابو نصر بن رستم دیلمی که در قرن هفتم از عربی به - فارسی ترجمه کرده است.

عين الدموع : 'a. - od - domū

(چشمۀ اشکها)

سرگذشت چهارده معصوم است از محمد صادق بن محمد باقر حسینی واعظ سپاهانی که به نام فتحعلی شاه نوشته است.

عين العلاج : 'a. - ol - elāj

(چشمۀ درمان)

در بیماری سر است، از محمود بن محمد تهرانی در قرن سیزدهم.

عينيه : 'a <e> yniyya <e>

یا تازیانه سلوک، یا رازنامه، نامه‌ای است با محتوای سیر و سلوک و اندرز از امام احمد غزالی در اوایل قرن ششم که به عین القضا همدانی نوشته است. (ج)

عيون : 'oyūn

(چشمۀا)

از رسالات صوفی معروف قرن نهم شاه نعمت الله ولی است. (ج)

عيون الاسرار المكتومه : *o. - ol - asrār - el - maktūma <e>*

(چشميهای رازهای پنهان)

در بیان وحی والهام و بیامبری است، از محمدعلی بن محمدحسین بن محمد سعید خلیخالی در قرن سیزدهم.

* * *

«غ»

غازان نامه : qāzān-nāma<e>

منظومه‌ای تاریخی است مشتمل برده‌های اربیت به بحر متقارب، از خواجه نور الدین بن شمس الدین محمد از دری در قرن هشتم که به نام سلطان محمود غازان خان و سلطان اویس ایلخانی ساخته است.

غالب و مغلوب : qāleb-o-maqlūb

در حساب است، از قاضی قوام الدین شیرازی در اوخر قرن دهم.

غاية الامكان : qāyat-ol-emkān

غاية الامكان فی درایة المکان، رساله‌ای است عرفانی از صوفی و نویسنده ارجمند قرن ششم، عین القضاة همدانی. (ج)

غاية الهمة : q.-ol-hemmat

(نهایت آرزو)

یا رساله محمدیه، در احوال پیامبر (ص) و امامان است، از محمد علیم بیحایی در اوایل قرن سیزدهم.

غذاء العارفين : qazā'-ol-'ārefīn

تألیف حسن معلم همدانی در بنی ازرعفای قرن نهم است.

غرايب الاسرار : qarâyeb-ol-asrâr
(شگفتیهای رازها)

از غیاث الدین محمد خواندمیر، مورخ قرن دهم است درباره جنرافیا.

غدرالله‌ای : qorar-ol-la'âli

(برگزیده‌های مرواریدها)

شرح عرفانی و فلسفی است بر دعای ابو حمزه ثمالي، از محمد حسین بن محمد جعفر سرابی در او اخر قرن دوازدهم.

غزای سليمانی : qazâ-ye-sola<e>ymâni
(غزا : جنگ)

منظومه‌ای در تقلید از «شاهنامه» است درباره پیروزیهای سلطان سليم اول عثمانی در قرن دهم.

غزلان‌الهند : qazalân-ol-hend

در تاریخ هند و صنایع شعری هند، از آزاد بلگرامی در قرن دوازدهم است.

غزو نامه : qazv-nâma<e>
(كتاب جنگ)

منظومه‌ای به بحر متقارب است در شرح غزوه‌های پیامبر اسلام از شاعری موسوم به «اسیری» که در سال ٩٦٧ نظم آنرا پایان داده است.

غمکده : qamkada<e>

مثنوی است به بحر مل در رویداد کربلا که شاعری به نام «وفا» در عهد محمد شاه قاجار به نام او سروده است.

غنية الانام : qonyat-ol-anâm
(بی نیاز شدن مردم)

غنية الانام فى معرفة الساعات والايام — من لا يحفره التقويم

غنية الطالبين : q.-ot-tâlebin
(بی نیاز شدن جویند گان)

رساله‌ای در تصوف است از شیخ عبدالقادر گیلانی در قرن ششم.

غواص البحر : qavvâs-ol-bahr
منشاتی است از سید سعدالله گه در قرن سیزدهم شیخ رحمت الله
گرد آورده است.

غياب اللغات : qiyâs-ol-loqât
(پناه خواه لغتها)
فرهنگ بسیار مشهوری است، تأليف محمد غیاث الدین رامپوری در
قرن سیزدهم که شامل لغات فارسی و عربی است. (ج)

غياثيه : qiyâsiyya <e>
در طب است، از نجم الدین محمود بن صابن الدین الیاس شیرازی در قرن
هشتم که به نام غیاث الدین یستدرین جرغوتای نوشته است.

غياثيه : qiyâsiyya <e>
اثر محمود بن محمد بن قوام قاضی در قرن نهم، که ترجمه‌ای است از «ملخص
چغینی» در نجوم و برای غیاث الدین سید احمد هروی نوشته است.

* * *

«ف»

فارسنامه : fārs-nāma <e>

از آثار معتبر و از مآخذ مهم تاریخ ایران و سرزمین فارس است ، تأثیف ابن بلخی در قرن ششم.(ج)

فارسنامه ناصری : f.-ye-nāserī

اثر حاج میرزا حسن فسایی شیرازی در اوایل قرن چهاردهم که اثر معروفی است درباره اوضاع تاریخی و سیاسی و ادبی و اجتماعی فارس تا زمان مؤلف.(ج)

فارغندامه : fāreq-nāma <e>

مثنوی است در بحر خفیف و در ستایش حضرت علی(ع) و جنگهاش، سروده فارغ گیلانی در سال ۱۰۰۰ هجری.

فانوس الخيال : fānūs-ol-xiyāl

فانوس الخيال فی آراء عالم المثال، یاقن دل الخيال، یا مثالیه، یامثالیه نوریه، به فارسی و عربی است در حکمت، از قطب الدین محمد لاهیجی حکیم قرن یازدهم.

فانوس خیال : f.-e-xiyāl

در انشاء و دستور عربی و فارسی و معانی بیان است ، از اشرف (ارشد) متخلص به «خیال» در قرن دوازدهم.

فتح الابواب : fath-ol-abvāb
(گشایش درها)

فتح الابواب وحقيقة الآداب، بخشی از مثنوی عرفانی «بیان حقایق احوال المصطفی» سروده شاعر عارف قرن نهم، پیر جمال اردستانی است.

فتح الفتاح : f.-ol-fattāh
(گشایش گشاینده)

نصاب تر کی و فارسی است از صنعت الله افضلی بدلی که در اوایل قرن یازدهم سروده .

فتح الفرائض والدرر : f.-ol-farā'ez-va d-dorar
(گشایش فریضه ها و مراده ها)

در سیرت پیامبر (ص) و آلو است به نظم و نثر، از محمد عیسی بن محمد جعفر فتحی در قرن سیزدهم.

فتح الكتاب : f.-ol-kottāb
(گشایش نویسنده گان)

فرهنگ لغات فارسی و ترکی و عربی است، تأليف ابوالخير بن سعد انصاری در اوخر قرن دهم و بدون شواهد شعری.

فتح المبين : f.-ol-mobīn
(گشایش آشکار)

فتح المبين لاهل اليقين؛ رسائله ای عرفانی است از شیخ علاء الدوّله سمنانی صوفی قرن هشتم.

فتحنامه : f.-nāma<e>

تفسیر منظوم سوره فتح است در هزار و سیصد و پنجاه بیت از ابن همام شیرازی در قرن دهم.

فتحنامه : f.-nāma<e>

مثنوی است به بحر مقارب ، اثر عزالدین تتوی شیرازی در قرن دوازدهم . (ج)

فتحنامه حسامالملک : f.-ye-hosām-ol-molk

مثنوی به بحر مقارب است در تاریخ شورش احمدوند چلبی و دفع آن به وسیله حسامالملک ، سروده احمد الهمی کرمانشاهی در قرن سیزدهم .

فتحنامه سند : f.-ye-send

یا چچ نامه ، ترجمه‌ای از اصل عربی است . مترجم آن علی بن حامد مورخ قرن هفتم است در شرح حال «چچ» یکی از پادشاهان ناحیه غربی سرزمین هند و ولایت سند . (ج)

فتحنامه سند : f.-ye-send

منظومه‌ای در تاریخ امیران تالپور سنداست ، سروده سید عظیم الدین تتوی در اوخر قرن دوازدهم .

فتحنامه صاحبقرانی : f.-ye-sāheb qerānī

در رویدادهای روز گارتیمور گور کان است از مغیث الدین ابوالفتح ابراهیم سلطان حنفی در قرن نهم .

فتحنامه عباس نامدار : f.-ye-'abbās-e-nāmdār

یا شاهنامه صادقی ، مثنوی است در دوهزار و پانصد بیت ، از صادق ییگ ک صادقی اشار در قرن یازدهم ، پیرامون تاریخ صفویه و جنگهای شاه عباس .

فتحنامه قندھار : f.-ye-qandehār

مثنوی رزمی است شامل چهارصد و هشتاد بیت به بحر مقارب که وحید قزوینی شاعر اوایل قرن دوازدهم سروده است .

فتحنامه قندھار : f.-ye-qandehār

← شاهنامه

f.-ye-gojrāt : اثر ابوالفیض فیضی دکنی است در فتح گجرات به دست اکبر شاه در قرن دهم.

f.-ye-nūr jahān ba<e>ygom : فتحنامه نور جهان بیگم ← و قایع الزمان

fathiyya : يا رساله در هیأت، از جمله آثار منجم معروف قرن نهم، ملاعلی قوشچی است. (ج)

fathiyya : شرح خطبه ام الفضل دختر مأمون عباسی است، از میرزا ابو القاسم قمی که به دستور فتحعلی شاه نوشته.

f.-ye-'ebratiyya <e> : يا تاریخ آشام، در حوادث اوایل پادشاهی اورنگ زبب است و تسخیر کوچ بهار و آشام، از شهاب الدین طالش در قرن یازدهم.

fotovvat-nāma <e> : منظومه‌ای است به بحر مل، مشتمل بر هشتاد و هشتاد و دو بیت در فتوت و جوانمردی، اثر ناصر سیوسی شاعر قرن هفتم. (ج)

f.-nāma <e> : يا فوتیه، از رسائل صوفی بزرگ قرن هشتم میر سید علی همدانی است درباره فتوت و جوانمردی. (ج)

f.-ye-soltānī : اثر ارزنده‌ای است درباره شرح مراسم فتیان و جوانمردان و طبقات مختلف آنان و آداب و شرایط هر یک از آنها، تألیف کمال الدین حسین واعظ کاشفی دانشمند قرن نهم و دهم. (ج)

فتوات شام :

حمسه‌ای دینی است بر ضد «شاهنامه» فردوسی که میرزا محمد بخشش- آشوب شاهجهان‌آبادی در اوخر قرن دوازدهم سروده است.

فتوات شاهی :

تاریخ عمومی و تیموریان است، از صدرالدین سلطان ابراهیم امینی در قرن دهم.

فتوات عادلشاهی :

تاریخ عادلشاهیان هند است، از میرهاشم بیک‌فزوئی استرآبادی در قرن یازدهم.

فتوات عالمگیری :

تاریخ سی و چهارسال از پادشاهی عالمگیر اورنگ زیب است، از ایسردادس در اوایل قرن دوازدهم.

فتوات عباسی :

یا فتوحات عباسیه، در باب مسائل دینی است از محمد نصیر بن قاضی یزدی که بهنام شاه عباس صفوی نوشت.

فتوات عباسی :

در خواص اسماء الهی از نظر علم حروف، مطابق مسلک حروفیان است، اثر محمد بن عبدالحسین بن علی آل حسینی نجعی جز اثری در عهد صفوی.

فتوات عباسیه :

← فتوحات عباسی

فتوات غیبیه :

در ریاضیات است، از محمد باقر بن زین العابدین یزدی در قرن یازدهم.

فتوات فریدونیه :

تألیف محمد طاهر بن حسن خادم بسطامی است در قرن یازدهم که بهنام

فریدون خان فرمانروای استرآباد درباره جنگهای او نوشته.

فتوات فیروزشاهی : ū-šāhī ū-fīrūz

از کتب تاریخی ضیاء الدین برندی مورخ و نویسنده هند در قرن هفتم است، در ذکر سلطنت جلال الدین فیروزشاه.

فتوات نامه صمدی : ū-nāma <e>-ye-samadī

تاریخ سیف الدوله عبدالصمد خان بهادر دلیر جنگ است در قرن دوازدهم از غلام محی الدین.

فتوات همایون : ū-e-homāyūn

در فتوحات شاه عباس صفوی است، از سیاقی نظام در قرن یازدهم.

فتح الحرمین : ū-fotūh-ol-harama <e>yn

مثنوی است در آداب و مناسک حجج به بحر سریع، از ملامحی لاری در قرن دهم.

فتح السلاطین : ū-os-salātīn

منظومه مفصلی است به بحر متقارب، در دوازده هزار بیت به تقليد از «شاہنامه» و ازنوع منظومه های تاریخی، اثر طبع عبدالملک عاصمی شاعر پارسی گوی هند در قرن هشتم است.

فتح العجم : ū-ol'-ajam

منظومه ای در باب فتح تبریز به دست عثمان پاشا در سال ۹۹۳ هجری است، اثر جمالی بن حسن شوستری از شاعران قرن دهم.

فتح المؤمنین : ū-ol'-mo'menīn

كتابي اخلاقی است به استناد آیات قرآنی و احادیث شیعی و حکایات و اشعار فارسی، اثر فتح الله بن عزیزالله الایادی در قرن دهم.

فخریه : faxriyya <e>

فخریه در استخراج سمت قبله، اثر محمد زمان مشهدی در قرن یازدهم که برای فخر الدین محمد موسی نوشته است.

فرازستان : farāzestān

تاریخ پادشاهان است با واژه‌های فارسی و گاهی ساختگی ، از میرزا اسماعیل خان تویسرکانی که به نام ناصرالدین شاه نوشته است. (ج)

فراستنامه : ferāsat-nāma<e>

در باب قیافه شناسی است، از محمد حسین بن علی نقی همدانی از اوابل قرن چهاردهم.

فراقنامه : ferāq-nāma<e>

مثنوی عاشقانه‌ای است از سلمان ساوجی، شاعر شهیر قرن هشتم، شامل هزاربیت به بحر متقارب، در ذکر محبت میان سلطان اویس و بیرامشاه پسخواجه مرجان. (ج)

فرانض منظوم : farā'ez-e-manzūm

مثنوی در فقه شیعی است، سروده ابن حسام شاعر قرن هشتم به بحر هرج.

فرحةالعالیم : farhat-ol-ālam
(موجب شادی دنیا)

اثر سید محمد ابوتراب بن احمد رضوی در قرن سیزدهم است در باب تاریخ .

فرحةالعاملین : f.-ol-āmelīn
(شادی عمل کنندگان)

فرحةالعاملین و فرجةالکاملین، رساله‌ای است در تصوف از شیخ علاءالدوله سمنانی، صوفی مشهور قرن هشتم.

فرحةالقلوب : f.-ol-qolūb
(موجب شادی دلها)

در باب چهارده معصوم است، از عبد الله بن عنایت الله در قرن دوازدهم.

فرحةالناظرين: f.-on-nāzerīn
(موجب شادی بینندگان)

تاریخ اسلام و تیموریان هند است، از محمد اسلم بن محمد حفیظ انصاری

قادری درقرن دوازدهم. (ج)

فردوس التواریخ : ferdos-ot-tavārīx

تاریخ ایران واسلام است، از خسرو بن عابد ابرقوهی معروف به «ابن معین» در اوایل قرن نهم.

فردوس التواریخ : f.-ot-tavārīx

تاریخ خراسان وعلماء ودانشمندان آن سرزمین است، از ملانوروزعلی بن محمد باقر در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

فردوس العارفین : f.-ol-ārefīn

رساله‌ای است در تصوف، منسوب به فخر الدین عراقی، شاعر صوفی قرن هفتم.

فردوس العارفین : f.-ol-ārefīn

منظومه‌ای است که عبدالبیگ شیرازی، شاعر قرن دهم در مقابل «اقبالنامه» نظامی گنجوی به نظم درآورده است.

فردوس العارفین : f.-ol-ārefīn

فردوس العارفین فی بیان اسرار آل طاها و یاسین، درباب آل پیامبر (ص) است، از ملام محمد علی بن محمد برگانی درقرن سیزدهم.

فردوس المرشدیه : f.-ol-moršedīya <e>

فردوس المرشدیه فی اسرار الصمدیه، اثر سودمندی است از محمود بن عثمان، نویسنده عارف قرن هشتم به نثری ساده و روان در شرح مقامات شیخ ابواسحاق کازرونی. (ج)

فردوسیه: ferdosiyya <e>

تفسیر آیه‌ای از سوره انعام است، از عماد محمد طارمی درقرن دهم.

فردوسیه : ferdosiyya <e>

کتابچه‌ای است از ملا طفراء شاعر و نویسنده قرن یازدهم در وصف کشمیر

وپادشاه آن.

فرزندنامه : farzand-nāma<e>
یا نصیحت نامه، نامه‌ای است از ابو حامد محمد غزالی، حکیم نامدار قرن
پنجم بهشادگردش، با عنوان ای فرزند. (ج)

فرسنامه : faras-nāma<e>
(کتاب اسب)
در شناسایی اسبان و درمان آنهاست، از محمد بن محمد واسعی در قرن
هشتم.

فرسنامه : f.-nāma<e>
ترجمه‌ای است که از کتاب «سالهوت» از سانسکریت به پارسی شده است
به سرپرستی و مقدمه عبدالله فیروز جنگ در قرن یازدهم. موضوع کتاب
درباره نگهداری اسب و مطالبی دیگر در پیرامون آن است.

فرسنامه : f.-nāma<e>
به نظام و نثر است، از محمد علی حزین لاهیجی، عارف معروف قرن دوازدهم،
درباره اسب.

فرسنامه : f.-nāma<e>
رساله‌ای است درباره نگهداری و تربیت اسب، تألیف شیخ محمد بن
ابو طالب زاهدی گیلانی در قرن دوازدهم.

فرسنامه : f.-nāma<e>
در باب اسب است، از اسدالله خان خوانساری که به نام ناصرالدین شاه
نوشته است.

فرسنامه : f.-nāma<e>
← کنز الهدایة

فرسنامه : f.-nāma<e>
← وصف المخليل

فرسنامه منظوم : f.-ye-manzūm

منظومه‌ای درسیصد بیت، اثر سید حسینی که به نام جلال الدین اسکندر، درباره اسب به نظم آورده است.

فرقة کجیینان : ferqa<e>-ye-kaj bīnān

یکی از رسالات مهم میرزا ملکم خان، از مشاهیر اوخر عهد قاجاری است.

فروغستان : forūqestān

از فروغ اصفهانی در قرن سیزدهم در باب علم سیاق است.

فرهاد نامه : farhād-nāma<e>

مثنوی است به بحر هزج در داستان فرهاد و شیرین که عارف اردیلی در قرن هشتم سروده است. (ج)

فرهاد و شیرین : f.-o-šīrīn

مثنوی ناتمامی است از عرفی شیرازی، شاعر قرن دهم.

فرهاد و شیرین : f.-o-šīrīn

مثنوی بسیار لطیف و دلنشیتی است، اثر طبع وحشی بافقی، شاعر مشهور قرن دهم که در بر ابر «خسرو و شیرین» نظامی گنجوی سرود ولی به علت وفاتش ناتمام ماند. تا اینکه وصال شیرازی شاعر عهد قاجار آنرا به اتمام رسانید. (ج)

فرهاد و شیرین : f.-o-šīrīn

مثنوی است که دنباله کار ناتمام و حشی بافقی است، از میر عقیل کوثری شاعر قرن یازدهم که آنرا به نام شاه عباس کرده است.

فرهاد و شیرین : f.-o-šīrīn

منظومه‌ای است به بحر رمل اثر فوق الدین احمد یزدی، شاعر قرن یازدهم.

فرهاد و شیرین : f.-o-šīrīn

مثنوی است در داستان فرهاد و شیرین، از مؤمن سندی در قرن دوازدهم.

فرهاد و شیرین : f.-o-śīrīn

← خسرو و شیرین

فرهندگ آندراج : farhang-e-ānandrāj

فرهندگ بزرگ و بسیار معروفی است شامل لغات و ترکیبات فارسی و ترکی و عربی، به ترتیب الفباء، تألیف محمد پادشاه، متعلق به «شاد» در اوایل قرن چهاردهم که به نام مهاراجه میرزا آندراج نوشته است. (ج)

فرهندگ اختیارات بدیعی : f.-e-extiyārāt-e-badī'ī

با اصلاح الادویه، فرهندگ واژه‌های پزشکی کتاب «اختیارات بدیعی» است که حسین بن زین الدین علی بن حسین انصاری پسر نویسنده کتاب مذبور ترتیب داده است. (ج)

فرهندگ بدیع اللغات : f.-e-badī'-ol-loqāt

با تاریخ جهانگیر شاهی، اثر خواجهزاده ولی سرهنگی که به نام نورالدین محمد جهانگیر در اوایل قرن یازدهم نوشته است.

فرهندگ بشیرخانی : f.-e-baśīrxānī

فرهندگ لغات فارسی است از بشیرخان در قرن یازدهم.

فرهندگ بیرونی به فارسی : f.-e-bīrjandī-be-fārsī

اثر ملاعلی اشرف بیرونی در اوایل قرن دوازدهم است که به گونه منظومه است.

فرهندگ بیهقی : f.-e-ba<e>yhaqī

فرهندگ کوچکی است در لغات فارسی به عربی، منسوب به ابوالفضل بیهقی، مورخ و نویسنده نامدار قرن پنجم. (ج)

فرهندگ ترکی به فارسی : f.-e-torkī-be-fārsī

فرهندگ کوچکی است از صوفی الله بارطهماس بیگ خان در اوایل قرن دوازدهم در هند.

فرهنگ ترکی جغتایی به فارسی : f.-e-torkī-ye-joqatāyi-be-fārsī
اثر ندر علی که بعده استور شاه صفوی در قرن یازدهم نوشته است.

فرهنگ جعفری : f.-e-ja'fari

فرهنگ لغات فارسی است بدون شواهد شعری که محمد مقیم تویسر کانی در قرن یازدهم به نام جعفر خان نوشته و در حدود هشت هزار واژه را شامل است. (ج)

فرهنگ جعفری : f.-e-ja'fari

فرهنگ لغات فارسی است از نواب جعفر علیخان بن نواب معین الدوله در قرن سیزدهم.

فرهنگ جغرافیایی ایران : f.-e-joqrāfiyāyi-ye-īrān
از آثار فرهاد میرزا معتمد الدوّله، فاضل قرن سیزدهم است.

فرهنگ جهانگیری : f.-e-jahāngīri

فرهنگ لغات فارسی بسیار مشهور و معتبری است با شواهد شعری و معانی گوناگون، تألیف نواب عضد الدوّله جمال الدین حسین اینجو که به سال ۱۰۱۷ به نام جهانگیر شاه تألیف یافته است. (ج)

فرهنگ حسینی : f.-e-hosa<e>ynī

در لغات فارسی است، از حسین بن احمد در عهد عالمگیر اورنگ زب.

فرهنگ حسینی : f.-e-hosa<e>ynī

فرهنگ لغات عربی به فارسی است، تألیف سید غلام حسین شیخ بن فتحعلی جالیسی رضوی در قرن سیزدهم.

فرهنگ خداپرستی : f.-e-xodā parastī

منظومه‌ای است در سوگواری، سروده عبد الوهاب یزدی در قرن سیزدهم.

فرهنگ دساتیر : f.-e-dasātīr

فرهنگ لغات مجموع کتاب «دساتیر آسمانی» است که در قرن دوازدهم ترتیب یافته است. (ج)

فرهنگ دستورالصیان : f.-e-dastūr-os-sebyān
فرهنگ لغات کتاب «دستورالصیان» است که منشی گردہاری لعل فرخ آبادی در قرن دوازدهم تألیف کرده است.

فرهنگ رشیدی : f.-e-rašīdī
از جمله چند فرهنگ فارسی معروف است ، تألیف سید عبدالرشید تنوی که در قرن یازدهم نوشته . این فرهنگ جمع و تلخیصی میان دو فرهنگ «مجمع الفرس» و «فرهنگ جهانگیری» است همراه با شواهد شعری و گاهی انتقاد از معانی واژه‌ها . (ج)

فرهنگ رضوی: f.-e-razavī
در لغات فارسی است از محمد رضا بن میرمحمد قاسم حسینی که ظاهرآ در قرن دوازدهم می‌زیسته .

فرهنگ سکندری: f.-e-sekandarī
— ← تحفة السعادت

فرهنگ شعوری: f.-e-šo'ūrī
← لسان العجم

فرهنگ عباسی: f.-e-'abbāsī
اثر نایاب الصدر بن محمد رضا مشهور به صدرالدین تبریزی در قرن سیزدهم است که فرهنگی است همراه با واعد دستور زبان و کنایات و استعارات . وی این کتاب را به نام عباس میرزا قاجار نوشته است .

فرهنگ عبری: f.-e-'ebri
فرهنگ کوچکی است از محمد بن احمد بن مهدی نراقی در قرن سیزدهم .

فرهنگ فرخی: f.-e-farroxi
فرهنگ لغات فارسی و عربی است ، تألیف محیی الدین نایابی پنور در قرن سیزدهم .

فرهنگ فرهنگ: f.-e-farhang

فرهنگ لغات فارسی و عربی است، از ابوالقاسم فرهنگ بن میرزا کوچک
وصال شیرازی در قرن سیزدهم.

فرهنگ قواس: f.-e-qavvās

یکی از اولین فرهنگهای فارسی به فارسی است که در هند نوشته شده است.
مؤلف آن مولانا محمد خضر الدین مبارک شاه غزنوی، معروف به «قواس»
است در قرن هشتم. این کتاب دارای شواهد شعری می‌باشد. (ج)

فرهنگ گلستان: f.-e-golestān

شامل لغات و ترکیبات «گلستان» سعدی است که جنید عبدالله موسوی
در قرن سیزدهم تألیف کرده است. (ج)

فرهنگ مجملی: f.-e-mojmali

فرهنگ فارسی، ترکی، عربی و پهلوی است، تألیف حافظ ملک
قمر الدین در قرن دوازدهم.

فرهنگ محمدشاهی: f.-e-mohammad Šāhī
← برهان جامع

فرهنگ مظفری: f.-e-mozaffari
در لغات فارسی است از میرزا حسن خان مستوفی، (معین دفتر) در او اخر
قرن سیزدهم.

فرهنگ مظفری: f.-e-mozaffari

فرهنگ فارسی به فرانسوی است، از مؤلف الدوله میرزا عبدالحسین خان
زند که به نام مظفر الدین شاه نوشته.

فرهنگ میرزا: f.-e-mīrzā

← نسخه میرزا

فرهنگنامه: f.-nāma <e>

مثنوی است در سیصد و پنجاه بیت به بحر متقارب، از سرودهای حزین

لاهیجی در قرن دوازدهم .

فرهنگ نایاب: f.-e-nāyāb

فرهنگ کوچکی است، شامل لغات کتاب «شبیم شاداب» ملا ظهیر ای
تفرشی در قرن سیزدهم .(ج)

فرهنگ واژه‌های اخلاقی ناصری: f.-e-vāžeha-ye-axlāq-e-nāserī ← مفتاح‌الأخلاق

فرهنگ وزیر خانی: f.-e-vazīr xānī
فرهنگ کوچک لغات فارسی است ، تأليف غصنفر علی بن مولوی
نجفعلی خان در قرن سیزدهم .

فرهنگ هندی به فارسی: f.-e-hendī-be-fārsī
در پژوهشکی است به نظم، از یوسف یوسفی هروی پزشک قرن دهم .

فرهنگ هوش افزای: f.-e-hūš afzā
در لغات فارسی است، از سید عبدالله شاهجهان آبادی در قرن دوازدهم .

فریدالاصقاع: farīd-ol-asqā’
(یگانه ناحیه‌ها)

فریدالاصقاع فی ترجمة سلوان المطاع فی عدوان الاتّابع ، در اخلاق
و اخبار پادشاهان بزبان حیوانات که اصل آن به عربی بوده و در قرن سیزدهم
سید نعمت الله شوستری جزایری به فارسی برگردانده است.

قصد و حجامت و علق: fasd-o-hejāmat-o-’alaq
اثر عمام الدین محمود بن مسعود بن محمود بن محمد بن احمد بن حسین بن
علاه طبیب است، در قرن دهم .

فصل الخطاب: fasl-ol-xetāb

فصل الخطاب من کلام عمر بن الخطاب، در شرح کلمات عمر بن خطاب
به فارسی است از رشید الدین و طوایط شاعر و نویسنده بزرگ قرن ششم .

فصل الخطاب: f..-ol-xetāb:

فصل الخطاب لوصل الاحباب ، يافصل الخطاب فى المحاضرات، از جمله آثار خواجہ محمد پارسا، عارف و نویسنده بزرگ قرن هشتم است در تصوف .

قصوص سليمانیه: fosūs-e-sola<e>ymāniyya<e>
در شرح دعای معروف به بیت المعمور است، از سید ماجد بن محمد حسینی بحرانی در قرن یازدهم.

فصول: fosūl:

از رسالات شاه نعمت الله ولی، صوفی قرن نهم است. (ج)

الفصول الاربعه: al-fosūl-ol-arba'a<e>
در عرفان و اخلاق است، از آقا محمود بن محمد علی بن محمد باقر وحید بهبهانی است در قرن سیزدهم.

فصول طبری: fosūl-e-tabarī
اثر محمد بن رضا کاظم طبری در قرن سیزدهم است در علم نجوم.

فصول نصیریه: f..-e-nasīriyya<e>
کتابی است در مسائل دینی، از خواجه نصیر طوسی، دانشمند بزرگ قرن هفتم.

فضائل الانام: fazā'el-ol-anām
(برتریهای آفریدگان)
فضائل الانام من رسائل حجۃ الاسلام ، مجموعه مکاتبات فارسی امام محمد غزالی، عارف و دانشمند بزرگ قرن پنجم است . (ج)

فضائل السادات: f.-os-sādāt
در باره ائمه است، از سید محمد اشرف در قرن دوازدهم که به نام شاه سلطان حسین صفوی نوشته است.

فضائل بلخ: f.-e-balx

متن نفیسی است در شرح تاریخ و جغرافیای بلخ و احوال رجال و مشایخ آن در قرن ششم که در قرن هفتم به نثری سلیس و پخته و بسیار رو ان به فارسی ترجمه شده است. (ج)

فضل قرآن: fazl-e-qor'ān

رساله‌ای است از محمد مهدی بن محمد نعیم عقیلی در قرن دوازدهم.

فضيلة الشریعه: fazīlat-oš-šari'i'a <e>

← ترجمة الشریعه

فضیلت امیر المؤمنین: fazīlat-e-amīr-ol-mo'menīn

رساله‌ای است از خواجه نصیر طوسی، دانشمند بزرگ قرن هفتم. (ج)

فقیریه: faqrīyya <e>

رساله کوتاهی است از جمله رسالات صوفی و نویسنده معروف قرن هشتم میر سید علی همدانی.

فقیریه فخریه: f.-ye-faxriyya <e>

در باره فقر و ستایش آن است، از ملا ادhem خلخالی در قرن یازدهم.

فلک اعظم: falak-e-a'zam

منظومه حاجی ریبع انجب دهلوی، شاعر قرن دوازدهم است که از روی داستان «کامروپ و کاملتا» به نظم آورده است.

فلک البروج: f.-ol-borūj:

← آسمان هشتم

فلک المريخ: f.-ol-merīx

نذر کره‌ای از محمد باقر خان میریخ در قرن سیزدهم است.

فلک مشحون: f.-e-mašūn

(مشحون : پر، لبال)

تألیف محمد جعفر شریعت‌دار استر آبادی در قرن سیزدهم است در اصول دین.

فلکنازانامه: falak nāz-nāma<e>

← سرو و گل

فواتح: favāteh

(فاتحهای)

یافوایح سبعه ، اثر عرفانی است، از قاضی میرحسین میبدی در اوایل قرن دهم در شرح مقدمه بر دیوان حضرت علی (ع).

فوایح سبعه: f.-e-sab'a<e>

← فواتح

فوایح السحر: favākeh-os-sehr

(میوه‌های جادو)

فوایح السحر فی بدایع الشعر، در صنایع شعری است به تقلید «حدایق السحر فی دقایق الشعر» و طواط ، از فتح الله ناصری چهل حصاری در عهد قاجار.

فوایح شاهی: f.-e-šāhī

در طب است، از حکیم میرشاه میرزا خان موسوی صفوی در قرن سیزدهم که برای نصیرالدین حیدر پادشاه هندی نوشته است.

فوایح: favāyeh

(پراکنده‌های بوی خوش)

برگرفته از «فوایح» میبدی است از احسان الله ممتاز اونامی در قرن سیزدهم.

فوایح الجمال: f.-ol-jamāl

رساله‌ای است از صوفی نامدار اوایل قرن هفتم شیخ نجم الدین کبری .

فوائد: favā'ed

از جمله آثار عرفانی شیخ علاء الدوّلہ سمنانی صوفی بزرگ قرن هشتم است.

فوائد: favā'ed

رساله‌ای است از صوفی مشهور قرن نهم، سعدالدین کاشغری.

فوائد افضلیه: f.-e-afzaliyya<e>

در طب است از علی افضل بن محمد امین قاطع قزوینی که به نام شاه عباس نوشته.

فوائد الاختیار: f.-ol-axyār

(فایده‌های نیکوان)

یافوائد یوسفی، منظمه‌ای است در طب و رؤیا، اثر یوسفی هروی طبیب عهد صفوی، که مشتمل بر ربعیات است.

فوائد الانسان: f.-ol-ensān

مثنوی است از درویش حکیم دوائی گیلانی در اوایل قرن یازدهم در باب داروهای پزشکی.

فوائد الجمال: f.-ol-jamāl

یافوائد جمالی، در ریاضیات است، از محمد بن محمد هروی در قرن ششم.

فوائد الخطوط: f.-ol-xotūt

درباره خط است، از درویش محمد بن دوست محمد بخاری در او آخر قرن دهم.

فوائد السالکین: f.-os-sālekiñ

(سودهای روندگان)

در ذکر مقامات قطب الدین بخیار اوشی است که صوفی قرن هفتم فردالدین شکر گنج نوشته است.

فوائد الفؤاد: f.-ol-ō'ād

(سودهای دل)

مجموعهٔ مطالبی است که نظامالدین محمدبن احمد بداؤنی چشتی در قرن هفتم به شاگرد خود نجمالدین میرعلایی املاء کرده و او آنها را گرد آورده است.

فوائد الفواد: f.-ol-fo'ad

کتاب بسیار بزرگ و پر ارجی است در تصوف، از امیر حسن دهلوی شاعر معروف اوایل قرن هشتم هند که ملفوظات نظامالدین اولیا، عارف بزرگ قرن هفتم را گردآورده است. (ج)

فوائد القدس: f.-ol-qods

در احوال چهارده مقصوم است از یوسفعلی بن محمد حسینی جرجانی در اوایل قرن یازدهم.

فوائد المشاهد: f.-ol-mašāhed

(سودهای شهادتگاهها)

مجالس وعظ شیخ جعفر شوستری است در قرن سیزدهم که ملام محمد بن علی اشرف طالقانی گرد آورده است. (ج)

فوائد بدنه: f.-e-badaniyya<e>

در پژوهشکی است بر اساس مسائل مذهبی، از فیض الله مرعشی در قرن دوازدهم.

فوائد دینیه: f.-e-dīniyya<e>

اثر دیندار علی رادیانی در قرن یازدهم که به نام شاه عباس دوم صفوی نوشته است.

فوائد رشیدیه: f.-e-rasīdiyya<e>

← اسئله و اجوبة رشیدیه

فوائد رضویه: f.-e-razaviyya<e>

← کنز الذهب

فوائد صفویه: f.-e-safaviyya<e>
 تاریخ کوتاه افغانان و افشار و زند و قاجار است، تأثیف ابوالحسن بن
 ابراهیم قزوینی در اوایل قرن سیزدهم.

فوائد علیه: f.-e-'aliyya<e>
 در مطالب گوناگون دینی است، از علی بن عبدالله بن هدایت الله نهادنی
 از قرن دوازدهم.

فوائد منظمه: f.-e-montazama<e>
 در طب است از حکیم میراحسان علی فیض آبادی، از قرن سیزدهم.

فوز النجاح: foz-on-najāh
 ←کاشف الحق .

فوز عظیم: f.-e-'azīm
 (رسنگاری بزرگ)
 منظومه‌ای درستایش خدا و پیامبر (ص) و حضرت علی(ع) و شاه سلیمان
 صفوی است بر وزن «لیلی و مجنون» نظامی، سروده عظیمای نیشابوری
 در قرن دوازدهم.

فهرس التواریخ: fehres-ot-tavārīx
 تاریخ عمومی کوتاه و سنواتی است، از رضاقلی خان هدایت، ادیب و
 مورخ و شاعر عهد قاجار.

فهرست اسامی فرماندهان کرمان:
 تاریخ فرماندهان روزگار قاجار در کرمان است، اثر شیخ یحیی بن احمد
 احمدی کرمانی در اوایل قرن چهاردهم.(ج)

فهرست مصنفات مجلسی: īehrest-e-mosannafāt-e-majlesi
 از محمد حسین بن محمد صالح حسینی خاتون آبادی در قرن دوازدهم
 است در فهرست آثار نیای خود محمد باقر مجلسی فقیه و محدث مشهور
 عهد صفة به .

فیروزجات طوسيه: *fīrūzejat-e-tūsiyya<e>*

فیروزجات طوسيه در شرح خطبة رضويه ، اثر محمد باقر بن مرتضى طباطبائي يزدي که به نام ناصرالدين شاه نوشته است .

فیروز و شهناز : *fīrūz-o-šahnāz*

مثنويی است در بحر هزج از محمد صادق نظام تبريزی در قرن يازدهم .

فیروز و نسرين : *f.-o-nasrīn*

منظومه‌ای داستانی است، از میرزا سید علی نیاز شیرازی در قرن سیزدهم .

فیض الدمع : *fa<e>yz-od-domū'*
(ریزش اشکها)

اثری است منتشر از میرزا محمد ابراهیم بدایع نگار ، مورخ معروف عهد قاجار .

فیض السعادة : *f.-os-sa'ādat*

مثنويه‌ای است در موضوعات گوناگون از فیاض عراقی در اوایل قرن چهاردهم .

فیض الوهاب : *f.-ol-vahhāb*

شرح «خلاصة الحساب» شیخ بهائی است، از نظامالدین احمد بن عبدالله الشهید در قرن دوازدهم .

فیضیه : *fa<e>yziyya<e>*

در تصفیه دل و تزکیه نفس است، از غلام رضا زجاجی در قرن سیزدهم .(ج)

فیوضات : *foyūzāt*

از رسالت شاه نعمت الله ولی صوفی بزرگ قرن نهم .(ج)

فیوضات حیدریه : *f.-e-ha<e>ydariyya<e>*

تفسیری است از حیدر علی فیض آبادی در قرن سیزدهم .

فیه مافیه: *fihe-mā-fīh*

کتاب معروفی است از مولوی، شاعر و صوفی بر جسته ایران در قرن هفتم
که مجموعه چند مجلس وی را در موضوعات عارفانه در بردارد. (ج)

* * *

«ق»

قابوس: qābūs

دومین ترجمه و شرح «قاموس» فیروزآبادی در هندوستان است، اثر مولی
محمد حبیب‌الله اصفهانی قوجی در قرن دوازدهم که در باره لغت
عربی است.

قابوسنامه: q.-nāma<e>

یکی از کتاب‌های بسیار ارزشمند منتشر در قرن پنجم است. نویسنده آن
امیر عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر بن قابوس بن وشمگیرزیاری است
و کتاب را برای پرسش گیلانشاه نوشته است. این اثر پند آمیز حاوی
مطالب اخلاقی و اجتماعی وادی فراوان می‌باشد. (ج)

قادرنامه غالب: qādar-nāma<e>-ye-qāleb

فرهنگ کوچک منظومی است از لغات عربی و فارسی که میرزا اسدالله
غالب شاعر معروف قرن سیزدهم هند برای کودکان نوشته است. (ج)

القاسمیه: al-qāsemīyya<e>

تألیف لطف‌الله بن ابی یوسف حلیمی، لغوی قرن نهم که شرح کتاب‌دیگر
اوست در لغت فارسی موسوم به «بحر الغرائب».

قاطع القاطع: qāte'-ol-qāte'

تألیف امین‌الدین دهلوی در قرن سیزدهم که ردى است بر کتاب «قاطع برهان» که «برهان قاطع» در لغت فارسی را رد کرده بود. (ج)

قاطع برهان: q.-e-borhān

فرهنگی است در انتقاد از فرهنگ «برهان قاطع» که نجم‌الدوله میرزا اسد‌الله‌خان غالب دهلوی در قرن سیزدهم تألیف کرده است. (ج)

قانون ادب: qānūn-e-adab

تألیف ابوالفضل حبیش تفاییسی، از بزرگترین علماء لغویان ایران در قرن ششم است. قانون ادب از مهمترین و بزرگترین کتاب‌های لغت عربی به فارسی است. (ج)

قانون الصور: q.-os-sovar

(قانون صورتها)

منظومه‌ای در باره نقاشی در دویست و بیست و پنج بیت از صادقی بیک افسار کتابدار در اوخر قرن دهم.

قانون العلاج: q.-ol-'elāj

در طب است از سید علی بن سید محمد تبریزی مرعشی در عهد ناصرالدین شاه.

قانون مظفری: q.-e-mozaffari

در مسائل اجتماعی است، از سپهر کاشانی که به نام مظفر الدین شاه قاجار نوشته.

قانون همایون: q.-e-homāyūn

← همایون نامه

قبلةالبلدان: qeblat-ol-boldān

(قبلة شهرها)

قبلةالبلدان لاهداء الاخوان، درباره قبله نوشته شده، از جواد جهانبخش

منجم باشی نهادنی در عهد ناصرالدین شاه قاجار.

قبله آفاق: q.-ye-āfāq

در باره شناخت قبله است، از آثاری قزوینی در قرن یازدهم.

قبله حاتمیه: q.-ye-hātamiyya<e>

← تحفه حاتمیه

قبه بیضا: qobba<e>-ye-ba<e>yzā

به نثر و نظم عرفانی است، از عماد عبدالله در قرن یازدهم.

قدرت آثار: qodrat-e-āsār

مشوی است از غزالی مشهدی در قرن دهم که در برابر «مخزن الاسرار» نظامی گنجوی سروده است.

قدرت نامه: q.-nāma<e>

از جمله رسائل شاعر و صوفی و نویسنده قرن نهم، پیر جمال اردستانی است.

قدسیه: qodsiyya<e>

یا رسالت قدسیه، یا کلمات خواجه بهاءالدین نقشبند، از جمله آثار عرفانی خواجه محمد پارسا صوفی و نویسنده قرن نهم است که از سخنان مرشد خود بهاءالدین نقشبند برگرفته است. (ج)

قدسیه: qodsiyya<e>

← رسالت قدس

قدعن شراب: qadeqan-e-šarāb

یا حرمت شرب شراب، اثر آقا حسین بن جمال الدین محمد خوانساری است در قرن یازدهم.

قدم و حدوث اجسام: qedam-o-hodūs-e-ajsām

مبحثی فلسفی و کلامی است از جمال الدین محمود شیرازی نیریزی

در قرن دهم:

قرابادین: qarābādīn

درباب داروها است، از حکیم عمال الدین محمود شیرازی که به نام شاه
تهماسب صفوی نوشته.

قرابادین شفایی: q.-e-šafāyi
← طب شفایی

قرابادین صالحی: q.-e-sālehi

یا عمل صالح، یا تحفه الصالحین، اثر محمد صالح بن محمد بن محمد
صالح هروی قاینی، از قرن دوازدهم است در باب داروها. (ج)

قرابادین قادری: q.-e-qāderī

درباب داروها است، از حکیم میر محمد اکبر بن میر حاجی مقیم، مشهور
به «شاه ارزانی» در قرن دوازدهم است و چون از پیروان طریقہ قادریه
بود کتاب را بدین نام موسوم کرد. (ج)

قرابادین معصومی : q. - e - ma'sūmī

در باب داروهاست، از معصوم بن کریم الدین شیرازی شوشتاری در قرن
نیازدهم.

قرابادین ممتازیه : q. - e - momtāziyya<e>
اثر حکیم محمدعارف در اوائل قرن سیزدهم است در باب داروها.

قراضة طبیعیات : qorāza<e> - ye - tabī'iyyāt

از آثار منسوب به ابوعلی سینا، فیلسوف و طبیب بزرگ ایران در قرن
چهارم است؛ اما ظاهراً نویسنده آن محمد بن محمد غانمی از عالمان قرن
ششم است.

قرآنالسعدين : qerān - os - sa'da<e>yn
(نzdīk شدن دو سیاره سعد در یک برج گلکی)

مشنوبی است از امیر خسرو دهلوی، شاعر بزرگ قرن هفتم و هشتم در بحر سریع . موضوع آن شرحی از مناسبات و ملاقات معزالدین کیقباد که بهسبب ملاقات او با پدرش نام «قرآن السعدین» برای کتاب گذارده است. (ج)

قرائت عاصم : qerā'at - āsem
از عماد الدین علی استرآبادی در عهد صفوی است که به روایت ابو بکر عاصم کوفی در باب قرائت است.

قرة العین : qorrat - ol - 'a<e>yn
(نور دیده)
قرة العین و سرور النشأتین، منظومهای در اصول دین است، از سید میرزا محمد باقر بن میرزا زین العابدین موسوی چهارسونی خوانساری در او اخر قرن سیزدهم. (ج)

قرة العین : q. - ol - 'a<e>yn
← نور الحدیقه

قرة العيون : q. - ol - 'oyūn
(نور دیده ها)
قرة العيون فی اعز الفنون، یا قرة العيون فی المعارف والحكم، از جمله آثار متعدد حکیم قرن یازدهم، ملام محسن فیض کاشانی است. (ج)

قرن السعادة : qarn - os - sa'ādat
یادداشت‌های تاریخی است، از افضل الملک شیرازی در عهد قاجار.

قسطاس الشراء : qestās - oš - šo'arā
(ترازوی شاعران)
اثر فریدون میرزا، پسر فتحعلی شاه قاجار است در علم عروض.

قسطاس اللغات : q. - ol - loqāt
(ترازوی لغتها)

فرهنگی است در لغات و ترکیبات فارسی و عربی، تألیف شیخ نورالدین محمد در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

q. -e-mostaqīm :
قسطاس مستقیم :
(ترازوی راست)

قسطاس مستقیم و مفتاح قرآن کریم، فرهنگ لغات قرآن است که محمد علی بن شاهقلی رازی در قرن یازدهم نوشته است.

قصابیه و احمداء : qassābjyyā <e>-va-ahmadā :
هزلیاتی است از آثار یغمای جندقی، شاعر معروف دوره قاجاری.

قصص الانبیاء : qesas-ol - anbiyā' :
(داستانهای پیامبران)

از اسحاق بن ابراهیم بن منصور بن خلف نیشابوری در قرن پنجم است
در داستانها و حکایات پیامبران به زبانی ساده. (ج)

قصص الانبیاء : q. -ol-anbiyā' :
یا تکملة اللطائف و نزمه الظایف، تاریخ پیامبران است بانگارشی کهن
از احمدبن محمدبن منصور ارننجی.

قصص الانبیاء : q. - ol - anbiyā' :
متن از ابوالحسن بن الهیضم پوشنگی نابی است که محمدبن اسدبن عبدالله حنفی شوشتاری در عهد اولجایتوخان به فارسی ترجمه کرده است.

قصص الانبیاء : q. - ol - anbiyā' :
یا فضایل و مناقب، داستان پیامبران است، از ملا عبداللطیف بن شمس -
الدین علی واعظ بیرجندي در قرن دهم.

قصص الانبیاء : q. - ol - anbiyā' :
← مقاصد الأولیاء

قصص الانبیا و سیر الملوك :
q. - ol - anbiyā - va - siyar - ol - molük
اثر شیخ محمد حویزی که همراه چند تن دیگر از عربی و متابع مختلف به فارسی ترجمه کرده است و ظاهراً از متون قرن چهارم است. (ج)

قصص العاقانی :
q. - ol - xāqānī
در تاریخ مختصر صفویان و تاریخ مفصل شاه عباس دوم است از ولی قلی بیگ بن داود قلی شاملوی هروی در قرن یازدهم.

قصص العلماء :
q. - ol - olamā'
(داستانهای عالمان)
کتابی است در ترجمه احوال صدو پنجه و سه تن از علمای شیعه از قرن چهارم تا سیزدهم، تألیف محمد بن سلیمان تنکابنی. (ج)

قصص حسینی :
q. - e - hosa<e>ynī
داستانهای پیابران است، از محمد حسین بن باقی بخاری در سال ۱۰۰۲ هجری،

قصة حاجی رحیم :
qessa<e> - ye - hājī rahīm
منظومه‌ای به بحر رمل است در هجو، سروده شهاب ترشیزی، شاعر قرن سیزدهم.

قضا و قدر :
qazā - vo - qadar
اثر حکیم نظام الدین احمد گیلانی است در قرن یازدهم.

قضا و قدر :
q. - vo - qadar
منظومه‌ای از طالب آملی، شاعر مشهور قرن یازدهم است. (ج)

قضا و قدر :
q. - vo - qadar
مشتوبی است از حکیم رکنا مسیح، شاعر قرن یازدهم.

قضا و قدر :
q. - vo - qadar
منظومه‌ای است از میرزا نور الله اصفهانی، مخلص به «ضیاء» شاعر قرن

یازدهم.

قضا و قدر : q. - vo - qadar

منظومه‌ای است، اثر میر بحیی کاشی، شاعر قرن یازدهم.

قضا و قدر : q. - vo - qadar

مثنوی است به بحر خفیف که رشیدای عباسی در قرن یازدهم سروده است.

قضا و قدر : q. - vo - qadar

مثنوی فلسفی کوتاهی است در حدود دویست و سی بیت به بحر هزج که محمدقلی سلیم تهرانی در قرن یازدهم سروده است. (ج)

قضا و قدر : q. - vo - qadar

مثنوی است در چهارصد بیت به بحر هزج که اشرف مازندرانی در اوایل قرن دوازدهم سروده است.

قطبیه : qotbiyya<e>

رساله‌ای در طریقت است از شاه نعمت‌الله ولی، صوفی، شاعر و نویسنده قرن نهم. (ج)

قلائد اللآلی : qalā'ed - ol - la' ălī

(گلوبندهای مرواریدها)

شرح «جامع الحکایات» نصرالله ترمذی است، از خلام رضا بن ملام محمد علی ارانی کاشانی در عهد فتحعلی شاه.

قلمیه : qalamīyya<e>

← آداب مشق

قلندرنامه : qalandar - nāma<e>

از رساله‌ای خواجه عبدالله انصاری، نویسنده و عارف بزرگ قرن پنجم است. (ج)

قلندرنامه : q. - nāma<e>

یا سیرت جمال الدین محمد ساوی، منظومه‌ای است در احوال جمال
الدین ساوی و دیگر قلندران که خطیب فارسی در قرن هشتم به بحر
هزج سروده شامل هزار و هفتصد و شصت و نه بیت است. (ج)

قمقام زخار : qamqām - e - zaxxār

(دریای پرآب)

قمقام زخار وصمصام بتار، اثری است از فرهاد میرزا معتمدالدوله در
عهد قاجار، درمقتل حضرت امام حسین (ع).

قند پارسی : qand - e - pārsī

از تذکره‌های متأخر درهنده است، تألیف مولوی عبدالغفورخان بهادر
در قرن سیزدهم. (ج)

قندیل الخيال : qandīl - ol - xiyāl

← فاتوس الخيال

قنيةالفتیان : qonyat - ol - fetyān

(فرام آورده جوانمردان)

منظومه‌ای دربحر رمل و بهقافية نون است، در لغت عربی بهفارسی، شامل
دویست و سیزده بیت که شخصی بهنام صدرالدین بن بدرالدین در قرن
یازدهم سروده است.

قواعد احمدی : qavā'ed - e - ahmadī

دستور زبان و فرهنگ ترکی بهفارسی است، از محمد مهدی تبریزی در
واخر قرن دوازدهم که بهنام سیداحمد علیخان بهادر نوشته است.

قواعدالانشاء : q. - ol - ensā'

یکی از آثار عماد الدین محمود، از رجال ادب و سیاست هند در قرن
نهم است، درباب نویسنده‌گی.

قواعد التجوید : q. - ot - *tajvid*

در تجوید قرآن، از سید محمود بن عبدالله موسوی دزفولی در قرن سیزدهم است.

قواعد الوسائل : q. - or - *rasā'el*

قواعد الرسائل وفراند الفضائل، در انشاء است، از حسن بن عبدالسمؤمن خوبی در قرن هفتم.

قواعد السياقة : q. - os - *siyāqat*

در علم سیاق است، از محمد جعفر بن محمد حسین طرب نایینی در قرن سیزدهم.

قواعد العمل : q. - ol - 'amal

در فن معماست، از محمد بن علی حسینی در قرن نهم.

قواعد القرآن : q. - ol - *qor'ān*

در تجوید و قرائت قرآن می باشد، اثر یار محمد بن خداداد سمرقندی در قرن دهم.

قواعد القراءات : q. - ol - *qerā'at*

از عبدالجود در قرن سیزدهم است، درباره قرائت قرآن.

قواعد الملوك : q. - ol - *molūk*

اثر منثوری است از میرزا محمد صادق مروزی، ملقب به وقایع نگار، نویسنده مشهور دوره قاجار.

قواعد تلگراف : q. - e - *telegrāf*

← تلگراف

قواعد خط : q. - e - *xatt*

← آداب خط

قواعد خطوط:

مثنوی است در خط و خوشنویسی، از محمد بن محمد در قرن دهم.

قواعد ضرب و قسمت:

قواعد ضرب و قسمت در حساب، رساله‌ای است از ابو نصری هروی در قرن دهم. (ج)

قوام العروض :

اثر بدل مازندرانی کرمانشاهی در قرن سیزدهم است در قواعد علم عروض.

قوانين السياق :

از محمد کاظم کاشانی در قرن سیزدهم است در علم استیفا.

قوانين الانوار :

(چرا غایبه‌های روشنایی)

قوانين الانوار و طوالع الاسرار، از آثار ابو القاسم بابا ذهبی است در قرن سیزدهم در عرفان.

قوانين الانوار :

قوانين الانوار و طوالع الاسرار ← شرایط الطريقة

قوس و فرج :

یا خرمَن ماه، رساله‌ای در باب هله و رنگین کمان است، از محمد بن میر غیاث الدین منصور حسینی شیرازی دشتکی از قرن دهم.

قوس و فرج :

← شعاع

قيافه شناسی :

از جمله آثار متعدد صوفی بزرگ قرن هشتم، میر سیدعلی همدانی است.

قیراط الماس:

قیراط الماس و ترجمة سلماس، تاریخ و چهارگیای شهر سلماس است از

محمد حسن خان اعتماد السلطنه در عهد ناصری.

قیوم الاسماء : qayyūm - ol - asmā'

(باینده اسمها)

اولین اثر علیم محمد بابه رهبر فرقه بابیه است.

* * *

«ک»

کاتبیه : kātebiyya<e>

منظومه‌ای در لغت عربی به فارسی است در پانصد بیت به ترتیب تهجی، سروده
محمد بن ولی بن رضی الدین مشهور به کاتبی انقره‌ی در قرن نهم.

کارنامه : kār - nāma<e>

مثنوی از سراج الدین قمری شاعر بزرگ اوایل قرن هفتم است در هجو
معاندان و شوخی با دوستان و آشنايان به سبک مثنوی «کارنامه بلخ» سنایی
غزنوی.

کارنامه : k. - nāma<e>

مثنوی بوده از ربیعی فوشنگی، شاعر قرن هفتم که در زندان سروده و
تنها پنجاه و هشت بیت از آن در کتاب «مجمل فصیحی خوافی» باقی
مانده است.

کارنامه : k. - nāma<e>

یا نگارنامه، یا گوی و چوگان، اثر قاسمی گنابادی در قرن دهم، مثنوی
است در هزار و پانصد بیت از جمله مثنویهای هفتگانه وی که در برابر
«لیلی و مجنون» نظامی گفته است.

کارنامه : k. - nāma<e>

منظومه‌ای است اثر محمد رضابن محمد جان عرفان، دربیان پیروزیهای علیمردانشاه امیرالامرای شاهجهان هندی در قرن یازدهم.

کارنامه اوقاف : k. - ye - ḥqāf

منظومه‌ای است در سیصد و پانزده بیت به بحر خفیف، سروده تاج الدین نسایی در قرن هفتم، در بدگوئی از متولی اوقاف خواف. (ج)

کارنامه بلخ : k. - ye - balx

مثنوی بروزن «حديقه الحقيقة» در پانصد بیت از سنایی غزنوی، شاعر بزرگ قرن ششم است و برخلاف آثار دیگر اوزینه مطابیه و هزل می‌باشد. (ج)

کاشف الاسرار : kāšef - ol-asrār

رساله‌ای است در تصوف از صوفی بزرگ قرن هشتم، نور الدین عبدالرحمن اسفراینی. (ج)

کاشف الاسرار : k. - ol - asrār

کاشف الاسرار و مطلع الانوار، شرح برایاتی از «مثنوی» مولسوی است از حسن ظریفی چلبی که در قرن یازدهم به نام سلطان سلیمان خان عثمانی ساخته است.

کاشف الاسرار : k. - ol - asrār

← کاشف الحق

کاشف الحق : k. - ol - haqq

یا کاشف الاسرار، یا هدیة العالمین، یا فوز النجاح، یا مناقب قطبشاهی، درباره امامت است از معز الدین محمد حسینی اردستانی که به نام ابوالمظفر قطبشاه نوشته است.

کاشف الرموز : k. - or - romūz

در شرح رمزهای آیه‌ای قرآن است، از عنایت الله بن ملک محمد طبرسی لاریجانی در اوایل قرن چهاردهم.

کافش العدل : k. - ol - 'adl

در حکمت است، از محمد کاظم هزار جریبی در قرن سیزدهم.

کافوریه : kāfūriyya <e>

← خواص کافور

کافیة القافية : kāfiyat - ol - qāfiyat

رساله‌ای است در علم قافیه، اثر تقی الدین اوحیدی بلیانی، شاعر وادیب قرن یازدهم.

الكافیة فی العروض : al - kāfiyat - fe l - 'arūz

الكافیة فی العروض والصنعة والقافية ، رساله‌ای است از نجاتی نیشابوری در قرن هشتم، در عروض و قافیه.

کامرانیه : kāmrāniyya <e>

← مخزن الجواهر

کامروپ : kām rūp

یا دستور همت، منظومه‌ای است داستانی ، سروده همت‌خان محمد مراد در قرن یازدهم به بحر هرج.

کامل التعبیر : kāmel - ot - ta'bīr

(کامل در علم خوابگزاری)

از آثار مشهور ابوالفضل حبیش تفلیسی، دانشمند بزرگ قرن ششم است در خوابگزاری و تعبیر رؤیا به فارسی ساده و شیوا.

کامل بهایی : k.-e-bahāyi

در امامت و سرگذشت ائمه است، از عمال الدین حسن طبری در قرن هفتم که به نام بهاء الدین محمد بن شمس الدین محمد جوینی نوشته است.(ج)

کامل علایی : k.-e-'alāyi

واژه‌نامه پژوهشکی است به ترتیب الفبایی، اثر حکیم علاء الدین محمد

تبریزی، پژوهش عهد صفوی.

کان ملاحت :

نام بخشی از دیوان شاعر عارف قرن نهم، شاه داعی شیرازی است. (ج)

کائنات جو:

← آثار علوی

کبرای منظوم :

کتاب «کبری» در منطق است، از میر شریف جرجانی که آنرا نور علیشاه طبی سرد و هفتاد و پنج بیت به نظم آورده است. (ج)

کبریت احمر :

(گوگرد سرخ)

یا اوراد موظفه، یا کنز الاسرار، یا کنز الاسماء، یا سیروسلوک، اثری است در تصوف، از مظفر علیشاه کرمانی در اوایل قرن سیزدهم.

كتاب احمد :

← سفينة طالبی

كتاب اسطر لاب :

یکی از آثار شرف الدین علی یزدی، مورخ و دانشنامه قرن نهم است در علم اسطر لاب.

كتاب الاشراق :

مثنوی است در فتوت و جوانمردی، اثر ناصر سیواسی، شاعر قرن هفتم. (ج)

كتاب البارع :

(كتاب نیکو)

اثر ابو نصر حسن بن علی، منجم قمی است که در حدود سال ۳۶۷ هجری تألیف نموده است.

كتاب التعجب في الامامة : k.-ot-ta'ajjob-fe l-emāmat
 كتاب التعجب في الامامة عن اغلاط العامة، تأليف ابوالفتح محمد بن علی بن عثمان کرجکی است، در قرن پنجم.

كتاب الخلاص : k.-ol-xalās
 دستوراللغه ←

كتاب الفصول : k.-ol-fosūl
 رساله‌ای است از رشید الدین ابوالفضل مبیدی، نویسنده تفسیر «کشف»
 «الاسرار» در قرن ششم. (ج)

كتاب القوافي : k.-ol-qavāfi
 از آثار مهم ابوالفضل حبیش تقليسی ، لغوی و دانشنامه نامدار قرن ششم
 در شرح و ترجمه قافیه‌های مشکل عربی به پارسی.

كتاب النقض : k.-on-naqz
 (كتاب باطل کردن حکم)
 مشهور به «بعض مثالب النواصب في نقض بعض فضائح الروافض» که از
 جمله کتب معتبر شیعه است، تأليف عالم بزرگ قرن ششم، شیخ عبدالجلیل
 قزوینی. (ج)

كتابچه پلتيك : ketābča<e>-ye-poletīk
 از رسالات مهم میرزا ملکم خان، از مشاهير عهد قاجاري است.

كتابچه تفصیل احوالات دارالایمان قم :
 اثر سودمندی است از محمد تقی ییک ارباب در عهد ناصری که درباره شهر
 قم و روستاها و بلوکات مربوط به آن است. (ج)

كتابچه تفصیل حالات دارالایمان قم :
 سفر نامه‌ای است از میرزا غلامحسین افضل الملک درباره شهر قم و باغات
 و بلوکات آن که برای محمد حسن خان اعتماد السلطنه نوشته است. (ج)

كتابچه تفصيل حالات ونفوس واملاك دارالايمان قم :
 در باره شهرقم، باغات وبلوکات تابع آن است که گویا محمد تقی بیک
 ارباب در عهد ناصری نوشته، (ج)

كتابچه غیبی : ketābča<e>-ye-qa<e>ybī
 یا دفتر تنظیمات، یکی از رسالات میرزا ملکم خان، از مشاهیر عهد قاجار است.

كتابچه قانون : k.-ye-qānūn
 اثر محمد شفیع قزوینی است در عهد ناصر الدین شاه قاجار در مسائل
 اجتماعی و اقتصادی.

كتابچه مسافرت عربستان: k.-ye-mosāferat-e-'arabestān
 یا سفرنامه خوزستان، سفرنامه سودمندی است، اثر حاج میرزا عبدالغفار
 نجم الملک در سال ۱۲۹۹ (ج)

كتابچه مسافرت عربستان ولرستان :
 اثر عبدالله بن مصطفی قلیخان اعتمادالسلطنه قراگزلود روا ایل قرن چهاردهم
 به لرستان و خوزستان است.

كتابچه مسافرت فارس : k.-ye-mosāferat-e-fārs
 در باره سفر محمد حسن مهندس قاجار است در اوایل قرن چهاردهم
 به فارس.

كتابچه موقوفات یزد : k.-ye-moqūfāt-e-yazd
 تأليف عبدالوهاب طراز در اوایل قرن سیزدهم است. (ج)

كتاب دلربای : ketāb-e-delrobāy
 منظومه‌ای است عرفانی، از شاعر قرن نهم، کاتبی نیشابوری.

كتاب معجزات : k.-e-mo'jezāt
 ← بهجة المباحث

كتيب معجزات : katib-e-mo'jezat

از حماسه‌های دینی است به بحر هزج، سروده حیرتی هروی در قرن دهم که کتاب «بهجه المباحث» حسن سبزواری را در تاریخ پیامبر(ص) به نظم آورده است.

كحال العيون : kahhāl-ol-'oyūn

(طبيب چشمها)

سرگذشت مختار نفی است، از محمد جعفر بن علی بن حسین شاطر عقدای در قرن سیزدهم.

كحالی : kahhālī

یا ساختن اکحال و مراهم، از محمد باقر بن عmad الدین محمود طبیب در عهد صفویه است، در باب داروهای چشم.

كراسه اعتمادی : korrasa<e>-ye-e'temādī

يا كراسه العمی، در مسائل گوناگون است از میرزا غلامحسین خان افضل-الملک ادیب شیرازی در عهد ناصر الدین شاه قاجار.

كرت نامه : kort-nāma<e>

منظومه‌ای بوده از صدر الدین خطیب ریبعی پوشنگی، شاعر قرن هفتم و هشتم در بحر متقارب در باب سلسله آل کرت که تنها تعدادی از آیات آن در کتاب «تاریخ نامه هرات» باقی مانده است.

كرسى نامه : korsi-nāma<e>

مثنوی کوتاهی است در پنجاه و هشت بیت در بحر هزج، اثر مظفر علیشاه کرمانی در اوایل قرن سیزدهم، پیرامون سلسله اقطاب طربتی خود.

كريم اللغات : karīm-ol-loqāt

فرهنگ لغات فارسی و عربی وارد و دوست، تألیف مولوی کریم الدین در قرن سیزدهم. (ج)

كشف الآيات والسور: kaſf-ol-'āyāt-va s-sovar

(پیدا کردن آیه‌ها و سوره‌ها)

اثر محمد رضا بن قاسم بزدی در قرن سیزدهم است.

کشف الارواح : k.-ol-arvāh

یا یوسف نامه، یکی از رسالات پیر جمال اردستانی، عارف و شاعر قرن نهم است در تفسیر سوره یوسف.

کشف الاستار : k.-ol-astār

(کشف پوشیده‌ها)

کشف الاستار عن وجوه الاسرار، در مسایل دینی است، از سید محمد هادی بن مهدی بن دلدار علی نقی نصیر آبادی در قرن سیزدهم.

کشف الاسرار : k.-ol-asrār

(آشکار کردن رازها)

کشف الاسرار و عدة الابرار، تفسیر بسیار بزرگ و ارزشمندی است از ابوالفضل رشید الدین میبدی، مفسر و نویسنده نامدار قرن ششم که «تفسیر قرآن» خواجه عبدالله انصاری را وسعت داده و آراسته است. این کتاب مشحون از آیات و احادیث و امثال و حکایات و اشعار عربی و فارسی و لغات و اصطلاحات بسیار است. (ج)

کشف الاسرار : k.-ol-asrār

رساله‌ای است از شاه نعمت الله ولی، صوفی معروف قرن نهم در معارف الهی. (ج)

کشف الاسرار : k.-ol-asrār

دروحدت وجود بهشیوه عرفانی است از حسین الهی اردبیلی در قرن دهم.

کشف الاسرار : k.-ol-asrār

← گنج اسرار

کشف الحقایق : k.-ol-haqāyeq

از عزیز الدین نسفی، عارف و نویسنده بزرگ قرن هفتم است در مباحث عرفانی. (ج)

کشف الحقایق :

یا شرح زیج ایلخانی، گزارشی است بر «زیج ایلخانی» خواجه نصیر طوسی، از نظام الدین اعرج.

کشف الحقایق :

از آثار عرفانی صوفی مشهور قرن نهم، سید محمد نوربخش است.

کشف الخلاصة :

ترجمه‌ای از «خلاصة الحساب» شیخ بهائی است در علم حساب، از ابوالبرکات بن اسماعیل خادم مشهدی در قرن دوازدهم.

کشف الصراط :

(پیدا کردن راه)

اثری صوفیانه است از عارف و نویسنده معروف قرن هفتم عزیز نسفی.

کشف الصنایع :

درباره فنون گوناگون است، از علی حسینی در عهد قاجار.

کشف الضر :

(پیدا کردن زیان)

کشف الضر فی نظم الدر، شرح قصيدة تائیه ابن فارض است، از رکن الدین شیرازی در قرن هشتم.

کشف الغرایب :

← رسالت مجددیه

کشف الغموض :

(پیدا کردن مشکل)

کشف الغموض و بیان الرموز، درسن و آداب مذهبی است، از ملام محمد یوسف بن آقا بیک دهخوار قانی که به نام شاه عباس صفوی نوشته است.

کشف القناع :

(کشف حجاب)

کشفالقناع عن اسرار شکلالقطاع ، تأليف خواجه نصیرالدین طوسی
دانشمند بزرگ قرن هفتم است.

کشفاللغات والاصطلاحات : k.-ol-loqāt-va l-estelāhāt
فرهنگ واژه‌ها واصطلاحات کتب صوفیه است، تأليف عبدالرحیم بن
احمد سوربهاری هندی درقرن یازدهم. (ج)

کشفالمحجوب : k.-ol-mahjūb
(ظهورحقایق برآنکه ازدرك حقیقت دوراست.)
ازآثارمهم فلسفی درواخرقرن چهارم وازجمله مهمترین آثار اسماعیلیه
است، تأليف ابویعقوب اسحاقبن احمد سجستانی. (ج)

کشفالمحجوب : k.-ol-mahjūb
ازجمله آثار بسیارمهم متصرفه است، تأليف ابوالحسن علیبن عثمان بن
ابی علی جلابی هجویری، ازعرفا ونویسنده مشهورقرن پنجم. (ج)

کشفالمطالب : k.-ol-matāleb
نوعی کشفآلایات قرآنی است، ازمحمد حسنخان اعتمادالسلطنه از رجال
معروف علم وادب عهد ناصری. (ج)

کشفالمعارف : k.-ol-ma'āref
اثر زینالعابدین بن ملاسکندر شیروانی (مستعلیشاه) درقرن سیزدهم که
دریان اعتقادات خود اوست.

کشفالمعانی : k.-ol-ma'ānī
دریان عمل طالع است، ازمهرالدین محمد قاری درقرن دهم.

کشفالوجوهالغر: k.-ol-vojūh-el-qorr
(نمایاندن چهره‌های سپیدرویان)
کشفالوجوهالغر لمعانی نظمالدر، اثری است ازعزالدین محمودکاشانی
دانشمند وعارف نامی قرن هشتم درشرح قصيدة تائیه ابنفارض.

کشف و اشراق :

اثری کلامی و عرفانی است از میرزا هدایت‌الله وزیر دفتر آشتیانی در اوایل قرن چهاردهم.

کشفیه :

رساله‌ای است درباره کیفیت کشف و شهود و اشراق انوار، از خواجه محمد پارسا، صوفی و نویسنده قرن نهم.

کشکول :

از محمد معصوم بن عبدالعلی کرمانی در قرن یازدهم که مطالب علمی گوناگون دارد.

کشکول :

اثر مشهور شیخ بهائی، دانشمند بزرگ عهد صفویه، به زبان عربی و فارسی که در موضوعات گوناگون است. (ج)

کشکول العارفین :

در مباحث عرفانی و داستانهایی مربوط به آن است، از مهدی بن یوسف خراسانی در اوایل قرن سیزدهم.

کعبه الباکین :

(کعبه گریه کنندگان)

از شیخ مفید شیرازی در قرن سیزدهم که مجموعه سرودهایی است در سوگواری از خود او و شاعران دیگر.

کعبه الحرمین :

مثنوی است در چهارهزار بیت، از نقی‌الدین اوحدی بلیانی، ادیب مشهور قرن یازدهم.

کعبه دیدار:

مثنوی است از نقی‌الدین اوحدی بلیانی، ادیب معروف قرن یازدهم در سه هزار بیت که به تقلید از «مخزن الاسرار» نظامی سروده است.

کعبه عرفان : k.-ye-'erfān
 تألیف نقی‌الدین اوحدی بليانی، شاعر و ادیب قرن یازدهم است. این کتاب تذکره‌ای است که در اصل خلاصه تذکره مفصل «عرفات‌العاشقین» خود اوست.

کفاية التعلیم : kefāyat-ot-ta'līm
 (بسندگی آموزش)
 اثری است در علم نجوم، از ظهیر الدین ابوالمحامد مسعودی غزنوی در قرن ششم.

کفاية الطالب : k.-ot-tāleb
 کفاية الطالب فی مناقب علی بن ابی طالب-سرور المؤمنین

کفاية الطب : k.-ot-tebb
 (بسندگی پزشکی)
 در پزشکی است، اثر دانشمند ولغوی بزرگ قرن ششم، ابوالفضل حبیش تقلیسی.

کفاية العرفان : k.-ol-'erfān
 در اصول دین به شیوه عرفانی است، از میرزا مهدی خان بدایع نگار در قرن سیزدهم.

کفاية المؤمنین : k.-ol-mo'menīn
 در باره پیامبر(ص) و امامان است، از محمد شریف خادم که در قرن دهم به نام سلطان ابراهیم قطبشاه نگاشته است.

کفاية فی الفقه: k.-fe l-feqh
 (بسندگی در فقه)
 اثری است در فقه شافعی در قرن ششم، منسوب به امام بفوی شافعی.

کفاية مجاهدیه : kefāya<e>-ye-mojāhediyya<e>
 ← کفاية منصوری

کفاية منصوري : k.-ye-mansūrī

يا کفاية مجاهديه، در طبع است از منصور بن محمد بن احمد بن يوسف بن الياس شيرازی در قرن هشتم که به نام مجاهدالسلطنه سلطان زین العابدين مظفری نوشته است.

کفر و ايمان : kofr-o-īmān
← شيخ صنوان و دختر ترسا

کلام الملوك : kalām-ol-molük

تاریخی دائرة المعارف گونه است، از میرزا محمد یوسف لاھیجی در قرن سیزدهم.

کلام الملوك : k.-ol-molük
← ملوك الکلام

کلثوم ننه : kolsūm-nane

يا عقاید النسوان، در انتقاد از روش فتواهی قبیهان است، تأليف آفاجمال خوانساری در عهد صفویه. (چ)

كلمات : kalemāt

از رسائل عارفانه نویسنده صوفی مسلک قرن نهم، خواجه محمد پارسا است.

كلمات الشعرا : k.-oš-šo'arā

تذكرة مختصری است مشتمل بر شاعران عهد جهانگیر شاه و عالمگیر شاه، تأليف محمد افضل سرخوش در قرن دوازدهم.

كلمات القرآن : k.-ol-qor'ān

تفسیری است فرهنگ گونه از کلمات قرآن، اثر ملا نظر علی بن سلطان حافظ طالقانی در قرن سیزدهم.

كلمات النوريه : k.-on-nūriyya<e>

كلمات النوريه والآيات السريه، يا کلمات التمامات، به عربی و فارسی است

در مسائل فلسفی و کلامی، از نورالدین محمد اخباری کاشانی در اوایل قرن دوازدهم.

کلمات طیبات : k.-e-tayyebāt

نامه‌های عالمگیر اورنگ زیب پادشاه هند است، از عنایت الله خان در قرن دوازدهم.

کلمات علیه غرا : k.-e-'aliyya<e>-ye-qarrā (کلمه‌های بلند فصیح)

منظومه‌ای است از مکتبی خراسانی، شاعر قرن هشتم در ترجمة احادیث نبوی بشعر فارسی که بنام خواجه نجم الدین علی مؤید سربداری سروده است.

کلمات متخیله : k.-e-motexayyela<e> یکی از رسالات میرزا ملکم خان از رجال مشهور عهد ناصری است.

کلمات مخزونه : k.-e-maxzūna<e> (سخنان اندوخته)

یا لآلی مستخرجه، گزیده‌ای از کتاب «کلمات مکنونه» ملامحسن فیض کاشانی، حکیم معروف قرن یازدهم است که خود او ترتیب داده است.

کلمات مخزونه : k..-e-maxzūna<e> در جفر افیاست، از محمد کاظم بن رضا طبری در قرن سیزدهم است.

کلمات مکنونه : k.-e-maknūna<e> (سخنان پنهانی)

در عرفان دینی است، از ملامحسن فیض کاشانی، حکیم مشهور قرن یازدهم. (ج)

کلمات مکنونه : k.-e-maknūna<e> در اخلاق بهایی است، از حسینعلی بهاء الله در قرن سیزدهم. (ج)

کلیات حکیم شفایی : *kolliyyāt-e-hakīm ṣefāyi*
 در باب داروهاست، از حکیم مشهور عهد صفوی مظفر بن محمد حسینی
 شفایی.

کلیات وجزویات : *k.-o-jozviyyāt*
 مجموعه‌ای است از مقالات آمیخته از نثر و نظم، درباره جسم آدمی به عنوان
 بهترین و زیباترین مخلوقات الهی، تألیف ضیا الدین نخشبی شاعر و
 نویسنده قرن هشتم.

کلید بهشت : *kalīd-e-behešt*
 در مسائل دینی است، اثر قاضی محمد سعید قمی در قرن یازدهم که شاگرد
 فیض کاشانی است.

کلید گنج : *k.-e-ganj*
 یا دستوراللغات گلستان، اثر اویس بن علاء، درباره لغات «گلستان» سعدی
 است که برای محمود شاه بهمنی نوشته است.

کلیله و دمنه : *kalila<e>-vo-demna<e>*
 یکی از کتابهای مشهور داستانی و اخلاقی است که اصل آن هندی بوده
 و در زمان انسویر و ان ساسانی به پهلوی ترجمه شد. ابن مقفع آنرا به تازی
 ترجمه کرد و رود کی در قرن چهارم به نظم کشید. در قرن ششم، ابوالمعالی
 نصر الله منشی نویسنده بزرگ قرن ششم به نثر بسیار بخته و محکم و مصنوع
 به نام بهرام شاه غزنوی نوشت که از آثار ارزشمند نثر فارسی می‌باشد. (ج)

کلیله و دمنه منظوم : *k.-ye-manzūm*
 اثر رود کی سمرقندی، شاعر نامدار ایران در قرن چهارم است در بحر رمل
 که از آن جزاییات پراکنده‌ای باقی نمانده است.

کلیله و دمنه منظوم : *k.-ye-manzūm*
 منظومه‌ای است از قانعی طوسی شاعر قرن هفتم، در بحر متقارب و در چهار
 هزار و پانصد بیت که داستانهای کلیله و دمنه را در آن به نظم آورده
 است. (ج)

k.-ye-manzūm : کلیله و دمنه منظوم

سروده صبوری در قرن سیزدهم است که از روی «انوار سهیلی» به بحر متقارب به نظم آورده است.

کمال نامه : *kamāl-nāma<e>*

مثنوی است از خواجوی کرمانی، شاعر بزرگ قرن هشتم که در بحر خفیف و در هزار و هشتصد و چهل بیت سروده است. موضوع آن در باب عناصر و ارواح و عقول است و نظریه سازی است از «سیر العباد» سنایی.

کمیلیه : *koma<e>yliyya<e>*

منظومه کوچکی است در شرح حدیث کمیل که ابن‌همام شیرازی در قرن دهم سروده است.

کنز الاسراو: *kanz-ol-asrār*

(گنج رازها)

منظومه‌ای است مختصر و عرفانی، از عطار همدانی شاعر او اخر قرن هفتم که اشتباهًا به عطار نیشابوری منسوب گردیده‌اند. (ج)

کنز الاسراو: *k.-ol-asrār*

از آثار نورعلیشاه طبیعی در اوایل قرن سیزدهم در عرفان.

کنز الاسراو: *k.-ol-asrār*

← جامع الاسرار

کنز الاسراو: *k.-ol-asrār*

← کبریت احمر

کنز الاسماء: *k.-ol-asmā'*

← کبریت احمر

کنز الاشتها : *k.-ol-estehā*

بخشی از دیوان اشعار بسحاق اطعمه است در توصیف خوراکیها. (ج)

کنز الباکین : k.-ol-bākīn
(گنج گزیندگان)

در سوگواری امامان است، از ملامحمد صالح بن احمد برغانی در قرن سیزدهم.

کنز الحساب : k.-ol-hesāb

از جمله شرحهای فارسی «خلاصه الحساب» شیخ بهائی است که فرهاد میرزا معتمدالدوله آنرا پرداخته است. (ج)

کنز الحقایق : k.-ol-haqāyeq
(گنج حقیقتها)

از مثنویهای عطار همدانی، شاعر و اخر قرن هفتم و اوایل قرن هشتم است مشتمل بر هشت صد بیت.

کنز الحقایق : k.-ol-haqāyeq

مثنوی عرفانی است در هزار و سیصد بیت به بحر هزج، سروده پهلوان محمود خوارزمی معروف به پوریای ولی. (ج)

کنز الحقایق : k.-ol-haqāyeq

کنز الحقایق فی الرمز والدقایق، منظومه‌ای است به بحر متقارب از نویسنده و شاعر و عارف قرن نهم، کمال الدین حسین خوارزمی.

کنز الدقایق : k.-od-daqāyeq
(گنج نکته‌ها)

از مثنویهای عرفانی پیر جمال اردستانی، شاعر عارف قرن نهم است در بحر سریع.

کنز الدقایق : k.-od-daqāyeq

کنز الدقایق و بحر الغرائب، تفسیری است از میرزا محمد بن محمدرضا قمی مشهدی در اوایل قرن دوازدهم.

کنز الدهب : k.-oz-zahab
(گنج طلا)

یا فوایدر ضویه ، شرح «ذهبیه» در طب است منسوب به امام رضا(ع) که ملام محمد بن حاج محمد حسن مشهدی در قرن سیزدهم نوشته است.

کنز الرموز: k.-or-romūz
(گنج اسرار)

مثنوی عرفانی است در حدود هفتصد و پنجاه بیت به بحر رمل، سرودة امیر حسینی، عارف و شاعر و نویسنده اوایل قرن هشتم.(ج)

کنز السالکین : k.-os-sālekiñ
(گنج روندگان راه)

از رساله‌های منسوب به خواجه عبدالله انصاری، عارف و نویسنده بزرگ قرن پنجم است.(ج)

کنز العباد : k.-ol-'abbād
(گنج عبادت کنندگان)

کنز العباد فی شرح الاوراد، شرح کتاب «الاوراد» شهاب الدین سهروردی است که در قرن هشتم، علی بن احمد غوری نوشته است.

کنز الغرائب : k.-ol-qarā'eb
(گنج شگفتیها)

کتابی بوده از «خورشیدی» شاعر اوایل قرن ششم در شرح رساله‌ای که منشوری سمرقندی شاعر قرن پنجم در صنعت متلون (شعری که به دو وزن خوانده شود) نگاشته بود واژ هیچ‌کدام امروزه اثری در دست نیست.

کنز الفقراء : k.-ol-foqarā'

در عقاید سلسلة فقراء است، از ابوالفقراء محمد باقر بن محمد نقی گزی سپاهانی در عهد محمد شاه قاجار.

کنز الفوائد : k.-ol-favā'ed

رساله‌ای است درباره ریاضت، از میرزا کریم خان قاجار در قرن سیزدهم.

کنزاللائی : k.-ol-la'ālī
(گنج مرواریدها)

مجموعه اشعار شاعران گوناگون است که معروف بگدادی در قرن نهم گردآورده است.

کنزاللغات : k.-ol-loqāt
(گنج لغتها)

یکی از بنامترین لغتماهای عربی به فارسی است که محمد بن عبدالخالق- بن معروف در قرن نهم برای کار کیا سلطان محمد پادشاه گیلان نوشته است. (ج)

کنزالمعجزاتناصری : k.-ol-mo'jezāt-e-nāserī
مشوی حماسی دینی است در بحر رمل، درباره پیامبر (ص) و امامان، سروده مشتاقی نایینی که به نام ناصر الدین شاه گفته است. (ج)

کنزالملوک : k.-ol-molūk

کنزالملوک فی علم السلوک، تأثیف عبدالهادی یا عبدالله بن سید نعمت الله بن عبدالله موسوی جزائری تستری در قرن سیزدهم.

کنزالواعظین : k.-ol-vā'ezīn

در روضه خوانی است از ملا غلام رضا بن محمد اسماعیل بن محمد بن غلامعلی کهنه‌ای در قرن سیزدهم.

کنزالهادایه : k.-ol-hedāya <e>

کنزالهادایه فی کشف البدایات، اثر محمد باقر بن شرف الدین لاهوری در قرن یازدهم است.

کنزالهادایه : k.-ol-hedāya <e>

یافر سنامه، درباره اسب است، از فخر الدین بن احمد مولی خضر رودباری که در عهد ناصر الدین شاه ازمن عربی «الاقوال الكافية والقصول الشافية» ترجمه کرده است. تحریر دیگر کتاب موسوم به «عرفان الحیوال» است.

كنوزالاسوار : konūz-ol-asrār
(گنجهای رازها)

در سیروسلوک است از رایض الدین عارف علیشاهدر او اخر قرن سیزدهم.

كنوزالاعظم : k.-ol-a'zam

یا تیمور نامه، تاریخ افسانه‌ای وادبی تیمور گور کان است از عبدالرحمان سیرت در قرن دوازدهم. (ج)

كنوزالحقایق : k.-ol-haqqāyeq

كنوزالحقایق فی رموز الدقایق، مثنوی عرفانی است، اثر طبع کمال الدین حسین خوارزمی، از عارفان و شاعران و نویسنده‌گان قرن نهم.

كنوزالحكمه : k.-ol-hekma<e>

(گنجهای دانش)

یکی از آثار ارزشمند صوفی و نویسنده مشهور اوایل قرن ششم، شیخ احمد جامزند پیل است.

كنوزالمعزمنین : k.-ol-mo'azzamīn

(گنجهای افسونگران)

از کتابهای منسوب به ابوعلی سینا، حکیم بزرگ ایران در قرن چهارم است. (ج)

كنهالمراد : konh-ol-morād

(غایت آرزو)

كنهالمراد فی علم الوقف الاعداد، اثری است در انگشت شماری، از مورخ و دانشنده‌قرن نهم، شرف الدین علی بزدی.

كواكبالثواب : kavākeb-os-savāqeb

(ستاره‌های روشن)

در حکمت است، از خواجه محمد دهدار، حکیم بزرگ قرن یازدهم.

کوش نامه : kūš - nāma <e>

منظومه‌ای حماسی ملى است در بحر متقارب که ایرانشاه بن ابیالخیر
یا جمالی مهریجردی در اوایل قرن ششم به نظم آورده است.

کیمیا : kīmiyā

اثر حکیم معروف عهد صفویه، ابوالقاسم میرفندرسکی است در علم کیمیا.

کیمیای سعادت : k..-ye-sa'ādat

تألیف امام ابوحامدمحمدغزالی، عالم و عارف بزرگ قرن پنجم و از آثار
پر ارج فارسی است در اخلاقی و عرفان و باشری پخته و روان. این کتاب
ترجمه و ملخصی از «احیاء العلوم الدین» خود است. (ج)

***

«گ»

گوشاسب نامه: *garšāsb-nāma<e>*

مشوی حماسی ملی است، اثر اسدی طوسی، شاعر بزرگ قرن پنجم که به تقلید از «شاهنامه» فردوسی سروده و موضوع آن پیرامون زندگانی جهان پهلوان گوشاسب، جد اعلای رستم است. این منظومه بکی از بهترین منظومه‌های حماسی است. (ج)

گزاره‌ای از بخشی از قرآن کریم:

←تفسیر شنقشی

گزیده: *gozida<e>*

در اخلاق و تصوف است، از ابونصر طاهر بن محمد خانقاہی در قرن ششم و هفتم. (ج)

گشايش و رهايش: *gošāyeš-o-rahāyeš*

از رسالات منتشر ناصر خسرو، نویسنده و شاعر بزرگ قرن پنجم است که در جواب سوالات مذهبی است که ازاوشده. (ج)

گشتاسپنامه: *goštāsp-nāma<e>*

قسمتی از «شاهنامه» دقیقی است در شرح احوال گشتابن و ظهور زردشت

که فردوسی همه آنرا که در حدود هزار بیت است در «شاهنامه» خود آورده است. (ج)

گفتار: goftār
از رسائل عرفانی فریدالدین شکر گنج صوفی مشهور قرن هفتم است.

گل آرام: golārām
← بهرام و گل اندام

گل باع: gol-e-bāq
← زیبانگار

گلچهر و اورنگ: golčehr-o-ōrang
مثنوی عشقی است، از محمدعلی میرزا دولت قاجار.

گلستانه: goldasta<e>
مثنوی داستانی بروزن «لیلی و مجنون» نظامی، سروده بینش کشمیری که به نام اورنگ زیب عالمگیر هندی گفته است.

گلستانه: goldasta<e>
گزیده کتاب «کعبه عرفان» تقی الدین اوحدی بلیانی است که در قرن دوازدهم عبدالوهاب عالمگیری تنظیم کرده است و موضوع آن شرح احوال شاعران قدیم و جدید است.

گلستانه اندیشه: g.-ye-andīša<e>
درباره نامه نگاری و مانند آن است، از وقاری بزدی طبسی در قرن یازدهم.

گلستانه چهارچمن: g.-ye-čahār-čaman
تاریخ هندوستان است، از چندر بہان برهمن اکبر آبادی در قرن یازدهم.

گلستانه حسن: g.-ye-hosn
مثنوی است به بحر هزج، اثر نقاش و خوشنویس و شاعر قرن دوازدهم احمدیارخان یکنای لاهوری.

گلستانه کرناٹک:

تذکره‌ای مشتمل بر احوال هفتاد شاعر در اوایل قرن دوازدهم و اوایل قرن سیزدهم که در کرناٹک میزیسته‌اند، تألیف حکیم باقر حسین خان نایاطی.

گلستانه گفتار:

فرهنگ کوچکی در لغات فارسی است، تألیف آندی پرشاد در قرن سیزدهم.

گل رحمت:

تاریخ روپله شاه هندی است، از محمد سعادت یار در قرن دوازدهم.

گل رعنای:

تألیف رای لجه‌می نراین شفیق اور نگ آبادی در قرن دوازدهم است، شامل احوال شاعران پارسی گوی هند.

گل رعنای:

← خورشید و مهپاره

گلزار ابرار:

(گلستان نیکوکاران)

تذکره‌ای است در احوال عرفان و شاعران هند، از شیخ محمد مندوی در قرن یازدهم.

گلزار ابراهیم:

در ستایش ابراهیم عادلشاه است، از ظهوری ترشیزی، شاعر عهد صفوی.

گلزار اسرار:

مثنوی است در بحر هرج، اثر سالک کاشانی ساوجی در اوایل قرن چهاردهم پیرامون توحید و کلام شیعی. (ج)

گلزار اسکندری:

تذکره‌ای بوده از میرزا محمد رضای بارفروشی در قرن سیزدهم.

گلزار اعظم: g.-e-a'zam

تذکرۀ احوال صدوچهل ویک نفر از شاعران کرناٹک است، تالیف محمد غوث خان بهادر جنگ مخلص به «اعظم».

گلزار خیال: g.-e-xiyāl

افسانه‌ای اخلاقی هندی است به نظم در ترجمۀ پربوده چندادوی ناتک، که بنوالی دهلوی در قرن یازدهم نوشته است.

گلزار خیال: g.-e-xiyāl

مشنوبی است در عشق شاه و گدا به بحر هزج، سروده احمد بارخان آفی (آنی) در قرن سیزدهم.

گلزار دمساز: g.-e-damsāz

شرح «گلشن راز» شیخ محمود شبستری است از سید شهاب الدین ابوالعباس احمد بن ابوالمواہب عطاء الله قریمی در قرن نهم.

گلزار سعادت: g.-e-sa'ādat

مشنوبی است در بیش از پانصد و بیست بیت، سروده میرزا محسن تأثیر تبریزی در اوایل قرن دوازدهم در تعریف قصر سعادت آباد اصفهان.

گلزار صفا: g.-e-safā

منظومه‌ای درباره خط و رنگهاست، از صیرفى در قرن دهم.

گلزار عباسی: g.-e-'abbāsi

مشنوبی است در حدود شصتصد و هشتاد بیت به بحر خفیف که محمد طاهر و حبیب قزوینی بنام شاه عباس دوم صفوی سروده.

گلزار قدس: g.-e-qods

به نثر و نظم فارسی و عربی است، از ملامحسن فیض کاشانی، حکیم قرن یازدهم که به متابه دیباچه‌ای بر دیوان اشعار خود داشت.

گلزار کشمیر: g.-e-kešmīr

تاریخ کشمیر است، نوشته دیوان گیر پارام در قرن سیزدهم.

گلستان:

شاهکار فنای پذیر نثر فارسی است، اثر نویسنده و شاعر جلیل‌القدر ایران، سعدی شیرازی. سعدی این کتاب را در اخلاق و موعظه و تربیت در ده باب به سال ۱۷۵۶ نوشته است. شیوه نثر گلستان مصنوع، سهل و ممتنع، شیرین و جذاب و آموزندۀ و سرگرم کننده است. (ج)

گلستان ارم:

g.-e-eram
یا بکناش نامه، منظومه‌است در شرح زندگی رابعه بنت کعب، شاعره مشهور قرن چهارم و عشق او با «بکناش» غلام برادرش. این داستان را رضاقلی خان‌هدایت، شاعر و ادیب مشهور عهد قاجار به نظم کشیده است. (ج)

گلستان هنر:

g.-e-honar
کتاب نقیس و ارزنده‌ای است در احوال خوشنویسان و نقاشان و صحافان در عصر صفوی، تأییف قاضی احمد بن میر منشی شرف‌الدین حسین حسینی ابراهیمی. (ج)

گلشن:

← مناظرات خمس

گلشن ابرار :

g.-e-abrār
مثنوی است که به تقلید از «مخزن الاسرار» نظامی، توسط کاتبی نیشابوری شاعر قرن نهم سروده شده است.

گلشن ابراهیمی:

g.-e-ebrāhīmī
یا تاریخ فرشته، یانورس نامه، از تواریخ معتبر و بزرگی در باره هندوستان است، اثر محمدقاسم هندوشاه استرآبادی مشهور به «فرشته» در اوایل قرن یازدهم که به نام ناصر الدین ابوالمظفر ابراهیم عادلشاه کرده است. (ج)

گلشن اسرار:

g.-e-asrār
تاریخ اساطیری و پهلوانی هندوستان است، از نیهانین در قرن دوازدهم.

گلشن الفاظ:

g.-e-alfāz
رساله مختصری است در لغت عربی به فارسی و ترکی برای نوآموزان

تألیف منظور احمد اذفر اکبر آبادی در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

گلشن توحید: g.-e-tohīd

شرح منظوم خلاصه‌ای از «مثنوی» مولوی است، از ابراهیم دده شاهدی در قرن دهم.

گلشن جنگ: g.-e-jang

تاریخ جنگ راوه بانیروهای انگلیسی است در قرن سیزدهم، اثر واجد علیخان.

گلشن خیال: g.-e-xiyāl

مثنوی است به بحر خفیف، از محمدعلی واحد قمی در قرن یازدهم.

گلشن راز: g.-e-rāz

منظومه عرفانی مشهوری است مشتمل بر هزار بیت به بحر هزج، سروده شیخ محمود شبستری، عارف و شاعر بزرگ قرن هشتم. این کتاب از جمله آثار ارزنده نظم صوفیانه است که شروح بسیاری نیز دارد. (ج)

گلشن رموزی: g.-e-romūzī

اثر محمد رموزی نشلنجی کاشی در قرن دهم است که به تقلید از «گلشن راز» شبستری سروده.

گلشن زهرا: g.-e-zahrā

سرگذشت منظوم حضرت فاطمه و امام حسین (ع) است از محمد باقر صامت بروجردی در عهد فتحعلی شاه قاجار. (ج)

گلشن سخن: g.-e-soxan

اثر محمد صالح کمبود در قرن یازدهم که شامل مجموعه نامه‌های اوست به دوستان.

گلشن صبا: g.-e-sabā

منظومه‌ای است از فتحعلی خان صبا، شاعر عهد قاجار در اندرز به فرزند خود که از جمله بهترین اشعار اوست.

گلشن عشق: g.-e-'ešq
منظومه‌ای است که «تک چند چند» هندی معاصر اورنگ زیب از روی
داستان «کامروپ و کاملتا» سروده است.

گلشن عنایت: g.-e-'enāyat
مجموعه نامه‌ها و منشات عنایت‌الله است در قرن یازدهم:

گلشن فردوس: g.-e-ferdos
مثنوی عرفانی است به بحر سریع، از همایون میرزا حشمت قاجار.

گلشن کشمیر: g.-e-kešmir
مثنوی است در توصیف کشمیر، سروده عبدالرشید اسلام‌آبادی رامپوری
در قرن سیزدهم.

گلشن محمود: g.-e-mahmūd
تذکره خانوادگی فتحعلیشاه قاجار و دختران و پسران اوست، از محمود
میرزای قاجار در قرن سیزدهم.

گلشن مزاد: g.-e-morād
تاریخ پادشاهان زندیه است، از میرزا ابوالحسن، حاکم کاشان در اوایل
قرن دوازدهم.

گل کشتی: gol - e - kaštī
مثنوی عشقی است با وصف کشتی، سروده نجات قمی اصفهانی در قرن
دوازدهم. (ج)

گل گلزار سخنوری: g. - e - golzār - e - soxanvarī
یامنشات، مجموعه نامه‌ای قاسمعلی بن قاضی طالع مند کلانوری در
قرن سیزدهم است.

گلنامه: g. - nāma <e>
مثنوی داستانی است در هجو به بحر هزج، از شاهزاده محمد رضا افسر
قاجار در قرن سیزدهم.

گل و بلبل : g. - o - bolbol

مثنوی عرفانی است در بحر رمل ، اثر میرزا کاظم مهجور همدانی در قرن سیزدهم.

گل و بلبل : g. - o - bolbol

← آذر و سمندر

گل و نوروز : g. - o - norüz

مثنوی عاشقانه‌ای است به بحر هزج و در حدود پنج هزار و سیصد بیت از خواجوی کرمانی، شاعر بزرگ قرن هشتم که برای نظیره سازی در برابر «خسرو و شیرین» نظامی سروده است. (ج)

گل و نوروز : g. - o - norüz

منظومه‌ای است از جلال طبیب شیرازی، شاعر قرن هشتم که به بحر هزج سروده است.

گل و هرمز : g. - o - hormoz

← خسرو نامه

گنج اسرار : ganj - e - asrār

یا جنات‌الوصال، یا کشف‌الاسرار، مثنوی عرفانی است به بحر رمل و در بیش از هفتاد هزار بیت که علی اصغر سیاف شیرازی در قرن سیزدهم سروده است.

گنج اللغات : g. - ol - logāt

فرهنگ‌للغات کتابهای «گلستان» و «بهار دانش» و «سکندر نامه» و «انشای یوسفی» است که گرد هاری لعل فرخ‌آبادی در قرن دوازدهم تألیف کرده است.

گنج بادآورده صاحبقرانی : g. - e - bādāvarda <e> - ye - sāheb qerānī

در پژوهشی و کیمیا و طلسمات است، از حکیم امان‌الله خان بن مهابت

خان کابلی شیرازی در قرن یازدهم.

گنج دانش : g. - e - dānēš
تألیف محمد تقی خان بن محمد هادی خان که در سال ۱۳۰۵ ه. ق تألیف کرده و تذکره‌ای است از اسمی اماکن و بلاد ایران و حوادث تاریخی و رجال مشهور.

گنج روان : g. - e - ravān
از مشنوبهای ششگانه شاهداعی شیرازی، شاعر عارف قرن نهم است به- بحر متقارب و در هشت‌صد بیت.

گنج شایگان : g. - e - šāygān
از میرزا طاهر دیباچه‌نگار اصفهانی در قرن سیزدهم که تذکرۀ شاعرانی است که درستایش میرزا آفخان نوری صدر اعظم اشعاری سروده‌اند.

گنج شایگان : g. - e - šāygān
از میرزا تقی حکیم باشی است در عهد قاجار در باره خوزستان.

گنجفه : ganjafa <e>
مجموعه رباعیانی است که اهلی شیرازی، شاعر بنام قرن دهم درباره بازی گنجفه که در گذشته رواج فراوان داشته، سروده است. (ج)

گنج گهر : ganj-e - gohar
اثری عرفانی است از ابونصر شیبانی که در اوایل قرن چهاردهم به نام ظل‌السلطان نوشته.

گنج مراد : g. - e - morād
مشنوبی است در بحر متقارب که حاجی معین الدین بن حاجی عبدالحمید کرمانی در قرن دهم برای سلطان مراد عثمانی سروده است.

گنج معنی : g. - e - ma'ni
به نظم و نثر است در پژوهشکی و فقه و اخلاق و حدیث، از ابونصر محمد بن

محمد محمودی بخارایی درقرن دهم.

گنجنامه : g. - nāma<e>

کتابی است منسوب به خواجه عبدالله انصاری، عارف و نویسنده نامی قرن پنجم درتصوف. این اثر تحقیق از خواجه نیست؛ بلکه نسخه‌ناقص و دستکاری شده «مرصاد العباد» نجم رازی است که عبارات و اشعار شاعر ان‌گوناگونی در آن جای داده شده است. (ج)

گنجنامه : g. - nāma<e>

فرهنگ لغات «شاهنامه» فردوسی است، تألیف علی بن طیفور بسطامی در قرن یازدهم.

گنجینه : gangīna<e>

مجموعه آثار منظوم و منتشر میرزا عبدالوهاب نشاط، نویسنده و شاعر عهد قاجار است. (ج)

گنجینه دانش : g. - dāneš

برای تعلیم نوآموزان است از معتمدالسلطان میرزا یوسف خان مستشار. الدوله در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

گنجینه گنجوی : g. - ye - ganjavī

نامی است که بر دیوان اشعار حکیم نظامی گنجوی، شاعر بزرگ قرن ششم داده شده است. (ج)

گوهرشناسی : gohar - šenāsi

در باب سنگهاست که ظاهرآ نجم الدین اسکندر حسینی آملی در قرن یازدهم نوشته است.

گوهرشهوار : g. - e - šahvār

مثنوی است نظیر «مخزن الاسرار» نظامی، از عبدی گونابادی.

گوهر عالم : g. - e - 'ālam

یا واقعات کشمیر، تاریخ کشمیر است، از ابوالقاسم بدیع الدین محمد
اسلم در اوایل قرن سیزدهم.

گوهر مراد : g. - e - morād

اثرمهی است در فلسفه و کلام برپایه اصول شیعی، از عبدالرزاق لاهیجی
حکیم بزرگ قرن یازدهم که برای شاه عباس دوم صفوی نوشته است. (ج)

گوهر مراد : g. - e - morād

در پند و اندرز است، اثر محمد جعفر محمد طاهر خراسانی کرباسی که
برای پرسش در قرن دوازدهم نوشته است.

گوهر منظوم : g. - e - manzūm

منظومه‌ای است در لغت عربی بهفارسی، از شیخ محمدعلی مولوی هندی
در قرن سیزدهم. (ج)

گوهر نامه : g. - nāma <e>

یا گهر نامه، منظومه‌ای در هزار و بیست بیت است در بحر هزج، از خواجه‌ی
کرمانی، شاعر بزرگ قرن هشتم در باب بهاء الدین محمود بن عزالدین
یوسف وزیر و مناقب اجداد او.

گوهر نامه : g. - nāma <e>

رساله‌ای است درباره سنگهای معدنی، از محمد بن منصور در قرن نهم
معاصر با او زون حسن. (ج)

گوهر یگانه : g. - e - yagāna <e>

رساله‌ای در حکمت و کلام است از فیلسوف بزرگ قرن یازدهم، ملا
صدر ا شیرازی که به نام شاه صفی نوشته است.

گوی و چوگان : gūy - o - čogān

یا حالت‌نامه، مشنوی عرفانی است، از محمود عارفی هروی شاعر قرن نهم

بروزن «لیلی و مجنون» نظامی در پانصد بیت که پیرامون بیان عاشقی و
جانبازی درویشی است نسبت به شاهزاده‌ای. (ج)

گوی و چوگان : cogān
گارنامه ←

گهرنامه : gohar - nāma<e>
گوهرنامه ←

گیتی گشای : gitī - gosāy
تاریخ گیتی گشای ←

گیهان شناخت : ga<e>yhān - šenāxt
در علم نجوم است، از امام ابوعلی حسن بن علی قطان مروزی از ادباء و
اطباء و علمای قرن ششم.

* * *

«ل»

لآلی‌الغالیة : la'āliy - ol - qāliyat
(مرواریدهای گرانبها)

لآلی‌الغالیة والطالب‌العالیة، درمسایل کلامی وفلسفی است از محمد تقی بن ابوطالب یزدی درقرن سیزدهم.

اللآلی‌المستخرجه : al - la'āliy - ol - mostaxraja<e>
(گوهرهای استخراج شده)

اللآلی‌المستخرجه من الكلمات المكتونه، اثری است از فیض کاشانی حکیم قرن یازدهم که آنرا در فلسفه و عرفان با آیات و اخبار نوشته است. (ج)

لام الف : lām - alef
در علم حروف عرفانی است، از سالک‌الدین محمد حموی درقرن دهم.

لام الف : lām - alef
در عرفان است، از محمد قاسم بن حاج تاج‌السین حسینی خبیصی در قرن یازدهم.

باب اسکندری : lobāb - e - eskandari
رساله‌ای درهیات و نجوم است، از ریاضیدان بزرگ قرن هشتم غیاث -)

الدين جمشيد کاشانی.

باب الاحیاء : ol - ehyā'
(خلاصة احیاء)

اثری منسوب به احمد غزالی، صوفی بزرگ قرن ششم است که برگزیده و انتخابی از «احیاء العلوم» برادرش، امام محمد غزالی است.

باب الالباب : ol - albāb
(گزیده خردها)

قدیمترین تذکرة موجود از احوال شاعران پارسی گوی ایران است که از آثار بسیار ارزشمند فارسی به شمار می‌رود. این کتاب را سید الدین محمد عوفی، ادیب بزرگ قرن هفتم نوشته است. (ج)

باب الحساب : ol - hesāb

در علم حساب است، از قاضی عماد الدین یحیی بن احمد کاشانی در قرن هشتم.

اللباب في الاسطرباب : al - lobāb - fe l - ostoṛāb
(برگزیده در علم اسطرباب)

از میرزا محمدحسین بن میرزا محمدعلی بن میرزا محمدحسین شهرستانی در اوایل قرن چهاردهم است در علم اسطرباب.

باب معنوی : ī - e - ma'navī

لب معنوی فی انتخاب مثنوی، یکی از دو کتاب کمال الدین حسین واعظ کافی، دانشمند قرن نهم ودهم است در انتخاب و خلاصه از روی «مثنوی» مولوی.

لب التواریخ : lobb - ot - tavārīx
(برگزیده تاریخها)

تاریخ ایران از آغاز تا قرن دهم است، تألیف امیریحیی بن عبداللطیف حسینی قزوینی.

لب التواریخ : l. - ot - tavārīx

← زبدة التواریخ

لب التواریخ : l. - ot - tavārīx

← طبقات طوائف الامم

لب الحساب : l. - ol - hesāb

در ریاضیات است، اثر علی بن یوسف بن علی در قرن ششم.

لب الحسنات : l. - ol-hasanāt

(برگزیده نیکویها)

در نیایش و دعاوکارها و وردهای روزانه است، از ملامحسن فض کاشانی،
عالم بزرگ عهد صفوی.

لب السیر : l.-os - siyar

(گزیده سیرتها)

لب السیر و جهان‌نما، در تاریخ و جغرافیای عمومی و سرگذشت دانشمندان
و شاعران است از ابوطالب تبریزی در اوایل قرن سیزدهم.

لب اللغه : l. - ol - loqa<e>

در دستور زبان فارسی و فرهنگ لغات فارسی است، از محمود بن محمد
آین لاهیجی در قرن بازدهم.

لب لباب : l. - e - lobāb

(برگزیده خالص)

لب لباب مثنوی، یکی از دو خلاصه و انتخابی است که کمال الدین حسین
واعظ کاشانی، دانشمند قرن نهم و دهم کرده است. (ج)

لب لباب : l. - e - lobāb

تاریخ اسلام و ایران است، از حاج محمد قلیخان قاجار در قرن بازدهم.

لب لباب : lobāb - e - l.

خلاصه‌ای از تذکره معروف «ریاضالشعراء»ی و الة داغستانی است که قمرالدین علی بن ثناءالله حسینی ناصری در قرن دوازدهم آنرا ترتیب داده است.

لذتالعيش : lazzat - ol - 'a<e>y's

لذتالعيش ناصر شاهی، دوباب قوه جماع است بفارسی و عربی، از محمد طبیب که برای ابوالمظفر سلطان عبدالقدیر شاه خلنجی نوشته است.

لذتالنساء : on - nesā'

در کیفیت تمتع مردان از زنان است، از ضیاءالدین نخشبی شاعر و نویسنده قرن هشتم که از روی «کام ساسترا» از سانسکریت بفارسی ترجمه کرده است.

لسانالذاکرین : lesān - oz - zākerīn
(زبان ذکر کنندگان)

دراحوال وسوگواری امامان است، از حاج میرزا محمد هادی بن ابوالحسن شریف نایینی در قرن سیزدهم.

لسانالصدق : os - sedq
(زبان راستی)

سخنان حکیمانه است، از حسینقلی جدیدالاسلام در اوایل قرن چهاردهم.

لسانالعارفین : ol - ārefīn
(زبان عارفان)

شرح اصطلاحات عرفانی، از محمدعلی بن محمد برغانی در قرن سیزدهم. (ج)

لسانالعجم : ajam - ol - a
یافه‌نگ شعوری، فرهنگ منفصلی است در لغات فارسی بهتر کی و با شواهد شعری که در قرن دوازدهم تألیف شده است. (ج)

لسان‌العجم : ۱. - ol - 'ajam

دستور زبان فارسی است از حسن بن محمد تقی طالقانی که به نام ناصر الدین شاه نوشته.

لسان‌الغیب : ۱. - ol - qa<e>yb

منظومه‌ای عرفانی است در بحر ممل که به عطار نیشاپوری منسوب داشته‌اند؛
اما بتحقیق ازو نیست. (ج)

لسان‌الغیب : ۱. - ol - qa<e>yb

مثنوی است که حیدری تبریزی در قرن دهم سروده است.

لسان‌الغیب : ۱. - ol - qa<e>yb

← طاقدیس

اللسان فی الاسماء : al - lesān - fe I - asmā'

اللسان فی الاسماء اعضاء‌الانسان، اثر نادر میرزا در قرن سیزدهم. (ج)

لطایف اشرفی : latāyef - e - ašrafi

اثر شیخ نظام‌الدین غریب یمنی در او آخر قرن هشتم، مشتمل بر تعلیمات و ارشادات و بیان حالات سید اشرف‌الدین جهانگیر سمنانی است. (ج)

لطایف‌الاخبار : ۱. - ol - axbār

با تاریخ قندهار، در تاریخ قندهار و شاهجهان و جنگهای او برای تصرف آن شهر است، از بدیع الزمان رشیدخان عالمگیری در قرن یازدهم.

لطایف‌الامثال : ۱. - ol - amsāl

(لطیفه‌های مثلها)

لطایف‌الامثال و طرایف‌الاقوال، در ترجمه و شرح مثلهای تازی است از رشید‌الدین وطواط، نویسنده و شاعر بزرگ قرن ششم. (ج)

لطایف‌الانشاء : ۱. - ol - ensā'

در دستورهای نامه‌نگاری است، تأثیف یکی از منشیان عهد سلطان سلیم

عثمانی در قرن دهم.

لطایف التفسیر : 1. - ot - *tafsîr*
← لطایف العرفان

لطایف التوحید : 1. - ot - *tōhid*

لطایف التوحید فی غرایب التفرید، رساله کوتاهی است از صوفی مشهور
قرن هفتم، شیخ سعد الدین حموی.

لطایف الحکمة : 1. - ol - *hekmat*
(لطیفه‌های دانش)

از قاضی سراج الدین محمد بن ابی بکر ارمومی، از علمای قرن هفتم است
در حکمت و اخلاق و کلام با شیوه نگارش ساده و روان. (ج)

لطایف الخيال : 1. - ol - *xiyâl*
تذكرة عمومی است که به ترتیب شهرها مرتباً شده، تألیف محمد بن
محمد دارابی شیرازی در قرن یازدهم.

لطایف الرشیدیه : 1. - or - *rasîdiyya* <e>
از نجم الدین محمد بن صاین الدین شیرازی که به نام رشید الدین فضل الله
همدانی، وزیر معروف قرن هشتم نوشته است.

لطایف السعادت : 1. - os - *sa'âdat*
لطیفه‌ها و شوخی‌های نواب سعادت علیخان اوده است در اوایل قرن
سیزدهم، از سید انشاعالله.

لطایف الطوایف : 1. - ot - *tavâyef*
کتاب ارزنده‌ای است در قصص و حکایات طلیف از طبقات مختلف مردم،
تألیف فخر الدین علی بن کمال الدین حسین دانشمند بزرگ قرن دهم. (ج)

لطایف العرفان : 1.-ol-*'erfân*
یا لطایف التفسیر، تفسیر ارزنده‌ای است از زاهد درواچکی در قرن پنجم.

لطایف الکرام : 1.-ol-kerām
(لطیفهای کریمان)

لطایف الکرام فی احکام الاعوام، در ستاره شناسی و تحويل سال است از سید منجم در قرن نهم.

لطایف اللغات : 1.-ol-loqāt

فرهنگی است از واژه‌های «مثنوی» مولوی که عبداللطیف بن عبدالله عباسی از ادبی قرن یازدهم ترتیب داده است. (ج)

لطایف المدایع : 1.-ol-madāyeh

لطایف المدایع وظایف المناقب، اثر میرزا محمد بروجردی در قرن سیزدهم که تذکره‌ای است در احوال چهل و سه شاعر که در مدح حاکم لرستان و بختیاری، میرزا حسام السلطنه شعر سروده‌اند.

لطایف المعارف : 1.-ol-ma'āref

از جمله آثار رضاقلی خان هدایت، مورخ و ادیب مشهور عهدقاچار است.

لطایف المعنوی : 1.-ol-ma'navī

شرحی است بر «مثنوی» مولوی، تأليف عبداللطیف بن عبدالله عباسی در قرن یازدهم.

لطایف غیاثی : 1.-e-qiyāsi

با ترجمه اسرار التنزیل، در مسائل فقهی و اخلاقی و مناجات است، از امام فخر رازی، دانشمند بزرگ قرن ششم. (ج)

لطایف غیبی : 1.-e-qa<e>ybī

با طیفة غیبی، شرح اصطلاحات صوفیه است، از محمد بن محمد دارابی در قرن یازدهم.

لطایف غیبی : 1.-e-qa<e>ybī

لطایف غیبی و عواطف لاریبی، تفسیر آیه‌های قرآن است درباره اصول دین، اثر احمد بن زین العابدین علوی عاملی جبلی، شاگرد شیخ بهائی.

1.-nāma<e>

ترجمه‌ای است از کتاب «مجالس النفائس» امیر علی‌شیر نوایی که فخری هراتی از ترکی به‌فارسی در آورده است. این اثر در ذکر شاعران قرن نهم می‌باشد. (ج)

lotf-nāma<e>

مثنوی عرفانی است به بحر رمل که لطفعلی خاکی خراسانی بروجردی در قرن سیزدهم سروده است.

latīfa<e>-ye-qa<e>ybī
← لطیفة غیبی

لعل بدخشان : la'l-e-badaxšān

تذکره ناتمامی است از میر باریگخان بدخشی در قرن سیزدهم.

لعل قطبی : 1.-e-qotbī

رساله‌ای است در علم عروض، تألیف نصیری همدانی، از منشیان و شاعران قرن یازدهم که در شرح رساله میر محمد مؤمن است آبادی نگاشته است.

لغات ثلاثة : loqāt-e-salāsa<e>
← ترجمان المعارف

لغات شاهجهانی : 1.-e-śāhjahānī

فرهنگی است از لغات فارسی بهاردو، تألیف حکیم مولوی محمداحسن بلگرامی در اوخر قرن سیزدهم.

لغات شمسیه : 1.-e-śamsiyya<e>

فرهنگ لغات فارسی است، از خواجه احمد علی لکهنوی در اوخر قرن سیزدهم.

لغات عالمگیر : 1.-e-ālamgīr

فرهنگ لغات عربی و فارسی است، تألیف فاضل محمد دهلوی در قرن یازدهم.

لغات فرس : I.-e-fors

فرهنگ لغات فارسی است، از ابوالثناء محمود اصفهانی در قرن هشتم که برای شاه ابواسحاق نوشته است.

لغات مشکل نصاب : I.-e-moškel-e-nesāb

در قرن دهم، یعقوب بن محمد چرخی، لغات مشکل «نصاب الصبيان» فراهی را که در لغت عربی و فارسی منظوم است توضیح داده.

لغة الاعراب : loqat-ol-a'rāb

← مقاصد اللغات

لغت علمی : I.-e-'elmī

با اصطلاحات نامه، فرهنگ لغات فارسی است، تألیف محمود بن شیخ ضیاء در قرن یازدهم در هند.

لغت فرس : I.-e-fors

(زبان فارسی)

از مهمترین و قدیمترین کتب موجود لغت است به فارسی، تألیف ابو منصور علی بن احمد اسدی طوسی، شاعر بزرگ قرن پنجم. اسدی این کتاب را برای آن نوشته است تا شاعران معاصرش در اران و آذربایجان بتوانند مشکلات لغوی ناماؤس خود را از دیوانهای شعری حل کنند. (ج)

اللغة في ترجمة الاسم : al-loqat-fī-tarjamat-el-esm

فرهنگ عربی به فارسی است که فقط اسمها را دربر دارد. نگارنده آن حسام الدین یا برہان الدین ابراهیم بنیسی نقشیندی در اوایل قرن دهم است.

لغت مثلث : I.-e-mosallas

اثری است در لغت فارسی بهتر کی، تألیف محمد بن بدرالدین منشی در اوآخر قرن دهم. درین لغتنامه واژه هایی ضبط شده که بهیک املاء نوشته می شود ولی بر حسب اصوات به سه گونه تلفظ می شود.

لغت موران : ۱.-e-mūrān
(زبان مورچهها)

از رسالات کوچک شیخ شهاب الدین سهروردی، فیلسوف بزرگ قرن هفتم است. (ج)

لغت نعمۃ‌الله : ۱.-e-ne'mat-ol-lāh
از لغت‌نامه‌ای مشهورتر کی - فارسی است، تألیف نعمۃ‌الله بن احمد بن قاضی مبارک رومی که به سال ۹۴۷ تألیف نموده است.

لغت وصف : ۱.-e-vassāf
شرح مشکلات لغات «تاریخ وصف» است از نظمی‌زاده در قرن دوازدهم.

لمحات : lamahāt
(درخششها)

لمحات در شرح لمعات، اثر یارعلی بن عبدالله تبریزی شیرازی در اوایل قرن نهم است که کتاب «لمحات» عراقی را شرح کرده است.

لمعات : lama'āt
(روشنایها)

اثر صوفیانه شیرینی است از فخر الدین عراقی، شاعر و صوفی بزرگ قرن هفتم که بهشیوه «سوانح المشاق» احمد غزالی نوشته و از امهات کتب صوفیه به شمار می‌رود. (ج)

لمعات‌الهیه : ۱.-e-elāhiyya<e>
(روشنایهای خدایی)

لمعات‌الهیه در معارف ربوبیه، تألیف ملا عبدالله زنوی است که به نام فتحعلی‌شاه نوشته است.

لمعات قدسیه : ۱.-e-qodsiyya<e>

یا اربعین، شرح چهل حدیث در شناخت خدا است، از ملا احمد بن محمد ابراهیم اردکانی بزدی در قرن سیزدهم.

لمعات ناصری : ī.-e-nāserī

در اخلاق و سلوك است از چنگیز بن حاج محمد ولی میرزا قاجار که به نام ناصر الدین شاه نوشته است.

لمعة السراج : lam'at-os-serāj

(روشنایی چراغ)

لمعة السراج لحضرۃالتاج، از آثار منتشر قرن ششم است در روایتی از بختیار نامه. (ج)

لمعة الشمس : ī.-os-śams

(پرتو خورشید)

منظومه‌ای است در حالات شاه نعمۃالله ولی و شمس الدین و سید محمد و حالات و سفرنامه خود شاعر، سروده شاه محمد تقی همدم برهاپوری در اوایل قرن سیزدهم.

لوامع الانشاء : lavāzem-ol-enšā'

آداب و طریقه انشاء است، از ملامیر قاری گبانی در قرن یازدهم.

لوامع الدین : ī.-od-dīn

دراصول دین است، از ملا ادhem خلخالی از قرن یازدهم.

لوامع : lavāme'

(درخشندۀ‌ها)

رساله‌ای است عرفانی و بسیار دلنشین در شرح قصيدة خمریه ابن فارض که جامی، شاعر و نویسنده بزرگ قرن نهم نوشته است. (ج)

لوامع الاشراق : ī.-ol-ešrāq

لوامع الاشراق فی مکارم الاخلاق، تأليف جلال الدین محمد دوانی، از حکماء بزرگ قرن نهم است در اخلاق و سیاست.

لوامع الانوار: ī.-ol-anvār

لوامع الانوار الی معرفة الائمه الاطهار، دراصول دین است، از علی زواره‌ای

اصفهانی در قرن دهم.

لوامع التاویل : l.-ot-ta'vil
(درخشنده‌های تفسیر)

تفسیری است که فضایل امامان را از سوره‌ها به دست داده، اثر محمد معصوم بن محمد امین بن علی بن حسین است آبادی در قرن پازدهم.

لوامع الشمس : l.-oš-sams
(درخشنده‌های خورشید)

تألیف کمال الدین حسین واعظ کاشفی سبزواری، دانشمند قرن نهم و دهم است در علم نجوم.

لوامع ربانی : l.-e-rabbāni
در رد کشیشی فرنگی که در رد اسلام کتاب نوشته بود، از میرسید احمد علوی عاملی در قرن پازدهم.

لوامع محمدیه : l.-e-mohammadiyya<e>
در عقاید شیعه است، از مصطفی بن اسماعیل موسوی علوی که به نام محمد شاه قاجار نوشته.

لوایح : lavāyeh
(آشکارها)

یا سوانح، رساله‌ای به نثر و نظم عرفانی است، از عبدالملک ورکانی در قرن ششم که به نام عین القضاة همدانی نوشته است. (ج)

لوایح : lavāyeh
اثری است صوفیانه و دلنشین، تألیف عین القضاة همدانی، صوفی و نویسنده نامدار قرن ششم. (ج)

لوایح : lavāyeh
کتاب مشهوری است از جامی، شاعر و نویسنده بزرگ قرن نهم با انشاء مسجع و مشتمل بر ذکر حقایقی چند از عرفان همراه با رباعیات بسیار. (ج)

لوایح : lavāyeh

یکی از رسالات صوفی قرن نهم، شاه نعمت الله ولی است. (ج)

لوایح القمر: l.-ol-qamar

(شکارهای ماه)

در علم نجوم است، از کمال الدین حسین واعظ کاشفی، دانشمند قرن نهم.

لوح ابن ذلیل : loh-e-ebn-e-ze'b

مناجات واستدلال در آین بهائی است، از میرزا حسینعلی بهاء الله.

لوح اکسیر: l.-e-eksīr

در علم کیمیاست، از میرزا حسینعلی بهاء الله.

لوح البرهان : l.-ol-borhān

یکی از آثار میرزا حسینعلی بهاء الله، رهبر فرقه بهائی است.

لوح امواج : j.-e-amvāj

یکی از آثار میرزا حسینعلی بهاء الله است.

لوح ایروان: l.-e-īravān

اثر عباس افندی در اوائل قرن چهاردهم است.

لوح توحید: l.-e-tōhid

از رسالات رهبر بهائیان، میرزا حسینعلی بهاء الله است.

لوح محفوظ : l.-e-mahfūz

لوح محفوظ عالم صغیر، رساله کوتاهی است از عزیزنفسی، نویسنده

عارف قرن هفتم. (ج)

لوح محفوظ : l.-e-mahfūz

مثنوی است از تقی الدین اوحدی بلیانی، شاعر و ادیب قرن بیازدهم.

لؤلؤالبحار: *lo'lo'-ol-behār*

(مروارید دریاها)

لؤلؤالبحار فی منقبة الائمه الاطهار، اثر سید محمد رفعی نظام العلماء تبریزی
دراوایل قرن چهاردهم. (ج)

لؤلؤالبحرين: *l.-ol-bahra<e>yn*

(مروارید دوردیا)

لؤلؤالبحرين فی ذکر مناقب الحسین، اثر نسروز علی سلطانی در اوایل
قرن چهاردهم.

اللؤلؤالغالیة: *al-lo'lo'-ol-qāliyat*

(مروارید گرانها)

اللؤلؤالغالیة فی اسرار الشهادة، در شهادت امام حسین (ع) است از
ابو طالب بن ابو تراب قاینی در قرن سیزدهم.

لؤلؤالمنظوم: *l.-ol-manzūm*

مشنوی کوتاهی است ازوفای قمی، شاعر قرن دوازدهم در بحر رمل.

لؤلؤ و مرجان: *l.-o-marjān*

در باب روضه خوانی است، از حاج میرزا حسین بن محمد تقی نوری
طبرسی در اوایل قرن چهاردهم.

لؤلؤیه: *lo'lo'iyya<e>*

منظومه‌ای در تجوید قرآن است شامل هشتاد و هفت بیت که سید ابو القاسم
قاری در قرن یازدهم به نظم در آورده است.

ليلی و مجنون: *la<e>yliy-o-majnūn*

سومین مشنوی است از «پنج گنج» نظامی گنجوی، شاعر بر جسته قرن ششم
در چهارهزار بیت که داستان عشق غم انگیز لیلی و مجنون است. این
مشنوی یکی از بهترین منظومه‌های غنایی ایران محسوب می‌گردد. (ج)

)

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

تقلیدی است از اثر نظمی گنجوی که مثالی کاشانی در قرن نهم در سه هزار و دویست و بیست بیت به نظم آورده است.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

ششمین مثنوی از «هفت اورنگ» جامی، شاعر و نویسنده بزرگ قرن نهم است که به پیروی از نظمی سروده است. (ج)

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

منظومه‌ای است از مکتبی شیرازی، شاعر مشهور اوایل قرن دهم که به پیروی از نظمی سروده و شهرت بسیار دارد. (ج)

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

از مثنویهای هفتگانه قاسمی گتابادی، شاعر قرن دهم است که به تقلید از نظامی در دهه از روپا نصیوچهل بیت سروده است.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

منظومه‌ای است از عبدالله هاتمی، شاعر مشهور قرن دهم که در مقابل «لیلی و مجنون» نظامی سروده است.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

مثنوی بوده از قطب الدین میر حاج انسی جنابدی، شاعر قرن دهم که به تقلید از نظمی سروده و وجود این مثنوی اطلاعی در دست نداریم.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

منظومه‌ای از محمد قاسم خان موجی، شاعر و امیر هند در قرن دهم که به پیروی نظامی به نظم آورده است.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

تقلیدی است از منظمه نظامی، اثر سعد الدین رهایی خوافی در قرن دهم.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

سروده محمودیگ سالم تبریزی، شاعر قرن دهم است که به پیروی از

نظامی گفته است.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

منظومه‌ای است از ضمیری اصفهانی در قرن دهم که نظیره‌ای است برابر
منظومه نظامی گنجوی.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

منظومه‌ای از احمد فوقي یزدي، شاعر قرن يازدهم به بحر رمل.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

یکی از پنج مثنوی روح الامین میر جمله شهرستانی سپاهانی است در قرن
یازدهم که در هشت هزار بیت برابر منظومه نظامی سروده است.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

منظومه‌ای است از محمد شریف شیرازی متخلص به «کاشف»، شاعر قرن
یازدهم که نظیره‌ای است در برابر منظومه نظامی.

لیلی و مجنون : ۱.-۰-majnūn

یکی از پنج مثنوی محمد صادق نامی اصفهانی، شاعر عهد قاجار است.

* * *

«م»

ما آثر آصفی :
ma'āser-e-āsefī
(ما آثر: اعمال نیکو)

تاریخ خاندان آصف جاه پادشاه دکن است از لجه‌می نراین در سال
۱۲۰۰

ما آثار قبائل :
m.-e-eqbāl
تاریخ هندوستان است، از رافت در عهد عالمگیر اور نگ زیب.

ما آثار الاقبائل :
m.-ol-eqbāl
منی است از قرن هفتم در تاریخ اسلام، از عمر بن صدر الشريعه محبوبی.

ما آثار الامرا :
m.-ol-omarā
از میر عبدالرزاق حسینی خوافی «صمصام الدله» در قرن دوازدهم که کتاب
بسیار بزرگی است در احوال تیموریان هند و امرای آنان. (ج)

ما آثار الامرا :
m.-ol-omarā
تاریخ تیموریان هند و امیران ایشان و دانشمندان و بزرگان است، تألیف
شاه نوازش خان در قرن دوازدهم. (ج)

مآثر الباقریه : m.-ol-bāqeriyā<e>

از میرزا سید محمد علی و فای زواره ای در قرن سیزدهم که تذکره ای از شاعرانی است که درستایش حاج سید محمد باقر شفتی بید آبادی مجتبه عهد فتحعلی شاه شعر سروده اند.

مآثر الخواقین : m.-ol-xavāqīn

(اعمال پسندیده خاقانها)

تاریخ مغولان و تیموریان است، از میرزا دین محمد خراسانی در قرن سیزدهم.

مآثر السلطانیه : m.-os-soltāniyyā<e>

از آثار منثور و معروف عبدالرزاق بنبلی نویسنده عهد قاجاری است. (ج)

مآثر الملوك : m.-ol-molük

متضمن کلام پادشاهان و پیشوایان دین و حکیمان است، تألیف خواندمیر مورخ بزرگ قرن دهم.

مآثر جهانگیری : m.-e-jahāngīrī

تاریخ جهانگیر پادشاه هند است، از کامکار حسینی در قرن یازدهم.

مآثر رحیمی : m.-e-rahīmī

تألیف ملا عبدالباقی نهاندی در قرن یازدهم در تاریخ هند و احوال امرا و فضلا و شاعران عهد جهانگیر شاه که به نام عبدالرحیم خان نوشته است. (ج)

مآثر سادات : m.-e-sādāt

اثری منثور بوده از ضیاء الدین برنی، مورخ و نویسنده هند در قرن هفتم که ظاهراً در دست نیست.

مآثر سلطانی : m.-e-soltānī

تألیف عبدالرزاق بیگ بنبلی (مفتون) از دانشمندان و ادبای عهد قاجار که مشتمل است بر وقایع سلطنت فتحعلی شاه، با نشری پیچیده و مغلق.

مآثر سلطانی: *m.-e-soltānī*
 در حوادث سه سال آغاز پادشاهی محمد شاه قاجار است، از ابراهیم بن عبدالجلیل تبریزی در قرن سیزدهم.

مآثر عالمگیری: *m.-e-'ālamgīrī*
 تاریخ مند است تا عهد عالمگیر اورنگ زیب، از محمد ساقی مستعد خان در قرن دوازدهم.

مآثر قطبشاهی: *m.-e-qotb ṣāḥī*
 تأییف محمود بن عبدالله نیشابوری است در تاریخ صفویان، در زمان محمدقلی قطبشاه از قرن یازدهم.

مآثر مهدیه: *m.-e-mahdiyya*
 خاطرات ممتحن الدوله میرزا مهدیخان، مهندس نایب وزارت امور خارجه
 عهد ناصری است. (ج)

المآثر والآثار: *al-ma'āser-o-va l-āsār*
 در شرح چهل سال از سلطنت ناصرالدین شاه و ترجمه احوال رجال و علمای عهد است، از محمد حسن خان اعتمادالسلطنه، ادیب مشهور قرن سیزدهم. (ج)

ماتمکده: *mātamkada*
 اثری منظوم و منتشر است در سوگواری، از میرزا محمد تقی در قرن سیزدهم.

ماجرای بونج وبغرا: *mājarā-ye-berenj-o-boqrā*
 بادستان مز عفر و بغرا، مثنوی است به تقلید از حماسه‌های منظوم به بحر متقارب و در دویست وسی و چهار بیت، از بسحق اطعمه شاعر قرن نهم.

ما حی الضلاله والغواية: *māhiy-oz-zalālat-va l-qavāyat*
 (نابود کننده گمراهی و بیراهی)
 ردی است بر کتاب «شمس الهداية و قالع الضلاله» هروی که در درد شیعه نوشته، تأییف سید ابوطالب قاینی در قرن سیزدهم.

ماده‌الحياة: māddat-ol-hayāt

رساله‌ای است در آشپزی، از عهد صفویه که نور الله آشپز باشی شاه اسماعیل
نوشته . (ج)

ماه نامه: māh-nāma<e>
← تاریخ دل افروز

مائده پر ثمار: ma'eda<e>-ye-por semār
(سفره پر از میوه)
سر گذشت مختصر پیامبر (ص) و ائمه است از میرعلی بن حافظ محمد علی
رضوی دهلوی در قرن سیزدهم.

مائده سماویه: m.-ye-samāviyya<e>
یا موائد سماویه، در خوراکیها و نوشیدنیها بر اساس مذهب شیعه است
از محمد رضی بن حسین خوانساری در قرن یازدهم .

مائده سماویه: m.-ye-samāviyya<e>
(سفره آسمانی)

در مواضع است از آخوند ملا حسین بن مؤمن کرمانی یزدی در قرن سیزدهم

ماکول و مشروب: ma'kūl-o-mašrūb
(خوردنی و نوشیدنی)
منظومه‌ای است به بحر متقارب در تدبیرهای پزشکی برای خوردنیها و
آشامیدنیها، سروده یوسفی هروی در قرن دهم.

مأموریت رجاء: ma'mūriyyat-e-rajā'
اثر ملام محمد باقر مجلسی است در عهد صفوی، در مورد مأموریت رجاء
بن ابی ضححک به خراسان.

مباحثة النفس: mobāḥasat-on-nafs
در پند و اندرز است، از محمد طاهر قمی شیرازی از علمای عهد صفویه . (ج)

مباحثه: *mobāhaṣa<e>*

در بحث باکشیشان است، از محمد باقر بن عبدالکریم سلاماسی که به نام فتحعلی شاه نوشته.

مبادی موجودات: *mabādī-ye-mojūduāt*

گفتاری فلسفی است از بابا افضل کاشانی، حکیم و شاعر بزرگ قرن هفتم. (ج)

مبانی اللげ: *mabāniy-ol-loqa<e>*

(بنیانهای لغت)

یا مبادی اللげ، پیش گفتاری است از میرزا مهدیخان استرآبادی، نویسنده بزرگ عهد اشاریه بر کتاب مشهور خود در لغت ترکی موسوم به «سنگلاخ». (ج)

مبدأ فیاض: *mabda'-e-fayyāz*

یکی از مثنویهای فیض دکنی، شاعر قرن دهم است که در بحر سریع سروده است.

المبدأ والمعاد: *al-mabda'-va l-mo'ād*

از آثار منسوب به ابوعلی سینا است که اصل عربی آن هم دردست است.

مبدأ و معاد: *mabda'-o-mo'ād*

از کتابهای مشهور صوفیانه است اثر عارف و نویسنده قرن هفتم عزیزالدین نسفی. (ج)

مبدأ و معاد: *m.-o-mo'ād*

یکی از رسالات صاین الدین علی تر که، دانشمند مشهور قرن نهم است.

مبدأ و معاد: *m.-o-mo'ād*

رساله‌ای است در حکمت، از احمد بن عبدالاحد شهرندی فاروقی نقشبندی در اوایل قرن یازدهم.

مبدأ و معاد: m.-o-mo'ād
← اصول دین

مبدأ و معاد و نفس: m.-o-mo'ād-o-nafs
تألیف سید موسی بن فضل الله همدانی است که برایه عقل و شرع و به نام
ناصرالدین، شاه قاجار نوشته است.

مبسوط و مضبوط: mabsūt-o-mazbūt
يا المبسوط في قرآت السبع والمضبوط، از محمدبن محمودبن محمد
شریف سمرقندی، از قرن هشتم در باب قرائت قرآن.

مبین: mobīn
تفسیر کوتاه و ترجمه مانندی است از نورالدین محمد کاشی در قرن
دوازدهم.

متراوفات الالفاظ: motarādefāt-ol-alfāz
در لغات متراوف و مشترک عربی و فارسی است، از عبدالکریم بن شیخ
راجن غزنوی در او اخر قرن دهم.

المتنبیین: al-motanabba'in
(مدعیان نبوت)
یا مهدویت، از علیقلی اختصاص‌السلطنه در عهد قاجار که تاریخ کسانی
است که ادعای مهدویت کرده‌اند.

مثالیه: mesāliyya<e>
← فانوس الخيال

مثالیة نوريه: m.-ye-nūriyya<e>
← فانوس الخيال

مثلثات بدیعی: mosallasāt-e-badī'i
در قرن دهم شاعری با تخلص «بدیعی» منظومه‌ای به بحر رمل به قافية نون
ساخته و کلمات مثلثه را در آن گردآورده است. (ج)

مثلث نامه: *mosallas-nâma<e>*
 نصاب فارسی، ترکی و عربی است، از شاکرین مصطفی بوزاوی در قرن
 سیزدهم.

مثنوی غنیمت: *masnavî-ye-qanîmat*
 ← نیرنگ عشق

مثنوی معنوی: *m.-ye-ma'navî*
 اثر مولانا جلال الدین محمد بلخی معروف به مولوی، بزرگترین صوفی
 و شاعر قرن هفتم است، در بحر رمل و در بیش از بیست و شش هزار
 بیت و شش دفتر. این مثنوی بحق یکی از بهترین زادگان اندیشه بشری
 است و درقله درخشان فرهنگ و ادب ایران و جهان قرار دارد. مثنوی
 حاوی همه مبانی و مسائل اساسی تصوف و عرفان و عشق، همراه با داستانهای
 بسیار و آیات و احادیث و امثال و لغات و ترکیبات فراوان است. و بدین
 جهات تأثیر عمیقی در ادب و فرهنگ ایران گذارد است. (ج)

مجالس: *majâles*
 رساله فلسفی است از تاج الدین محمد بن عبدالکریم شهرستانی، عالم
 مشهور قرن ششم. (ج)

مجالس : *majâles*
 مجالس پنجگانه که به شیوه مجالس صوفیان و مذکران، ترتیب یافته از آثار
 سعدی شیرازی، نویسنده و شاعر نامدار ایران است. در این رساله نظم
 و نثر عربی در هم آمیخته و اساس آنها بر سادگی نهاده شده است. (ج)

مجالس السلاطین: *m.-os-salâtin*
 تاریخ کوتاه پادشاهان دهلی و دکن است از محمد شریف النحی در قرن
 یازدهم.

مجالس العشاق: *m.-ol-'oşşâq*
 تألیف سلطان حسین میرزا، از سلاطین دانش دوست تیموری است، با
 انشایی شیرین و دریان عشق و مجالس شاعران و عارفان تا جامی. (ج)

مجالس المتقین: m.-ol-mottaqīn
در باب وعظ و سوگواری است، از ملام محمد تقی بن آقامحمد برغانی در
قرن سیزدهم. (ج)

مجالس الملوك: m.-ol-molūk
تاریخ کوتاه سالیانه ایران است، از محمد مفیدی یزدی در قرن یازدهم.

مجالس المؤمنین: m.-ol-mo'menīn
اثر ارزندهای است با نثری فصیح در احوال برخی از مشاهیر شیعه و سایر
علمای اعلام و صوفیه و شاعران، تألیف قاضی نور الله شوشتی در اوایل
قرن یازدهم. (ج)

مجالس النفاسی: m.-on-nafā'īs
ترجمه و تألیف حکیم شاه محمد بن مبارک قزوینی در قرن دهم که اصل آن از
امیر علیشیر نوایی به زبان ترکی جفتایی است. (ج)

مجالس النفاسی: m.-on-nafā'īs
ترجمه شاه علی بن عبدالعلی در اوایل قرن یازدهم است، از اصل ترکی
کتاب که نوشته امیر علیشیر نوایی است.

مجالس النفاسی: m.-on-nafā'īs
ترجمه‌ای از اصل ترکی تذکره امیر علیشیر نوایی است، از میرزا عبد الباقی
شریف رضوی در قرن سیزدهم.

مجالس النفاسی: m.-on-nafā'īs
← بقیة نقیه

مجالس سبعه: m.-e-sab'a<e>
اثری مشهور است از مولانا جلال الدین محمد بلخی، معروف به مولوی
بزرگترین شاعر صوفی ایران در قرن هفتم. (ج)

مجامع الاخبار : majāme'-ol-axbār
تاریخ عمومی است ناسال هزار هجری، نوشته سید محمد شریف و قویی

حسینی نیشابوری در قرن یازدهم.

المجتبی فی سیرة المصطفی :
al-mojtabā-fī-sīrat-al-mostafā
(بر گزیده در احوال زندگانی پیامبر(ص))

در احوال پیامبر اسلام(ص) است ، اثر امیر سید اصلیل الدین ابوالمفاحر
عبدالله بن عبدالرحمان حسینی دشتکی شیرازی در قرن نهم.

مجریات: mojarrabāt

درباب پژشکی است، از حکیم عmad الدین محمود بن مسعود شیرازی در
زمان صفویان .

مجریات اکبری: m.-e-akbarī

درباب داروهای مرکب است، تألیف حکیم محمد بن اکبر بن میر حاجی
مقیم، معروف به شاه ارزانی از پزشکان عهد اورنگ زب. (ج)

مجریات جمالی: m.-e-jamālī

در طبع، اثر حکیم جمال الدین مدارسی در اوایل قرن سیزدهم است.

مجلس آرا: majles-ārā

دراخلاق دینی است از محمد محسن شیرازی که به نام شاه سلیمان صفوی
نوشته است .

مجلس افروز: m.-afrūz

مثنوی کوچکی است عرفانی و به بحر خفیف، از ابن یمین فریومدی شاعر
بزرگ قرن هفتم. (ج)

مجلس افروز: m.-afrūz

مثنوی است در اوزان گوناگون که ابن یمین شیر غانی در قرن یازدهم
در توصیف هفت مجلس شاه سروده است .

مجلس افروز: m.-afrūz

حمسه‌ای دینی است در بحر متقارب شامل پنج هزار و پانصد بیت، اثر

ملافضل علی نصر آبادی کاشانی در عهد فتحعلی شاه قاجار.

مجلس شهرستانی: majles-e-šahrestāni

از ابوالفتح محمد بن ابوالقاسم عبدالکریم شهرستانی، متکلم بزرگ شافعی
قرن ششم است در علم کلام.(ج)

مجموعه: mejmara<e>

رساله‌ای در آداب عطر کشی است، از حاج محمد کریم خان قاجار در
قرن سیزدهم .

مجمع اسرار القرآن: majma'-e-asrār-ol-qor'ān

مجمع اسرار القرآن فی کشف استاروچه الایمان، اثر عبدالله بن محمد هادی
هرندی در قرن سیزدهم است در تأویل برخی آیات.

مجمع الابکار: m.-ol-abkār
(اجتماع بکرها)

مشنوی است از عرفی شیرازی، شاعر مشهور قرن یازدهم، شامل پنج هزار
وششصد بیت که در برابر «مخزن الاسرار» نظامی سروده است.(ج)

مجمع الاخبار: m.-ol-axbār

تاریخ عمومی است تا سال ۱۲۲۰، نوشته هر سکه رای بن جیونداس در
قرن سیزدهم .

مجمع الاسرار: m.-ol-asrār

یکی از رسالات شاه نعمت الله ولی در قرن نهم است.(ج)

مجمع الاسماء: m.-ol-asmā'

منظومه‌ای در باره معاست با دیباچه‌ای منثور از عباسقلی خان بن حسنخان
شامل و در عصر صفوی .

مجمع الاصناف: m.-ol-asnāf

مجموعه‌ای از پانصد و چهل رباعی به شیوه شهرآشوب است در باره شهر

تبریز و پیش‌میران آن شهر ووصفت عشق که لسانی شیرازی، شاعر قرن دهم
به نظم آورده است. (ج)

مجمع الانساب: m.-ol-ansāb

از کتب مهم تاریخی است در عهد مغول، با نشری ساده و روان، تألیف محمد بن
علی بن محمد بن حسین بن ابی بکر شبانکاری، شاعر و مورخ معروف
قرن هشتم. (ج)

مجمع الانساب: m.-ol-ansāb

نسبنامه پیامبر (ص) و جانشینان اوست، از نور الدین محمد بن ابو القاسم
حبيب الله واعظ اصفهانی در قرن یازدهم.

مجمع البحار: m.-ol-behār
(مجموعه دریاها)

تفسیر سوره فاتحه به روش عرفانی است، از مظفر علیشاه کرمانی در اوایل
قرن سیزدهم.

مجمع البحرين: m.-ol-bahra<e>yn
(مجموعه دری)

منظومه‌ای است که دارای هنر نمایی‌های فنی می‌باشد، اثر طبع کاتبی
نیشابوری شاعر قرن نهم که به تقلید از مشنونی «جمشید و خورشید» سلمان
ساوچی سروده است.

مجمع البحرين: m.-ol-bahra<e>yn
اثر محمد داراشکوه است در قرن یازدهم در باره مذاهب هندیان و
اسلام. (ج)مجمع البحرين: m.-ol-bahra<e>yn
یا اصطلاحات صوفیان، از آثار محمد داراشکوه است در قرن یازدهم. (ج)مجمع البحرين: m.-ol-bahra<e>yn
— ناظر و منظور

مجمع البلغا: m.-ol-bolaqā

تذکره‌ای است از میر سید غلامعلی بن میر علی‌شیر قانع تتوی، متخلص به «مابل» در قرن سیزدهم.

مجمع التواریخ: m.-ot-tevārīx

یا تاریخ حیدری، یا زبدۃ التواریخ، تاریخ عمومی است و ذکر احوال حکماء و علماء و شعراء از میر حیدر بن علی حسینی رازی در قرن یازدهم.

مجمع التواریخ: m.-ot-tavārīx

در تاریخ صفویه و افشاریه است، از محمد خلیل بن سلطان داوود‌میرزا بن محمد شاه. (ج)

مجمع الجوامع : m. - ol - javāme'

اثر بزرگی است در لغات و اصطلاحات دارویی و طبی، تألیف سید محمد حسین بن محمد‌هادی در اواخر قرن دوازدهم. (ج)

مجمع الحكمتین : m. - ol - hekmata<e>yn

در پژوهشکی قدیم و جدید است، از محمد بن عبدالصبور، حکیم قبلی که در عهد فتحعلی شاه نوشته است.

مجمع الشعرا : m. - oš - šo'arā

مجمع الشعرا و مناقب الفضلا، تذکره‌ای عمومی است، از قاضی احمد بن میرمنشی شرف‌الدین حسین ابراهیمی حسینی در اوخر قرن دهم.

مجمع الشعرا جهانگیری : m. - ye - jahāngīrī

از ملاقاطعی هروی در قرن یازدهم، تذکره‌ای در احوال شاعرانی است که جهانگیر شاه را مدح کرده‌اند.

مجمع الصنایع : m. - os - sanāye'

در صنایع شعری است، از مولانا نظام‌الدین احمد بن محمد صالح جبوری حسینی در قرن یازدهم.

مجمع الغرایب : m. - ol - qarāyeb
در مسائل گوناگون علمی است، از سلطان محمود بن درویش محمد مفتی بلخی، از قرن دهم.

مجمع الغرایب : m. - ol - qarāyeb
در تاریخ و جغرافی افسانه‌آمیز است، از نگارنده‌ای نامعلوم در قرن دهم.

مجمع الغرایب : m. - ol - qarāyeb
یکی از کتابچه‌های ملاطیر، شاعر و نویسنده قرن یازدهم است.

مجمع الفرس : m. - ol - fors
تألیف محمدقاسم سروی کاشانی از ادبیات قرن یازدهم است. این کتاب از مهمترین آثار لغت فارسی است با شواهد شعری که در این عهد تألیف گردیده. (ج)

مجمع الفصحاء : m. - ol - fosahā'
تذکرۀ عمومی مشهور و رایجی است در ذکر احوال هشتصد و شصت و هفت شاعر قدیم و جدید، تألیف رضا قلیخان هدایت، ادیب و مورخ بزرگ قرن سیزدهم. (ج)

مجمع الفضلاء : m. - ol - fozalā'
تذکرۀ شاعران قدیم و جدید است، از خواجه محمد عارف بقائی بخاری از شاعران اوایل قرن یازدهم.

مجمع الفوائد : m. - ol - favā'ed
در فنون گوناگون است، از عبدالله جوهری تبریزی در قرن هفتم.

مجمع القصاید : m. - ol - qasāyed
مجموعه‌ای است از قصاید دیوانهای چندین شاعر بزرگ قرون پنجم تا هشتم که ظاهراً تقی الدین کاشانی، ادیب مشهور قرن دهم نوشته است.

مجمع القواعد :

m. - ol - qavā'ed
 مجمع القواعد ومبني الفوائد، دستور زبان فارسی است، اثر سیداحمد بن مصطفی صاروخانی در قرن دهم.

مجمع اللطائف :

m. - ol-latāyef
 مثنوی است از میر کرمانی، شاعر قرن هشتم که در سال ٦٣٢ آنرا ساخته است.

مجمع المضامين :

m. - ol-mazāmin
 مجموعه‌ای است از اشعار شاعران گوناگون که کوکب بن قمر خسان حسنی الیفی قزوینی در قرن یازدهم گرد آورده است.

مجمع الملوك :

m. - ol - molūk
 تاریخ عمومی کوتاهی است، اثر محمد رضا متخلص به «نجم» در قرن سیزدهم.

مجمع النفائس :

m. - on - nafā'es
 تذكرة عمومی است در احوال مختصر شاعران ومنتخب شعرشان، نزدیک چهل هزار بیت، تأليف سراج الدین علیخان آرزو گوالیاری، شاعر پارسی گوی هند در قرن دوازدهم.

مجمع النوادر :

← چهارمقاله

مجمع محمود :

m. - e - mahmūd
 مشتمل است بر چند کتاب از محمود میرزای قاجار که در قرن سیزدهم گرد آورده است.

مجمل الاخلاق :

mojmal - ol - axlāq
 در اخلاق است، تأليف علی فهمی طبیب در قرن دهم.

مجمل الاقوال :

(گزیده گفته‌ها)

مجمل (یا مجمع) الاقوال فی الحکم والامثال، تأليف احمد بن احمد دانشمندان سده هفتم کشور عثمانی است.

مجمل التواریخ :

مجمل التواریخ بعد النادری، معروف به مجمل التواریخ گلستانه، اثر بسیار ارزشمند تاریخی است ازاواخر عهد نادر و روی کار آمدن زندیان، تأليف میرزا ابوالحسن گلستانه در اوایل قرن سیزدهم. (ج)

مجمل التواریخ :

← زبده التواریخ

مجمل التواریخ سلطانی :

مهمنترین اثر حافظ ابرو، مورخ مشهور قرن نهم است در چهار مجلد که یك تاریخ عمومی است. مجلد چهارم آن به «زبده التواریخ» نیز مشهور است.

مجمل التواریخ والقصص :

(خلاصه تاریخها و داستانها)

اثر مهم تاریخی است، در تاریخ ایران و عرب و خلفاً و سلاطین تا قرن ششم، از مؤلفی ناشناخته که از بهترین نمونه‌های نثر فارسی این دوره نیز به شمار می‌رود. (ج)

مجمل الحکمة :

(بر گزیده دانشها)

از سراج الدین ارمومی، دانشمند قرن هفتم که ترجمه و تلخیصی از رسائل اخوان الصفا است.

مجمل فصیحی :

اثر پرارزشی است از فصیح خواقی، مورخ بزرگ عهد تیموری، متن ضمن

وقایع تاریخی به شمارش سالها و به گونه سالنامه‌های کوتاه و مختصر است. (ج)

مجموعه اللطایف ؛ majmu' - ol - latāyef
 کتاب سودمندی است از شاه نعمت‌الله ولی، صوفی شهیر قرن نهم در شرح و تفسیر اصطلاحات صوفیه. (ج)

المجموعۃ الانساییہ : al - majmū'at - ol - ansābiyya<e>
 مجموعه اشعاری است به زبان فارسی و عربی و ترکی، از شاعران گوناگون که ابراهیم بن درویش عثمان حسنی در قرن دوازدهم فراهم آورده است.

مجموعه الفرس : majmū'at - ol - fors
 فرهنگ لغات فارسی است به شیوه «لغت فرس» اسدی، از ابوالعلاء عبد المؤمن بن جابر و تی، معروف به صفتی کحال در قرن هشتم. (ج)

المجموع والمصادر : al - majmū' - val - masāder
 تکمله‌ای است به فارسی بر «قاموس» فیروزآبادی در جمعها و مصدرهایی که به نظر صاحب قاموس نرسیده است.

مجموعه آصفی : majmū'a<e> - ye - āsefī
 ← هشت‌خلد

مجموعه جعفری : m. - ye - ja'farī
 در سرگذشت مهدعلیخانزاده در قرن دوازدهم است، از محمد جعفر بن میرزا محمدخان.

مجموعه حکیم‌الملک : m. - ye - hakīm - ol - molk
 در پزشکی است، از حکیم‌الملک نظام‌الدین احمد گیلانی، از پزشکان عهد قطبشاهیان هند.

مجموعه خیال : m. - ye - xiyāl
 مشوی است از مسیح کاشانی، شاعر قرن یازدهم به بحرمل.

مجموعه عشق :

یا چار چمن، تذکرۀ عمومی است از احوال شعراء به ترتیب حروف،
تألیف غلام محبی‌الدین عشق در قرن دوازدهم.

مجموعه غیاثی :

m. - ye - qiyāsī
كتابي در علم آداب است، از سيفي هروي، شاعر و نویسنده قرن هشتم.

مجموعه مرادفات :

m. - ye - morādefāt
تألیف محمد پادشاه، مخلص به «شاد»، صاحب «فرهنگ آندراج» است
در او اخر قرن سیزدهم، شامل مرادفات و مصطلحات و کنایات و تشییهات
فارسی. (ج)

مجموعه میرزا مهدی خان :

m. - ye - mīrzā mahdī xān
تاریخ مجلدول است از امیر تیمور تا معظم شاه عالم یکم هند، اثر میرزا
مهدی خان صفوی در قرن دوازدهم.

مجموعه نصیحت :

m. - ye - nasīhat
در پند و اندرز است، از میرزا نصیر بن حاجی معصوم مراجعه‌ای در عهد
شاه تهماسب دوم صفوی.

مجنون ولیلی :

majnūn - o - la<e>yli
از امیر خسرو دهلوی، شاعر بزرگ قرن هفتم و هشتم که در برابر «لیلی و
مجنون» نظامی به همان وزن و در دوهزار و ششصد و شصت بیت سروده
است. (ج)

مجنون ولیلی :

m. - o - la<e>yli
سروده عبدی بیگنگ شیرازی، شاعر قرن دهم که در مقابل «لیلی و مجнون»
نظامی گفته است.

مجلکه :

← موجلکه

محاسن‌الآداب : mahāsen – ol – ādāb

ترجمه «مکارم‌الأخلاق» طبرسی است، از نصیر‌الدین محمدبن عبدالکریم انصاری استرآبادی در قرن دهم.

محاسن‌السنة : m. – os – sanat

(نیکوئیهای سال)

محاسن‌السنة فی وقایع‌الازمنه، در مسائل ادبی و فلسفی است، از میرزا احمد وقارشیرازی، شاعر و ادیب قرن سیزدهم.

محافل‌المؤمنین : mahāfel – ol – mo'menīn

از محمد‌شفیع حسینی عاملی در قرن دوازدهم که ذیلی بر کتاب «مجالس‌المؤمنین» قاضی نور‌الله شوشتاری است.

محاکمه : mohākama<e>

محاکمه بین الطائفین من المؤمنین، رساله‌ای است از ملام‌حسن‌فیض کاشانی، حکیم عهد صفوی در داوری میان صوفیه و فقهاء. (ج)

محبّت‌نامه : mahabbat – nāma<e>

از رسالات مشهور خواجه عبدالله انصاری، عارف و نویسنده بزرگ قرن پنجم است. (ج)

محبّت‌نامه : m. – nāma<e>

یا ده‌نامه، منظومه‌ای به بحر هرج است، از ابن نصوح شاعر قرن هشتم که به نام غیاث‌الدین بن محمدبن خواجه رشید‌الدین فضل‌الله سروده است.

محبّت‌نامه : m. – nāma<e>

منظومه‌ای است به بحر هرج از خواجه عماد فقیه، شاعر بزرگ قرن هشتم که حاوی مناظرات گوناگون است. (ج)

محبّت‌نامه : m. – nāma<e>

یکی از رسالات شاه نعمت‌الله ولی، صوفی قرن نهم است در طریقت. (ج)

محبیت نامه : m. - nāma<e>

مثنوی عرفانی است به بحر رمل که غلامعلی حکیم شیرازی، شاعر او ایل
قرن چهاردهم سروده است.

محبیت نامه : m. - nāma<e>

← مهر و محبت

محب و محبوب : mohebb - o - mahbūb

با سی نامه، اثری است منظوم از کاتبی نیشابوری، شاعر قرن نهم در عشق.

محبوب القلوب : mahbūb - ol - qolūb

اثر قطب الدین محمد لاھیجی در قرن یازدهم است به عربی و فارسی
درباره علمای پیش از اسلام و بعد از آن و امامان. (ج)

محبوب القلوب : m. - ol - qolūb

یا شمس و قهقهه، یا محفل آراء، داستانهایی عرفانی است در اخلاق و آداب
وزندگی بزرگان، از میرزا برخوردار بن محمود ترکمان فراهی در قرن
یازدهم. (ج)

محبوبیه : mahbūbiyya<e>

رساله کوتاهی است از جمله رسائل متعدد خواجه محمد پارسا، صوفی
قرن نهم.

محرق القلوب : mohreq - ol - qolūb

(سوزانندۀ دلها)

دراحوال و سوگواری پیامبر (ص) و آل اوست، از ملامهدی نراقی در
اوایل قرن سیزدهم. (ج)

محرق قاطع برهان: m. - e - qāte'-e - borhān

تألیف سید سعاد تعلی در قرن سیزدهم است در رد نظریات نویسنده «قاطع

برهان» که بر کتاب «برهان قاطع» در لغت فارسی ایراد گرفته بود. (ج)

المحسنيه : al - mohseniyya <e>

درباره درمان پرندگان است، اثر سید محمد طباطبایی در قرن سیزدهم
که برای محسن میرزا نوشته.

محضر الشهود : mahzar - oš - šohūd

محضر الشهود فی ردالیهود، اثر حاجی بابا قزوینی در قرن سیزدهم:

محفل آرا : mahfel - ārā

← محبوب القلوب

محقق التواریخ : mohaqqaq - ot - tavārīx

تاریخ افسانه آمیز کرمان است، از اسکندر بن ملا گشتاسب منجم کرمانی
در قرن سیزدهم.

محک الشعراء : mahakk - oš - šo'arā

تذکره‌ای شامل صد و هفتاد و هفت شاعر است، تألیف محمد صالح شاملوی
خراسانی در قرن سیزدهم.

محکمة شورای محمدی : mahkama <e> - ye - šūrā - ye - mohammadi

یا محکمه شورای ناصری، در اصول دین و مسائل فقهی است، از شیخ
علی بن محمد جعفر شریعتمدار در اوائل قرن چهاردهم.

محکمة شورای ناصری : m. - ye - šūrā - ye - nāserī

← محکمه شورای محمدی

محکی العاشقین : mohkiyy - ol - ašeqīn

(باز گفته عاشقان)

اثر درویش علی بن یوسف در قرن نهم که سخنان برخی از معاریف ادب

و عرفان را در آن نقل کرده است.

محمدیه : mohammadiyya<e>

محمدیه در بیان قواعد قرائة قرآنیه، از محمدبن شمس الدین قاری در قرن یازدهم است درباره قرائت قرآن.

محمودالتواریخ : mahmūd - ot - tāvārīx

سرگذشت سلطان محمود غزنوی است، اثر عباسقلی سپهر کاشانی مورخ مشهور او اخر عهد قاجار.

محموداللغات : m. - ol - loqāt

فرهنگ لغات کتاب «بهار دانش» است که محمودبن شیخ عبدالواحد در قرن دوازدهم تألیف کرده است.

محمودنامه : m. - nāma<e>

یاعشقنامه، نام مجموعه غزلیات محمد محمود نیشابوری در قرن دهم است.

محمود وایاز : m. - o - ayāz

منظومه‌ای است از دانشمند قرن دهم، فخر الدین علی صفائی بن کمال الدین حسین کاشفی.

محمود وایاز : m. - o - ayāz

یکی از هفت مثنوی زلای خوانساری، شاعر قرن یازدهم است به بحر هرج دربیش از دوهزار بیت که به پیروی از «خسرو و شیرین» سروده است. (ج)

محمود و ایاز: m.-o-ayāz

مثنوی بزمی است در بحر هرج در داستان سلطان محمود و ایاز، سروده انسی شاملو در قرن یازدهم.

محمود وایاز: m. - o - ayāz

نام منظومه‌ای از میرزا محمدعلی صائب تبریزی، شاعر قرن یازدهم است.

محمود و ایاز: m.-o-ayāz

منظومه‌ای از حاجی میرزا ابوطالب مازندرانی، شاعر معاصر شاه سلطان حسین صفوی است.

محمودیه: mahmūdiyya<e>

شرح کتاب «ذهبیه» منسوب به امام رضا(ع) است در طب، از ابوالقاسم بن محمد کاظم شریف موسوی که به نام محمود خان کلانتر تهران در قرن سیزدهم نوشته است.

محیط اعظم: mohīt-e-a'zam

یا می‌نامه، یا ساقی‌نامه، مثنوی است از عبدالقادر بیدل دهلوی، شاعر مشهور قرن دوازدهم.

محیط اعظم: m.-e-a'zam

از کتابهای بزرگ در لغات طبی و داروئی است، تألیف محمد اعظم خان رامپوری در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

محیط الکونین: m.-ol-kona<e>yn
(پیرامون دو هستی)

مثنوی است از سالک قزوینی در قرن یازدهم و حدود سه هزار و دویست بیت که به پیروی از «تحفة العراقيین» خاقانی در باب سفر خود سروده است.

مخازن الجواهر: maxāzen-ol-javāher

در فن معماست، از ملا جمشید کاتب معماهی در قرن دهم.

مخبرالیقین: moxber-ol-yaqīn

شرح اصطلاحات صوفیان و برخی اشعار است، از محمد جساد قاهر اصفهانی دارابی که به نام ناصرالدین شاه و مخبرالدوله علیقلی خان نوشته است.

**مختارالاخيار : moxtār-ol-axyār
(برگزیده نیکان)**

مختارالاخيار علی مذهب المختار، در آداب قضا و دستور نامه نگاری و

اسناد شرعی است، از قاضی اختیار بن غیاث الدین حسینی، قاضی هرات در عهد سلطان حسین بایقرا.

مختار القراء : m.-ol-qorrā'

(برگزیده قاریان)

در باب قرائت قرآن است، از ملا مختار اعمامی اصفهانی در قرن دهم.

المختار من كتب الاخيار : al-moxtār-men-kotob-el-axyār

(انتخاب شده از کتابهای نیکان)

ترجمه و تفسیری از سوره فاتحه تا نحل است که نویسنده آن ناشناخته است.

مختار نامه : moxtār-nāma<e>

اثری از شیخ فرید الدین عطار نیشابوری، شاعر بزرگ قرن هفتم که مجموعه رباعیات اورا شامل است. (ج)

مختار نامه : m.-nāma<e>

حمسه دینی است در داستان مختار ثقی، سالم سبزواری در قرن بیازدهم سروده است.

مختار نامه : m.-nāma<e>

حمسه دینی است در داستان مختار ثقی، سروده ابوتراب اصفهانی در قرن دوازدهم.

مختار نامه : m.-nāma<e>

منظومه‌ای است از عبدالرزاق بیگ دنبلي، نویسنده مشهور عهد قاجار در جنگهای مختار بن ابو عبیده ثقی و خونخواهی وی.

مختار نامه : m.-nāma<e>

منظومه‌ای در داستان مختار ثقی است، از شعاعی قاجار که به نام ناصر الدین شاه گفته.

مختارنامه : m.-nāma<e>
 ← طرب القلوب

مختصر ارشاد : moxtasar-e-ersād
 اثر ناصرالدین احمد بن حیدر شیرازی در قرن هفتم که خلاصه‌ای از کتاب «ارشاد» خود اوست در فن اسطر لاب.

مختصر التجوید : m.-ot-tajvīd
 در باب قواعد تجوید است، از سید محمود بن عبدالله موسوی دزفولی در قرن سیزدهم.

مختصر الجواهر : m.-ol-javāher
 خلاصه‌ای از «جواهر التفسیر» در تفسیر قرآن کریم است که هر دو تأییف کمال الدین حسین واعظ کاشفی دانشمند قرن نهم ودهم است.

المختصر الكافی : al-moxtasar-ol-kāfi
 در اصول دین به روش شیعی است، از فرید الدین محمد بن محسن بیهقی در قرن هشتم.

مختصر المراثی : moxtasar-ol-marāsi
 مشوی است از پرویز خان سلماسی ذهبی در اوایل قرن چهاردهم که در بحر رمل سروده شده است.

مختصر مفید : m.-e-mofid
 یا اوصاف الامصار، در جغرافیاست، اثر محمد مفید بن محمود یزدی در قرن یازدهم.

مختصر فامه : m.-nāma<e>
 در نجوم است، از خسرو عابد ابرقوهی در قرن هشتم که به نام تاج الدین احمد نوشته است.

مختصر وحیدی : m.-e-vahidi
 ← جمع مختصر

مختصری در علم تشریح : moxtasārī-dar-'elm-e-taṣrīh
اثر ابوالمجد طبیب بیضاوی است در قرن هفتم.

مخزن اخبار : maxzan-e-axbār
تذکره‌ای بوده از امیر مختار در نیمة دوم قرن دهم.

مخزن اسرار اطباء : m.-e-asrār-e-atebbā'
در باب طب، از حکیم محمد مهدی بن محمد جعفر بن محمد حسن در قرن
دوازدهم است.

مخزن الادویه : m.-ol-adviya<e>
(گنجینه دواها)
اثر مشهوری است درباره داروهای از سید محمد حسین بن میر محمد هادی
خان عقیلی علوی در قرن دوازدهم. (ج)

مخزن الاسوار : m.-ol-asrār
(گنجینه رازها)
اولین مثنوی از «بنج گنج» نظامی گنجوی، شاعر بر جسته قرن ششم است
در بحر سریع و مشتمل بر دو هزار دویست و شصت بیت. موضوع کتاب
مواعظ و حکم است در بیست مقاله که نظامی آنرا به سال ۵۷۰ سروده و
از بهترین منظومه‌های عرفانی و اخلاقی به شمار می‌رود. (ج)

مخزن الاسماء : m.-ol-asmā'
اثر محمد علی شریف در بیان اسماء حسنی که به نام ناصر الدین شاه
نوشته است.

مخزن الانشاء : m.-ol-enṣā'
مخزن الانشاء در فن ترسیل، از کمال الدین حسین واعظ کاشفی، دانشمند
قرن نهم و دهم است. در این کتاب نمونه‌های انشاء در موارد مختلف
نامه‌نگاری و برای طبقات گوناگون اجتماع نوشته شده است.

مخزن الجوادر: m.-ol-javāher
 (گنجینه گوهرها)

یا کامرانیه، در فن معمام است، از حقیری هروی در قرن دهم که به نام میرزا
 کامران نوشته.

مخزن الجوادر: m.-ol-javāher
 تاریخ عمومی مختصری است از محمد صادق متخلص به «آخر» در قرن
 سیزدهم هند.

مخزن الدرر: m.-od-dorar
 (گنجینه مرواریدها)

تذکره شاعران چهار محال و بختیاری است از میرزا نورالله عمان‌سامانی
 در قرن سیزدهم.

مخزن الغرائب: m.-ol-qarā'eb
 (گنجینه شکنیها)

تذکره عمومی، شامل احوال سه هزار و صد و چهل و هشت شاعر قدیم و
 جدید است، تألیف احمد علیخان هاشمی سندیلوی در قرن سیزدهم. (ج)

مخزن الفتوح: m.-ol-fotūh
 تاریخ هندو شاه عالم اکبر شاه دوم است، از پندت بهگوان داس شیوپوری
 در قرن سیزدهم.

مخزن الفوائد: m.-ol-favā'ed
 درباره زبان فارسی است، از محمد فایق در قرن سیزدهم.

مخزن المعانی: m.-ol-ma'āni
 در تصوف است، از مولانا ابن بدر عربی در قرن هشتم.

مخزن الواقع: m.-ol-vaqāye'
 یا سفرنامه فرنگستان، شرح وقایع ایام سفارت فرخ خان امین‌الدوله
 است، به قلم حسین بن عبدالله سرابی منشی وی، ملقب به «گرانمایه» در قرن

سیزدهم. (ج)

مخزن گوهر : m.-e-gohar

منظومه‌ای است در فن معما، از معقوب شاه نورالله در قرن دهم.

مدار الافاصل : madār-ol-afāzel

تألیف اللہداد فیضی، کتاب لغتی است از واژه‌های فارسی و تازی و ترکی که در سال ۱۰۰۱ نوشته شده است. (ج)

مدار الافهام : m.-ol-afhām

(محور فهم‌ها)

تفسیر آیه ثمانیه است از کمال الدین حسین خوارزمی، عارف و نویسنده و شاعر معروف قرن نهم.

مدارج البطون : madārej-ol-botūn

(مرتبه‌های نهانیها)

مدارج البطون فی ازالۃ الشکوک، از رسالات عزیز نسفی، عارف و نویسنده مشهور قرن هفتم است.

مدارج الکمال : al-kamāl

رساله‌ای از بابا افضل کاشی، فیلسوف و نویسنده و شاعر بزرگ قرن هفتم، متن ضمن بحثی در کمال و نقصان و راه رسیدن نفس آدمی به کمال. (ج)

مدایح المعتمدیه : madāyeh-ol-mo'tamediyya <e>

تذکره‌ای است از شاعرانی که منوجهر خان گرجی معتمدالدوله، حاکم اصفهان را مدح گفته‌اند، تألیف میرزا محمدعلی بن ابوطالب مذهب اصفهانی در قرن سیزدهم.

مدایح حسینیه : m.-e-hosa <e> yniyya <e>

یا امینیه، یا تذکرة باقی، تألیف میرزا عبدالباقي، باقی اصفهانی در قرن سیزدهم در سرگذشت بیش از هفتاد شاعر.

مدخل فی علم النجوم :

اثری است در ستاره شناسی، از خواجه نصیر طوسی، دانشمند نامدار قرن هفتم.

مدخل منظوم :

منظومه کوچکی است در نجوم، از عبدالجبار خجندی در اوایل قرن هفتم در بحر خفیف. (ج)

مادینةالعلم :

(شهردانش)

ترجمه «روضۃالنَّبی» شیخ حبیب‌الله قنوجی صدیقی است در بارۀ حضرت رسول (ص) و مادینه، از شیخ پیر محمد بن پیر محمد فاروقی بلگرامی در قرن دوازدهم.

المذاکرات فی المحاضرات :

در آداب سخنوری است از محمدعلی حزین لاهیجی، عارف و ادیب بزرگ قرن دوازدهم.

مذکر احباب :

(بهیاد آرنده دوستان)

از سید حسن خواجه نقیب‌الاشراف بخاری در قرن دهم که مکمل تذكرة «مجالس النفایس» امیر علی‌شیر نوائی است.

مذکر الاصحاب :

(بهیاد آورنده یاران)

از محمد بدیع محمد شریف سمرقندی در قرن یازدهم که احوال شاعران معاصر اوست.

مذهب دیوانیان :

یکی از رساله‌های بسیار انتقادی میرزا ملک‌خان از مشاهیر عهد ناصری است. (ج)

مرآت آفتاب نما : *mer'āt-e-āftāb namā*
 در تاریخ و جغرافیای عمومی است، از عبدالرحمن شاهنواز خان هاشمی
 دهلوی در قرن سیزدهم.

مرآت آگاهی : *m.-e-āgāhi*
 ← آینه شاهی

مرآت احمدی : *m.-e-ahmadi*
 تاریخ گجرات است، از میرزا محمد حسن در قرن دوازدهم. (ج)

مرآت اسکندری : *m.-e-eskandari*
 تاریخ پادشاهان گجرات است از اسکندر بن محمد، معروف به «منجوه
 اکبر» در قرن یازدهم. (ج)

مرآت آخره : *m.-ol-āxera*
 (آینه آخرت)
 به عربی و فارسی است از حکیم قرن یازدهم، ملامحسن فیض کاشانی. (ج)

مرآت الاحوال : *m.-ol-ahvāl*
 (آینه حالها)
 یا جهان نما، سفر نامه‌ای است از آقا احمد بن محمد علی بن محمد باقر
 بهبهانی در قرن سیزدهم در شرح سفر عراق بهمند.

مرآت الاخلاق : *m.-ol-axlāq*
 اثری است در اخلاق، از صفوی الدین بن ولی قزوینی در قرن یازدهم.

مرآت الادوار : *m.-ol-advār*
 (آینه روز گارها)
 مرآت الادوار و مرقاۃ الاخبار، تألیف مصلح الدین لاری در قرن دهم که
 تاریخ عمومی است.

مرآت الارض : *m.-ol-arz*
 (آینه زمین)

سیاحت‌نامه‌ای است بهشیوه روزنامه، از حاج میرزا محمدخان بن فتحعلی بیگ لوسانی در قرن سیزدهم که به سفارت شاه بهروسیه رفته بود.

مرآت الاسرار : m.-ol-asrār
(آینه رازها)

در طالع خسرو بن امان‌الله‌خان، فرمانروای کردستان است در قرن سیزدهم، از علی بن اسماعیل منجم.

مرآت الاشیاء : m.-ol-ašbāh
(آینه شبیه‌ها)

مرآت الاشیاء سلاطین آسمان جاه، تاریخ تیموریان هند است از محمد فخر الدین حسین ذرقن سیزدهم.

مرآت الاصطلاحات : m.-ol-estelāhāt

فرهنگی است مشتمل بر اصطلاحات زبان فارسی، نوشته آندرام مخلص در قرن دوازدهم.

مرآت الافراد : m.-ol-efrād
از رسالات عرفانی پیر جمال اردستانی نویسنده صوفی و شاعر قرن نهم است.

مرآت الاكوان : m.-ol-akvān
(آینه هستیها)

در حکمت و فلسفه است، از سید احمد بن محمد اردکانی یزدی در عهد فتحعلی شاه.

مرآت الاكوان : m.-ol-akvān
در جنین شناسی و مراحل آن است، از تیمور میرزا قاجار در قرن سیزدهم.

مرآت الایمان : m.-ol-īmān
در فروع دین است، از شاه محمد خاموش نظام‌الدین در قرن نهم.

مرآت البلدان : m.-ol-boldān
(آینه شهرها)

در جغرافیا و تاریخ شهرهای ایران در چهار جلد، تألیف محمد حسن خان اعتماد‌السلطنه از رجال عهد قاجار که از کتابهای بسیار مهم در این موضوع به شمار می‌رود. (ج)

مرآت‌البلها : m.-ol-bolahā
(آینه‌البلهان)

در مسایل فضیح مردمان است از میرزا حبیب‌الله لشکر نویس با شریعتمدار تبریزی. (ج)

مرآت‌التائبین : m.-ot-tā'ebīn
(آینه‌تبه‌کنندگان)

از جمله رسالات متعدد میر سیدعلی همدانی، صوفی و نویسنده مشهور قرن هشتم است.

مرآت‌الحبيب : m.-ol-habīb
(آینه‌یار)

رساله‌ای از جمله رسالات پیر جمال اردستانی، شاعر و نویسنده صوفی قرن نهم است.

مرآت‌الحدائق : m.-ol-hadā'eq
(آینه‌باغها)

یا مرآت‌الحقایق لطائف‌الحدائق، شرح بر حدیقه‌سنایی است از عبداللطیف گجراتی در قرن یازدهم.

مرآت‌الحق : m.-ol-haqq

در تصوف است، از محمد جعفر مجذوب علیشاه در قرن سیزدهم. (ج)

مرآت‌الحق : m.-ol-haqq
← ریاض‌الصفا

مرآت‌الحق : m.-ol-haqq
← صحائف‌العالی

مرآت الحقایق : m.-ol-haqāyeq
 (آینه حقیقتها)

از آثار عرفانی خواجه محمد دهدار در قرن یازدهم است که یتی از «گلشن راز» محمود شبستری را شرح نموده است.

مرآت الحقایق : m.-ol-haqāyeq
 مرآت الحقایق، لطائف الحدائق ← مرآت الحدائق

مرآت الحقایق : m.-ol-haqāyeq
 یا صفاتی آینه، تاریخ هند است، از سالهای سی در قرن دوازدهم، تألیف حافظ محمد حسین.

مرآت الخيال : m.-ol-xiyāl
 درباره معمای لغزاست، از ابراهیم شربتدار اصفهانی در قرن دوازدهم.

مرآت الخيال : m.-ol-xiyāl
 تذکرۀ کوچکی است، شامل احوال صدوسی و بیک شاعر زن و مرد، اثر شیر علیخان لودی در اوایل قرن دوازدهم. (ج)

مرآت الشهود : m.-oš-šohūd
 در تصوف است از عبدالقدیر نقی فخری مدارسی در قرن دوازدهم.

مرآت الصحّه : m.-os-sehha<e>
 در طب است از غیاث الدین محمد منطبب سبزواری در قرن نهم.

مرآت الصفا : m.-os-safā
 (آینه پاکی)
 تاریخ مفصل عمومی است، تألیف محمد علی بن محمد صادق آل کمون برهانپوری در قرن دوازدهم.

مرآت الصلاة : m.-os-salāt
 (آینه نماز)
 مرآت الصلاة فی اسرار الصلاة، از علی‌محمد بن محمد‌حسین همدانی

اصفهانی در قرن یازدهم.

مرآت‌العارفین : m.-ol-’ārefīn

رساله‌ای است در تفسیر سوره فاتحه‌الکتاب، از شمس مغربی، شاعر صوفی
قرن هشتم.

مرآت‌العارفین : m.-ol-’ārefīn

در عرفان است، از شاهزاده مسعودیگ شیرخان در قرن نهم.

مرآت‌العارفین : m.-ol-’ārefīn

از آثار میرزا ابوالقاسم بابا ذهبی شیرازی در قرن سیزدهم است. (ج)

مرآت‌العالم : m.-ol-’ālam

(آینه جهان)

از محمد بقا در قرن یازدهم که در تاریخ عمومی است.

مرآت‌العالم : m.-ol-’ālam

از حافظ احمد بن محمد مغربی تلمستانی در قرن سیزدهم در ریاضیات.

مرآت‌الفصاحة : m.-ol-fasāhat

از شیخ محمد مفید شیرازی، متألّص به «داور» در اوایل قرن چهاردهم
است در ذکر شاعران فارس.

مرآت‌القواعد : m.-ol-qavā’ed

در قواعد نجومی است از محمد جعفر بن داود خادم حسینی ارنوی در اوایل
قرن سیزدهم.

مرآت‌الکاملین : m.-ol-kāmelīn

از آثار عرفانی مجdalashraf ذهبی در اوایل قرن چهاردهم است. (ج)

مرآت‌المثنوی : m.-ol-masnāvī

از عبد‌اللطیف عباسی گجراتی در قرن یازدهم که دیباچه‌هایی را که بر شش

دفتر مثنوی تصحیح خود نوشته بود، جدا کرده و بدین نام نامیده است. (ج)

مرآت المحققین : m.-ol-mohaqqeqīn
(آینه پژوهندگان)

رساله مثنوی است عرفانی با نگارشی ساده و روان، از شیخ محمود شبستری، عارف و شاعر مشهور قرن هشتم. (ج)

مرآت المحققین : m.-ol-mohaqqeqīn
به نثر و نظم در سیر و سلوک است، از رونق علیشاه کرمانی در قرن سیزدهم.

مرآت المعانی : m.-ol-ma'ānī
مثنوی عرفانی به روش تمثیلی است در بحر رمل که جمال الدین جمالی دهلوی در قرن دهم سروده است. (ج)

مرآت الواردات : m.-ol-vāredāt
از محمد شفیع وارد در قرن دوازدهم است در تاریخ سلاطین تیموری هند.

مرآت الواقع مظفری : m.-ol-vaqāye'-e-mozaffarī
تاریخ حوادث عهد مظفر الدین شاه قاجار است، از عبدالحسین لسان – السلطنه در اوایل قرن چهاردهم.

مرآت الهداء: m.-ol-hodāt
(آینه راهنمایان)
مرآت الهداء فی کشف اسرار الصلاة، اثر علینقی بن ملامحمد نعیم همدانی در قرن سیزدهم در باب نماز است.

مرآت جهان نما: m.-e-jahān namā
تاریخ عمومی و احوال شاعران است، از شیخ محمد تقاسه‌انپوری در قرن یازدهم.

مرآت دولت عباسی: m.-e-dolat-e-'abbāsī
تاریخ بهادرپور است در قرن سیزدهم، اثر دولت رای بن لاله عزت رای.

مراقب سلیمانی: m.-e-sola<e>ymānī

در علم سیاق و حسابداری است، از محمدعلی بن محمدقاسم دز عهد شاه سلیمان صفوی.

مراقب صادق: m.-e-sādeq

تاریخ مغلولان هند است که محمد شفیع وارد تهرانی در قرن دوازدهم به نام میرزا محمد صادق نوشته است.

مراقب قاسان: m.-e-qāsān

یا تاریخ کاشان، در تاریخ و جغرافیای کاشان است، تألیف میرزا عبدالرحیم ضرایبی کاشانی، مختلص به «سهیل» در قرن سیزدهم. (ج)

مراقب محمدی: m.-e-mohammadi

درباره عباس میرزا و جنگها یش در آذربایجان است از محمود میرزا قاجار.

مراقب مسعودی: m.-e-mas'ūdī

احوال سلطان مسعود غزنی و رفتن او به هندوستان است از عبدالرحمان چشتی در قرن یازدهم.

مراقب: marāteb

از رسالات شاه نعمت الله ولی، صوفی بزرگ قرن نهم است در طریقت. (ج)

مراقب ارواح: m.-e-arvāh

← نزول و عروج

مراقب العارفین: m.-ol-'ārefīn

مثنوی عرفانی است از میرزا بابا ذہبی شریفی در قرن سیزدهم به بحر رمل. (ج)

مراقب رندان: m.-e-rendān

رساله‌ای در طریقت است از شاه نعمت الله ولی، صوفی بزرگ قرن نهم. (ج)

مراقب سبعة باطن: m.-e-sab'a<e>-ye-bāten رسالت کوتاهی است از عزیز نسخی نویسنده و عارف بزرگ قرن هفتم.

مراقب سبعة قلب: m.-e-sab'a<e>-ye-qalb از آثار میرزا باباده‌بی شیرازی در قرن سیزدهم است.

مراقب معرفت: m.-e-ma'refat يا مشکل حل، يا معرفت خداوند، از رسالات کوتاه عرفانی، تألیف میر سید علی همدانی، صوفی مشهور قرن هشتم است.

مراحل السالکین: marāhel-os-sālekin در اخلاق و آداب صوفیان، از محمد جعفر مجذوب علیشاه همدانی در قرن سیزدهم است.

مرادانه العاشقین: morād-ol'-āšeqīn مثنوی عرفانی است در بحر هرج، سروده غلام رکن الدین معروف به میان مراد شاه جیو در اوایل قرن سیزدهم.

مرادانه‌مریدین: m.-ol-moridīn اثر خواجه غیاث الدین ابوالفتح هبة الله که در مناقب خاندان امیر مبارز الدین محمد و بهنام او نوشته است.

مرادمید: m.-e-morid مراد مرید در ترجمة مزار شهید، کتابی است در زیارت‌های امامان که اصل آن نگارش شهید اول بود و ترجمة آن نوشته علی بن شیخ حسین کربلائی در عهد صفوی است.

مرادانمه: m.-nāma<e> تاریخ منظومی است درباره وقایع علی مراد خان زند، اثر شهاب ترشیزی در قرن دوازدهم.

مرتفعات: mortafe'āt کتابچه‌ای است از ملا طغراء نویسنده و شاعر قرن یازدهم در واژه‌های

ستاره شناسی.

مرج البحرين: marj-ol-bahra<e>yn
(آشتن دو دریا)

مرج البحرين و جامع الطریقین، در فقه و تصوف است، از عبدالحق بن سیف الدین محدث دھلوی در قرن یازدهم.

مردم دیده: mardom-e-dīda<e>
از عبدالحکیم حاکم لاهوری در قرن دوازدهم که تذکره‌ای است در احوال شاعرانی که وی آنها را دیده است. (ج)

مرذبان نامه: marzbān-nāma<e>
اثری است در داستانهای پر حکمت و حوش و مرغان به شیوه «کلیله و دمنه» که سعد الدین وراوینی در قرن هفتم آنرا از لهجه طبری به فارسی با انشاء مزین و مصنوع درآورد. این اثر از بهترین نمونهای نثر فارسی در قرن هفتم است. (ج)

مرشد العباد: moršed-ol-'ebād
(راهبر بندگان)
در شرح گفتاری از شیخ احمد احسائی است از عبدالحیید بن محمد رضا تفسیری در قرن سیزدهم.

مرشد الوعظین: m.-ol-vā'ezīn
در روشه خوانی است، از حاجی ملارضا است آبادی واعظ کسیه نام فتحعلیشاه قاجار نوشته.

موصاد التشریح: mersād-ot-taṣrīh
(راه تشریح)
در پژوهشکی و علم تشریح بدن است، از تیمور میرزا قاجار که به نام محمد شاه قاجار نوشته.

مرصادالعباد: m.-ol-'ebād
(گذرگاه بندگان)

مرصادالعباد من المبدأ إلى المعاد، از ارزنده ترین متون صوفیانه است که در قرن هفتم، نجم الدین رازی، صوفی و نویسنده نامی آنرا به رشته تحریر درآورده است. (ج)

مرصادالعباد: m.-ol-'ebād

مرصادالعباد فی دارالدینی و دارالمعاد ، رساله‌ای عرفانی است از میرزا ابوالقاسم با باذهی در قرن سیزدهم.

مرصدالاحرار: marsad-ol-ahrār
(راه آزادگان)

مرصدالاحرار فی سیر مرشدالابرار، در احوال شیخ ابواسحاق کازرونی که همزمان و نظیر کتاب «فردوس المرشدیه» است و علاء بن سعد بن محمد کازرونی در قرن هشتم تأليف نموده است.

مرصدالاقبال السلطانية: m.-ol-eqbāl-es-soltāniyya <e>

مرصدالاقبال السلطانية و مقصدالآمال الخاقانية، در مزارات هرات است از قرن نهم، تأليف عبدالله بن عبد الرحمن حسینی اصیل واعظ. (ج)

مرغزار: marqzār

اثری فلسفی است از میرزا احمد وقار شیرازی که به نام ناصرالدین شاه نوشته است.

مرغوب الصبيان: marqūb-os-sebyān
(مورد پسند کودکان)

فرهنگ منظوم لغات عربی به فارسی است برای کودکان و نوآموزان تأليف زین الدین بن شیخ محمود بریلوی در قرن دوازدهم.

المرقة: al-merqāt
(پلکان)

تألیف بدیع‌الزمان ادیب نطنزی، لغوی بزرگ و شاعر ذواللسانین قرن
پنجم است در لغت عربی به فارسی.(ج)

مرقات‌الادب: merqāt-ol-adab
(بلکان ادب)

منظومه‌ای در لغت عربی به فارسی و علوم ادبی است، سروده ملا احمد
کرمیانی در قرن نهم.

مرکز‌ادوار: markaz-e-advār
اثر فیضی فیاضی شاعر قرن دهم که منظومه‌ای است در برابر مخزن الاسرار
نظمی .

مرموزات‌اسدی: marmūzāt-e-asadī
مرموزات اسدی در مزمورات داوودی، اثری است در معرفت و سلوک
و ملوک و جهانداری به نثری شیوا از شیخ نجم‌الدین رازی، صوفی و
نویسنده مشهور قرن هفتم که به نام علاء‌الدین داود شاه بن بهرام پادشاه
ارزنجان نوشته است.(ج)

هزارات‌هرات: mazārāt-e-harāt
— مرصد الاقبال السلطانیه

هزار و بغراء: moza'far - o - boqrā
← ماجرای برنج و بغراء

مساحت‌البلاد: masāhat - ol - belād
در طول و عرض جغرافیایی است، اثر محمدعلی اصفهانی در اوایل قرن
سیزدهم.

مسافرت‌نامه: mosāfarat - nāma<e>
شرح سفر ابراهیم صحافباشی است بعد از دور دنیا گه در سال ۱۳۱۴ ه. ق.
صورت گرفته است.

masālek :

(مسلکها)

اثر حسام الدین یحیی لاهیجی درباره حکما و عرفاء و متكلمين است که در قرن یازدهم نوشته است.

المسالک الدریه : al - masālek - od - dariyya <e>

المسالک الدریه فی قواعد الفارسیه، دستور زبان فارسی است از عثمان بوزاوی در اوایل قرن سیزدهم.

المسالک المحسنین : al - masālek - ol - mohsenīn

(مسلکهای نیکوکاران)

سفرنامه‌ای خیالی است که در آن مسافرت گروهی از جوانان برای مقاصد علمی به قلمروهای شرق داده شده است. مؤلف کتاب، عبدالرحیم طالبوف، نویسنده بزرگ عهد قاجار است. (ج)

مسالک و ممالک : masālek - o - mamālek

در جغرافیاست، شامل نویزده فصل، تأثیف ابوالحسن صاعد بن علی جرجانی در قرن نهم.

مسامرة الاخبار : masāmarat - ol - axbār

(اسانه گفتن خبرها)

مسامرة الاخبار و مسامیر الاخبار، تأثیف کریم آفسرایی پارسی نویس آسیای صغیر در قرن هشتم، در تاریخ اسلام و خلفا و سلاجقه و مغول و سلطانی روم است. (ج)

مسائل الحیات : masā'el - ol - hayāt

بکی از آثار مهم عبدالرحیم طالبوف، نویسنده روشنفکر عهد قاجار است در مسائل سیاسی و حقوقی و اجتماعی. (ج)

مسائل العددیه : m. - ol - 'adadiyya <e>

در جبر و مقابله است، اثر شرف الدین حسین بن حسن سمرقندی در قرن

هفتم.

مسائل قدسیه : m. - e - qodsiyya <e>
با طرح الکونین، رساله‌ای به عربی و فارسی است در حکمت، از ملاصدرا
شیرازی، فیلسوف بزرگ ایران در عهد صفویه. (ج)

المستخلص : al - mostaxlas
(برگزیده)

فرهنگ لغات قرآن است به فارسی و به ترتیب سوره‌های قرآن، تألیف
حافظ‌الدین محمد بن نصر بخاری در اوایل قرن هشتم. (ج)

مسجد جامع گلپایگان : masjed - e - jāme' - e - golpāyegān
از فضل اللہ بن آخوند ملازمین العابدین بروجردی معروف به «شمس العلماء»
در سال ۱۳۰۲ هجری قمری است.

المسطور فی رق المنشور : al- mastūr - fī - reqq-el - mansūr
(نوشته شده در برگ پراکنده)
رساله‌ای است عرفانی، از پیر جمال اردستانی، شاعر و نویسنده صوفی در
قرن نهم.

مسلک الاخیار : maslak - ol - axyār
(راه نیکان)
یکی از مثنویهای پنجگانه شیخ یعقوب شریف کشمیری در اواخر قرن
دهم است که به تقلید از «مخزن الاسرار» نظامی سروده است.

مسلک المتقین : m. - ol-mottaqīn
(راه پر هیز کاران)
مثنوی عرفانی و فقهی است در بحر خفیف که صوفی‌الدیار بخاری نقشبندی
در قرن یازدهم سروده است.

مسلی المصایبین : mosalliy - ol - mosābin
(تسلي دهنده رنج ديدگان)

دربردباری و شکیابی در مصیبتهاست، از محمود بن علی نقی بن جواد علوی فاطمی که برای شاهزاده بهمن میرزا نوشته است.

مسیرالحرمین : masīr – ol- harama<e>yn
-- حالات الحرمین

مسیر طالبی : m. – e – tālebi

مسیر طالبی فی بلاد الأفرنجی، سفرنامه میرزا ابوطالب خان تبریزی است در اوایل قرن سیزدهم به کشورهای اروپایی. (ج)

مسیل العبرات : masīl – ol – ’abarāt
(سیلگاه اشکها)

مسیل العبرات و مزیل العثرات، درسو گواری است از محمدحسین بن عبدالله در قرن سیزدهم.

مشارب الاذواق : mašāreb – ol – azvāq
(آشامیدنگاههای ذوقها)

رساله‌ای است در شرح اصطلاحات قصيدة خمریة ابن فارض، نوشته میرسیدعلی همدانی، صوفی و نویسنده معروف قرن هشتم. (ج)

مشارق التواریخ : mašāreq – ot – tavārix
(مشرقهای تاریخها)

از نظر بن حسن گیلانی دیلمی معروف به «نقیب» در قرن دهم که سرگذشت پیامبران است.

مشارق الحق اليقين : m. – ol – haqq – el – yaqīn
در مسائل اسلامی است، از محمد تقی بن سید مؤمن حسینی در قرن سیزدهم.

مشارق الداری الزهر : m. – od – darariy – oz – zahar
(مشرقهای مروارید سفید)

مشارق الداری الزهر فی کشف حقایق نظم الدرر، اثر سعدالسین سعید

فرغانی در قرن هفتم است که در شرح قصيدة تائیه ابن فارض نوشته است.

مشاهد : mašāhed

(مشهد، شهادتگاهها)

از مشتوبهای ششگانه شاهزادی شیرازی، شاعر و عارف اوایل قرن نهم است در بحر سریع. (ج)

شرق الانوار : mašreq - ol - anvār

(محل طلوع نورها)

مثنوی است از میرداماد، حکیم بزرگ عهد صفوی که به پیروی از «مخزن الاسرار» نظامی سروده است.

مشکاة الحیاة : meškāt - ol - hayāt

(چراغ زندگی)

مشکاة الحیاة فی تفسیر الآیات، تفسیری است بر آیهایی از قرآن درباره ذوالقرنین، از حاج میرزا نجفعلی دانش تبریزی در اوایل قرن سیزدهم. (ج)

مشکاة الصواب : m. - os - savāb

در شرح «خلاصة الحساب» شیخ بهائی است، از سیدعلی بن محمد باقر موسوی در قرن سیزدهم.

مشکاة العارفین : m. - ol - ārefīn

از آثار کمال الدین عبدالرزاق کاشی از عرفای قرن هشتم است.

مشکاة المسافرین : m. - ol - mosāferīn

شرح سفر مشکاة السلطان متخلف به «هما» در اوایل قرن چهاردهم است به عتبات.

مشکاة المحبین : m. - ol - mohebbīn

رسالهای است به نثر و نظم عرفانی از شاعر و نویسنده و عارف قرن نهم پیر جمال اردستانی.

مشکاة النجاة : m. - on - najāt
 (جراغ رهایی)

در پند و اندرز است، از ملاسلیم علی بن محمد مازندرانی هندو کلابی در
 قرن سیزدهم.

مشكل حل : moškel - e - hall
 ← مراقب معرفت

مشواق : mešvāq

(بهشوق آورنده)

رساله‌ای است از ملامحسن فیض کاشانی، حکیم بزرگ قرن یازدهم،
 درباره‌ای از اصطلاحات صوفیان. (ج)

مشهد الشهداء : mašhad - os - šohadā' ← سيف النبوة

مصابيح الأرواح : masābiḥ - ol - arvāḥ
 (چراغهای جانها)

اثر عامی شروی در قرن نهم است.

مصابيح الاسرار : m. - ol - asrār
 (چراغهای رازها)

اثر حاجی محمدحسین بسطامی در قرن سیزدهم است در شرح «مشکاة
 الورا» شریعتمدار است آبادی.

مصابيح الطريق : m. - ot - tariq
 (چراغهای راه)

در اصول دین است، از شیخ عبدالوهاب بن محمدحسین کاشانی در قرن
 سیزدهم.

مصابيح القلوب : m. - ol - qolūb
 (چراغهای دلها)

اثر خواجه ابوسعید حسن بن حسین بیهقی سبزواری در قرن دهم که شامل پند و اندرز و اخبار دینی است.

مصالحیح الهدی : m. - ol - *hodā*
(چراغهای هدایت)

ترجمه و شرح منظوم چهار «اربعین» از گفته‌های منسوب به پیامبر است در هفتادیت که ابن‌همام شیرازی در قرن دهم سروده است.

المصادر : al - *masāder*
(مصدرها)

کتاب بسیار ارزنده‌ای است در لغت عربی به فارسی در ترجمة مصدرهای عربی به فارسی کهن، تأليف ابو عبدالله حسین بن احمد زوزنی، لغوی معروف قرن پنجم. (ج)

مصالحیب الابرار : masā'eb - ol - *abrār*
(مصلیبتهای نیکان)

مصالحیب الابرار و نوائب الاخبار، در تاریخ ائمه است از اللہقلی بن شاه میرزا محرزون سلامی در قرن سیزدهم.

مصالحیب الائمه : m. - ol - a'emma<e>
← مصالیب المعصومین

مصالحیب المعصومین : m. - ol - *ma'sūmin*
یا مصالیب الائمه، در فضایل و سوگواری امامان است از عبدالخالق بن عبدالرحیم یزدی در قرن سیزدهم. (ج)

المصباح : al - *mesbāh*
(چراغ)

منظومه‌ای به بررمل در شرح مسائل عرفانی است از رشید الدین اسفراینی شاعر قرن نهم.

مصابح الاخلاق :

m. - ol - axlāq اثری درباره اخلاق است از عبرت عظیم آبادی در قرن سیزدهم.

مصابح الارواح :

(چراغ جانها)

مثنوی عرفانی است بروزن «لیلی و مجنون» نظامی، مشتمل بر هزار صد و بیست و پنج بیت که شمس الدین محمد بردسیری کرمانی در قرن هفتم در موضوعاتی شبیه به «سیر العباد» سنایی سروده است. (ج)

مصابح الخزان :

(چراغ گنجینه‌ها)

مصابح الخزان و مفتاح الدفائن، کتابی مشروح در داروشناسی است، تألیف محمد هاشم تهرانی پزشک اوایل قرن دوازدهم.

مصابح العارفين :

m. - ol - ārefīn در کلام شیخی است از محمد کلباسی شیخی در اوایل قرن چهاردهم.

مصابح النجاة :

(چراغ رهایی)

مصابح النجاة فی الشأتین، استغفار میان دو سجدہ است به روش عرفانی از شیخ حسین همدانی در عهد قاجار.

مصابح الهدایه :

(چراغ هدایت)

مصابح الهدایه و مفتاح الکفایه، تألیف عز الدین محمود کاشانی، عارف بزرگ قرن هشتم، اثر مشهور و مهم فارسی است در شرح اصول و مبانی تصوف که بیشتر به کتاب «عوارف المعارف» شهاب الدین سهروردی نظر داشته است. (ج)

مصابح رشیدی :

m. - e - rašīdī مثنوی است در پند و اندرز به بحر رمل که رشید الدین محمد اسفراینی در قرن نهم سروده است.

المصباح في التصوف :
اثری صوفیانه است از سعد الدین حموی صوفی بزرگ قرن هفتم. (ج)

masdar ال آثار :
مثنوی عرفانی است از محمد محسن فانی کشمیری، شاعر قرن یازدهم
که در برابر «مخزن الاسرار» نظامی سروده است.

mosarrahat - ol - asmā'
فرهنگ عربی به فارسی است که فقط اسمهای صریح را در بردارد، تأثیف
لطف الله بن يوسف حلیمی در قرن دهم.

mestaba<e> - xarāb
(دکان و بران)
تذکرۀ مختصری در ذکر شاعران عهد فتحعلی شاه قاجار است از احمد
خراب قاجار در قرن سیزدهم.

mostalahāt - oš̄-šo'arā
تألیف ملدارسته سیالکوتی در قرن دوازدهم. فرهنگی است مشتمل بر
دوهزار اصطلاح فارسی. (ج)

mosannafat
مجموعه رسائل حکمی و فلسفی بابا افضل کاشانی، حکیم و شاعر و نویسنده
بزرگ قرن هفتم است. (ج)

mosībat - nāma<e>
یکی از مثنویهای معروف شیخ فرید الدین عطار نیشابوری شاعر نامدار قرن
هفتم است در بحر رمل، حاوی مطالب عرفانی و داستانهای اخلاقی و
شیرین. (ج)

m. - nāma<e>
مثنوی عرفانی است، از حیدر محمد بلخی در قرن دوازدهم.

المضاف الى بدايٰع الاٰزمان : al - mozāf - elā - badāye' - el - azmān

(منسوب بـهـتازهـهـاـى دورانهاـ)

المضاف الى بدايٰع الاٰزمان فـي وقـائـع كـرـمان، اثـرـىـ است درـتـارـيـخـ كـرـمان،
اثـرـ اـفـضـلـ الدـيـنـ اـبـوـ حـامـدـ اـحـمـدـ بـنـ اـحـمـدـ كـرـمانـيـ درـاوـايـشـ قـرنـ هـفـتمـ وـ
باـثـرـىـ منـشـيـانـهـ.

مضمار دانش : mezmār - e - dāneš

(مضمار: تمرين دادن اسب)

درـاسـبـشـناسـىـ وـمعـالـجـاتـ آـنـ، اـزـ نـظـامـالـدـيـنـ اـحـمـدـ بـنـ مـلاـصـدـرـاـ گـیـلانـیـ
درـقـرنـ يـازـدهـمـ استـ.

مضيـيـ الـاعـيـانـ : mozi' - ol - a'yān

(روشنـكـنـنـدـةـ كـانـنـاتـ)

اثـبـاتـ اـمامـتـ بـهـ روـشـ حـرـوفـيـهـ استـ مـازـمـلاـحـيدـرـ خـوـانـسـارـيـ درـقـرنـ يـازـدهـمـ
کـهـ بـهـنـامـ شـاهـ عـبـاسـ صـفـوـيـ نـوـشـتـهـ استـ.

مطالع الاسرار : matāle' - ol - asrār

(طلـوعـگـاهـهـاـىـ رـازـهاـ)

درـمنـاقـبـ مـعـصـومـانـ استـ، اـزـ مـلاـحـسـنـ خطـبـ قـارـىـ درـقـرنـ يـازـدهـمـ.

مطالع الانوار : m. - ol - anvār

(طلـوعـگـاهـهـاـىـ روـشـنـاـيـهـ)

درـسـيـرـتـ پـيـامـبرـ (صـ)ـ استـ وـتـارـيـخـ اـسـلامـ، اـزـ عـيـفـ نـورـ کـاشـانـيـ بـداـونـيـ
درـقـرنـ هـشـتمـ.

مطالع الانوار : m. - ol - anvār

مطالع الانوار فـي كـشـفـ حقـائقـ الاسـرارـ، درـاصـولـ عـقـایـدـ استـ اـزـ محمدـ
حسـنـ بنـ عـلـیـ اـزـ قـرنـ دـواـزـدهـمـ.

مطالع و مغارب : m. - o - maqāreb

(طلـوعـگـاهـهـاـ وـمـغـرـبـهاـ)

در ریاضی است، اثر ظهیر الدین علی بن ملام راد نفرشی در قرن دوازدهم.

مطبوع الصبيان : matbū' - os - sebyān
(مورد علاقه کودکان)

فرهنگ منظوم لغات عربی و فارسی است برای نوآموزان و کودکان، تألیف امیر خسرو دهلوی، شاعر بزرگ قرن هشتم.

مطلع : matla'
(اولین بیت غزل و قصیده)
در عرض و بدیع و قافیه است، اثر رضی الدین محمد بن محمد شفیع خراسانی از مستوفیان قرن یازدهم.

مطلع الانوار : m. - ol - anvār
(محل طلوع نورها)
منظومه‌ای است در بحر سریع به تقلید از «مخزن الاسرار» نظامی، از امیر خسرو دهلوی، شاعر بزرگ قرن هفتم و هشتم درسه هزار و سیصد بیت، موضوع این اثر در توحید و تربیت و اخلاق می‌باشد. (ج)

مطلع الانوار : m. - ol - anvār
شرحی از «بیست باب» خواجه نصیر طوسی در اسطر لاب است از فصلیح بن عبدالکریم بسطامی نظامی در قرن نهم.

مطلع الانوار : m. - ol - anvār
در شناختن سمت قبله است، از ملام محمد باقر یزدی در عهد صفوی.

مطلع الانوار : m. - ol - anvār
تاریخ عمومی ایران است، تألیف ملام محمد علی بن محمد حسن در قرن سیزدهم.

مطلع الدقائق : m.-od-daqāyeq
در فن معماست، از حسین بن معین میبدی در قرن نهم.

مطلع السعدین : m. - os - sa'da<a>yn
(محل طلوع دو سعد)

مطلع السعدین و مجمع المحررین، اثر بسیار ارزشمند فارسی است در تاریخ
مفصل عهد سلطان ابوسعید ایلخان تا پایان سلطنت ابوسعید گورکان،
تألیف کمال الدین عبدالرزاقد سمرقندی، مورخ بزرگ قرن نهم. (ج)

مطلع الشمس : m. - oš - šams
(محل طلوع خورشید)
تجوید منظوم است، اثر سید قاسم بن میر نور الله در قرن یازدهم.

مطلع الشمس : m.-oš-šams
اثری مهم است در چهارهای و تاریخ بعضی از بلاد و اماکن خراسان و
احوال رجال و شعراء و خطاطان آنها، تأثیر محمد حسن خان اعتمادالسلطنه
از رجال مشهور عهد ناصری. (ج)

مطلع شعری : m.-e-še'rī
از حسینقلی خان کله رکمانشاهی در قرن سیزدهم، در ذکر احوال و اشعار
شعرای معاصر او.

مطلع مقاصد اللغه : m.-e-maqāsed-ol-loqa
فرهنگ عربی به فارسی با ارزشی است که در قرن هشتم نگارش یافته است.

مطلع قاری : m.-e-qārī
ترجمه منظومی است از «حرز الامانی» شاطبی، اثر حافظ رومی در قرن نهم.

مطلوب کل طالب : matlūb-o-koll-e-tāleb
(مطلوب هرجوینده)
مطلوب کل طالب من کلام علی بن ابی طالب ← نثر الالی

مطعم الانظار: matmah-ol-anzār
(نظر گاه دیده‌ها)
از مشتوبهای پنجگانه محمد امین شهرستانی، معروف به روح الامین میر

جمله است در قرن بیان دهم، شامل بیش از دوهزار و دویست بیت که در برابر «مخزن الاسرار» نظامی سروده است.

مطعم الانظار: m.-ol-anzār

مثنوی است در برابر «مخزن الاسرار» نظامی که شاعر قرن دوازدهم محمد علی حزین لاهیجی سروده است.

مظاہر محمدیہ: mazāher-e-mohammadiyya<e>

اثر محمد بن اسدالله بن علیرضا قاری مازندرانی است در عهد ناصر الدین شاه قاجار که در تجوید قرآن نوشته است.

مظفر نامہ: mozaffar-nāma<e>

تاریخ بنگال است از کرمعلی در قرن دوازدهم.

مظفر نامہ: m.-nāma<e>

مثنوی حماسی دینی است در چهارده دفتر و در هفت بحروفهفت مجلد که ساغر اصفهانی به نام مظفر الدین شاه قاجار سروده است.

مظہر الآثار: mazhar-ol-āsār

(محل ظهور آثار)

مثنوی عرفانی است از جمله مثنویهای پنجگانه میر هاشمی کرمانی به گردی در قرن دهم که در پیروی از «مخزن الاسرار» نظامی سروده است. (ج)

مظہر الآیات: m.-ol-āyāt

فهرست آیهای قرآن است به ترتیب حروف آغاز نخستین کلمه آیه، نوشته محمد بن مهدی حسینی در عهد قاجار.

مظہر الاسرار: m.-ol-asrār

مثنوی عرفانی و در حدود سه هزار بیت است به بحر هزج که عطار تونی شاعر قرن نهم سروده است. این مثنوی متأسفانه به نام عطار نیشابوری معروف شده. (ج)

مظہر الاسرار : m.-ol-asrār

مثنوی است از عبدالی بیگ شیرازی، شاعر قرن دهم که دربرابر «مخزن»
الاسرار» نظامی سروده است.

مظہر البینات : m..-ol-bayyenāt

(جلوه گاه دلیلها)

مظہر البینات و مظہر الدلالات، ترجمه‌ای است از کتاب «شرح نهج البلاغه»
ابن ابی الحدید که بدستور ناصر الدین شاه انجام گرفته.

مظہر التبیان : m.-ot-tebyān

(جلوه گاه آشکارشدن)

مظہر التبیان فی ترجمة الانقان، در تفسیر است از سید علی اکبر بن مرتضی
طباطبائی یزدی در عهد قاجار.

مظہر العجایب : m.-ol-'ajāyeb

مثنوی عرفانی است در حدود چهار هزار بیت به بحر ممل، سرودة عطار تونی
شاعر قرن نهم که اشتباهاً به نام عطار نیشاپوری معروف گشته است. (ج)

مظہر العجایب : m.-ol-'ajāyeb

فرهنگی فهرست گونه است از تشبیهات و مصطلحات زبان فارسی، تأثیف
میرزا محمد حسن قبیل در قرن سیزدهم.

مظہر ذات : m.-e-zāt

رساله‌ای است از شاه قاسم حسینی رضوی در قرن دوازدهم.

مظہر گل : m.-e-gol

مثنوی است در بحر هزج در حالات سفر بیگانه، سرودة ابوالبر کات منیر
لاهوری در قرن یازدهم.

معاد : mo'ād

از رسالات نویسنده عارف قرن هفتم عزیز نصفی است.

معاد : mo'ād

یا بیان احوال نفوس ، رساله‌ای است از میرزا ابو جعفر کافی قاینی در قرن یازدهم.

معاد : mo'ād

با الرسالۃالمعادیہ، از حسن بن محمد در قرن سیزدهم است.

معاد : mo'ād

یا متمم کفایةالعرفان ، اثر میرزا مهدی خان بدایع نگار است که به نام ناصرالدین شاه نوشته.

معاد وحشر اجساد : m.-va-haśr-e-ajsād

اثر میرزا محمد مشهدی در اوخر قرن یازدهم که به نام شاه سلیمان صفوی کرده است.

معارج الانوار : ma'arej-ol-anvār

(نردبانهای روشناییها)

اثر آخوند محمد کاظم هزار جریبی است در قرن سیزدهم، پیرامون احوال حضرت علی (ع) و مناقب حضرت مهدی (ع).

معارج النبوة : m.-on-nobovvat

(معراج‌های پیامبری)

معارج النبوة فی مدارج الفتوا، در تاریخ پیامبر (ص) و معراج اوست، تألیف معین الدین محمد بن شرف الدین محمد فراهی هراتی از علمای قرن دهم. (ج)

معارف : ma'āref

(دانشها)

اثر بهاءالدین محمد بن حسین خطیبی بلخی، معروف به «بهاءولد» پدر مولوی است. این اثر از بهترین نمونه‌های نثر صوفیانه به زبان ساده و شیرین نوشته شده است. (ج)

معارف : ma'āref

مجموعه تقریرات برهان الدین محقق ترمذی، عارف مشهور قرن هفتم است که در مجالس بیان می کرده و بهشیوه صوفیان جمع آوری شده است. (ج)

معارف : ma'āref

از آثار ملا عبد الله زنوزی، از حکماء قرن سیزدهم است.

معارف الیقین : m.-ol-yaqīn

یکی از آثار متعدد دانشمند قرن نهم، ملا حسین واعظ کاشفی است.

معارف الیقین : m.-ol-yaqīn

معارف الیقین فی شرح الأربعین، شرح چهل حدیث به نظم و نثر است از محمد باقر واعظ تبریزی در قرن یازدهم.

معارف لدنیه : m.-e-ladonniyya <e>

(دانشگاه فطری)

از احمد بن عبدالاحد سهرندی است در قرن یازدهم.

معارف مراد شاهی : m.-e-morād shāhi

در تصوف است، از معین الدین کرمانی در اوخر قرن دهم.

معاش السالکین : ma'ās-os-sālekin

(وسیله زندگی روندگان)

یکی از آثار عرفانی شمس الدین محمد لاھیجی، عارف بزرگ قرن نهم است.

معاصر الشعراً : mo'āser-oš-šo'arā'

تذکرة مختصری است از حکیم غلام دستگیر نایابی در قرن سیزدهم که در ذکر شاعران معاصرش است.

معالجه با آب : mo'älaja <e>-ba-āb

در باب خواص آب است، از ابراهیم خلیل بن حاجی میرزا عبدالباقي در عهد ناصر الدین شاه.

معالیم النجوم :

(نشانه‌های ستاره شناسی)

گزارشی است از «سی فصل» خواجه نصیر طوسی در نجوم، از ز کریابن حسین موسوی مازندرانی در قرن سیزدهم.

معایب الرجال :

(عیبهای مردان)

درباره عیوب مردان است. از بی بی خانم دختر باقر خان در او اخر سلطنت ناصرالدین شاه قاجار.

معتقد الامامیه :

(عقيدة شیعه امامیه)

در اصول و فروع دین بر مبنای فقه شیعه امامیه است، تأثیف عماد الدین حسن بن علی بن محمد بن علی طبری آملی در قرن هفتم. (ج)

معتقد :

→ رسالة اعتراض

معتمد الشیعه :

در اصول عقاید شیعه و رد سنیان است، از مولوی حسینعلی خان در قرن سیزدهم.

معجم شاهنامه :

فرهنگ کوچکی در معنی واژه‌های دشوار «شاهنامه» فردوسی است که محمد بن رضابن محمد بن علوی طوسی در قرن نهم ترتیب داده است. (ج)

المعجم فی آثار ملوك العجم:

(رفع ابهام شده در آثار پادشاهان ایرانی)

مهمنتین اثر شرف الدین فضل الله قزوینی، ادیب و شاعر معروف قرن هشتم است در تاریخ ایران قدیم تا انوشیروان ساسانی و با اشائی مصنوع و مزین ولحنی کاملاً منشیانه. (ج)

المعجم فی معايير اشعار العجم :
al-mo'jam-fī-ma'āyir-e-āṣṭār-el-'ajam

(رفع ابهام شده در معيارهای اشعار فارسی)

مهمنتین و جامعترین و معروف‌ترین کتب فارسی است که در باب علوم ادبی نوشته شده، تألیف شمس الدین محمد بن قیس رازی، ادیب بزرگ قرن هفتم. (ج)

معدون الهمی :
ma'jūn-e-elāhī ← مهیج الاشواق

معدن اخبار احمدی : ādī
تاریخ ایران و هند است، از احمد بن بهبل بن جمال کم گو در عهد جهانگیر پادشاه هند در قرن یازدهم.

معدن الجوادر : m.-ol-javāher
در مسائل اخلاقی است، از ملاطمرزی که در قرن یازدهم می‌زیسته است.

معدن الجوادر : m.-ol-javāher
تذکره‌ای است انتقادی، شامل احوال شاعران قدیم و جدید، از مولوی محمد مهدی و اصف مدارسی در قرن سیزدهم.

معدن السعاده : m.-os-sa'āda
تاریخ تیموریان هند است، از سید سلطان علی حسینی اردبیلی در قرن سیزدهم.

معدن الشفاء : m.-oš-šefā'
معدن الشفاء سکندرشاهی، در پزشکی، تألیف بهوه بن خواص خان که از بزرگان در گاه سکندرشاه لودی در قرن دهم بود.

معدن المعانی : m.-ol-ma'āni
اثری عرفانی از شرف الدین احمد بن یحیی منیری در قرن هشتم است که شاگردش گردآورده است.

معدن تجربیات : m.-e-tajrebiyyāt

اثر حکیم محمد مهدی بن محمد جعفر بن محمد حسن در قرن دوازدهم است.

معراج : me'rāj

در معراج محمد (ص) است، از محمد باقر بن محمد جعفر همدانی در اوایل

قرن چهاردهم.

معراج الخيال : m.-ol-xiyāl

(نردبان خیال)

مثنوی است از میرزا علیرضا اردکانی «تجلى» از علمای قرن یازدهم.

معراج الخيال : m.-ol-xiyāl

احوال مختصردویست و پنج شاعر غزلسرای قدیم و جدید است، تألیف

وزیر علی عبرتی عظیم آبادی در قرن سیزدهم.

معراج الشهادة : m.-oš-šahādat

(نردبان شهادت)

منظومه‌ای حماسی دینی است، از محمد محسن عاصی رشتی در قرن

سیزدهم که به نام ناصر الدین شاه سروده است.

معراج الفصاحت : m.-ol-fasāhat

(نردبان زبان‌آوری)

رساله‌ای است در بیان برخی از صفت‌های شاه، از ملاطفرا نویسنده و شاعر

قرن یازدهم.

معراج الفیض : m.-ol-fa<e>yz

در صرف و نحو و عروض است، از فیض الله‌خان در قرن دوازدهم.

معراج نامه : m.-nāma<e>

مثنوی عرفانی است در معراج پیامبر (ص) به بحر هزج، سروده عطار تونی

شاعر قرن نهم. (ج)

معراج نامه : m.-nāma<e>
← رساله مراجیه

مراجعة : me'rājiyya<e>
در معراج جسمانی است، از جعفر دارابی کشفی در قرن سیزدهم.

معرفة الامام : ma'refat-ol-emām
(شناخت پیشوای)
از آثار متعدد خواجه محمد دهدار حکیم معروف قرن یازدهم است.

معرفة الامام : m.-ol-a'emma<e>
(شناخت امامان)
در شناختن امامان است، از محمد علی کرمانشاهی که به نام ناصر الدین شاه قاجار نوشته.

معرفة المعدن : m.-ol-ma'dan
در استخراج از معادن است به روش اروپایی، اثر ملام محمد حسن بن محمد باقر در اوخر قرن سیزدهم.

معرفت انسان : m.-e-ensān
از رسالات عرفانی عزیز نسفي، نویسنده و عارف مشهور قرن هفتم است. (ج)

معرفت تقویم : m.-e-taqvīm
در گاه شماری و تقویم است، از نظام الدین عبدالقدیر بن حسن رویانی لاهیجی در قرن نهم.

معرفت تقویم : m.-e-taqvīm
← بیست فصل

معرفت خداوند : m.-e-xodāvand
← مرائب معرفت

m.-e-saqīr : معرفت صغیر:

از رساله‌های شاه نعمت‌الله ولی، صوفی معروف قرن نهم است. (ج)

m.-e-kabīr : معرفت کبیر:

از رسایل متعدد شاه نعمت‌الله ولی، صوفی و شاعر و نویسنده بزرگ قرن نهم. (ج)

mo'azzam-nāma<e> : معطم نامه:

مثنوی است به بحر مقاраб، سروده میر اسماعیل خان ابجدی در قرن دوازدهم در شرح جنگ پیروزمندانه شاه عالم یکم.

ma'lūmāt : معلومات:

رساله کوتاهی است، عرفانی، از پیر جمال اردستانی، شاعر و نویسنده صوفی قرن نهم.

mo'ammā : معما:

اثر قاسم کاهی اکبر آبادی در قرن نهم است درباره معما. (ج)

nī.-nāma<e> : معما نامه:

اثر محمد هاشم اصفهانی در قرن سیزدهم است در فن معما. (ج)

al-ma'naviyat-ol-xafiyat : المعنویة الخفیة:

(باطنی پنهانی)

مثنوی است از ابراهیم گلشن بردعی در قرن نهم که در برابر «مثنوی معنوی» سروده است.

me'yār-ol-āś'ār : معیار الاشعار:

(مقیاس شعرها)

رساله‌ای از خواجه نصیرالدین طوسی، دانشمند بزرگ قرن هفتم است در علم عروض فارسی که از جمله کتب معتبر و قابل توجه این فن شعری می‌باشد. (ج)

معايير الساعات : m.-os-sā'āt

در اختیار ساعات و اوقات است بر مبنای اخبار مذهبی، از ملام محسن فیض کاشانی حکیم عهد صفوی.

معايير الصدق : m.-os-sedq

معايير الصدق في مصدق العشق ← عشق و عقل

معايير العقول : m.-ol-'oqūl

(مقاييس خردها)

يا رسالة جرثیل، از آثار منسوب به ابوعلی سیناسیت. (ج)

معايير جمالي : m.-e-jamālī

اثر مشهوری است در چهار فن عروض، قافیه، بداع الصنایع و لغت فرس، تأليف شمس فخری، شاعر و نویسنده قرن هشتم. (ج)

معايير نصرتی : m.-e-nosratī

كتابی مختصر در فن عروض و قافیه، تأليف شمس فخری، شاعر و نویسنده قرن هشتم که به نام اتابک نصرة الدین احمد، از اتابکان لرستان کرده است.

مغایز النبی : maqāziy-on-nabi

(جنگهای پیامبر(ص))

منظومه‌ای است در احوال پیامبر(ص) که شیخ یعقوب صوفی کشمیری در قرن دهم به روش «اسکندر نامه» نظامی سروده است.

معنى الطبيب : moqniy-ot-tabib

(بی نیاز کننده پزشک)

اثر طبیب قرن دوازدهم، ابوطالب شریف حسینی است در باره پزشکی.

مفاتيح الأسرار : mafātīh-ol-asrār

(کلیدهای رازها)

اثر عبدالرحمن بن محمد بن احمد بسطامی در قرن نهم است.

مفاتیح الاعجاز : m.-ol-e'jāz
(کلیدهای معجزه)

از بهترین و مشهور ترین شرحهای «گلشن راز» شبستری است که شمس الدین محمد بن علی لاهیجی، عارف و شاعر قرن دهم نوشته است. (چ)

مفاتیح الدراية : m.-od-derāyat

مفاتیح الدراية فی اثبات قوانین الدرایه، در باره دستور فارسی است، از مصطفی بن ابی بکر سیواسی حنفی «حیرت رومی» در قرن سیزدهم.

مفاتیح الرصد : m.-or-rasad
← جامع بهادری

مفاتیح العجم : m.-ol-'ajam

از ابوالحسن طبری درباره پادشاهان ایران باستان که به دستور میر علیشیر نوایی در قرن نهم نوشته است.

مفاتیح القلوب : m.-ol-qolūb
(کلیدهای دلها)

منتخبی است از اشعار خواجهی کرمانی، شاعر بزرگ قرن هشتم که خود ترتیب داده و به نام امیر مبارز الدین محمد کرده است.

مفاتیح الموالید : m.-ol-mavālid

در زایچه نواب احمد میرزا است در او ایل قرن سیزدهم، از محمد اکبر بن نصر الله افشار.

مفاتیح النجوم : m.-on-nojūm

مفاتیح النجوم و مصایح العلوم، رساله‌ای است در ستاره شناسی، از شرف بر شبوری در قرن هفتم.

مفاتیح غیوب : m.-e-qoyūb

اثر محمود پسیخانی در قرن هفتم است که از جمله کتب فرقه نقطویان یا پسیخانیان به شماره‌ی رو ده.

مفتاح : meftāh
(کلید)

یکی از رسالات میوز املکم خان، از رجال بزرگ عهد ناصری است.

مفتاح اسرار حسینی : m.-e-asrār-e-hosa <e>yñi
در کلام عرفانی است، از عبد الرحیم بن محمد یونس در قرن دوازدهم.

مفتاح الاخلاق: m.-ol-axlāq
یا فرهنگ واژه‌های اخلاق ناصری، تألیف عبدالرحمان بن عبدالکریم
برهانپوری در قرن بیان دهم است.

مفتاح الالم: m.-ol-alam
(کلید درد)
در تاریخ اسلام و سوگواری است، اثر محمدحسن اصفهانی در قرن
سیزدهم.

مفتاح الامان: m.-ol-amān
اثری است در عهد ناصرالدین شاه قاجار، نوشته محمد رازی کنسی
فخرالاطباء.

مفتاح الانشاء: m.-ol-ensā'
در نامه نگاری است از محمدبن حاجی در اوایل قرن هشتم.

مفتاح البدایع: m.-ol-bodāye'
(کلید تازه‌ها)
مفتاح البدایع فی صنایع الشعر، اثر وحیدی تبریزی، شاعر قرن دهم است.

مفتاح البکاء: m.-ol-bokā'
(کلید گریه)
اثر ملا محمد صالح برغانی در قرن سیزدهم است درباره سوگواری.

مفتاح التفاسیر: m.-ot-tafāsīr
اثری است از رشید الدین فضل الله همدانی، وزیر و مورخ نامدار ایران در

قرن هشتم.

مفتاح التواریخ: m.-ot-tavārix

کتاب مفیدی است، مشتمل بر ماده تاریخ های که شاعران در مسایل گوناگون سروده اند، تألیف طامس و لیم بیل در قرن سیزدهم. (ج)

مفتاح التوحید: m.-ot-tohīd

خلاصه ای است از «مشنوی» مولوی در ٧٨ باب بر حسب موضوع که درویش علی بن عثمان چاچی، ظاهراً در قرن دهم گردآورده است.

مفتاح الحقایق: m.-ol-haqāyeq

در کلام شیعی است، از محمد باقر جابری انصاری نایینی از قرن یازدهم.

مفتاح الخزان: m.-ol-xazā'en

مفتاح الخزان و مصباح الدفائن، اثری است از حکیم محمد هاشم بن محمد طاهر تهرانی ازاوایل قرن دوازدهم.

مفتاح الخطوط: m.-ol-xotūt

در باره خط است، از رضاعلی خان بن حاجی شاه محمد در قرن سیزدهم.

مفتاح الرموز: m.-or-romūz

مفتاح الرموز و مقلادانه رموز، در علم کیمیاست از حسن بن زاهد غریب کرمانی در قرن هشتم.

مفتاح الرموز: m.-or-romūz

از مفتاح الملک محمود بن یوسف مازندرانی در قرن سیزدهم است، در باب تلگراف. (ج)

مفتاح الفتوح: m.-ol-sotūh

(کلید فتح ها)

مشنوی عرفانی است در بحر هزج و نزدیک به هزار و دویست بیت، از عطار همدانی شاعر اوایل قرن هشتم. این مشنوی اشتباهآباً به نام عطار نیشابوری معروف گردیده است. (ج)

مفتاح الفتوح: m.-ol-fotūh

یا شرح فتوح الغیب ، از عبدالحق دهلوی در قرن یازدهم ، در شرح «فتح الغیب» عبدالقدار گیلانی .

مفتاح الفقر: m.-ol-faqr

از رسائل عرفانی پیر جمال اردستانی، شاعر و نویسنده قرن نهم است.

مفتاح اللغات: m.-ol-loqāt

فرهنگ کوچکی از لغات عربی و فارسی و ترکی است که مولوی سید اولاد احمد سهسوانی برای پرسش در قرن سیزدهم نوشته است. (ج)

مفتاح اللغة: m.-ol-loqa

در لغت عربی به فارسی منظوم است که محمد جعفر بن میرزا محمد در قرن سیزدهم سروده است.

مفتاح المطلب: m.-ol-matlab

← عشقیه

مفتاح المعاملات: m.-ol-mo'āmelāt

یکی از قدیمترین کتب ریاضی است که محمد بن ایوب طبری ریاضیدان بزرگ قرن پنجم تالیف کرده است. (ج)

مفتاح المعانی: m.-ol-ma'āni

شرح «مثنوی» مولوی است، از سید عبدالفتاح گجراتی در قرن سیزدهم

مفتاح المضلات: m.-ol-mo'zalāt

(کلید مشکلات)

فرهنگ لغات مکتوبات شیخ ابوالفضل بن مبارک وزیر در قرن یازدهم است که شیخ برهان سیکری وال در همان عهد گردآورده است.

مفتاح المفاتیح: m.-ol-mafātiḥ

ترجمه‌ای از بخشی از «مفاتیح الغیب» ملا صدرا شیرازی است، از عربی به فارسی که حیدر قلی میرزا در اوایل قرن چهاردهم ترجمه کرده است. (ج)

مفتاح المنجمین: m.-ol-monajjemīn

درباره نجوم است، از خواجه کی رضوی شیرازی در اواسط قرن دهم.

مفتاح المنجمین: m.-ol-monajjemīn

در باب نجوم است، از محمد اسماعیل حسینی مشهدی در قرن سیزدهم.

مفتاح النبوة: m.-on-nobovvat

اثر حاج محمد رضا کوثر علیشاه همدانی که به نام فتحعلیشاه نوشته است. (چ)

مفتاح النجاة: m.-on-najāt

(کلید رهایی)

از جمله آثار پارسی صوفی و نویسنده مشهور قرن ششم سیخ احمد جامزند پیل است که از نمونه‌های خوب نظر صوفیانه محسوب می‌گردد. (چ)

مفتاح النجاة: m.-on-najāt

در اصول عقاید است، از سید صدرالدین محمد دزفولی کرماء
قرن سیزدهم.

مفتاح الهدایة: m.-ol-hedāyat

(کلید هدایت)

مفتاح الهدایة و مصباح العناية، اثر محمد بن عثمان نویسنده و صوفی هشتم. این کتاب خلاصه‌ای است از کتاب «جواهر الامینیه» در شرح احمد مرشدش، امین الدین بلیانی، عارف بزرگ قرن هشتم.

مفتاح بیست باب: m.-e-bīst bāb

«بیست باب» اثر معروفی از خواجه نصیر است در فن اسطر لاب
شمس المعالی محمد کیای جرجانی در قرن نهم شرح کرده است.

مفتاح سلیمانی: m.-e-sola<e>ymānī

منظومه‌ای در نحوی عربی است، از باقر بن حسن خلیفه سلطان
شاه سلیمان. غوی گفته است.

مفتاح کنوز ارباب قلم: m.-e-konuz-e-arbâb-e-qalam
 (کلید گنجهای نویسندهای)

مفتاح کنوز ارباب قلم و مصباح رموز اصحاب رقم ، در حساب است
 از خلیل بن ابراهیم در قرن نهم .

مفتاح مفاتیح غیمیه: m.-e-mafâtîh-e-qa<e>ybiyya</e>
 (کلید کلیدهای غیبی)

رسالهای است از نقی الدین اوحدی بليانی، شاعر و ادیب قرن یازدهم
 در ظهور و مرائب تحقیق.

مفتح المفاتیح: mofattah-ol-mafâtîh
 (گشاد شده کلیدها)

فرهنگ عربی به فارسی است، از محمد رفیع بن محمدشفیع زیبی قزوینی
 در قرن دوازدهم .

مفرح الاحباب: mofarreh-ol-ahbâb
 (شاد کننده دوستان)

در تاریخ پادشاهان ایران باستان است، از شفیع علیخان بن خلیل الرحمن
 خان در قرن سیزدهم .

مفرح الروح: m.-or-rûh
 (شاد کننده روح)

مفرح الروح و مفتح النقیح، اثر میرزا فتح الله بن میرزا رضا حسینی مرعشی
 در قرن سیزدهم است .

مفرح القلوب: m.-ol-qolûb
 (شاد کننده دلها)

شرح کتاب «قانونچه» چغمیتی خوارزمی است، از حکیم محمد اکبر بن
 میر حاجی مقیم، طبیب مشهور اوایل قرن دوازدهم هند .

مفرح القلوب: m.-ol-qolûb

درباره اخلاق و حکایات راجع بدان و تاریخ قاجار است از میرزا محمد

در عهد فتحعلی شاه .

مفرحة الفؤاد: mofarrehat-ol-fo'ād
(شاد کننده قلب)

سرگذشت و فضایل علی (ع) است، اثر امامان میرزا فرزند فتحعلی شاه قاجار.

مفرح یاقوتی: mofarreh-e-yāqūtī
رساله‌ای است در پزشکی و داروها، از عماد الدین محمود طبیب شیرازی
در قرن دهم .

مفردات صحت: mofradāt-e-sehhat
← مفردات معصومی

مفردات معصومی: m..-e-ma'sūmī
یامفردات صحت، یا مفردات نامی، در پزشکی است، از میر محمد معصوم
متخلص به «نامی» در قرن دهم و اوایل قرن یازدهم .

مفردات نامی: m..-e-nāmī
← مفردات معصومی

مفردات هندی: m..-e-hendī
← تألیف شریف

مفردة ابن کثیر: mofrada<e>-ye-ebn-e-kasīr
در قرائت قرآن است از جمال الدین حسین حلیم پیری در قرن دهم.

مفردة عاصم: m..-ye-'āsem
در تجوید است، از عماد الدین علی بن علی فارسی استرآبادی در قرن دهم.

مفصل البيان: mofassal-ol-bayān
مفصل البيان فی علم انقرآن، ترجمه‌ای است از «مجمع البيان» طبرسی در
در تفسیر قرآن که آقا محمد در قرن سیزدهم نوشته .

مفیدالانشاء: *moſīd-ol-enṣā'*

نامه و منشآت است، از لجهمی رام دهلوی در قرن سیزدهم.

المفید للمستفید: *al-moſīd-le l-mostafīd*

(فایدہ برای فایدہ گیرنده)

منسوب به بابا افضل کاشانی، حکیم بزرگ قرن هفتم است در شناخت جسم و جان. (ج)

مقاصد الاولیاء: *maqāṣed-ol-oliyā'*

مقاصد الاولیاء فی محاسن الانبیاء، یا قصص الانبیاء، در داستانهای پیامبران و چهار خلیفه است، تأثیف عمادالدین ابوالقاسم محمد و بن احمد بن حسن فاریابی در قرن ششم.

مقاصد الغات: *m.-ol-loqāt*

یا لغة الاعراب، فرهنگ عربی به فارسی است که ظاهراً در قرن یازدهم تأثیف شده است.

مقالات: *maqālāt*

یا مقالات شمس، از آثار صوفیانه است، اثر شمس الدین تبریزی مرشد مزاری در قرن هفتم. (ج)

مقالات ابونصر شبیانی: *m.-e-abū naṣr-e-šā<e>yabānī*

ترجمه حال فتح الله خان شبیانی، شاعر عهد قاجار است که خود نوشته.

المقالات التبیانیه: *al-maqālāt-ot-tebŷāniyya<e>*

در حساب و علم سیاق نوشته شده، تأثیف علیرضا تبیان‌الملک در اوآخر قرن سیزدهم.

مقالاتالشعراء: *m.-oš-šo'arā'*

تأثیف میر علی‌شیرقانع تنوی در قرن دوازدهم، حاوی احوال مختصر هفت‌صد و نوزده شاعر پارسی گوی سند. (ج)

مقالات الشعرا

m.-oš-šo'arā' نذکرۀ کوچکی است از قیام الدین حیرت اکبر آبادی در قرن دوازدهم.

مقالات شمس:

← مقالات

مقالات وافیه:

m.-e-vāfiya <e> در عرفان است از نجیب الدین رضا ذهبی تبریزی اصفهانی که به نام شاه سلیمان صفوی نوشته است.

مقاله در کسوف:

maqāla <e>-dar-kosūf از ملاعلی اکبر بجنوردی منجم باشی در قرن سیزدهم است.

مقالة شخصی سیاح:

m.-ye-šax sī-e-sayyāh تألیف میرزا عباس افندی در اوایل قرن چهاردهم درباره تاریخ بایان.(ج)

مقالات ترکیه:

maqālīd-e-torkiyya <e> اثری است در توضیح واژه‌های ترکی جغناطی که امیر علی‌شیر نوائی در آثار خود آورده، تألیف فتحعلی بن کلبعلی سپانلو که به نام ناصر الدین شاه نوشته است.

مقامات العارفین:

maqāmāt-ol-'ārefīn در مبدأ و معاد به روش عرفانی، از سید محمد کاظم رشتی در درن سیزدهم است.

مقامات حسینی:

m.-e-hosa <e>ynī حماسه دینی درباره حادثه کربلاست به بحر متقارب که محمد اکبر منشی در قرن دوازدهم سروده است.

مقامات حمیدی:

m.-e-hamīdī از جمله کتابهای مصنوع و معروف قرن ششم است، تألیف قاضی حمید الدین عمر بن محمود بلخی، قاضی القضاة شهر بلخ . (ج)

m.-e-ženda<e>pīl : مقامات ژنده پیل:

در شرح زندگانی و حالات شیخ احمد جام ژنده پیل، صوفی معروف
قرن ششم است، از سدیدالدین محمد غزنوی. (ج)

m.-e-sūfiyān : مقامات صوفیان:

← چهل مقام صوفیان

m.-e-toyūr : مقامات طیور:

← منطق الطیر

maqām-e-rezā : مقام رضا:

سرگذشت امام رضا(ع) است، از محمد معصوم خادم مشهدی در قرن
دوازدهم.

meqbās-al-masābiḥ : مقياس المصايب:

(شعله چراغها)

دعاهایی است از ملام محمد باقر مجلسی، فقیه عصر صفوی. (ج)

maqtal-os-salātīn : مقتل السلاطين:

← تاریخ ارادت خان

meqdāriyya<e> : مقداریه:

← اوزان و مقادیر

moqaddamat-ol-adab : مقدمة الادب:

(پیشو ادب)

اثری است مشهور در لغت عربی به فارسی، از جار الله زمخشی، مفسر
ولغوی مشهور قرن ششم. (ج)

m.-os-salāt : مقدمة الصلاة:

از مولوی شرف الدین بخاری در اوایل قرن هشتم است.

مقدمة دستور العلاج : moqaddama<e>-ye-dastūr-ol-elāj اثری است در پزشکی ، تأليف سلطانعلی گو نبادی، پزشک مشهور عهد صفویه.

مقدمة شاهنامه ابو منصوری: m.-ye-sāhnāma<e>-ye-abūmansūri شاهنامه ابو منصوری

مقصد الاقبال السلطانية: maqsad-ol-eqbāl-es-soltāniyya<e> مقصد الاقبال السلطانية و مرصد الامال الخاقانية ، كتابی است درباره عرفاء اولیای هرات و توابع آن ، تأليف امير سید عبدالله بن عبدالرحمن حسینی هروی، مشهور به «اصیل الدین واعظ» در قرن نهم و دهم.(ج)

مقصد الاقصی: m.-ol-aqsā (مقصد دور)

اثر مشهوری است در تصوف، از عزیز الدین نسفی، عارف و نویسنده بزرگ قرن هفتم.(ج)

المقصد الاقصی: al-maqsad-ol-aqsā المقصد الاقصی فی ترجمة المستقصی ، ترجمة«المستقصی فی شرح المجنلا» است در سر گذشت پیامبر(ص) و خلفا، تأليف کمال الدین حبیب خوارزمی شاعر و عارف و نویسنده قرن نهم.

مقصود جهان: maqsūd-e-jahān سفر نامه محمود میرزا قاجار است، از خرمآباد به سوی گرمسیر آنجا.

مقولات عشر : maqūlāt-e-’ašr همان نه فصل مقاله دوم کتاب«اساس الاقتباس» خواجه نصیر طوسی دانشمند بزرگ قرن هفتم است.(ج)

مکاتبات رشیدی: mokātebāt-e-rašīdī مجموعه منشآت و رسائل و فرمانها و نامه‌های رشید الدین فضل الله همدانی بزرگترین وزیر و مورخ ایران در عهد مغول است.

makātīb :
 نامه‌ها
 نامه‌های قطب محیی

مکانیب سنایی : m. - e - sanāyi
 مجموعه نامه‌های سنایی غزنوی، شاعر نامدار ایران در قرن ششم است
 بالحنی صوفیانه و انشایی منسجم. (ج)

مکاتب فارسی غزالی : āfārī - ye - qazzālī
 ← فضائل الانام

مکاتب گیسو دراز : m. - e - gīsū derāz
 ← نامه‌ها

مکارم اخلاق قدسی : makārem - e - axlāq - e - qodṣī
 اثر ابوالفتح نصرالله شیبانی است در اوایل قرن چهاردهم.

مکارم الاخلاق : m. - ol - axlāq
 رساله‌ای است در موضوعات اخلاقی منسوب به رضی الدین نیشابوری
 شاعر معروف قرن ششم. (ج)

مکاشفات : mokāšefāt
 از رسالات شاه نعمت‌الله ولی، صوفی بزرگ قرن نهم است. (ج)

مکاشفات غیبیه : m. - e - qa <e>ybiyya <e>
 اثر احمد بن عبد‌الاحد سهرندی فاروقی در قرن یازدهم است.

مکتوبات : maktūbāt
 مجموعه نامه‌ها و مکاتب جلال الدین محمد بلخی، معروف به مولوی
 بزرگترین شاعر صوفی ایران در قرن هفتم است. (ج)

مکتوبات : maktūbāt
 مجموعه نامه‌های بابا افضل کاشانی، فیلسوف، نویسنده و شاعر مشهور

قرن هفتم است.

مکتوبات شاهی : m. - e - šāhī

در نامه‌نگاری است، از جامنی بهان رای در قرن یازدهم.

الملقط : al - moltaqat
(برگزیده)

الملقط من معانی حرز الامانی، به نظم و نثر است در باب قرآن، اثر محمد بن محمود شریف سمرقندی در قرن هفتم و هشتم.

ملتمس الاحباء : moltamas - ol - ahebbā' (در خواست باران)

ملتمس الاحباء خالصاً من الريا، یا هزار مزار، یا هزار و یک مزار، ترجمه‌ای است از کتاب معروف «شد الازار» که مترجم آن عیسی بن جنید شیرازی، ادیب قرن هشتم است. (ج)

ملحدنامه : molhed - nāma<e>
مشوی در هجو مصطفی قلیخان، حاکم ترشیز است به بحر متقارب، سروده شهاب ترشیزی در عهد قاجار.

ملحمة دانیال : malhama<e> - ye - dāniyāl
(ملحمه: فتنه، جنگ)

یا اصول الملاحم، از آثار ابوالفضل حبیش تفلیسی، دانشمند و لغوى بزرگ قرن ششم است.

ملخص : molaxxas
(خلاصه)

تاریخ پادشاهی شاهجهان است، از عنایت خان محمد طاهر شاهجهان - آبادی در قرن یازدهم.

ملخص التواریخ : m. - ot - tavārīx
اثر فرزند علی‌حسینی در قرن دوازدهم است در تاریخ تیموریه هند.

ملخص التواریخ : m. - ot - tavārīx

← زبدة التواریخ

ملخص اللغات : m. - ol - loqāt

فرهنگی است عربی به فارسی، تألیف حسن خطیب کرمانی در قرن هشتم. (ج)

الملهمة بالصواب : al - molhemat - be s - savāb

(تلقین کننده به درستی)

رساله‌ای در کلام شیعی است، تألیف آخوند حبیب‌الدین محمد بن

علی اصغر جربادقانی در قرن سیزدهم.

مناجات : monājāt

رساله کوتاهی است از ملام محمد باقر مجلسی فقیه عهد صفوی.

مناجات : monājāt

اثر ابراهیم شربتدار اصفهانی در قرن دوازدهم است.

مناجات نامه : m. - nāma<e>

از رسائل مشهور خواجه عبدالله انصاری، عارف و نویسنده بزرگ قرن

پنجم است. (ج)

منازل السائرين : manāzel - os - sā'erīn

(منزلهای سیر کنندگان)

یکی از کتابهای پر ارزش عرفانی است، از ع. زیز الدین نسفی، عارف و

نویسنده بزرگ قرن هفتم.

منازل القلوب : m. - ol - qolūb

یا شرح رساله قدسیه، از عبدالله سیمابی در قرن نهم است در شرح فصل

پنجم کتاب «قدسیه» روزبهان بقلی شیرازی.

مناسک العاشقین : manāsek - ol - āseqīn

منظومه‌ای عرفانی از میرزا ابوالقاسم بابا ذهبی در قرن سیزدهم است.

مناظرات : monāzerāt

در اثبات عقاید شیعی است. از عباس مولوی در قرن یازدهم که به نام شاه سلیمان صفوی نوشته.

مناظرات خمس : m. - e - xams

یا عقل و عشق، یا گلشن، از رسائل صابین الدین علی ترکه، عالم قرن نهم است در مسائل فلسفی و شاعرانه.

مناظرالانشاء : manāzer - ol - enšā'

در آیین ترسیل و مباحثت مربوط به بلاغت با انشایی عالمانه است، تأثیف عماد الدین محمود بن شیخ محمد گاوان گیلانی در قرن دهم.

مناظرةالجواهر : monāzarat - ol - javāher

مناظرةالجواهر المسرةالخواهر، سرودة بصیری ب福德ادی در قرن دهم؛ مثنوی است به بحر خفیف درباره مناظرة جواهر.

مناظرةالورد : m. - ol - vard

(مناظره گل سرخ)

مناظرةالورد و بنتالکرم ، رساله‌ای است از ابوسعید ترمذی در قرن ششم.

مناظر ومرايا : manāzer - o - marāyā

در ستاره‌شناسی و علوم غریبی است از قاسمعلی قابنی در قرن یازدهم.

مناظره با فرق : monāzara<e> - bā - feraq

گفتگویی کلامی است بامخالفان از عبدالوهاب شیرازی در قرن یازدهم.

مناظرة بزم ورزم : m. - ye - bazm - o - razm

یکی از رساله‌ای صابین الدین علی ترکه دانشمند مشهور قرن نهم است.

مناظرة روز و شب : m. - ye - rūz - o - šab

منظومه‌ای است از نزاری قهستانی، شاعر قرن هشتم.

مناظره شمس و سحاب : m. - ye - šams - o - sahāb
رساله‌ای به نثر از خواجوی کرمانی، شاعر بزرگ قرن هشتم است.

مناقع افضلیه : manāfe' - e - afzaliyya <e>
دریزشکی براساس مذهب است، از حکیم علی افضل قاطع فزوینی در
قرن یازدهم.

مناقب الاولیاء : manāqeb - ol - olīyā'
داستانهای پیامبر ان است، اثر محمد صادق در قرن یازدهم.

مناقب الخلفا : m. - ol - xolafā
دراحوال خلفاء است، از قوام الدین محمد بن نصر الدین محمد، مشهور
به «ملامیر» در قرن دهم.

مناقب الشعرا : m. - oš - šo'arā'
تذکره‌ای بوده از ابو طاهر خاتونی، شاعر قرن ششم که اکنون در دست
نیست.

مناقب الصوفیه : m. - os - sūfiyya <e>
رساله‌ای در تصوف است، تصنیف قطب الدین ابوالمظفر منصور بن
اردشیر عبادی مروزی در قرن ششم. (ج)

مناقب الطاهرين : m. - ot - tāherīn
(خصائص نیک پاکان)
مناقب الطاهرين و دلایل المؤمنین، متنی است از قرن هفتم در داستانها
ومناقب چهارده معصوم، اثر عماد الدین حسن استرآبادی طبری.

مناقب العارفین : m. - ol - ārefīn
کتاب بسیار مهمی است در احوال و زندگانی مولانا جلال الدین محمد
بلخی «مولوی» واعوان و انصار او، تأليف شمس الدین احمد افلاکی،
صوفی و نویسنده قرن هشتم از سلسله مولویه. (ج)

مناقب اوحدالدین کرمانی :
m. - e - ohad - ed - dīn - kermānī
اثر ارزنده‌ای است در احوال صوفی و شاعر مشهور قرن هفتم اوحدالدین
کرمانی. (ج)

مناقب حسامیه :
m. - e - ḥosāmiyya <e>
از حسینقلی خان سلطان کلهر کرمانشاهی در قرن سیزدهم است در احوال
شاعرانی که سلطان مسراط میرزا حسام‌السلطنه را در زمان حکومت
کرمانشاهان ستوده‌اند.

مناقب قطبشاهی :
m. - e - qotb ṣāḥī
← کاشف الحق

مناقب مرتضوی :
m. - e - mortazavī
در سرگذشت حضرت علی (ع) است، از امیر محمد صالح حسینی ترمذی
متخلص به «کشفی» که از متصرفه ملامتیه هند در قرن یازدهم می‌باشد.

مناقب منامیه :
manāmiyya <e>
یا مثال و خیال، یا خیالیه، رساله کوتاهی است از میرسیدعلی همدانی
نویسنده و صوفی بزرگ قرن هشتم.

مناقب آنرهه :
manāhej - oż - zonra <e>
(راههای سیارة زهره)
یکی از آثار نجومی کمال الدین حسین واعظ کاشفی، دانشمند قرن نهم و
دهم است.

مناقب السلوک :
m. - os - solūk
(راههای سیر کردن)
اثر سید محمد طاهر بن محمد باقر بن محمد رشید موسوی دزفولی در قرن
چهاردهم است.

مناقب الشارعین :
m. - oš - ṣāre'īn
(راههای واضعان شریعت)

دراصول وفروع دین و اخلاق، اثر عبدالحسیب حسینی فاطمی در قرن
یازدهم است.

مناهج الطالبین : m. - ot - tālebīn
(راههای جویندگان)

مناهج الطالبین فی معارف الصادقین، تاریخ عمومی است از علی بن
حسین بن علی، مشهور به «علاوه قریونی هلالی» که در قرن هشتم برای
شاه شجاع نوشته است.

مناهج العارف : m. - ol - āref
دراصول دین است، از ابو القاسم جعفر بن حسین حسینی موسوی در قرن
دوازدهم.

مناهج العباد : m. - ol - 'ebād
(راههای بندگان)

مناهج العباد الی المعاد، درعرفان است، از محمد بن احمد (سعید فرغانی)
در قرن هفتم.

مناهل الانظار : manāhel - ol - anzār
(آبخورهای دیدگان)
در پژوهشکی است، از محمد بن عبدالله لاری در قرن نهم.

مناهل التحقیق : m. - ot - tahqīq
(آبخورهای پژوهش)

اثر سید محمد هاشم شیرازی ذهبي در قرن دوازدهم است در مبدأ معاد. (ج)

منایح العطارد : manāyeh - ol - otāred
(بخششهاي عطارد)

اثری است در نجوم، از تأییفات کمال الدین حسین واعظ کاشفی دانشمند
معروف قرن نهم و دهم.

منبع الانوار : manba' - ol - anvār
(سرچشمۀ روشناییها)

منبع الانوار و مجمع الاسرار، از رسالات شاه نعمت الله ولی، صوفی قرن
نهم است. (ج)

منبع الانهار : m. - ol - anhār
(سرچشمۀ رودها)

مثنوی است که میرزاملک محمد قمی در قرن یازدهم به پروری از «مخزن-
الاسرار» نظامی سروded است.

منبع الفیوض : m. - ol - foyūz
(سرچشمۀ الطاف الهی)

شرح حدیث «اہل لیله» است، از عبدالله بن حکیم اسماعیل لاهیجی در
قرن یازدهم.

منبع الكرامه : m. - ol - kerāma

تفسیر سورۀ یوسف است، از ابوالحسن علی بن میرزامحمد حسن بن
عبدالرسول زنوی خویی.

منبع النهرين : m. - on - nahra<e>yn
(سرچشمۀ دورود)

در قبله و دقایق شرعیه است، از علی بن محمد بن علی بن محمود خوارزمی
در قرن نهم.

منتخب الاحادیث : montaxab - ol - ahādīs
← الجنۃ العالیۃ

منتخب الاخبار : m. - ol - axbār

در مطالب گوناگون تاریخی و علمی است، از محمد باقر بن محمد مهدی
حسینی در اوایل قرن چهاردهم.

منتخب الاشعار : m. - ol - aśār

تذکره‌ای شامل هفتصد و بیازده شاعر قدیم و جدید است، تألیف مردان
علیخان مبتلای مشهدی در قرن دوازدهم.

منتخب البدایع :

تاریخ عمومی خلاصه گونه‌ای است از محمد علیم بن حافظ جان محمد در قرن دوازدهم هند.

منتخب البیان :

← منتخب الباب

منتخب التجوید :

در تجوید قرآن از محمد رضابن محمد جعفر موسی رضا همدانی است در قرن سیزدهم.

منتخب التماثیل :

(گزیده صورتها)

مجموعه داستانها و افسانه‌های مذهبی و تاریخی است، از نویسنده‌ای کرمانی در عهد قاجار.

منتخب التواریخ :

(بر گزیده تاریخها)

تاریخی است شامل وقایع عمومی عالم، از زمان آدم تا وفات تیمور، تألیف معین الدین نظری مورخ اوایل قرن نهم.

منتخب التواریخ :

تاریخ هند است از غزنویان تا عهد اکبر پادشاه، اثر عبدالقدیر بداؤنی بن ملوکشاه در اوایل قرن دهم.

منتخب التواریخ :

تاریخ عمومی است از محمد یوسف بن رحمت الله الانکی در قرن یازدهم هند.

منتخب التواریخ :

تاریخ تیموریان هند است از جگچیون داس در قرن دوازدهم.

منتخب التواریخ :

m. - ot - tavārīx : تاریخ عمومی هنداست، تأثیر سداسکه، مختصر به «نیاز» در قرن سیزدهم.

منتخب التواریخ :

m. - ot - tavārīx : تاریخ و جغرافیای کشورهای آسیایی است، نوشتہ شنیدلر مهندس در عهد ناصرالدین شاه.

منتخب التواریخ مظفری :

m. - ot - tavārīx - e - mozaffarī : تاریخ ایران است از صدیق‌الممالک کاشانی در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

منتخب الثالث :

m. - os - salās : گزیده‌ای از سه کتاب تاریخ است که سیدعباس بن جبرائیل بن محمد بن محمد خان حسینی برگانی در اوایل قرن چهاردهم از آثار خود ترتیب داده است.

منتخب الحدیقه :

m. - ol - hadīqa<e> : در تاریخ زندیه است که از روی «تاریخ گیتی گشای» تهیه شده است، تأثیر علی‌محمد لواسانی نظامی در قرن سیزدهم.

منتخب الخاقان :

m. - ol - xāqān : منتخب الخاقان در کشف حقایق ایمان و عرفان، در حکمت است، تأثیر ملاعبدالله زنوزی در عهد قاجار. (ج)

منتخب العلاج :

m.-ol-'elāj : در پزشکی از امیر حسن خان قاجار است.

منتخب اللباب :

m.-ol-labāb : یا منتخب البیان، یا تاریخ منتخب، تاریخ تیموریان هند است از محمد هاشم در قرن دوازدهم.

منتخب اللغات شاهجهانی :

m.-ol-loqāt-e-śāh jahānī : تأثیر عبدالرشید بن عبدالغفور حسنی مدنی تتوی، صاحب «فرهنگ

رشیدی» در قرن یازدهم است. ابن کتاب در لغت عربی به فارسی است که به نام شاهجهان گورکانی نوشته است. (ج)

منتخب اللغة : *m.-ol-loqa<e>*

کتابچه‌ای است که «محمد تقی» نامی برای دو فرزندش در لغت عربی به فارسی در قرن دوازدهم تهیه کرده است.

منتخب المناقب : *m..ol-manâqeb*

سرگذشت پیامبر(ص) و خلفاً و امامان، از محمد علی بن محمد سالم در قرن دوازدهم است.

منتخب بهار عجم : *m.-e-bahâr-e-ajam*

«بهار عجم» فرهنگ لغات و اصطلاحات زبان فارسی است، تألیف لاله‌تیک چند بهار که شاگردش «اندرمن» در قرن دوازدهم از آن گزیده‌ای تهیه کرده است.

منتخب حاکم : *m.-e-hâkem*

تذکرہ مختصری است در احوال شش تن از شاعران، تألیف عبدالحکیم حاکم لاھوری در قرن دوازدهم.

منتخب محمود : *m.-e-mahmûd*

یکی از بخش‌های «مجمع محمود» محمود میرزا قاجار پسر فتحعلی شاه است در احوال پیامبر(ص) و معجزاتش.

منتهي الارب : *montah al-arab* (غايت مقصود)

منتهي الارب في لغة العرب، از کتابهای بسیار معتبر و مورد استفاده عربی به فارسی است که بر اساس و ترتیب ریشه کلمات نوشته گردیده، تألیف عبدالرحیم بن عبدالکریم صفوی پوری. (ج)

منحة الابرار : *menhat-ol-abrâr* (بخشن نیکان)

در اصول و فروع دین است از محمد بن ملامحسن فیض کاشانی در قرن

دوازدهم.

منشآت : monšā'āt

(نوشته‌ها، نامه‌ها)

مجموعه‌ای، نامه و مراسله است از رشید الدین و طباطبائی، شاعر و ادیب مشهور
قرن ششم.

منشآت : monšā'āt

مجموعه نامه‌ای شاعر بزرگ قرن ششم، خاقانی شروانی است. (ج)

منشآت : monšā'āt

مجموعه نامه‌ای شرف الدین علی بزدی، دانشمند و مورخ قرن نهم است.

منشآت : monšā'āt

یکی از رساله‌های شاد نعمت الله ولی، صوفی مشهور قرن نهم است. (ج)

منشآت : monšā'āt

مجموعه مکتوبات خواجه عبدالله صدر شاعر قرن نهم بوده که در دست
نیست.

منشآت : monšā'āt

از آثار شاعر و نویسنده و دانشمند قرن نهم، جامی است.

منشآت : monšā'āt

مجموعه رسایل و مکتوبات ظهوری، ترشیزی، شاعر، هد صفوی است.

منشآت : monšā'āt

مجموعه رساله‌های قائم مقام فراهانی، نویسنده و شاعر و رجل سیاسی
مشهور دوران قاجار است که به سبک گلستان سعدی به زیبایی خاص نوشته
است. (ج)

منشآت : monšā'āt

اثری است از فاضلخان گروسی، از رجال و نویسندگان مشهور دوره قاجار

که از بهترین نمونهای نثر آن عهد است.

منشآت : monšā'at

رسایل فرهاد میرزا معتمدالدوله، از رجال و ادبای عهد قاجار است.

منشآت : monšā'at

← دستورنامه نگاری

منشآت : monšā'at

← شرفname

منشآت : monšā'at

← گل گلزار سخنوری

منشآت نادری . m.-e-nāderī

مجموعه مکتوبات میرزا مهدی خان استرآبادی، نویسنده و مورخ عهد افشاریه است که برخلاف نظر پیچیده خود در «درۀ نادره» در این مکتوبات سادگی به چشم می خورد. (ج)

منشاالانشاء : manšā'-ol-enšā'

منشآت مولانا عبدالواسع نظامی، منشی دربار سلطان ابوسعید دور کانی است که شاگرد او ابوالقاسم شهاب الدین احمد خرافی گرد آورده است. (ج)

منشور : mansūr

یا نسبنامه پادشاهان طبرستان، یا رساله انسابیه، تألیف امیر حسن بن منوچهر بن یحیی بن جمال الدین درقرن هفتم که نسبنامه‌ای انسانه‌آمیز و ساختگی است.

منشی گری و خطاطی : monšī gari-va-xattātī

رساله‌ای درفن و فواید خطاطی است، از سامی نیشاپوری درقرن دوازدهم.

منطق الطير: manteq-ot-ta<e>yr
(**گفتار پرنده**)

يا مقامات طيور، مثنوي است تمثيلي در بحر رمل و در بيش از چهار هزار بيت، اثر شیخ فرید الدین عطار نیشاپوری، شاعر و صوفی نامدار قرن هفتم که از آثار بسیار ارزشمند عرفانی و ادبی با کلام دلنشیز و شیوه است. (ج)

منطق العاشق : m.-ol-ossāq
(**سخن عاشقان**)

يا ده نامه، مثنوي است در ششصد بيت به بحر هزج در احوال عاشق و معشوق، سروده اوحدی مراغه‌ای، شاعر بزرگ قرن هشتم. (ج)

منظقه شاهجهانی : mantūqa<e>-ye-ṣāḥ jahānī
(**منظقه : گفته شده**)
← شاهجهان نامه

منظره العالم : manzar-ol-ālam
← خورشید لامع

منظور انتظار: manzūr-e-anzār
مثنوي رهابي مروي، شاعر قرن دهم است که به تقليد از «مخزن الاسرار» نظامي گفته .

منظومه احمدی : manzūma<e>-ye-ahmadi
← شهنشاه نامه

منظومه قادری : m.-ye-nāderī
از گوينده‌اي به نام محمد علی در ذکر حال نادرشاه افشار و پیروزیهای اوست در هفت هزار و پانصد بيت به بحر متقارب .

منفجر المعانى : monfajer-ol-ma'ānī
(**گشوده شده معانى**)
ائز ملا احمد بن حسن يزدي در اوائل قرن سیزدهم در مواعظ و نصائح

منبری .

منقبة الجواهر : manqabat-ol-javāher
اثری است در مناقب و کرامات و احوال میر سید علی همدانی، صوفی و نویسنده قرن هشتم، از حیدر بدخشی از مریدان شیخ عبدالله برزش آبادی.

منقبت نامه : m.-nāma<e>
در اخلاق است، از محمد بن علی امامی از قرن نهم.

من لا يحضره الانيس : man-lā yahzoroh-ol-anīs
(کسی که همدم در دسترس ندارد)
در اندرز است، از شیخ محمد بن حاج ملا مؤمن هروی در اوایل قرن چهاردهم.

من لا يحضره التقويم : man-lā yahzoroh-ot-taqvīm
(کسی که تقویم در دسترس ندارد)
یا غنیة الانام فی معرفة الساعات والایام ، در تقویم مذهبی است و احکام نجوم بر پایه احادیث مذهبی ، اثر ملا محسن فیض کاشانی، حکیم عهد صفوی .

من وسلوی : man-o-salvā
(ترانجین و بلدرچین)
مشوی است از اسد الله هاشمی عباسی دزفولی در قرن سیزدهم که به شیوه «نان و حلوای» شیخ بهائی سروده است. (ج)

من وسلوی : m.-o-salvā
← سخن عالی

منهج الحقائق : menhāj-ol-haqāyiq
(راه حقیقتها)
منظومه‌ای از مجدوب تبریزی، شاعر قرن یازدهم است که به بحر رمل سروده است.

منهاج العارفین : m.-ol-ārefīn

در مسائل دینی است. از سید محمد حسن بن محمد عسکری سمنانی
در قرن سیزدهم. (ج)

منهاج العلي : m.-ol-olā
(راه بزرگی)

در سیاست و قانونگذاری فرنگی است، از ابو طالب بهبهانی در او اخر قرن
سیزدهم.

منهاج القبله : m.-ol-qebla<e>
(راه قبله)

اثر محمد یحیی بن شریف ساوجی که به نام شاه عباس دوم صفوی نوشته
است.

منهاج المبین : m.-ol-mobīn
(راه آشکار)

رساله‌ای است در منطق از بابا افضل کاشانی، حکیم بزرگ قرن هفتم. (ج)

منهاج المسلمين : m.-ol-moslemin
رساله‌ای است از شاه نعمت‌الله ولی، صوفی بزرگ قرن نهم در مسائل
شریعت. (ج)منهاج المراج : m.-ol-me'rāj
مشتوی است عرفانی در مراج پیامبر (ص)، سروده میرزا محسن تأثیر
تبییزی دربیش از چهارصد و سوی بیت.منهاج النجاة : m.-on-najāt
(راه رهایی)

اثر ملا محسن فیض کاشانی، حکیم عهد صفویه است در شرح حدیث
«طلب العلم».

منهاج الولایه : m.-ol-velāya
منهاج الولایه من کتاب نهج البلاغه، اثر جمال السالکین مولا عبدالباقي

تبریزی خوشنویس قرن بیان دهم است.

منهج الابرار: *manhaj-ol-abrār*
(راه نیکان)

یکی از مشهورهای پنجمگانه درویش اشرف مراغی خیسابانی در قرن نهم است به بحر متقارب.

منهج الواشاد: *m.-or-rāshād*
(راه هدایت)

در کلام و اصول دین است. از علیقلی بن میرزا علی چله جانی قربانی که به نام شاه سلطان حسین صفوی نوشته است.

منهج السداد: *m.-os-sadād*
(راه درستی و استقامت)

منهج السداد فی ارشاد العباد ، تأليف محمد جعفر بن محمد علی بن محمد باقر بهبهانی کرمانشاهی در قرن سیزدهم است در اصول و مسائل دینی.

منهج الصادقین: *m.-os-sādeqīn*
(راه راستان)

تفسیر معروفی است از ملا فتح الله کاشانی، یکی از عالمان قرن دهم. (ج)

منهج الفاضلين: *m.-ol-fāzelīn*

منهج الفاضلين فی معرفة الأئمة الطاهرين ، در باب امامت است، تأليف محمد بن اسحاق بن محمد ابهری که به نام شاه تهماسب نوشته است.

منهج الهدایه: *m.-ol-hedāya <e>*

منظومه‌ای حماسی دینی است، از رضاقلی خان هدایت طبرستانی، ادیب و شاعر عهد قاجار.

منهج اليقين: *m.-al-yaqīn*

سفر شنامه امام صادق (ع) است که علام الدین محمد بن امیرشاه ابوتراب محمد علی حسینی گلستانه از روی «روضه کافی» به فارسی در آورده

است .(ج)

منیر القلوب : monîr-ol-qolûb
(روشن کننده دلها)

منیر القلوب و کاشف الکروب، در اصول دین و فضایل امامان، از محمد حسن عسکری سمنانی است که به نام فتحعلیشاہ نوشته.

موارد المصادر : mavâred-ol-masâder

فرهنگی است شامل مصادر فارسی و عربی، همراه با شواهد بسیار شعری، تألیف ابوالنصر سید علی حسن خان سلیمان در قرن سیزدهم .(ج)

موعظ و مناقب و مصابی : mavâ'ez-o-manâqeb-o-masâ'eb
اثر حاج میرزا اسماعیل بن علی اصفهانی واعظ سبزواری است در قرن سیزدهم .

مواهب الرحمن : mavâheb-or-rahmân
(بخششای خداوند بخششند)

تفسیری است از مولوی محمد سعید اسلامی حائطی شافعی مدرسی در قرن سیزدهم . (ج)

مواهب الزحل : m.-oz-zohal

اثری است در نجوم از تأییفات کمال الدین حسین واعظ کاشفی، دانشمند بزرگ قرن نهم و دهم.

المواهب السنیه : al-mavâheb-os-saniyya <e>
(بخششای رفیع)
المواهب السنیه فی مناقب الصفویه <e>-صفوة الصفا

مواهب الہی : m.-e-elâhi

مهمنتین اثر معین الدین یزدی، از دانشمندان و نویسندهای قرن هشتم می باشد در شرح تاریخ سلسلة آل مظفر با انشایی مصنوع و مزین.

مواهب عليه: m.-e-'aliyya<e>

(بخشنده ارجمند)

یا تفسیر حسینی، اثر کمال الدین حسین واعظ کاشفی دانشمند شهیر قرن نهم و دهم که تفسیر سودمند و جامع قرآن است. (ج)

موائدالرحمان: mavā'ed-or-rahmān

(نعمیم خدایی)

موائدالرحمان فی ترجمة القرآن، ترجمة قرآن است که به دستور نادر شاه افشار انجام یافته است. (ج)

موائدالفوائد: m.-ol-favā'ed

موائدالفوائد و فرائدالعواائد، در احوال امام حسین(ع) و ماتم اوست از ملاحسن بن علی یزدی حایری در قرن سیزدهم.

موچلکه: müçalka<e>

(سنده، دستخط)

یا مچلکه، رساله‌ای است در تأویل عرفانی چند حدیث که میر سید علی همدانی، صوفی و نویسنده قرن هشتم نوشته است.

مودت‌نامه: mavaddat-nāma<e>

از منویهای پنجگانه ابجدی هندی است در داستان معاشره همایون پادشاه خوزستان با لعل پروردخت پادشاه بدخشان که دربرابر «خسرو و شیرین» نظامی در سه هزار و پانصد بیت سروده است. (ج)

موسی و خضر: mūsā-vo-xezr

منوی عرفانی است به بحر رمل، شامل هزار و نهصد و پنجاه بیت که میرزا الحمد وقار شیرازی در عهد فاجار سروده است. (ج)

موش و گربه: müş-o-gorba<e>

منظمه اجتماعی و طنز آمیز بسیار مشهوری است از عبید زاکانی، شاعر بزرگ قرن هشتم که قصیده‌ای است به بحر خفیف. (ج)

موش و گربه: *m.-o-gorba<e>*

اثر منثوری است طنز آمیز ، منسوب به شیخ بهائی، دانشمند بزرگ عهد
صفویه .(ج)

موضع الخلاصه: *mozeh-ol-xolāsa<e>*

(روشنگر «خلاصه»)

ترجمه‌ای است از «خلاصه الحساب» شیخ بهائی از محمد امین نجفی
حجازی قمی که خود شاگرد شیخ بوده است.

موضع الرسوم: *m.-or-rosūm*

(آشکار کننده آداب)

موضع الرسوم فی علم النجوم، شرحی از «سی فصل» خواجه نصیر طوسی
است در نجوم، از حسام بن شمس الدین خطیب لاهیجانی.

موعظة السالکین: *mo'ezat-os-sâlekiñ*

دستوراتی صوفیانه است از حاج محمد جعفر مجذوب علیشاه در قرن
سیزدهم .

موعظة جهانگیری: *m.-ye-jahān gīrī*

اثر محمد باقر نجمی ثانی در اوایل قرن یازدهم است.

مولود حضرت رسالت پناه محمدی: *molūd-e-hazrat-e...*

مثنوی است بلند در سرگذشت پیامبر (ص) از حاجی نورالدین محمد
کازرونی در قرن نهم.

مولود نامه: *m.-nāma<e>*

منظومه‌ای از قرن یازدهم است در تولد پیامبر (ص) که خواجه محمد بن
محمد دهدار شیرازی به نظم آورده است.

مولودیه: *molūdiyya<e>*

در آداب روز تولد پیامبر (ص) است از آثاری قزوینی در قرن یازدهم.

المولوديہ: al-molūdiyya<e>

المولوديہ فی حقيقة الولادة ، اثر علی‌محمد طبیب کرونی اصفهانی در باب
جنین و بارداری است که به نام ناصر الدین شاه نوشته است.

مونسالاپراز: mūnes-ol-abrār

← صفا نامه

مونسالاحباب: mūnes-ol-ahbāb

(همدم باران)

مجموعه رباعیات صوفیانه خواجه عبدالله مروارید کسرمانی در قرن
دهم است .

مونسالاحباب: m.-ol-ahbāb

نام دیوان اشعار سعد الدین محمد بن مظفر بن روزبهان، از فضلای قرن
هفتم است .

مونسالاحرار: m.-ol-ahrār

(همدم آزادگان)

مونسالاحرار فی دقایق الاشعار، کتاب سودمندی است که در آن برخی
از اشعار دویست شاعر در موضوعات گوناگون گرد آمده است .
گرد آورنده آن محمد بن بدرالدین جاجری، ادیب قرن هفتم و هشتم
می باشد . (ج)

مونسالاخیار: m.-ol-axyār

(همدم نیکان)

مثنوی عرفانی است در برابر «مخزن الاسرار» نظامی که شعوری کاشانی
در عهد شاه عباس صفوی سروده است.

مونسالارواح: m.-ol-arvāh

نام دیوان اشعار حیدر شیرازی، شاعر قرن هشتم است.

مونسالعشاق: m.-ol-’ossāq

یا رسالت فی حقيقة العشق، رساله‌ای است از شیخ شهاب الدین سهروردی

فیلسوف بزرگ قرن هفتم در فلسفه و عرفان.(ج)

مونسالعشاق: m.-ol-'oṣṣāq

منظومه‌ای است از عمال الدین عرب شاه پزدی، شاعر قرن هشتم، مشتمل بر هزار بیت به وزن «لیلی و مجنون» نظامی که نقلی است از رسالت فارسی شیخ شهاب الدین سهروردی در باره عشق و مراحل آن به طریق رمز و اشاره.

مونسالعوارف: m.-ol-'avāref
(همدم نیکیها)

منظومه‌ای است در ذکر معجزات پیامبر(ص) و معراج او، از نصیر الدین سیواسی، نویسنده و شاعر قرن هفتم در آسیای صغیر.

مونسالفضلا: m.-ol-fozalā
اثری در ریاضی است که محمد غزنوی در قرن ششم نوشته است.

المونس فی ترہة المجالس: al-mūnes-fī-nozhat-ol-majāles
یکی از قدیمترین متون ریاضی است از ریاضیدان بزرگ قرن پنجم، محمد بن ایوب طبری.

موهبت عظمی: mohabat-e-'ozmā
(بخشنش بزرگتر)
در معانی بیان است، از سراج الدین علی خان آرزو در قرن دوازدهم.(ج)

مؤیدالفضلا: mo'ayyed - ol - fozalā
(یاور فاضلان)

فرهنگنامه مشهوری است از واژه‌های فارسی و تازی و ترکی متداول در آثار استادان شعر فارسی، بدون شواهد شعری، تألیف محمد بن لادکه بمسال ۹۲۵ فراهمن آورده است. (ج)

مؤید برهان: m. - e - borhān
تألیف احمد علی جهانگیر نگری در قرن سیزدهم است. این کتاب ردي است بر «قاطع برهان» غالب دھلوی که بر «برهان قاطع» ایجاد گرفته

(ج) بود.

مهاراج نامه : mahārāj - nāma<e>

یا راج نامه، مشویی است به بحر متقارب، مشتمل بر سه هزار و پانصد بیت در تاریخ راجه های جیمون و کشمیر در قرن سیزدهم.

مهدیه : mahdiyya<e>

رساله کوچکی است از شاه نعمت الله ولی، صوفی قرن نهم. (ج)

مهذب الاسماء : mohazzab - ol - asmā'

(پیر استه اسمها)

مهذب الاسماء فی مرتب المعرف والاشیاء، فرهنگ معروفی است در لغات عربی به فارسی که فقط اسمها را دارداست. مؤلف آن محمود بن عمر رینجنی، ادیب قرن ششم است.

مهر افروز : mehr - afrūz

مشویی عرفانی است از پیر جمال اردستانی، شاعر و صوفی قرن نهم که در حقیقت بخشی از «یان حقایق فی احوال المصطفی» خود است.

مهر خاوری : m. - e - xāvarī

نام دیوان اشعار ابو تراب فضل الله خاوری شیرازی در قرن سیزدهم است.

مهرنبوت : mohr - e - nobovvat

از رسائل صاین الدین علی ترکه اصفهانی، عالم قرن نهم است.

مهر نیم روز : mehr - e - nīmrūz

تاریخ تیموریان هند است، اثر غالب دهلوی. (ج)

مهر و ماه : m. - o - māh

یا نغمات العشاق، مشویی است مأخوذه از داستانهای هندی که امیر عسکر رازی در قرن یازدهم به بحر هرج سروده است.

مهر و ماه : m. - o - māh

مثنوی عرفانی است از جمله مثنویهای پنجه‌گانه حسینی قزوینی در قرن سیزدهم به بحر هزج.

مهر و محبت : m. - o - mahabbat

یا محبت‌نامه، یا نسخه مهر، مثنوی است از جمله آثار منظوم ملاشرف‌الدین حسن حکیم شفایی اصفهانی، شاعر قرن یازدهم که در مقابل «خسرو و شیرین» نظامی سروده است.

مهر و مشتری : m. - o - moštari

یا عشقنامه، مثنوی عاشقانه و بسیار مشهوری است از عصار تبریزی شاعر معروف قرن هشتم که به پیروی از «خسرو و شیرین» نظامی سروده است.

مهر و وفا : m. - o - vafā

منظومه‌ای از محمد بیگ بن ابوالفتح بیگ ترکمان سالم تبریزی است در قرن دهم که دربرابر «مخزن الاسرار» نظامی سروده است.

مهر و وفا : m. - o - vafā

مثنوی عاشقانه و عرفانی است به بحر هزج، سروده شعوری کاشانی در قرن نازدهم، شامل هزار و همارصد و سی، بست.

مهر و وفا : m. - o - vafā

منظومه‌ای از میر محمد مؤمن عرشی، شاعر قرن یازدهم است که به استقبال «خسرو و شیرین» نظامی سروده است.

mehmān nāma <e> - ye - boxārā :
در تاریخ سلسله امرای ازبک و چنگهای شیبانی خان، تألیف فضل الله بن روزبهان خنجی، دانشنامه و نویسنده قرن نهم. (ج)

مہیج الاحزان : mohayyej - ol - ahzān
(بر انگلیز نده غمهها)

در آداب تعزیت و شوگواری است، از ملاحسن حاییری یزدی در قرن سیزدهم.

مهیج الاشواق : m. - ol - ašvāq
(برانگیزانندۀ شوچها)

یا معجون الهی، در عرفان به عربی و بـا شعرهای فارسی است، از آقا محمود بهبهانی در قرن سیزدهم.

میامنالمشتري : mayāmen - ol - moštari
(برکتهای سیارة مشتری)

تألیف کمال الدین حسین واعظ کاشفی، دانشمند قرن نهم و دهم است در نجوم.

میخانه : ma<e>yxāna<e>
یکی از مشویهای هفتگانه زلالی خوانساری، شاعر قرن یازدهم است که در برابر «حديقه» سنایی سروده است.

میخانه : ma<e>yxāna<e>
تذکرة مشهوری است از ملا عبدالنبی فخرالزمانی قزوینی در اوایل قرن سیزدهم که مشتمل بر احوال ساقی نامه سرایان و ذکر ساقی نامه آنان است. (ج)

میخانه : ma<e>yxāna<e>
یا میکده، تألیف حاج میرزا سید حسین مدرسی یزدی (وامقزاده) در اواخر قرن سیزدهم است که تذکره‌ای در احوال شاعران یزد است.

میخانه : ma<e>yxāna<e>
مجموعه اشعار صائب تبریزی شاعر مشهور در عهد صفوی است که درباره شراب و می گفته شده و در یک جاگرد آمده است.

میرزا صاحبہ : mīrzā - yo - sāheba<e>
مثنوی است در بحر خفیف، اثر خیرالله فدای لاهوری در قرن دوازدهم.

میزان :

(ترازو)

یا میزان عرفان الله، اثر محمود نقطوی پسیخانی در قرن هشتم است در علم حروف.

میزان الاخلاق :

m. - ol - axlāq
سوانح سفر سید محمدعلی بن سید جعفر یزدی است بههند در عصر ناصرالدین شاه قاجار.

میزان الاشعار :

← عروض

میزان التمیز :

m. - ot-lamīz
میزان التمیز فی علم العزیز، در مباحث کلامی و تصوف است، از ابو-احمد میرزا محمد اخباری در قرن سیزدهم.

میزان الحساب :

m. - ol - hesāb
یا زبدة الحساب، رساله‌ای در علم حساب است، از ملاعلی قوشچی ریاضیدان بزرگ عهد تیموری . (ج)

میزان الحقایق :

(ترازوی حقیقتها)

m. - ol - haqqāyeq
مجموعه رباعیات پیر جمال اردستانی، شاعر و صوفی قرن نهم است در تصوف.

میزان الصنایع :

m. - os - sanāye
درفن اسطر لاب است، از محمدحسین بن محمد باقر یزدی در قرن یازدهم.

میزان الطب :

m. - ot - tebb
مختصری در پژوهشکی است، تأثیف حکیم محمد اکبر بن میر حاجی مقیم معروف به شاه ارزانی، از اطباء مشهور قرن دوازدهم هند. (ج)

میزان الطبایع قطبشاھی : m.- ot -tabāye' - e - qotb šāhi
در طب است از تئی الدین محمد بن صدر الدین علی فارسی که در سال ۱۰۰۰
برای سلطان محمد قطبشاھ نوشته است.

میزان الملوك : m. - ol - molük
در کشورداری است، از سید جعفر دارابی کشفی که برای شاهزاده
حسام‌السلطنه محمد تقی میرزا نوشته است.

میزان الملوك والطواائف : m. - ol - molük - va t - tavā'ef
تألیف جعفر بن اسحاق فاطمی در عهد قاجار است در باب وزرا و سلاطین
و امرا و قضات و علماء وغیره.

میزان شیخیه : m. - e - ša<e>yxiyya<e>
یا اعتقادات، اثر محمد باقر بن محمد جعفر شیخی همدانی است در عقاید
شیخیه در قرن سیزدهم.

میزان عرفان‌الله : m. - e - 'erfān-ol - lāh
← میزان

میکده : ma<e>ykada<e>
از احمد قلیخان صارمی افغانی در قرن دوازدهم در ذکر شاعران متأخر
افغان است.

میکده : ma<e>ykada<e>
← میخانه

می‌نامه : ma<e>y - nāma<e>
← محیط اعظم

«ن»

نادرالترتيب : nāder - ot - tartīb

فرهنگ منظوم لغات عربی و فارسی و اردوست به صورت مثنوی، تأليف
عزیز الدین احمد نظر جلیسری در قرن سیزدهم.

نادرنامه : n. - nāma<e>
← تاریخ نادرشاهی

نادرنامه : n. - nāma<e>
← شاهنامه نادری

نادره : nādera<e>
یا تعریف معمماً، اثر ملا کوکبی بخارایی در قرن دهم است در باب فن معمماً.

ناز و نیاز : nāz - o - niyāz
مثنوی است عاشقانه به بحر خفیف، اثر کمال الدین حسین ضمیری
اصفهانی در قرن دهم.

ناز و نیاز : nāz - o - niyāz
مثنوی نجاتی گیلانی، شاعر معاصر شاه عباس صفوی است که دربرابر

«مخزنالاسرار» نظامی گفته است.

ناز و نیاز : n. - o - niyāz

مثنوی بزمی و عشقی است در بحر هزج، از میرزا محمد طاهر وحید قزوینی، شاعر قرن یازدهم.

ناز و نیاز : n. - o - niyāz

مثنوی به بحر متقارب است که شاه فقیر الله آفرین، شاعر قرن دوازدهم از روی داستان عشق هیر به رانجهن به نظم آورده است.

ناز و نیاز : n. - o - niyāz

منظومه‌ای از عبدالرازاق ییگ دنبلي، نویسنده وادیب مشهور عهد قاجار است.

ناسخالتواریخ : nāsex - ot - tavārīx
(استنساخ کننده تاریخها)

تاریخ عمومی عالم و ایران است تا عهد قاجار، تألیف میرزانقی سپهر و پسرش میرزا محمدعلی که از کتابهای بسیار بزرگ تاریخ و بسیار حجیم فارسی است. (ج)

ناصری نامه : nāserī - nāma <e>

منظومه‌ای بوده از منهاج سراج معروف قرن هفتم در ذکر یکی از جنگهای ناصرالدین محمد بن شمس الدین تتمش که از وجود آن اطلاعی نداریم.

ناظر و منظور : nāzer - o - manzūr

مثنوی عرفانی است از جمله آثار منظوم پیر جمال اردستانی، شاعر صوفی قرن نهم در بحر متقارب.

ناظر و منظور : n. - o - manzūr

یا مجمع البحرين، مثنوی است از کاتبی ترشیزی نیشابوری در قرن نهم که در دو بحر سروده شده است، مشتمل بر هزار و صد و پنجاه بیت.

ناظر و منظور : n. - o - manzūr

مثنوی عاشقانه است از حاجی ابرقوهی، شاعر قرن دهم که در صد و پنجاه و شش بیت سروده است.

ناظر و منظور : n. - o - manzūr

مثنوی عاشقانه‌ای است مشتمل بر هزار و پانصد و شصت و نه بیت به بحر هزج که شاعر مشهور قرن دهم، و حشی بافقی سروده است. (ج)

نامه باستان : nāma<e> - ye - bāstān

تاریخ منظومی است بروزن و سبک شاهنامه، اثر میرزا آفخان کرمانی. (ج)

نامه خسروان : n. - ye - xosrovān

مجموعه داستانهای تاریخی و افسانه‌ای است از احشام‌الملک جلال الدین پسر فتحعلی شاه قاجار. (ج)

نامه دانشوران : n. - ye - dānšvarān

تذکره بزرگ و مفصلی است در شرح احوال و صفات و آثار رجال بزرگ‌ونامی اسلام و دانشمندان معروف که انجمنی از علماء و فضلادر عهد قاجار در تأثیف آن شرکت داشتند که عبارتند از: شمس‌العلماء عبدالرب- آبادی، مجد‌الدین ابوالفضل ساوجی، ملاعبدالوهاب قزوینی و میرزا - حسن طالقانی. (ج)

نامه‌نامه‌ی : n. - ye - nāmī

مجموعه‌ای از منشآت دیوانی غیاث‌الدین محمد‌خواندگیر، مورخ بزرگ قرن دهم است.

نامه‌نامی : n. - ye - nāmī

یا پنج گنج، مجموعه پنج مثنوی میرزا محمد‌صادق نامی اصفهانی شاعر قرن دوازدهم است که عبارتند از: درج گهر، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، وامق و عذرای، یوسف و زلیخا. (ج)

نامه نگارین : n. - ye - negārīn

نامه نگارین و صحیفه رنگین، مجموعه نامه‌ها و منشآت است که مل و ارسته

سیالکوتی لاھوری در قرن دوازدهم گردآورده است.

نامه‌ها :
نامه‌ها<e>hā
یا مکاتیب گیسو دراز، مجموعه نامه‌های سید محمد گیسو دراز، نویسنده صوفی اوایل قرن نهم است.

نامه‌های احمد جام :
نامه‌ای از صوفی و نویسنده معروف قرن ششم، شیخ احمد جام زنده‌پیل است.

نامه‌های احمد منیری :
نامه‌ای از اخلاقی و عرفانی و ادبی است، از شرف الدین احمد بن یحیی منیری در قرن هشتم که شاگردش گردآورده است.

نامه‌های بهایی :
نامه‌ای از دانشمند بزرگ عهد صفوی، شیخ بهایی.

نامه‌های جامی :
نامه‌ای از شاعر ایرانی، از منشأت

نامه‌های دهدار :
نامه‌ای از خواجه محمد بن محمود دهدار، از علمای قرن یازدهم.

نامه‌های صاین الدین :
نامه‌ای از عربی و فارسی است، از صاین الدین علی ترکه اصفهانی، از علمای قرن نهم.

نامه‌های عبد الرزاق کاشانی :
نامه‌ای از عربی و فارسی است، از عبد الرزاق کاشانی، صوفی قرن هشتم که به شیخ علاءالدوله سمنانی نوشته است.

نامه‌های علاءالدوله سمنانی :
نامه‌ای از شیخ علاءالدوله سمنانی، صوفی مشهور قرن

چند نامه عرفانی است از شیخ علاءالدوله سمنانی، صوفی مشهور قرن

هشتم .

نامه‌های عین القضاة : n. - ye - `a<e>yn - ol - qozāt
مجموعه مکتوبات نامه‌های عین القضاة همدانی، صوفی و نویسنده والامقام
قرن ششم است، توأم با شور و عشق و شوق و بسیار دلنشیں. (ج)

نامه‌های قطب محیی : n. - ye - qotb - e - mohyi
یا مکاتیب، نامه‌هایی است از قطب الدین عبدالله کوشکناری در قرن نهم. (ج)

نامه‌های محمد نوربخش : n.- ye- mohammad - e - nūr baxš
چند نامه است از صوفی مشهور قرن نهم، سید محمد نوربخش.

نامه‌های مظفر علیشاه : n.-ye-mozaffar`alīshāh
چند نامه عرفانی است، از صوفی قرن سیزدهم مظفر علیشاه کرمانی.

نامه‌های همدانی : n.-ye-hamedānī
چند نامه به نظم و نثر است از میر سید علی همدانی، صوفی و نویسنده قرن
هشتم .

نان و پنیر : nān-o-panīr
منوی کوچکی است عرفانی، از شیخ بهائی دانشمند بزرگ عهد
صفوی. (ج)

نان و حلوا : n.-o-halvā
منوی مشهور عرفانی است از شیخ بهائی، دانشمند عهد صفوی. (ج)

نبأ الانبياء : nabā'-q̄l-anbiyā'
(خبر پیامبران)
نبأ الانبياء وجنت المأوى فی سيرة خیر الورا ، داستانهای پیامبران است، اثر
ابو ابراهیم اللہیار بن حاجی محمد بیار در قرن یازدهم.

نبوت و ولایت : nobovvat-o-velāyat
یا پیامبری و پیشوایی ، از رسالات عزیز نسفی در قرن هفتم است.

نتائج الافكار: *natāyej-ol-afkār*

از محمد قدرت الله گوباموی درقرن سیزدهم که تذکره عمومی مشتمل بر احوال پانصد و سی و نه شاعر قدیم و جدید است. (ج)

نتیجه الدوله: *natījat-od-dola<e>*

مجموعه سه رساله در اختراعات صنعتی ساعت، آسیا و دستگاه روغن- کشی است که محمد حافظ اصفهانی درقرن دهم تألیف کرده است. (ج)

نشار الملوك: *nesār-ol-molūk*

فرهنگ فارسی بهتر کی است، از لطف الله بن ابی یوسف حلیمی درقرن نهم.

نشر اللآلی: *nasr-ol-la'āli*

(پراکندن مرواریدها)

نشر اللآلی من کلام امیر المؤمنین علی (ع)، یا صد کلمه، یامطلوب کل طالب من کلام علی بن ابیطالب، از آثار منتشر رشید الدین و طوطاط، شاعر و ادیب بزرگ قرن ششم است که هریک از کلمات حضرت علی (ع) را به نظر فارسی درآورده و دردو بیت فارسی منظوم ساخته است. (ج)

نجات السالکین: *najāt-os-sālekiṇ*

ترجمه گزیده «عوارف المعارف» سهور دی است که فیض الله بن بهبود علی خراسانی درقرن سیزدهم انجام داده است.

نجات الطالبین: *n.-ot-tālebiṇ*

← صراط مستقیم

نجات العاصین: *n.-ol-āsiṇ*

(رهایی عصیان کنندگان)

درسو گواری شهدای کربلاست، از ذوقفارین رجب مشهدی بخاری از اوایل قرن چهاردهم.

نجات المُجاهِدِين: *n.-ol-mojāhediṇ*

در حکمت است از محمد جعفر بن محمد علی جوشقانی در عهد فتحعلی شاه قاجار.

نجات‌المسلمات: n.-ol-moslemāt
(رهایی زنان مسلمان)

دراصول و فروع دین و اخلاق است، از نوری جهان دختر حاجی عبدالغفار تهرانی در عهد قاجار.

نجات‌المسلمین: n.-ol-moslemin
منظومه‌ای فقهی است از عبدالنبي جامی در قرن دوازدهم.

نجات‌المؤمنین: n.-ol-mo'menīn
نجات المؤمنین فی معارف الدین، اصول دین است از محمد بن ملا محمد صالح برغانی قزوینی در قرن سیزدهم.

نجم‌الهداية: najm-ol-hedāya <e>
(ستاره هدایت)
در نجوم است از محمد تقی بن محمد حسین کاشانی در اوایل قرن چهاردهم،

نجم‌ثاقب: n.-e-sāqeb
(ستاره روشن)
نجم ثاقب در احوال امام غایب، اثر حجاج میرزا حسین نوری در اوایل قرن چهاردهم است که داستانها و تاریخ امام مهدی (ع) را دربردارد.

نجوم السماء: nojūm-os-samā'
(ستاره‌های آسمان)
مشتمل بر احوال علماء و فقهاء شیعه در قرون بازده تاسیزدهم است، تألیف محمدعلی آزاد کشمیری لکهنوی. (ج)

نجوم الفرقان: n.-ol-forqān
(ستاره‌های قرآن)
نجوم الفرقان فی الكشف عن آیات القرآن، فهرست سوره‌های قرآنی است از مصطفی بن محمد سعید در عهد اورنگ زیب.

نجوم علمی و عملی: n.-e-'elmī-yo-'amalī
اثر قوام الدین مسعود بن کمال الدین کرمانی در قرن دهم در اسطر لاب.

نجیب‌نامه: *najib-nāma<e>*

مثنوی است از ابوالحسن محیی‌الدین ذوقی در قرن دوازدهم که شرح زندگانی نجیب‌خان روهر است.

نخبة الاخبار: *noxbat-ol-axbār*

تاریخ عمومی ایران واسلام است، از عبدالوهاب بن علی اشرف بن علی بن اسماعیل شیرازی که در قرن سیزدهم می‌زیسته.

نخبة البيان: *n.-ol-bayān*

در صنایع شعری است، از ملامه‌هدی نراقی در اوایل قرن سیزدهم (ج)

نخبة الدعوات: *n.-od-da'avāt*

در باره دعاست، از صادق بن احمد، از فضلای قرن دوازدهم.

نخبة اللغة: *n.-ol-loqat*

فرهنگ فارسی به ترکی منظوم است، از محمد وهبی سنبلزاده در قرن سیزدهم.

نخبة المدائح: *n.-ol-madāyeh*

نام دیوان اشعار میرزا صادق پروانه‌منشی دربار فتحعلی‌شاه قاجار است.

نخبة الوزراء: *n.-ol-vozarā'*

اثر نصرالله بن محمد حسین دماوندی است در عهد ناصرالدین‌شاه.

نخبة سپهی: *noxba<e>-ye-sepehri*

خلاصه‌ای است از کتاب «ناسخ التواریخ» سپهر در احوال رسول اکرم (ص) که عبدالرحیم طالبوف، دانشمند و نویسنده قرن سیزدهم تهیه کرده است.
(ج)

نخبة سیفیه: *n.-ye-sa<e>yfiyya<e>*

یانخبة کامرانیه، در باره جغرافیا است آباد است، از محمد علی قورخانچی صولت نظام در زمان مظفر الدین‌شاه قاجار.

نخبه کامرانیه: *n.-ye-kāmrāniyya<e>*
 ← نخبه سیفیه

ندای عدالت: *nedā-ye-'edālat*
 یکی از رساله‌های میرزا ملکم خان، از رجال مشهور عهد ناصری است.

نرسدان: *nargesdān*
 مثنوی است در بحر هرچز، سروده ملا اسماعیل ذبیحی یزدی در قرن
 سیزدهم در سرگذشت نرجس خاتون مادر امام زمان (ع) . (ج)

نزول وعروج: *zūl-o-'orūj*
 یامراتب ارواح، رساله کوتاهی است در مبدأ و معاد و مراتب ارواح،
 از عزیز نسفی، نویسنده مشهور قرن هفتم.

النזהه الاثنى عشریه: *an-nozhat-ol-esnā'ašariyya<e>*
 (موجب خرمی دوازده امامی)
 در دفاع از شیعه است از میرزا محمد بن عنایت احمد خان در قرن سیزدهم.

نזהه الاحباب: *n.-ol-ahbāb*
 (خرمی یاران)
 منظومه‌ای عرفانی است در سیصد و سی و نه بیت به بحر رمل در معاشقات
 گل و بلبل، منسوب به عطار نیشاپوری که قطعاً ازو نیست . (ج)

نזהه الاخبار: *n. - ol - axbār*
 جغرافیای فارس و تاریخ قاجاریه، از محمد جعفر خسروی در قرن
 سیزدهم.

نזהه الارواح: *n. - ol - arvāh*
 (موجب خرمی جانها)
 کتابی است به نثر در مطالب عرفانی، اثر امیر حسینی، شاعر و نویسنده
 و عارف بزرگ قرن هشتم.

نזהه الساسانيه: *n. - os - sāsāniyya<e>*
 از رسالات شمس مغربی، شاعر مشهور صوفی در قرن هشتم است.

ترهه السالکین : n. - os - sālekiń

(خرمی روندگان راه)

در سلوک و فقر است، از علیهم الله حسینی در قرن هشتم.

ترهه السرور : n. - os - sorūr

رساله‌ای از معین الدین بزدی، نویسنده قصرن هشتم می‌باشد، در تهییت
وصلت شاه شجاع با دختر امیر سلطانشاه.

ترهه القلوب : n.- ol - qolüb

(موجب خرمی دلها)

اشر بر جسته‌ای است در جفراییا به نثری بی‌بیرایه و ساده، از حمدالله
مستوفی، مورخ و نویسنده بزرگ قرن هشتم، (ج)

ترهه الكتاب : n.-ol - kottāb

(موجب خرمی نویسنده‌گان)

ترهه الكتاب و تحفة الاحباب، در انشاء فارسی و نامه‌نگاری است از
حسام الدین خوبی مظفری ادیب قرن هشتم.

ترهه المجالس : n.-ol - majāles

مجموعه رباعیاتی است از شاعران قرون پنجم تا هفتم، بویژه آنها که
در آذربایجان و شروان و عراق بوده‌اند، گردآوری جمال الدین خلیل
شروانی که به نام شروانشاه علاء الدین فریبرز در قرن هفتم کرده است.

ترهه المجالس : n.-ol - majāles

رساله‌ای است از امیر حسینی، عارف و نویسنده و شاعر قرن هشتم در
تصوف که به سال ٧٢١ نوشته است.

ترهه الناظرين : n.-on - nāzerīn

(موجب خرمی بینندگان)

تألیف محمد اسلم قادری در قرن دوازدهم که تاریخ عمومی هند است.

ترهه نامه علایی : n. - nāma <e> - ye- 'alāyi

اثری چند دانشی و دائرة المعارف گونه از شهمردان بن ابی الخیر است

در قرن ششم که از آثار ذیقیمت فارسی محسوب می‌شود. (ج)

تزلیل التنزیل : nazīl - ot - tanzīl
(طعام با برکت قرآن)

معروف به تفسیر المنشی، تفسیر قرآن است، اثر محمد بن بدرالدین منشی
از ادبای قرن دهم عثمانی.

نژاد نامه : nežād - nāma<e>
در تاریخ ایران بعد از اسلام است، از رضا قلی خان هدایت، مورخ و ادیب
مشهور عهد قاجار.

نسائم الاسحاق : nasā`em - ol - ashār
(نسیم‌های بامدادان)
نسائم الاسحاق من لطایف الاخبار، کتابی است در تاریخ وزرا که ظاهرأ
از ناصرالدین منشی، مورخ قرن هشتم است.

نسائم گلشن : n. - e - golšan
شرح «گلشن راز» شیخ محمود شبستری است، از نظام الدین محمود
حسینی شیرازی در قرن نهم.

نسبت خرقه درویشان : nesbat - e - xerqa<e> - ye - darvīšān
از رسالات کوتاه میر سیدعلی همدانی، صوفی و نویسنده قرن هشتم است.

نسبنامه : nasab - nāma<e>
مثنوی حماسی دینی است، از ابن حسام شاعر مشهور قرن نهم، شامل
هزارو پانصد بیت به بحر هزج.

نسبنامه اعلیحضرت شاهی : n. - ye - a'lāhazrat - e - šāhī
تاریخ صفویان و نسبنامه ساختگی ایشان است، تألیف محمد شفیع حسینی
در اوایل قرن دوازدهم.

نسبنامه شهریاری : n. - ye - šahriyārī
 منظومه‌ای در هجده هزار بیت در شرح پادشاهی قطبشاهیان گلکنده
 قرن نهم و دهم است، از حسینقلی شاه فرسی.

نسخ جهان آرا : nosax - e - jahān ārā
 تاریخ عمومی است از قاضی احمد بن محمد بن عبدالغفور غفاری که
 در قرن دهم نگارش بافته است.

نسخه مهر : nosxa<e> - ye - mehr
 ← مهر و محبت

نسخه میرزا : n. - ye - mīrzā
 يا فرهنگ میرزا، تألیف میرزا ابراهیم بن میرزا شاه حسین اصفهانی که
 از جمله کتب لغت فارسی شاهد دار است در قرن دهم.

نسل نامه پادشاهان هند : nāsl - nāma<e>-ye-pādshāhān - e - hend
 اثر عبدالرحمان در قرن دوازدهم که شامل سرگذشت کوتاه تیمور تا
 شاه عالم است.

نشان حیدری : nesān - e - ha<e>ydārī
 تاریخ پادشاهان میسور است، اثر میر حسین علی کرمانی در قرن سیزدهم.

نشسته بی خمار : naš'a<e> - ye - bī xomār
 ساقی نامه‌ای است در سیصد بیت، از تقی الدین اوحمدی بليانی، ادیب و
 شاعر قرن یازدهم.

نشر عشق : neštar-e - 'esq
 از حسینقلی خان عظیم آبادی در قرن سیزدهم که تذکرۀ عمومی، شامل
 احوال هزار و چهارصد و هفتاد شاعر قدیم و جدید است.

نصاب البلغاء : nesāb - ol - bolaqā'
 (نصاب: حد - نصیب - فرهنگ لغت منظوم)
 فرهنگ فارسی است، تألیف میر علی شیر قانع تنوی، دانشمند قرن

دوازدهم.

نصاب الصبيان : n.- os - sebyān
(نصاب کودکان)

منظومه‌ای است از ابونصر فراهی، ادیب قرن هفتم در دویست بیت و در اوزان مختلف که فرنها برای آموختن زبان عربی به خردسالان در مکاتب و مدارس مورد استفاده قرار می‌گرفته است. (ج)

نصاب انگلیسی بهفارسی : آـ - e - engelisi - be - fārsi
مرکب از دو هزار کلمه است، از آثار فرهاد میرزا معتمدالدوله، ادیب دوران قاجاری.

نصاب ترکی فارسی : n. - e - torkī - fārsi
اثرجانی بن ملکشاه خراسانی در قرندهم است در لغت ترکی بهفارسی منظوم.

نصاب شیدای یزدی : n.-e - ša<e>ydā - ye - yazdī
منظومه‌ای بوده در لغت عربی به فارسی که شاعر قرن سیزدهم میرزا ابوالحسن شیدای یزدی سروده است.

نصاب ضروری : آـ - zātūrī -
فرهنگ منظوم لغات عربی و فارسی است، تألیف خدا بخش در قرن سیزدهم.

نصاب نزهة الصبيان : n. - e - nozhat - os- sebyān
تقلیدی از «نصاب الصبيان» فراهی است، از عبدالمحیج در قرن دوازدهم.

نصائح : nasāyeh
از رسالات خواجه عبدالله انصاری، عارف و نویسنده مشهور قرن پنجم است.

نصائح الامين : n. - ol - amin
در اندرز و موعظه از علی بن محمد حسینعلی لواسانی در قرن سیزدهم

است.

نصایح الملوك : n.-ol - molük

اثر ابوالحسن بن محمد طاهر شریف عاملی سپاهانی در قرن دوازدهم
است در نصیحت پادشاهان.

نصایح الملوك : n. - ol - molük

← تزویک تیموری

نصایح یوسفی : n. - e - yūsufī

← انوار حکمت

نصرة الحسینیه : nosrat - ol - hosa<e>y niyya<e>

پاسخ بهاعتراضات اهل سنت دربنارس است، از سید علی بن سید دلدار
علی نقی لکھنؤی از قرن سیزدهم.

نصرة الدین : n.-od-dīn

(باری دین)

درمسائل دینی است، از محمد کریم خان قاجار درقرن سیزدهم. (ج)

نصرة الطريقة : n.-ot-tariqa<e>

(باری راه)

اثر فضلعلی بن حاج مصطفی تاجر مرندی در اوخر قرن سیزدهم.

نصرت نامه : n.-nāma<e>

منظومه‌ای است از جمله آثار شاعر، صوفی و نویسنده قرن نهم، پیر جمال
اردستانی.

نصف جهان : nesf-e-jahān

نصف جهان فی تعریف اصفهان، در تاریخ و جغرافیای اصفهان است، از
محمد مهدی ارباب اصفهانی در اوایل قرن چهاردهم.

نوصوص الخصوص : nosūs-ol-xosūs

(نوصوص : كلمات آشكار)

نصوص الخصوص في شرح الفصوص، شرح «فصوص الحكم» ابن عربي

است از رکن الدین شیرازی در قرن هشتم. (ج)

نصيب الفتيان : nasīb-ol-fetyān

(بهره جوانان)

نصيب الفتیان و نسبیت التبیان، تقليدي است از «نصاب الصبیان» فراهی در

لغت عربی به فارسی منظوم، اثر حسام الدین خویی در قرن هفتم.

نصيحة الملوك : nasīhat-ol-molūk

از آثار معتبر فارسی تأليف امام محمد غزالی، عارف و حكيم بزرگ قرن

پنجم است در حکمت عملی. (ج)

نصيحة الملوك : n.-ol-molūk

يا نصائح الملوك ، رساله‌ای است از سعدی شیرازی، نویسنده و شاعر

عالیقدر ایران در قرن هفتم در باب نصيحت و سياست. (ج)

نصيحت نامه : nasīhat-nāma<e>

از رسالات شاه نعمت الله ولی، صوفی معروف قرن نهم است. (ج)

نصيحت نامه : n.-nāma<e>

اثر محمد باقر همدانی شیخی در اوخر قرن دوازدهم است.

نصيحت نامه : n.-nāma<e>

از علینقی جنتعلی شاه همدانی در قرن سیزدهم، شامل نصائح و اندرز.

نصيحت نامه : n.-nāma<e>

← فرزند نامه

نصيحت نامه خليفة الله في الأرض : n.-ye-xalīfat-ollāh-fel-arz

(نصيحت نامه جانشین خداوند در زمین)

از رسالات شاه نعمت الله ولی، در قرن نهم است. (ج)

نصیحت نامه سید خلیل الله : n.-ye-sayyed-xalîl-ollâh
از رسانی شاه نعمت الله ولی، صوفی بزرگ قرن نهم است در نصیحت بدفرزندش سید خلیل الله. (ج)

نصیحت نامه شیخ المقامین : n.-ye-ša<e>yx-ol-moqâmerîn
از محمد ابراهیم مشتری خراسانی در قرن سیزدهم است.

نظام الانساب : nezâm-ol-ansâb
در نسبهای پیامبران و بزرگان است، از محمد منصور علی، مخلص به «خرد» در اوایل قرن چهاردهم.

نظام التواریخ : n.-ot-tavârîx
تاریخ عمومی و کوتاهی است از ناصر الدین قاضی بیضاوی، از علمای اسلام و علوم شرعیة قرن هفتم. (ج)

نظام صحت : n.-e-sehhat
در پژوهشکی است از علی بن بناء پناهی در قرن نهم مشتمل بر نهصد بیت.

نظم الجواهر : nazm-ol-javâher
نظم الجواهر و نقد الفرائد، تفسیری است مفصل از سد محمد ولی الله بن احمد علی فرج آبادی در قرن سیزدهم.

نظم الغرد : n.-ol-qorar
نظم الغرر و نضد الدرر، ترتیب موضوعی کتاب «غیر الحكم و درر الكلم» عبد الواحد آمدی است که عبدالکریم بن محمد بمحبی فزوینی در قرن دوازدهم انجام داده است.

نظم الالی : n.-ol-la'âli
(ترتیب مرواریدها)
نظم الالی فی ترجمة نثر الالی، اثر عادل بن علی در قرن دهم است که ترجمة منظوم «نثر الالی» در کلمات اندرز گونه علی (ع) است.

نغمات العشاق : naqamāt-ol-ōssāq

ـــ مهر و ماه

نغمة العشاق : naqmat-ol-ōssāq

ـــ از الالفالقناع

نغمة عنديليب : naqma<e>-ye-andalib

یا چهار باغ ، تذکرہ ای است در بارہ شاعران هند. تأليف محمد رضا طباطبائی در قرن سیزدهم.

نفایس الارقام : nafāyes-ol-arqām

در اثبات واجب بهشیوه متكلمان و حکما است. از محمد دهدار حکیم قرن یازدهم.

نفایس الفنون : n.-ol-fonūn

(قيمتی های دانشها)

نفایس الفنون فی عرايس العيون، دائرة المعارف گونه‌ای است در علوم و فنون گو نا گون ، تأليف ملا شمس الدین محمد آملی دانشمند بزرگ قرن هشتم که یکی از آثار بارج و مشهور به حساب می‌آید. (ج)

نفایس اللئات : n.-ol-iyyāt

فرهنگی است در لغات اردو به فارسی ، تأليف اوحدالدین بلگرامی در قرن سیزدهم. (ج)

نفایس المآثر : n.-ol-māṣer

(قيمتی های اعمال نیکو)

تذکرہ ای است از میر علاء الدوّلہ حسنی سیفی قروینی در قرن دهم.

نفایس وجیهتی : n.-e-vajīhatī

اژرو جیه الدین گوپاموی سه روردی است در قرن یازدهم.

نفحة المصدور : nafsat-ol-masdūr

(سخن حزن آمیزی که گوینده را آرامش دهد.)

از شهاب الدین محمد زیدری نسوی ، نویسنده بزرگ قرن هفتم است.
این کتاب از امهات کتب تاریخ و ادب پارسی شمرده می شود. انشاء کتاب
بسیار منشیانه و فصیح است و شرح مصائبی است که بر خود نویسنده
گذشته و تیزدشواریهای جلال الدین منکبرنی در او آخر سلطنت. (ج)

نفحة المصدور اول : n.-ol-masdūr-e-avval

رساله شکوائيهای است از صاین الدین علی تر که ، دانشمند قرن نهم در
دفاع از خود بر ابر تهمت حاسدان که اورا متهم به صوفیگری کرده بودند.

نفحة المصدور ثانی : n.-ol-masdūr-e-sānī

رساله ای است از صاین الدین علی تر که اصفهانی ، دانشمند قرن نهم در
ذکر مصائبی که بر او بعد از واقعه احمد لر وارد شده است.

نفحات الانس : nafahāt-ol-ons

(بوهای خوش آرامش)

نفحات الانس من حضرات القدس ، اثر گرانهایی است از جامی نویسنده
و شاعر بزرگ قرن نهم ، در ذکر راحوال مشایخ و بزرگان صوفیه. (ج)

نفحة الروح : nafhat-or-rūh

(روحی، خوش حان)

نفحة الروح و تحفة الفتوح ، در عرفان است ، از مؤید الدین بن محمود بن
صاعد بن محمد حاتمی ، صوفی در قرن هفتم. (ج)

نفسیه : nafsiyya<e>

رساله ای عرفانی است ، از شاعر معروف قرن دهم ، عرفی شیرازی.

نقاش و صورت : naqqāš-o-sūrat

مشنوبی است در بحر هزج از ناصر علی سرهنگی ، شاعر اوایل قرن
دوازدهم.

نقافة آثار : noqāvat-ol-āsār

(برگزیده اثرها)

نقاوة الآثار في ذكر الأخبار، تاريخ صفویه است از محمود بن هدایت نظری
در قرن یازدهم.

النقاوة في آداب التلاوة : an-noqāvat-fī-ādāb-et-telāvat
(برگزیده در آداب خواندن قرآن)

اثری است از کمال الدین حسین واعظ کاشفی، دانشمند قرن نهم در آداب
قرائت قرآن.

نقد النصوص : naqd-on-nosūs
نقد النصوص فی شرح نقش الفصوص، از آثار ارزنده نور الدین عبدالرحمان
جامی، شاعر و نویسنده توانای قرن نهم است در شرح «نقش الفصوص»
ابن عربی. (ج)

نقش ارژنگ : naqṣ-e-aržang
مشوی عرفانی است از رسیدای عباسی در قرن یازدهم.

نقش بدیع : n.-e-badī
مشوی عرفانی است در هزار بیت ، سروده غزالی مشهدی، شاعر قرن
یازدهم که در برابر «مخزن الاسرار» نظامی سروده است.

نقطة الكاف : noqtat-ol-kāf
یا تاريخ قدیم، یا تاریخ قیام باب، اثر حاج میرزا جانی بازرگان کاشانی
در آیین فرقہ بابیه و سرگذشت و تاریخ قیام با بیان. (ج)

نقطه : noqta<e>
رساله کوتاهی است در شرح «انا نقطة تحت الباء» از صاین الدین ترکه،
عالی مشهور قرن نهم.

نقل عشاقد : noql-e-ossāq
منظومه‌ای است از محتشم کاشانی، شاعر مشهور قرن دهم.

نقل مجلس : n.-e-majles
تذکرہ شاعران زن است ، مشتمل بر ذکر سی شاعره ، تألیف محمود

میرزای فاجار در قرن سیزدهم.

نقل مجلس : n.-e-majles

مشویی است از سید علی بن محمد علی حسینی میبدی در اوایل قرن چهاردهم که به تقلید از «نان و حلوا»ی شیخ بهائی سروده است.

نقوذالحساب : noqūd-ol-hesāb

در علم حساب است به روش هندی، از محمد ارتضی خان در قرن سیزدهم. (ج)

نکات : nekāt

از رسالات شاه نعمت‌الله ولی، صوفی قرن نهم است در معارف الہی. (ج)

نکات : nekāt

رساله‌ای است از بیدل دهلوی لاهوری، شاعر مشهور قرن دوازدهم. (ج)

نگارستان : negārestān

اثر معین الدین جوینی، عارف و نویسنده و شاعر قرن هشتم است که به تقلید از «گلستان» سعدی نوشته است در هفت باب و دارای انشایی استادانه، اما به نثر گلستان نمی‌رسد. (ج)

نگارستان : negārestān

یا تاریخ نگارستان، اثر قاضی احمد غفاری فناری قزوینی در عهد صفویه که تاریخی کوتاه است از عهد پیامبر (ص) تا سلسلة آق قویونلو. (ج)

نگارستان دارا : n.-e-dārā

یکی از آثار عبدالرزاق ییگ دنبلي، ادیب مشهور قرن سیزدهم است که تذکره شاعران معاصر و می‌باشد. (ج)

نگارستان سخن : n.-e-soxan

نذکره ششصد و پنجاه و یک شاعر قدیم و جدید است، اثر سید ابوالخیر نورالحسن خان بهوپالی در قرن سیزدهم.

نگارنامه : negār-nāma<e>
← کارنامه

نگارنامه چین : n.-ye-čin
مشتوبی است از میرزا ابوطالب فدرسکی در عهد صفوی.

تل و دمن : nal-va-daman
منظومه معروفی است از فیضی فیاضی، شاعر قرن دهم که در برابر «لیلی و
مجنون» نظامی سروده، متصمن داستان نسل و دمیانتی، از کتاب
«مهابهاراتا». (ج)

نمکدان حقیقت : namakdān-e-haqīqat
مشتوبی حکیم شفایی، شاعر مشهور عهد صفویه است که در جواب «حدیقه
الحقیقة» سنایی سروده است.

نمکدان دین : n.-e-dīn
مشتوبی است در توصیف مجلس شاهانه و سخنان دینی از داود اصفهانی
در قرن دوازدهم.

نمونه انشاء : nemūna<e>-ye-enšā
رساله‌ای است در برخی صفات شاه، از ملا طغرا شاعر و نویسنده قرن
بازدهم.

نمونه میمونه : n.-ye-ma<e>ymūna<e>
در نصیحت و کشورداری است، از اسدالله بن محمد کاظم که به نام
ناصرالدین شاه نوشته.

نوادر الاخبار : navāder-ol-axbār
تاریخ کشمیر است، تأثیف احمد بن عبد الصبور در قرن بیاندهم.

نوادرالالفاظ : n.-ol-alfāz
اثر سراج الدین علیخان آرزو در قرن بیاندهم است در لغات هندی
به فارسی.

نوادرالتبادر : n.-ot-tabādor

(نایابهای پیشی جستن)

نوادرالتبادر لتحفةالبهادر، اثری علمی است در علوم گوناگون با انشایی ساده و سهل و بسیار ارزشمند ، تألیف شمس الدین دنیسری ، عالم قرن هفتم . (ج)

نوادرالمصادر : n.-ol-masāder

فرهنگ مصدرهای زبان فارسی است همراه با شواهد شعری ، تألیف الاتئک چند بهار در قرن دوازدهم . (ج)

نوالالفضلاء : navāl-ol-fozalā'

(بهره فاضلان)

فرهنگ فارسی بهتر کی است، از حسن حلی، معروف به شعوری که به نام مصطفی پاشا صدراعظم عثمانی در قرن بیانی نوشته است.

نویهار : no bahār

تذکرة مختصری است در ذکر شخصت و دو شاعر عارف قدیم و جدید از محمد رفیع الدین بن محمد شمس الدین نقشبندی قادری در قرن سیزدهم.

نوحۃالاحزان : nohat-ol-ahzān

نوحۃالاحزان وصیحةالاشجان، درسو گواری شهدای کربلاست، از محمد یوسف دهخوار ارقانی در عهد صفویه.

نورالاسرار: nūr-ol-asrār

اثر سید نورالاصلحیاء اور نگ آبادی در قرن سیزدهم است.

نورالایمان: n.-ol-īmān

نورالایمان فی فضائل القرآن، در خواص سوره‌ها و قواعد خواندن قرآن است از ملا محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی در قرن بیانی نوشته است.

نورالحدیقه: n.-ol-hadīqa<e>

(روشنایی باع)

باقرة العین، تأليف سلامی خنجی در اوخر قرن دهم است.

نورالحساب: n.-ol-hesāb

اثر سید نورالاصلیاء اور نگ آبادی در قرن سیزدهم است در علم حساب.

نورالعلوم: n.-ol-'olūm

از شیخ ابوالحسن خرقانی، عارف مشهور قرن پنجم است در مبانی عرفان که یکی از شاگردانش بعد از مرگ مرشد خود انتخاب کرده و درده باب تدوین نموده است. (ج)

نورالعيون: n.-ol-'oyūn

(روشنایی چشمها)

اثر ابو روح محمد بن منصور بن ابی عبد الله گرانی، در چشم بزشکی است که به دستور ملکشاه سلجوقی در قرن پنجم نوشته است.

نورالعيون: n.-ol-'oyūn

در احوال ائمه و حضرت امام حسین (ع) و واقعه کربلاست، از محمد باقر شریف قمی اصفهانی در قرن دوازدهم.

نورالمشرقین: n.-ol-mašreqīn <e>yn

سفر نامه‌ای است عرفانی به گونه مثنوی در هزار و هشتصد بیت، اثر بهشتی هروی در عهد شاه عباس صفوی که به تقلید از «تحفة العراقيین» خاقانی سروده است.

نورالهداية: n.-ol-hedāya <e>

نورالهداية و مصدر الولاية، اثری عرفانی است از نجیب الدین رضا تبریزی در قرن یازدهم.

نورالهداية: n.-ol-hedāya <e>

نورالهداية فی اثبات الرسالة ، اثر علی اکبر نواب بسمل شیرازی در قرن سیزدهم است.

نورالهادیه: n.-ol-hedāya<e>

در اصول دین شیعی است از محمد رفیع بن حاجی علیرضا نوری در قرن سیزدهم .

نورالیقین: n.-ol-yaqīn

مثنوی است به بحرمل از سلطانی کرمانشاهی، شاعر قرن سیزدهم .

نور ایمان: n.-e-īmān

درباب حضرت رسول (ص) است، از مولوی عبدالرحیم بن عبدالکریم صفیبوری مؤلف کتاب معروف «منتهی الارب» در قرن سیزدهم .

نورس نامه: noras-nāma<e>

مثنوی است از ظهوری ترشیزی در قرن بازدهم که دربرابر «مخزن - الاسرار» نظامی سروده .

نورس نامه: n.-nāma<e>

← گلشن ابراهیمی

نور علی نور: nūr-on-'alā-nūr

از جمله رسالات عرفانی بیر جمال اردستانی، شاعر و نویسنده صوفی قرن نهم است .

نور علی نور: nūr-on-'alā-nūr

اثر میرزا ابوالقاسم ذہبی شیرازی است در عرفان از قرن سیزدهم .

نورنامه: nūr-nāma<e>

منظومه‌ای است از نواب میرزا قوام الدین جعفر آصفخان، شاعر قرن بازدهم که دربرابر «خسر و شیرین» نظامی سروده است .

نور وحدت: n.-e-vahdat

تألیف خواجه عبدالله حورا در قرن بازدهم است. (ج)

نوروزنامه: norūz-nāma<e>

تألیف حکیم عمر خیام نیشابوری، دانشمند بزرگ قرن پنجم که در بیان اسباب پیدایش نوروز و آیین و آداب آن به نثری بسیار ساده و شیوا نوشته شده است. (چ)

نوروزنامه: norūz-nāma<e>

در باره نوروز است از میر محمد حسین بن محمد صالح حسینی خاتوند آبادی در قرن دوازدهم.

نوروزیه: norūziyya<e>

در باره نوروز است از محمد تقی بن محمد رضا رازی در قرن یازدهم.

نوروزیه: norūziyya<e>

مر بوط به نوروز و تاریخ فارسیان است، از اسماعیل بن محمد مدباقر بن اسماعیل خاتون آبادی اصفهانی در قرن دوازدهم که به شاه سلیمان صفوی نوشته است.

نوروزیه: norūziyya<e>

از میرزا محمد مهدی بن هدایت الله خراسانی حسینی موسوی در اوایل قرن سیزدهم است.

نوروزیه: norūziyya<e>

در باب نوروز است از غیاث الدین ادب کاشانی که به نام ناصر الدین شاه نوشته.

نوریه: nūriyya<e>

رساله کوتاهی است از جمله رسالات متعدد میرسید علی همدانی، صوفی مشهور قرن هشتم.

نوریه: nūriyya<e>

رساله‌ای عرفانی است از پرویزخان سلماسی در اوایل قرن چهاردهم.

نوم و یقظه: nōm-o-yaqza<e>

(خواب و بیداری)

یکی از رساله‌های میرزا ملکم‌خان، از مشاهیر عهد فاجاری است.

نهايةالادراك: nahāyat-ol-edrāk:

اثری است از علم هیأت و نجوم، تأليف قطب الدین شیرازی دانشمند بر جسته قرن هفتم و هشتم.

نهايةالحكمه: n.-ol-hekma:

مثنوی عرفانی است از پیر جمال اردستانی، شاعر صوفی قرن نهم که در اصل بخشی از «بیان حقایق احوال المصطفی» است.

نهايةالمسؤول: al-ūl-mas'

نهايةالمسؤولی روایةالرسول، ترجمه «مولودالمصطفی» است از عبدالسلام بن علی بن حسین ابرقوهی در قرن هشتم.

نه سپهر: noh-sepehr:

مثنوی از امیر خسرو دهلوی، شاعر بزرگ قرن هفتم و هشتم است، مشتمل بر نه باب و هر باب در وزنی مستقل که به سال ۷۱۸ به نام قطب الدین مبارکشاه خلجنی سروده است.

نیازالسلطین: niyāz-os-salātīn

در نصیحت است، از فرج الله منشی خازنالاشعار در قرن سیزدهم.

نیاز و ناز: niyāz-o-nāz:

مثنوی میرزا رجمند آزاد کشمیری، شاعر قرن دوازدهم می باشد که در برابر «خسرو و شیرین» نظامی نظیره گویی کرده است.

نیچریه: na<e>yčeriyya<e>

رساله طبیعیه که اصل آن به فارسی بوده، اثر سید جمال الدین اسدآبادی است که محمد عبده، شاگرد وی آنرا به عربی برگردانده است.

نیرنگ عشق: na<e>yrang-e-ešq

یا مثنوی غنیمت، مثنوی است از محمد اکرم غنیمت پنجابی ملتانی در قرن یازدهم. (ج)

نيستان: na<e>yestān
منظومه‌ای است که قاسمی کرمانی شاعر متوفی به سال ۱۳۴۸ ه.ق. به تقلید از «بوستان» سعدی سروده است.

* * *

«۶»

واجبات عليه: vājebāt-e-'aliyya<e>
در اصول دین است از میرمعزالدین محمد بن ابوالحسن موسوی مشهدی
در قرن یازدهم.

وادی السلام: vādiy-os-salām
در اصول دین، از محمد شفیع بن محمد حسین کزازی در عهد قاجار است.

واردات: vāredāt
از رسالات صوفی و نویسنده معروف قرن هشتم، میر سید علی همدانی است.
الواضحة في تفسير الفاتحة: al-vāzehat-fī-tafsīr-el-fātehat
تفسیر سوره فاتحه است از معین الدین مسکین فراهی هروی در قرن نهم.

الوافي في تعداد القوافي: al-vāfi-fī-ta'dād-el-qavāfi
(بسنده در شماره کردن قافیه‌ها)
رساله‌ای است به شیوه لغت در علم قافیه، اثر محمد عصار تبریزی، شاعر
مشهور قرن هشتم.

وافیه: vāfiya<e>
در علم عروض است، از شمس الدین فقیر دهلوی در قرن دوازدهم.

واعفات اظفری :

در سوانح زندگی محمد ظهیر الدین میرزا علی بخت، متن خلاصه «اظفری»
به قلم خود اوست در اوایل قرن سیزدهم.

واعفات النادرات :

← خازن الشعرا

واعفات ایران و هند :

v. - e - īrān-o - hend
حوادث میان ایران و هند است در قرن دوازدهم، تألیف محمد علی حزین
لامیجی.

واعفات بابری :

← تزوك بابری

واعفات عالمگیری :

v. - e - 'ālamgīrī
یا روزنامه وقایع محاصره حیدرآباد، اثر نعمت خان عالی در قرن
یازدهم. (ج)

واعفات عالمگیری :

v. - e - 'ālam gīrī
تاریخ عالمگیر اور نگزیب است، از علی عسکر بن محمد تقی بن محمد
قاسم خواجه در قرن دوازدهم.

واعفات عالمگیری :

← ظفرنامه عالمگیری

واعفات کشمیر :

v. - e - keśmīr
یا تاریخ اعظمی، تاریخ مختصر کشمیر است، از خواجه محمد اعظم
شاه کشمیری در قرن دوازدهم. (ج)

واعفات کشمیر :

← گوهر عالم

واقعات مشتاقی : v. - e - moštāqī

تاریخ پادشاهان لودی دهلی است از رزق الله مشتاقی دهلوی در قرن نهم.

والدیه : väledjyya <e>

رساله در معرفت

واله وسلطان : vāla <e> - vo - sultān

مثنوی عاشقانه‌ای است از شمس الدین فقیر دهلوی، شاعر قرن دوازدهم

درباره عشق بدفتر جام واله داغستانی، مؤلف تذکره «ریاض الشعرا» به -

دختر عمش خدیجه سلطان. (ج)

وامق وعدرا : vāmeq - o - `azrā

داستانی کهن و عاشقانه است که عنصری، شاعر بزرگ قرن پنجم آنرا

در بحر متقارب به نظم کشید. ازین مثنوی جز ابیاتی پراکنده باقی نمانده

است. (ج)

وامق وعدرا : v. - o - `azrā

مثنوی است از ضمیری اصفهانی، شاعر قرن دهم.

وامق وعدرا : v. - o - `azrā

مثنوی بزمی است، سروده خواجه شعیب جوشقانی در قرن یازدهم به -

بحر هزج.

وامق وعدرا : v. - o - `azrā

منظومه‌ای است به بحر رمل، از میرزا صادق نامی، شاعر عهدقاچار.

وامق وعدرا : v. - o - `azrā

از مثنویهای پنجگانه حسینی قزوینی شیرازی است در قرن سیزدهم. (ج)

وتجانیات و ذوقیات : vejdāniyyāt - o - zoqiyāt

از رسالات عالم قرن یازدهم، محمد دهدار است.

وجودیه : vajdiyya<e>

رساله‌ای است در موسیقی و نظر صوفیان درباره آن، از ملاطفر ا شاعر و نویسنده قرن یازدهم.

وجوب سلطنت : vojüb- e -saltanat

اثر میرزا حاج محمد نایینی است که درباره وجوب سلطنت بر ناصر الدین شاه نوشته.

وجود : vojūd

یکی از رساله‌های عزیز نسفی، نویسنده و عارف قرن هفتم است.

وجود : vojūd

یا وجودیه، یا وحدت وجود، یا رساله در مراتب وجود، رساله‌ای در حکمت است. از میرسید شریف جرجانی دانشمند قرن نهم. (ج)

وجودالعاشقین : v. - o - āšeqīn

یا عشقیه، از جمله آثار نویسنده و صوفی اوایل قرن نهم، سید محمد گیسو دراز است.

وجود مطلق : v.- e - motlaq

← وجودیه ←

وجودیه : vojüdiyya<e>

یا وجود مطلق، رساله‌ای است از میرسیدعلی‌همدانی، صوفی و نویسنده معروف قرن هشتم.

وجودیه : vojüdiyya<e>

یا اثبات واجب، یکی از آثار حکمی ملا رجبعلی تبریزی، حکیم قرن یازدهم است.

وجودیه : vojüdiyya<e>

یا رساله در وجود، اثر حکیم قرن یازدهم محمد دهدار است.

وجودیه : vojūdiyya<e>

← اشتراک لفظی و معنوی در وجود.

وجودیه : vojūdiyya<e>

← وجود

وجوه قرآن : vojūh - e - qor'ān

اثر ارزشمند ابوالفضل حبیش تقليسی. دانشمند معروف قرن ششم است
در لغت قرآن با معانی مختلف آن بهفارسی. (ج)

وجه دین : vajh - e - dīn

(روی آیین)

یکی از آثار مهم مذهبی ناصر خسرو، نویسنده و شاعر بزرگ قرن پنجم
که در مختصراً از مسائل کلامی و تأویلات و باطن عبادات و احکام
شریعت به طریقہ اسماعیلیان نوشته است. (ج)

وجه نفس : v. - e - nafs

وجه نفس، صفت، اسم، فعل. رساله‌ای است از جمله رسالات متعدد عزیز
نفسی، نویسنده صوفی قرن هفتم.

وجیز الانشاء : vajīz - ol - ensā`

در نامه‌نگاری است از منشی لچه‌ی رام‌دلوی، در قرن سیزدهم.

وجیزه : vajīza<e>

(کلام مختصراً و مفید)

اثر پرویز سلماسی ذهبي است در اوایل قرن چهاردهم در آداب و سلوک
طریقہ ذهبيه.

وحدة وجود : vahdat - e - vojūd

رساله‌ای است از عزیر نفسی، نویسنده و عارف معروف قرن هفتم.

وحدة وجود : v. - e - *vojud*

وجود

وديعة البدائع : *vadī'at - ol - badāye'*

یکی از آثار شیخ محمدعلی حزین لاهیجی، حکیم قرن دوازدهم است.

ورديه : *verdiyya* <e>-o->

اثر جلال الدین محمدبن علی خوافی در اوایل قرن هشتم است.

ورقه و گلشاه : *varqa* <e>-o->*golsāh*

مشنوی عاشقانه‌ای است به بحر منقارب، اثر عیوبی شاعر قرن پنجم که اصل آن داستان عربی بوده است. (ج)

وسيلة الشفاعة : *vasīlat-oš-sefā*

در درمان بیماریهاست، اثر میر محمد صالح بن محمد باقر رضوی در قرن دوازدهم.

وسيلة الفقير : v.-ol-*faqīr*

یا شرح اسماء الرسول، اثر محمد هاشم بن عبدالغفور سندھی در قرن دوازدهم است.

وسيلة المقاصد : v.-ol-*maqāṣed*

وسيلة المقاصد الى احسن المراصد، فرهنگ فارسی و ترکی است و ذکر قوائد زبان فارسی، اثر خطیب رستم مولوی در اوایل قرن دهم.

وسيلة النجاة : v.-on-*najāt*

در وعظ و روضه خوانی است از نوروز علی بسطامی در قرن سیزدهم. (ج)

وسيلة النجاة : v.-on-*najāt*

درسونگواری است به نظم و نثر از حیدر علی خاکی بن محمد ظهیر چلاومی آملی در قرن سیزدهم.

وسیله النجاهة :

v.-on-najāt
تفسیری است بر سوره والشمس، از آخوند ملاحسین سجاسی زنجانی
در اوایل قرن چهاردهم. (ج)

وسیله النجاهة الموصلة:
(وسیله رهایی وصل کننده)

وسیله النجاهة الموصلة الی سبیل الهداة، اصول و فروع دین است ، نوشته
محمدبن عبدالنبی بحرانی کرمانی در قرن سیزدهم.

وصف الحال:

یکی از پنج مثنوی حسینی قزوینی شیرازی است به بحر خفیف در قرن
سیزدهم .

وصف الخیل:

v.-ol-xa<e>yl
یا فرسنامه ، در باره اسب است از ملا محسن فیض کاشانی ، حکیم
عهد صفوی .

وصف حیدرآباد:

v.-e-ha<e>ydar ābād
اثر لچهمی نراین از قرن سیزدهم است در باب حیدرآباد کن از بنای
و تاریخش .

وصل الفصول:

vasl-ol-fosūl
تألیف محمد جعفر استرآبادی در قرن سیزدهم، پیرامون اصول دین و
مذهب شیعه.

وصلت نامه:

vaslat-nāma<e>
مثنوی عرفانی است به بحر رمل که بنادرستی منسوب به عطار نیشابوری
ساخته اند.

وصیت:

vasiyat
رساله کوتاهی است از شیخ علام الدوّلہ سمنانی صوفی قرن هشتم.

وَصِيَّتْ نَامَهُ: <e>nāma

رساله‌ای است از ابوالبقا اسحق حسینی استرآبادی حروفی در اوایل قرن نهم.

وَصِيَّتْ نَامَهُ: <e>nāma

اثر محمدعلی بن میرزا ابراهیم مصدق‌الدوله غفاری است که به نام مظفر الدین شاه نوشته.

وَصِيَّتْ نَامَهُ: <e>nāma

← پندنامه نظام‌الملک

وَقَائِعُ الْبَدَايْعِ: <e>vaqāye'-ol-badāye'

(اتفاقات تازه)

وقایع‌البدایع سوانح دهلی، یا سفرنامه دهلی، اثر درگاه قلیخان بهادر سالار جنگ مؤتمن‌الملک در قرن دوازدهم که در عهد نادرشاه به دهلی رفته است. (ج)

وَقَائِعُ الزَّمَانِ: <e>-oz-zamān

یافتحنامه نورجهان بیگم، اثر ملا کامی سبزواری است. این اثر منظومه‌ای است مربوط به جنگ‌هایی که به تحریک نورجهان بیگم برای انتخاب فرزندش شاهزاده خرم به جانشینی جهانگیر رخ داده است.

وَقَائِعُ السَّنِينِ وَالْأَعْوَامِ: <e>-os-senīn-va l-a'vām

(اتفاقات سالها)

تاریخ رویداد‌ها است به ترتیب سنواتی، از سید عبدالحسین حسینی خاتون آبادی در قرن یازدهم.

وَقَائِعُ حِيدَرِیِ: <e>-ha<e>ydari

اثر محمد صالح در قرن سیزدهم درباره گزارش دیدار ادوارد بیجت از کارگزاران کمپانی شرقی در هند با غازی‌الدین حیدر پادشاه اودهای.

وَقَائِعُ دَكَنِ: <e>-dakan

تاریخ نظام حیدرآباد کن است، از فیض حق صدیقی قادری چشتی در

قرن سیزدهم .

وقایع دلپذیر: v.-e-delpazīr
سرگذشت بیگم شاه، همسر غازی الدین حبیدر پادشاه اوده است. از
عبدالاحد بن مولوی محمد فائق در قرن سیزدهم.

وقایع سواری: v.-e-savārī
از سام میرزا، متخالص به «رضوان» است که در سال ۱۲۷۵ به همراه
ناصر الدین شاه به سلطانیه زنجان رفت و رویدادهای آن سفر را نوشته است.

وقایع شیخ دلیل: v.-e-ša<e>yx dalīl
سرگذشت افسانه‌ای راهزنی به نام شیخ دلیل است در قرن سیزدهم.

وقایع مرهته: v.-e-marhatah
یا عبرت نامه، تاریخ مرهته است در قرن دوازدهم، اثر علی ابراهیم خان.

وقتیه: vaqtīyya<e>
راجح به اوقات نماز است، از آقا رضی قزوینی در قرن بیاندهم.

وقعة کربلا: vaq'a<e>-ye-karbalā
منظومه‌ای است از شاعی قاجار دولودر قرن سیزدهم به بحر متقارب .

وقف و فوائد: voqūf-o-favā'ed
این اثر را حسین بن محمد از دانشمندان قرن نهم نوشته است در باب
تجوید قرآن .

ولايتname: velāyat-nāma<e>
درباره ولايت به روش عرفانی است، از حاج ملاسلطان محمد گتابادي.

ولدnamه: valad-nāma<e>
مثنوی است عرفانی به بحر خفیف از سلطان ولد، پسر مولوی شاعر و
صوفی قرن هفتم.

ومضة النور: vamzat-on-nür

(درخشش نور)

درعرفان به عربی و فارسی است. از میرزا محمد اخباری در قرن سیزدهم.

ويس و رامين: vey(vi)s-o-rāmīn

مثنوی عاشقانه‌ای است از فخر الدین اسعد گرگانی، شاعر معروف قرن پنجم. اصل داستان به زبان پهلوی بوده که بنایه خواهش حاکم اصفهان آنرا به نظم آورده است. این کتاب از آثار مهم و شیرین ادب فارسی محسوب می‌گردد. (ج)

* * *

«ه»

هادیالاسرار: hādiy-ol-asrār
منظومه‌ای بوده از ابن معین، مورخ عهد تیمور.

الهادیالشادی : al-hādiy-oš-sādi
الهادی الشادی فی الادوات، در نحو فارسی است. ازلنگوی بزرگ او ایل
قرن ششم، احمد بن محمد میدانی. (ج)

هادیالمضلين : hādiy-ol-mozellīn
(هدایت کننده گمراهن)
اثری است در اصول دین، از حکیم بزرگ عهد قاجار، حاج ملا هادی
سبزواری.

هادیالمضلين : h.-ol-mozellīn
مثنوی عرفانی است در هزار و پنجاه بیت، سروده ملایحی کافرا در قرن
سیزدهم.

هادیالمضلين : h.-ol-mozellīn
هادیالمضلين وزاد المتفقین، در علم کیمی است در اوایل قرن سیزدهم.

هادیة قطبشاهی : hādiya<e>-ye-qotb sāhī
هادیة قطبشاهی در استخراج آیات الهی، کشف الآیاتی است از محمدعلی
کربلائی که در قرن یازدهم به نام عبدالله قطبشاه کرده است.

هدایات المحبة : hedāyat-ol-mahabbat
مثنوی عرفانی است از جمله منظومهای پیر جمال اردستانی، شاعر صوفی
قرن نهم که بخشی از «بیان حقایق احوال المصطفی» خود است.

الهدایات للحکام : al-hedāyāt-le l-hokkām
شرح عهدنامه مالک اشتر است، از محمد حسین همدانی در اوایل قرن
چهاردهم.

هدایت : hedāyat
از رسالات شاه نعمت الله ولی، صوفی بزرگ قرن نهم است. (ج)

هدایة الجاهدين : h.-ol-jāhedīn
(راهنمایی کوشندگان)
در مسائل دینی است، از محمد تقی کاشانی در قرن سیزدهم. (ج)

هدایة السبيل : h.-os-sabil
(راهنمایی راه)
هدایة السبيل و کفایة الدليل، سفرنامه حج است، اثر فرہادمیرزا معتمدالدوله
در قرن سیزدهم. (ج)

هدایة السعداء : h.-os-so'adā' 'al-sudā'a
(هدایت نیکبختان)
هدایة السعداء فی جلوة الشرفاء، در اخلاق و برتری سادات است، از قاضی
شهاب الدین جانپوری هندی در قرن یازدهم.

هدایة الصبيان : h.-os-sebyān
(راهنمایی کودکان)
اثر حاج محمد کریمخان کرمانی در قرن سیزدهم است در اصول دین

برای کودکان.

هدایة الصالین : h.-oz-zālīn
(راهنمایی گمراهان)

در پاسخگویی به نصار است، از علمی قلی جدید اسلام که به نام شاه سلطان حسین صفوی نوشته است.

هدایة الطالبین : h.-ot-tālebīn
(راهنمایی جویندگان)

هدایة الطالبین فی معرفة الانباء المقصومین والائمة الطاهرين، اثر حاج ملا هادی سبزواری، حکیم مشهور عهد قاجار است که به دستور ناصر الدین شاه نوشته.

هدایة الطالبین : h.-ot-tālebīn
اصول دین است از محمد تقی بن محمد حسین کاشانی در قرن سیزدهم. (ج)

هدایة الطالبین : h.-ot-tālebīn
اثر حاج محمد کریم خان قاجار در مسائل دینی است از قرن سیزدهم. (ج)

هدایة الغافلین : h.-ol-qāfelīn
در مذمت بی فکری است، از محمد کاظم هزار جریبی در قرن سیزدهم.

هدایة المتعلمين فی الطب : h.-ol-mota'allemin-fe t-tebb
(راهنمایی آموزندگان در پزشکی)
تصنیف ابو بکر ریبع بن احمد اخوینی بخاری در قرن چهارم که در موضوع طب است و از قدیمترین کتابهای موجود در این باب به فارسی است. (ج)

هدایة المسترشد : h.-ol-mostarsed
(راهنمایی هدایت شونده)
در کلام و عقائد است از علی اکبر بن عبدالله تونی بشری در اوایل قرن دوازدهم.

هداية المعرفة :

مثنوی عرفانی است به بحر رمل که پیر جمال اردستانی، شاعر صوفی قرن نهم سروده.

هدایت نامه :

مثنوی است در بحر متقارب، مشتمل بر پانصد و هفتاد بیت که ناصر بخاری شاعر معروف قرن هشتم سروده است.

هدایت نامه :

مثنوی حزین شیروانی، شاعر قرن دوازدهم است به بحر هرج.

هدایت نامه :

از مثنویهای ششگانه رضاقلی خان هدایت، شاعر و ادیب قرن سیزدهم است که در بحر رمل سروده است.

هدایة العالمين :

← کاشف الحق

هدایة سلیمانی :

اثر محمد مهدی بن عنایت الله طیب قمی که شرح «رساله ذهیبه» منسوب به امام رضا (ع) است در پژوهشی که به نام شاه سلیمان صفوی نوشته است.

هدایة شاهی :

هدایة شاهی در هدایة طرق الهی، اثر عبدالغفار بن نور الله شریحی در اوایل قرن دهم است.

هزارمزار :

← ملتمس الاحباء

هزارویک شب :

یا الف لیل ولیله، اصل آن به عربی بوده که در عهد قاجار «طسوجی» یکی از منشیان بزرگ آن عهد به فارسی ساده ترجمه کرد و سروش اصفهانی

شعرهای تازی آنرا به فارسی ترجمه نمود. (ج)

هشت بهشت : hašt-behešt

منظومه‌ای است در سه هزارو سیصد و پنجاه بیت، از امیر خسرو دهلوی
شاعر بزرگ قرن هفتم و هشتم که در برابر «هفت پیکر» نظامی به بحر
خفیف سروده است. (ج)

هشت بهشت : h.-behešt

از ادريس بن حسام الدین بدليسی در قرن دهم است، در شرح وقایع ایام
وتاریخ جنگهای هشت تن از سلاطین عثمانی.

هشت بهشت : h.-behešt

در اخلاق بروش عرفانی است، از محمد باقر واعظ تبریزی در قرن یازدهم.

هشت بهشت : h.-behešt

تألیف شیخ احمد روحی، آزادیخواه او اخر عهد قاجار که کتاب مفصلی
است در شرح عقاید ازلیان از فرق بابیه و فلسفه مذهب باب، حاوی اطلاعات
مفیدی از تاریخ دوره اول بابیه و تراجم احوال عده‌ای از قدمای این
قوم. (ج)

هشت خلد : h.-xold

یا مجموعه آصفی، دستور نامه نگاری و شعرو عروض است از ابوالحسن
حکمت که در قرن دوازدهم به نام نواب آصف الدوله صادر جنگ
نوشته است.

هفت آسمان : haft-āsemān

شرحی است در باب مشویهای فارسی، از مولوی آغا احمدعلی احمد
در قرن سیزدهم. (ج)

هفت آشوب : h.-āsūb

← آشوب نامه

هفت اختر: h.-axtar

منظومه‌ای است از عبدالبیگ شیرازی، شاعر قرن دهم که در برابر «هفت پیکر» نظامی سروده است. (ج)

هفت اقلیم: h.-eqlim

تاریخ عمومی ایران و هند است، از طاهر محمد بن عمام الدین حسن سبزواری در قرن یازدهم.

هفت اقلیم: h.-eqlim

تذكرة معروفی است، تألیف امین احمد رازی در اوایل قرن یازدهم در احوال شاعران قدیم و جدید و توضیحات تاریخی و جغرافیایی. (ج)

هفت اورنگ: h.-ōrang

مجموعه‌هفت مثنوی است از نور الدین عبدالرحمن جامی، شاعر و نویسنده و دانشمند معروف قرن نهم که به پیروی از نظامی و شاعران پیش از خود در موضوعات مختلف سروده است. این هفت مثنوی عبارتند از: سلسلة الذهب، سلامان و ابسال، تحفة الاحرار، سبحۃ الانبرار، یوسف وزلیخا، لیلی و مجنون، خردنامه اسکندری. (ج)

هفت پیکر: h.-pa<e>ykar

یا هفت گنبد، چهارمین مثنوی است از بنج گنج نظامی گنجوی، شاعر بزرگ ایران در قرن ششم، به بحر خفیف که در آن از زندگانی بهرام گور ساسانی از آغاز تولد تامر گشخن به میان آمده. این منظومه از بهترین و شیوه‌ترین مثنویها در نوع خود می‌باشد. (ج)

هفت پیکر: h.-pa<e>ykar

مثنوی است از محمد شریف شیرازی منخلص به «کاشف» در قرن یازدهم که به تقلید از «هفت پیکر» نظامی سروده است.

هفت جوهر: h.-johar

از مثنویهای پنجگانه ابجدی هندی، شاعر قرن دوازدهم است که در بحر هرج گفته است.

هفت حصار: h.-hesār

یکی از رسائل خواجہ عبدالله انصاری، نویسنده و عارف بزرگ قرن پنجم است.

هفت دلبر: h.delbar

مثنوی است از محمد دهدار نویسنده و عالم قرن دهم که به روش «هفت پیکر» نظامی سروده است.

**هفت قلزم: h.-qolzom
(هفت دریا)**

فرهنگ بزرگی از لغات فارسی است، تألیف غازی الدین حبیر در قرن سیزدهم. (ج)

هفت کشور: h.-kešvar

دائرة المعارف تاریخی است، اثری افخری هروی که در عهد شاه اسماعیل صفوی نوشته.

هفت کشور: h.-kešvar

از مثنویهای پنجگانه ابوالفیض فیضی دکنی است که در برابر «مخزن الاسرار» نظامی گفته.

هفت گلشن محمد شاهی: آن h.-golšan-e-mohammad šāhī تاریخ عمومی هندوستان است، اثر محمد هادی کامورخان در قرن دوازدهم.

هفت گنبد: h.-gonbad

← هفت پیکر

هفت گنبد بهرام: آسمان هشتم h.-gonbad-e-bahrām ←

هفت منظر: h.-manzar
مثنوی است که عبدالله هاتفی، شاعر معروف قرن دهم به تقلید از «هفت پیکر» نظامی به بحر خفیف سروده است.

هفت وادی: *h.-vādī*

در سیر و سلوك بهائي است از حسینعلی بهاءالله، رهبر فرقه بهائيان. (ج)

همایون نامه: *homāyūn-nāma<e>*

منظومه‌اي است ناتمام در شرح پادشاهي همایون شاه در قرن دهم هند.

همایون نامه: *h.-nāma<e>*

یاقانون همایون، از خواند میرمورخ مشهور قرن دهم است در باب قوانین واحکام همایون پادشاه.

همای و همایون: *homāy-o-homāyūn*

مشنوي عاشقانه‌اي است از خواجه‌ي کرمانی، شاعر بزرگ قرن هشتم به بحر متقارب و در چهارهزار و چهار صد بيت. (ج)

همم الثواب: *hemam-os-savāqeb*

(کوششهای روشنیها)

در اخلاق است از علینقی طعائی کمره‌اي در عهد شاه صفی صفوی.

همیان بیان: *hamyān-e-bayān*

مجموعه شعرونوادر است از حسین رضا پاشا در اوایل قرن چهاردهم.

همیشه بهار: *hamīšā<e>-bahār*

از کشن چند اخلاص آبادی در قرن دوازدهم، شامل احوال شاعران معاصرش در هند.

هنر نامه یهینی: *honar-nāma<e>-ye-yamīnī*

مشنوي است از شاعر معروف قرن پنجم و ششم، عثمان مختاری غزنوي، شامل پانصد بيت در بحر خفيف و درستايش یمين الدوله بهرام شاه غزنوي. (ج)

هیأت: *ha<e>y'at*

اثر مشهوری است از علی قوشچی، منجم و رياضیدان بزرگ عهد تيموري در ستاره شناسی. (ج)

هیات و نجوم: h. -o-nojūm

بهروش جدید است از احمد بن محمود مشیرالوزاره که به نام مظفرالدین شاه نوشته.

هیرورانجها: hīrvarānjhā

مثنوی عشقی است بر اساس افسانه‌های هندی، سروده شاه فقیرالله آفرین لاهوری الله‌آبادی در قرن دوازدهم، به بحر متقارب. (ج)

هیلاج نامه: hilāj-nāma<e>

مثنوی عرفانی است به بحر هرج از عطار تونی، شاعر قرن نهم، شامل هفت هزار بیت. این مثنوی به اشتباه به عطار نیشابوری منسوب گردیده است. (ج)

* * *

«ی»

یادگار: yādgār

کتابی است در طب، اثر طبیب نامدار قرن ششم، سید اسماعیل جرجانی.

یادگار بهادری: ī-y-e-bahādori

دائزه المعرفی تاریخی و جغرافیایی است و نیز احوال فضلا و شعر را در بر دارد، تألیف بهادر سنکه شاهجهان آبادی در قرن سیزدهم.

یادگار رضائی: ī-y-e-rezā'i

یا تذکرةالهندا، در طب است از حکیم رضا علیخان بن حکیم محمود خان حیدرآبادی در قرن سیزدهم. (ج)

یاس و رجا: ya's-o-rajā

در عرفان دینی است از محمد بن ابو افتح بن میر سیدعلی حسینی مرعشی شوشتی که به نام ناصرالدین شاه نوشته است.

یخچالیه: yaxčāliyya<e>

کتابی است فکاهی و انتقادی در ذکر شاعران بظاهر مجهول، از میرزا محمدعلی مذهب اصفهانی در اوخر قرن سیزدهم. (ج)

ید بیضاء: yad-e-ba<e>yzā

از میر غلامعلی آزاد بلگرامی در قرن دوازدهم که تذکرۀ عمومی است

در ذکر شاعران قدیم و جدید.

بزدان شناخت: *yazdān-šenāxt*

از آثار مهم صوفیانه است، تأثیف عین القضاة همدانی، صوفی و نویسنده عظیم القدر قرن ششم، در مسائل الهی و حکمت. (ج)

يعقوب و یوسف: *ya`qūb-o-yūsof*

مثنوی است در دو هزار و دویست و بیست و دو بیت از تقی الدین اوحدی بلیانی، ادیب و شاعر مشهور قرن یازدهم.

یک کلمه: *ya<e>k-kalema<e>*

رساله‌ای است از مستشار الدوله، از رجال بزرگ عهد قاجار که اصول افکار سیاسی خود را در آن بیان داشته است. (ج)

ینایع الحکمة: *yanābi`-ol-hekmat*

(چشمه‌های دانش)

در اخلاق و سیاست است، از ابوالحسن بن محمد کاظم جاجری در قرن سیزدهم. (ج)

ینایع العلوم: *y. ol-olūm*

(چشمه‌های دانشها)

تفسیر سوره یوسف است، از یوسف بن عبدالله بن ابو یعقوب اندخدوی لؤلؤی در قرن ششم.

بنیواع: *yanbū'*

(چشم)

اثری است در پژوهشی، تأثیف یکی از پژوهشکان معروف قرن دهم به نام عماد الدین محمود طبیب شیرازی.

بنیواع الاسرار: *y. -ol-asrār*

(چشم رازها)

بنیواع الاسرار فی نصایح الابرار، اثری است در اخلاق، از کمال الدین

حسین خوارزمی، شاعر و نویسنده صوفی در قرن نهم. (ج)

بنیوں الحکم: y.-ol-hekam
(چشمہ حکمتها)

در طب است از ملاشرف الدین حسن طبیب شیرازی در قرن نهم.

بنیوں الحیة: y.-ol-hayāt
(چشمہ زندگی)

رسالهای از بابا افضل کاشانی، فیلسوف معروف قرن هفتم که ترجمه فصل اول از سیزده فصل سخنان هرمس الهرامس می باشد. (ج)

بواقتیت العلوم: yavāqīt-ol-'olūm
(باقوت‌های دانشها)

بواقتیت العلوم و دراری النجوم، اثری است در علوم گوناگون از قرن ششم که نگارنده آن نامعلوم است. (ج)

یوسف‌نامه: yūsuf-nāma<e>
— کشف الارواح —

یوسف و زلیخا: y.-o-zola<e>yxā
منظومه‌ای بوده است از ابو المؤید بلخی، شاعر معروف قرن چهارم که در قدیم شهرت داشته و متأسفانه امروزه اثری از آن باقی نیست.

یوسف و زلیخا: y.-o-zola<e>yxā
مثنوی است به بحر متقارب از امانی خراسانی، شاعر عهد سلاجقه در قرن پنجم که به نام طغان شاه بن ارسلان به نظم آورده. این همان مثنوی است که سالها اشتباه به فردوسی طوسی منسوب بود. (ج)

یوسف و زلیخا: y.-o-zola<e>yxā
منظومه‌ای بوده منسوب به عمق بخارائی، شاعر مشهور قرن ششم که در دو بحر عروضی خوانده می شده و اکنون در دست نیست.

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

پنجمین مثنوی از «هفت اورنگ» جامی، شاعر و نویسنده توانای قرن نهم است که به مناسب نظیره گسویی با «خسرو و شیرین» نظامی به بحر هزج سروده است. (ج)

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

یکی از مثنویهای پیر جمال اردستانی، شاعر و صوفی قرن نهم است.

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

مثنوی است از محمود بیک تر کمان سالم تبریزی، شاعر قرن دهم.

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

مثنوی است از محمد قاسم خان موجی، شاعر و امیر هند در قرن دهم.

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

منظومه‌ای است از خواجه مسعود قمی در قرن دهم.

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

منظومه‌ای است از ناظم هروی در قرن یازدهم که در بحر هزج و برابر «یوسف و زلیخا»ی جامی سروده است. (ج)

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

مثنوی است در حدود پنج هزار بیت به بحر هزج، سروده سید محمد شعله گلابیگانی در قرندوازدهم.

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

منظومه‌ای از شهاب ترشیزی، شاعر عهد قاجاری است به بحر هزج.

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

یا احسن القصص، مثنوی است در حدود هفت هزار بیت به بحر هزج، سروده خاوری شیرازی در قرن سیزدهم.

یوسف و زلیخا: y. -o-zola<e>yxā

مثنوی است در حدود سه هزار و دویست و پنجاه بیت به بحر هزج از

همایون میرزا حشمت قاجار.

یوسف و زلیخا: *y. -o-zola<e>yxā*
منوی است از حاذق هروی در قرن سیزدهم.

یوسفیه: *yūsufiyya<e>*
تفسیر سوره یوسف است، از حاجی میرزا محمد هادی بن ابوالحسن
شریف نایینی در عهد فتحعلی شاه قاجار. (ج)

پایان

فهرست صاحبان آثار

آشتیانی، میرزا هدایت‌الله بن میرزا ۳۱۶-۲۸۹ محمد حسین ۱۳۶ آشوب آشوب شاهجهان آبادی، میرزا محمد ۴۸۷ بخش ۴۶۰ آصف آصف‌جاه، میر نظام علی خان ۱۴۰ آغا احمدعلی احمد ۷۰۹ آفتاب رای لکهنوی ۳۴۴ آفرین، شاه فقیر‌الله ۶۶۸ آقا احمدبن محمد علی بن محمد باقر ۵۹۷ بهبهانی آقا جمال خوانساری ۵۳۱-۴۵۳-۲۲۴-۱۹۱ آقا حسین بن جمال الدین محمدخوانساری ۵۰۹-۱۸۴ آقا رضی بن ملام محمد نصیر بن محمد تقی ۴۳۶ مجلسی	» آ« آتشی ۴۵۹-۲۳۰ آخوندزاده، میرزا فتحعلی ۲۶۰-۵۸ ۳۹۰ آذر بیگدلی، لطفعلی بیگ آذری طوسی ۳۷۱-۲۳۲-۱۰۶ ۴۶۲-۴۵۲ آرزو، سراج‌الدین علی خان ۲۰۸ ۴۶۱-۵۸۲-۴۶۹-۴۲۰-۲۴۰ ۶۸۷ آزاد بلگرامی، میر غلامعلی ۲۶۹ ۷۱۵-۴۸۰-۳۶۹ آزاد کشمیری، میرزا ارجمند ۲۹۸ ۶۹۲ آزاد کشمیری لکهنوی، محمد علی ۶۷۳ آشپزباشی، میرزا علی اکبرخان ۳۷۸
---	--

آملی، شمس الدین محمد	۶۸۳	آقا رضی تبریزی	۵۰۹
آملی، طالب	۳۸۸	آقا رضی قزوینی	۷۰۳-۶۵۹-۴۷۵
آملی، عز الدین آملی بن جعفر بن		آقا سید جلیل بن عباس بن سلیمان بن	
شمس الدین	۴۱۹	موسوی حسینی طارمی	۱۵۲
آندرام مخلص	۵۹۸	آقا سیدعلی	۹۵
آنندی پرشاد	۵۴۳	آقا علی بن ملاعبدالله زنوی	۹۳
«الف»		آقا کوچک	۱۸۲
ابجدی، میراسماعیل خان		آقا محمد	۶۳۵
ابجدی هندی	۶۲۷	آقا محمد باقر بن محدث اهل بجهانی	۳۱۵
-۳۵۰-۳۰۸-۷۷		آقا محمد علی بن آقا اسماعیل بن محمد	
۷۱۰-۶۵۸		علی بجهانی	۳۸۶-۱۸۹-۱۸۶
ابراهیم	۷۱	آقا محمد گیلانی	۳۹۳
ابراهیم ادهم	۲۷۰	آقا محمود بجهانی کرمانشاهی	-۱۵۱
ابراهیم بن جریر	۱۴۹-۱۱۹	۶۶۴-۳۶۳	
ابراهیم بن درویش عثمان حسنی	۵۸۴	آقا منشی باشی تبریزی	۳۱۲
ابراهیم بن عبدالجلیل تبریزی	-۱۵۶	آقا هاشم شاه	۲۷۷
۵۷۱		آفسرانی، کریم	۶۰۸
ابراهیم بجهانی	۷۷	آفسرانی، محمود بن محمد	۱۲۷
ابراهیم تئی هندی	۴۱۷	آل حسینی ذخیری جزائری، محمد بن	
ابراهیم خان بن علیمردان خان	۱۰۶	عبدالحسین بن علی	۴۸۷
ابراهیم خلیل بن حاجی میرزا عبد الباقی		آل کمون برهانپوری، محمد علی بن	
۶۲۲		محمد صادق	۶۰۰
ابراهیم دده شاهدی	۵۴۶	آل کیوان قاری، ضیاء الدین	۳۷۷
ابراهیم شربتدار اصفهانی	-۳۱۷	آملی، اولیاء الله	۱۲۷
۶۴۲-۶۰۰-۴۵۳		آملی، رکن الدین بن اشرف الدین حسین	
ابراهیم صحابیاشی	۶۰۷	۱۱۲	

ابن عمارد	٤٢١	ابراهیم قوام الدین فاروقی
ابن قضاعی	٣١٦	ابراهیم گلپایگانی جدی
ابن کمال پاشا	٦٢٧	ابراهیم گلشن بردعی
ابن معین	٤٨	ابراهیم مسکین
ابن نصوح	١٩٢	ابراهیم منجم
ابن همام شیرازی	٢٣٣	ابراهیم و دید ترک
٦١٣-٥٣٤-٤٨٤-٤٢٨-٣٣٩		ابراهیمی حسینی قسی، احمد بن شرف الدین
ابن یحیی شبرغانی	٥٨٠-٢٢٩	حسین
ابن یحیی فریومدی	٦٦٩	ابرقوهی
ابو ابراهیم اللہیار بن حاجی محمدیار	١٩٦	ابرقوهی، اسماعیل بن نظام الملک
٦٧١		ابرقوهی، خسرو بن عابد
ابو ابراهیم بخارایی	٤٧٤	ابرقوهی، عبدالسلام بن علی بن حسین
ابو احمد صدیق	٦٩٢	ابرقوهی، غیاث الدین اسماعیل بن نظام الملک
ابو احمد میرزا محمد اخباری	١٥٨	ابن ابی الخیر زکوب
ابو سحاق ابراهیم بدیل بن محمد صالحی	٤١٨	ابن امیر الحاج
١٨٦		ابن بدر عربی
ابوالبرکات بن اسماعیل خادم مشهدی	٥٩٤	ابن بزار
٥٢٧		ابن بلخی
ابوالبرکات منیر لاهوری	٤٤٠	ابن بی بی
ابو الثناء محمود اصفهانی	٤٨٣	ابن حسام
ابوالحسن بن ابراهیم قزوینی	٨١	ابن حسام خوافی
ابوالحسن بن محمد کاظم جاجری	٦٧٧-٤٨٩	ابن حسام هروی
٧١٦		ابن خاتون
ابوالحسن بن میرزا محمد علی شیرازی	٢٦٦	ابن سیفی
٢٦٤		ابن شهاب
ابوالحسن بهقی	٣٤٤	
ابوالحسن حکمت	٤٠٨-٢١١-١٨٩	
٧٠٩	١٤٥	
	٢١٩	

۱۰۷	ابوالفضل حبیش تفلیسی	-۳۱۴-۳۰۴	ابوالحسن خرقانی
۵۲۱	(دobar) - ۱۰۸ - ۲۳۱ - ۱۰۸ - ۵۰۸ - ۶۹۹ - ۶۴۱ - ۵۳۰ - ۵۲۳	۶۸۹	ابوالحسن شریف قاینی
۱۰۲	ابوالفضل دکنی	۴۷	ابوالحسن صاعدن علی جرجانی
۶۵	ابوالفضل علامی بن شیخ مبارک ناگوری	۶۲۹	ابوالحسن طبری
۲۶	ابوالفضل وزیر	۱۹۴	ابوالحسن علی بن احمد بن علی بن قضاوی
۷۱۱	ابوالفیض فیضی دکنی	۴۵۰ - ۲۶۲	ابوالحسن علی زواره‌ای
۳۸۴	ابوالقاسم انصاری کازرونی	۶۷۴	ابوالحسن معجمی الدین ذوقی
۵۱۷	ابوالقاسم بابا ذهبی	۳۷	ابوالحسین عبدالعظیم
۵۵۱	ابوالقاسم بدیع الدین محمد اسلم	۴۸۴	ابوالخیر بن سعد انصاری
۶۵	ابوالقاسم بن محمد جعفر نائینی	۱۱۹	ابوالخیر خان
۳۸۲	ابوالقاسم بن محمد علی سمنانی	۴۴۷	ابوالخیر محمد تقی فارسی
۵۹۰	ابوالقاسم بن محمد کاظم شریف	۵۸۴	ابوالعلاء عبدالمؤمن بن جاروتوی
۴۶۵	موسی	۴۱۵	ابوالفتح بن مخدوم حسنی
۴۰۰	ابوالقاسم فراهانی	۳۷۸	ابوالفتح حسنی حسینی
۴۹۶	ابوالقاسم فردوسی	۳۲۳	ابوالفتح حسینی شریفی
۵۶۶	ابوالقاسم فرنگی بن میرزا کوچک وصال	۱۲۰	ابوالفتح ضیاعالدین محمد
۴۲۴	شیرازی	۶۴۰	ابوالفتح نصر الله شبانی
۴۶۳ - ۳۵۰ - ۱۲۰	ابوالقاسم قاری	۱۹۸ - ۶۹	ابوالفتح رازی، جمال الدین حسین بن
۵۳۹ - ۲۵۸	ابوالقاسم قائم مقام فراهانی	علی بن محمد	علی بن محمد
۵۹۳	ابوالقاسم میرفندرسکی	۴۷۵	ابوالفتح منتخب الدین اسعد بن ابی
۳۱۶	ابوالمجد طبیب بیضاوی	۸۳	الفضائل محمود بن خلف بن احمد بن
	ابوالملظر هبة الله بن محمد بن اردشیر		محمد عجلی
			ابوالفضل بن مبارک
			ابوالفضل بیهقی

۲۲۲	ابو سعید احمد سجزی	۱۰۷	ابوالمعالی محمدحسینی علوی
۱۵۶	ابو معیدین رضا	۵۳۳	ابوالمعالی نصرالله منشی
	ابوسعیدحسن بن حسینشیعی سبزواری	۸۱	ابوالمفاخر باخرزی
۳۰۷-۱۰۴	بیهقی	۷۱۷-۴۶۲-۴۰۰	ابوالمؤید باخنی
۲۴	ابو شکور بلخی	۲۳۳	ابوالمؤیدمحمدبن خطیرالدین
۵۶۶-۵۶۵	ابوطالب بن ابوتراب قاینی	۳۵۴	ابوالنجیب محمد جوانرودی
۵۷۱			ابونصر سید علی حسن خان سلیم
۶۵۵	ابوطالب بهبهانی	۶۵۷	ابوبکر بن ابونصر
۵۵۵	ابوطالب تبریزی	۲۳۲	ابوبکر بن محمد بهروچی
۱۹۵	ابوطالب حسینی تربتی	۴۲۲	ابوبکر بن هدایت الله حسینی
	ابوطالب خان تبریزی اصفهانی	۳۴۳	ابوبکر تهرانی سپاهانی
۲۷۳		۳۰۱	ابوبکر عتیق سورآبادی
۶۲۸-۲۱۹	ابوطالب شریف حسینی	۲۰۰	ابوتراپ اصفهانی
۴۰۴-۶۵	ابوطالب کلیم کاشانی	۵۹۱	ابوتراپ طباطبائی کاشانی
	ابو طاهر ابراهیم بن محمد غزنوی	۴۰۸	ابوجعفر بیهقی
۳۰۷		۱۱۸	ابو جعفر کافی قاینی قهستانی
۶۴۴	ابو طاهر خاتونی	۵۰	ابو حامد محمد غزالی
۳۱	ابو طاهر طرسوسی	۳۶۷-۳۴۷	ابوحفص نجم الدین نسفی
	ابو عبدالله عبدالرزاق بن احمد رازی	۵۳۹-۴۹۱	ابوحیان طبیب شیرازی
۴۳۵		۲۰۲	ابوروح محمدبن منصور بن ابی عبدالله
۲۸۵-۱۹۲	ابو عبید جوزجانی	۱۷۲	گرگانی
۱۲۲	ابو علی بلعمی	۶۸۹	ابوریحان بیرونی
۳۱۳-۲۸۴-۲۶۰-۳۱	ابوعلی مینا	۲۰۳	ابوسعد ترمذی
۳۲۷-۳۲۶-۳۲۴-۳۱۶-۳۱۴		۶۴۳	ابومسعود محمدسرخ نیشابوری
(دوبار) - ۴۵۵ - ۴۷۳ (دوبار)		۴۱۴	ابوسعید ابوالخیر
۶۲۸-۵۷۳-۵۳۸-۵۱۰		۳۰۵	
۴۰۰	ابوعلی محمدبن احمد بلخی		

۳۷۰	احمد اردکانی یزدی	۱۱۵	ابو منصور مادریدی سهرقندی
۴۸۵	احمد الهمامی کرمانشاهی	۴۷۶	ابو نصر بن رستم دیلمی
۴۲۳	احمد الهی		ابونصر حسن بن علی منجم قمی
۵۸۳	احمدبن احمد	۵۲۲	
۲۲۹	احمدبن امام کجایی	۵۴۹	ابونصر شیبانی
۶۲۴	احمدبن بهبل بن جمال کم گو	۱۱۷	ابونصر علی بلخی
۳۴۰	احمدبن تاج الدین حسن استرآبادی		ابونصر علی بن علی بن نصر بخارایی
۴۲۷	احمدبن حسن بیرجندی یزدی	۱۱۸	
۶۵۳-۷۹-۷۷	احمدبن حسن یزدی واعظ	۶۷۹	ابونصر فراهی
۱۲۴	احمدبن حسین بن علی کاتب	۳۶۵	ابونصر محمد قطان غزنوی
۵۵۹	احمدبن زین العابدین علوی عاملی جبلی		ابونصری هروی، قاسم بن یوسف
۲۹۷	احمدبن سلیمان	۵۱۷-۴۵۱	
۶۴۰-۵۷۳	احمدبن عبدالاحد سهرنشی فاروقی نقشبندی		ابهری، محمدبن اسحاق بن محمد
۶۸۷	احمدبن عبدالصبور	۶۵۶	
۳۰۸	احمدبن فتحیه محمدبن ابی بکر بن محمد		ابیوردی، سید حسین
۵۹۸	احمدبن محمد اردکانی یزدی	۲۳۹-۷۹	اجملی الله آبادی، سید علی کبیر
۴۲۹	احمدبن محمد تبریزی	۲۶۵	اجمیری، میراحمد علی خان
۳۲	احمدبن محمد حسینی	۴۲	احتشام الدوله، خانلر میرزا
۳۳۲	احمدبن محمد خوارزمی	۳۸-۲۰	احتشام الملک، جلال الدین
۷۰۵	احمدبن محمد میدانی	۶۶۹	احرار، عبید الله
۲۰۹	احمدبن محمود بن محمد بخاری	۳۲۳-۳۲۰-۲۶۳	احسان الله ممتاز اونامی
۳۸۲	احمدبن محمود قانع طوسی	۵۰۰-۴۷۱	احسایی شیخی، احمد
۷۱۳	احمدبن محمود مشیرالوزاره	۵۵	احسن
۵۸۲	احمدبن مصطفی صاروخانی	۱۷۷	احسن بنگالی، عبدالعلی خان
		۲۲۵	احمد
		۲۴۱	احمد احسایی شیخی
		۱۲۰	احمد ادیب کاشانی

۵۹	احمد مقدس اربیلی	۴۰۸	احمد بن موسی رشتی
۱۳۱	احمد میرزا عضدالدوله	۴۴۶	احمد بن مخدی موسوی کاشانی
۴۴۷	احمد نراقی	۷۱	احمد بیگ گرجی
۲۷۲	احمد وقار شیرازی	۳۰۵-۸۷-۷۳	احمد جام زنده پیش
۱۲۹	احمد یادگار	۶۳۸-۶۳۳-۵۳۸-۳۶۵-۳۲۱	
۵۴۴	احمدیارخان آفی (آنی)	۶۷۰	احمد حسرت
۵۴۲	احمدیارخان یکتای لاهوری	۱۹۵	احمد خان
۳۱۷	احمدی خورجسوی حیدرآبادی، عبدالعلیم نصراللهخان	۲۱۷	احمد خان دهلوی
۱۲۰	احمد یزدی بیرجندي	۱۸	احمد خراب قاجار
۵۰۳	احمدی کرمانی، یعیی بن احمد	۴۷۲	احمد داعی کرمیانی
۳۶	اخباری، محمد طاهر	۷۰۹	احمد روحی
-۲۶	اخباری نیشابوری، میرزا محمد	۲۹۷	احمد رومی
۳۰۴-۲۸۵-۱۶۴-۱۵۹-۵۹		۴۲۷	احمدشاه ولی الله دهلوی
۷۰۴-۶۶۵		۱۹۰	احمد عاملی
۵۳۲-۱۸۳	اخباری کاشانی، نورالسین محمد	۶۶۱	احمدعلی جهانگیر نگری
۵۹۴-۷۲	آخر	۵۹۴	احمدعلی خان هاشمی سنبلوی
۲۴	آخر هو گلی، محمد صادق خان	۵۶۰	احمدعلی لکهنوی
-۴۳	اختیار بن غیاث الدین حسینی	۲۲۷	احمدعلی وزیری کرمانی
۵۹۱-۲۹۳		۵۵۴-۴۷۶-۳۸۸-۸۸	احمد غزالی
۷۰۷	اخوینی بخارایی، ابو بکر ریبع بن احمد	۶۸۶	احمد غفاری فناری قزوینی
-۴۱۶		۵۵	احمد فاروقی نقشبندی
۷۰۹	ادریس بن حسام الدین بدليسی	۵۶۸	احمد فوقی یزدی
۲۷۰	ادهم، ابراهیم	۶۶۶	احمد قلی خان صارمی افغانی
۳۰۵-۱۰۲-۶۱-۴۴	ادهم خلخالی	۶۰۷	احمد کرمیانی
		۳۸۴	احمد الله هندی
		۹۲	احمد متقطب حسینی

اردکانی یزدی واعظ، محمد حسن بن	۵۶۳-۴۹۹-۳۲۳
محمد ابراهیم بن محتشم	۳۳۴
اردوبادی، ابوالقاسم بن محمد تقی	۱۴۱
اردوبادی، محمد معین	۱۲۰
ارزنهرومی، محمدعارف بن حاج محمد	۶۹۱
شريف بیگ	۶۰۷
ارشد	۴۶۲
ارشد هروی	۵۴۶
ارغون ادرآگسی بگلاری، قاسم خان	۱۱۹
ارموی، سراج الدین محمدبن ابی بکر	۵۱۴
ارباب اصفهانی، محمد بن محمد	۵۲۴-۵۲۳
ازرقی هروی	۶۸۰
اژدری، نورالدین بن شمس الدین محمد	۱۸۱
استانبولی، محمد شوکت	۶۹
استرآبادی، احمدبن تاج الدین حسن بن	۵۲۶
سیف الدین	-۴۰۷-۴۰۶-۳۳۳-۲۰۷-۱۰۸
استرآبادی، فضل الله	-۵۹۸-۵۳۵-۵۲۶-۵۰۹-۴۸۴
استرآبادی، محمد جعفر	۶۰۹-۵۹۹
استرآبادی، میرزا امهدی خان	اردکانی شیرازی، میرزا علیرضا بن
۶۵۲-۳۸۷-۲۹۱	کمال الدین حسین
استرآبادی طبری، عماد الدین حسن	۳۸۰
۶۴۴	اردکانی یزدی، سیداحمد بن محمدابراهیم
اسحاق بن ابراهیم بن منصور بن خلف	۵۹۸-۵۶۲-۳۷۰
نیشاپوری	اردکانی یزدی، میرزا قاضی بن کاشف
۵۱۲	الدین محمد

اسکندر بن ملا گشتاسب منجم کرمانی	۱۷۳	امحاق بیگ عذری بیگدلی
۵۸۸	۶۹۲	اسدآبادی، سید جمال الدین
اسکندر بیگ منشی	۴۶۰	اسدآبادی همدانی، میر عمام الدین محمود
اسکندر پوری، وکیل احمد	۷۴	بن میر حجت الله
اسکندری، ابو بکر بن علی	۱۶۶	اسدالله بن محمد کاظم
اسلام آبادی رامپوری، عبدالرشید	۵۴۷	اسدالله خان خوانساری
اسلمی حائظی شافعی مدرسی، محمد	۶۵۷	اسدالله خان درویش بن حاجی ابراهیم
سعید	۴۰	قوام کلانتر شیرازی
اسمعیل باخرزی	۶۵۴	اسدالله شهرخواستی مازندرانی
اسمعیل بن ابراهیم خان قاجار کرمانی	۲۰۸	اسدالله هاشمی عباسی دزفولی
اسمعیل بن عبدالمؤمن	۱۸۸-۱۵۷	اسدی طوسی، ابو منصور علی بن احمد
اسمعیل بن محمد تبریزی	۳۲۷-۲۶۳	۵۶۱-۵۴۱
اسمعیل جرجانی	-۳۰۴-۲۷۲-۶۳	اسرار علی تبریزی
۷۱۵	۲۲۸	اسرار علی شاه
اسمعیل حسینی، مرعشی تبریزی	۱۳۰	اسعد گرگانی، فخر الدین
اسمعیل خاتون آبادی	۴۳۷-۳۴۹	اسفرایینی، ابو طالب بن محمد
اسمعیل ذیبیحی یزدی	۶۷۵	اسفرایینی، رشید الدین
اسمعیل صحابا شی	۲۳۹	اسفرایینی، عصام الدین
اسمعیل صفوی	۴۹	اسفرایینی، عماد الدین ابوالمفهوم طاهر
اسمعیل واعظ سبزواری	۲۲۱	شهفورین محمد
اسیری	۶۸۰	اسفرایینی، نور الدین عبد الرحمن
اسیری لاهیجی، شمس الدین محمد	۴۰۷-۴۰۵-۵۱	۵۲۰
اشراق مراغه‌ای، میر عبدالفتاح	۵۹۷	اسفزاری، ابو حاتم مظلوم بن اسماعیل
	۳۳۶-۱۹۳	اسفزاری، معین الدین
		اسکندر بن محمد

۳۴۴	اشرف
۴۸۴-۱۱۴-۱۰۵	اشرفعلی خان دهلوی
۱۷۳	اشرفعلی رضوی مهندس
۷۰	اشرف مازندرانی
۵۱۶-۳۸۹	اشرف مراغی خیابانی
۶۵۶	اشکوری، احمدبن محمد کاظم
۹۰	اصغر بروجردی
۲۸۹	اصنهانی دارابی، محمد جواد فاهر
۵۹۰	اصنهانی قموجی، محمد حبیب الله
۵۰۷	اصنهانی نیشابوری، ابوبکر احمدبن
۳۹	حسین بن مهران
۱۷۶	اصلح کشمیری
۶۳۹	اصیل الدین واعظ
۷۷	اضعف یزدی، عبدالحسین
۶۹۶	اختری
۳۶۱	اطمیری، محمد ظهیر الدین میرزا
۶۶	اعتضادالسلطنه، علیقلی میرزا
۵۷۴-۴۶۴-۴۰۷-۳۶۸-۲۲۷	اعتضادالسلطنه، محمدحسن خان
-۸۲	-۱۴۰-۱۳۹-۱۲۲-۱۱۸-۱۰۰
-۳۳۴-۲۸۸-۲۸۱-۲۷۸-۱۶۸	-۴۳۷-۳۷۶-۳۷۵-۳۷۴-۳۷۳
-۶۲	-۶۱۸-۵۹۹-۵۷۱-۵۲۸-۵۱۸
۵۲۴	اصنهانی قلی خان
۳۷۳	اعتماد نظام، علی
۵۲۷	اعرج، نظام الدین
۵۴۴-۴۳۴	اعظم
۲۸۸	اعمی اصفهانی، مختار
۵۴۷	افسر قاجار، محمد رضا
- ۷۸	افسر قزوینی، میرزا خلیل
۱۷۳	افشار، حسنعلی خان
۳۷۶	افشار، میرزا محمد
۸۹	افشار قزوینی، حبیب اشخان
۳۷۵	افقح تبریزی
۶۳	افقین الدین ابو حامد احمد بن حامد
۶۱۶-۴۷۰-۹۲	کرمانی
۲۰۸	افقین الدین محمد ترکه اصفهانی
-۵۲۳-۵۱۱-۴۵۶-۳۶۵-۳۳۱	افقین الملک شیرازی، غلامحسین
۵۲۵	-۶۴
۱۵۲	افقین بیک خان قاقشال اورنگ آبادی
۶۴۴	افلاکی، شمس الدین احمد
۱۵۲	اقطابی تبریزی، عبدالرحیم بن شمس الدین
۲۹۷	محمد
۶۲	اکبر آبادی ترمذی، میر محمد صالح بن
۶۲	میرعبدالله

۶۲۵	امان میرزا	۳۹۹	اکسیر اصفهانی
۲۹۲-۲۴۳	امانی	۴۲۶	الطف حسینی، سید عبداللطیف
۷۱۷	امانی خراسانی		البیگ بن شاهرخ بن امیر تیمور
۱۲۰	امجد حسین	۳۵۴	
۹۸	امر سنگه خوشدل	۲۶	الفتا اصفهانی
	امیر اسلام بن احمد بن محمد غزالی	۳۴۴	الفقی ساوچی
۳۸۵			اللهآبادی، خیر الدین محمد خان
۴۲	امیر اصلاح	۴۶۱ - ۱۵۸	
	امیر الملک سید محمد صدیق حسن خان	۵۹۵-۶۵	اللهداد فیضی مرہنڈی
۴۲۶	بهادر	۶۰۹	اللهیار بخاری نقشبندی
	امیر بنارسی، میرزا امیر بیگ	۴۸۵-۸۶	الهام کرمانشاهی، احمد
	امیر حسن بن منوچهر بن یحیی بن	۴۲۲	الهی، احمد
۶۵۲	جمال الدین		اللهی اردبیلی، کمال الدین حسین بن
۶۴۹	امیر حسن خان قاجار	۳۱۹-۱۱۸	عبدالحلق
۵۰۲-۴۶۷	امیر حسن دهلوی		اللهی بخش حسینی انگریزی آبادی
-۴۵۰-۴۳۸-۳۹۵-۳۶۳-۳۴۹	امیر حسینی هروی	۲۷۹	
			اما عریضی سپاهانی، سید علی بن محمد
۶۷۶-۶۷۵ - ۵۲۶		۱۸۴	بن اسدالله
۳۸۸	امیر حیدر واسطی بلگرامی	۴۰	امام فخر رازی
۱۱۳-۸۵-۲۷	امیر خسرو دهلوی	۱۳۳-۱۲۸	اما مقلى میرزا قاجار
-۳۰۰-۲۶۸-۲۳۵-۱۹۸-۱۱۷		۶۵۴	اما می، محمد بن علی
۶۱۷-۵۸۵ - ۵۱۱-۴۳۰-۳۲۸		۴۰۵	اما می، محمد نصیر
۷۰۹-۶۹۲ (دوبار)			اما می خاقون آبادی، محمد رضا بن محمد
۷۹	امیر سید حسین ابیوردی	۲۲۹	مؤمن
۵۴	امیر عبدالله	۷۲	امان الله حجازی
۶۶۲	امیر عسکر رازی	۲۴۳	امان الله حسینی
۱۴۳	امیر فرخند علی	۶۹	امان الله خان فیروز جنگ

انصاری، عبدالله	۶۸-۲۰۱-۲۲۱-۳۲۱	امیر محمد صالح حسینی ترمذی	۶۴۵
۵۲۷ (دوار)	۳۲۷-۴۴۹-۴۱۴	امیر محمود هروی	۱۲۹
۵۳۶-۵۵۰-۵۸۶-۵۶۴۲-۶۷۹	۵۳۶-۵۵۰-۵۸۶-۵۶۴۲-۶۷۹	امیر مختار	۵۹۳
۷۱۱		امیر نظام گروسی	۷۲
انصاری، عبدالملک بن عبد الغفور	۵۶	امیر یوسفعلی حسینی اخباری	۵۵
انصاری، علی بن حسین	۴۰	امین احمد رازی	۷۱۰
انصاری، محمدعلی خان	-۹۱-۱۳۷	امین الدوّله علی خان بن مجدد الملک	
۱۳۸		امین الدین بلیانی	۳۷۲
انصاری استرآبادی، نصیرالدین محمدبن عبدالکریم	۵۸۶	امین الدین دهلوی	۵۰۸
انصاری جونپوری، فیض الله	۱۳۱	امینی، صدرالدین سلطان ابراهیم	۴۸۷
انصاری جهرمی، ابویزید قطب الدین		انارجانی، روحی	۳۲۱
عبدالله بن محمدبن یحیی بن محمود	۳۰	انارجی دهلوی، محمد زمان بن محمد صادق	۲۲۱
انصاری کازرونی، ابوالقاسم	۳۸۴	انجب دهلوی، ریبع	۴۹۹
انصاری کاشانی، محمد تقی بن محمد هاشم	۳۵۵-۲۲۳	اند خودی لؤلؤی، یوسف بن عبدالله بن ابو یعقوب	
انصاری مستوفی الممالک، محمد رفیع	۲۹۳	اندرجیت حقیر	۴۵۰
انگوری، حمید بن عبد الرحمن	۳۸۳	اندر من حصاری	۲۹۲-۶۵۰
انوار، قاسم	۳۱۷-۷۹-۶۹-۲۶۳	انسی	۱۷۳
انوی گرجستانی، برهان الدین ابونصر	۴۳۷-۳۲۳-۳۸۸	انسی جنابدی، قطب الدین میر حاج	
مسعود بن مظفر	۸۰	انصاری، ابوالخیر بن سعد	۴۸۴
انیسی شاملو	۵۸۹	انصاری، حسین بن زین الدین علی بن حسین	۴۹۳
اوبهی، حافظ	۱۴۷	انصاری، سیدالدین احمد	۴۲۷
اوحدالدین بلگرامی	۶۸۳		

		« ب »
-۴۱۲-۲۹۸-۲۴۲	باب، علی محمد	اوحدی بیانی، تقی الدین -۱۰۸
۵۱۸-۴۳۷		-۳۸۱-۳۶۹-۳۰۹-۱۷۱-۱۴۳
۲۴۱-۳۱۴-۲۲۳	بابا افضل کاشانی	۵۳۰-۵۲۹-۵۲۱-۴۶۴ (دوبار)-
-۶۱۵-۵۹۵-۵۷۳-۴۶۴-۳۵۹		۷۱۶-۶۷۸-۶۳۴-۵۶۵
۷۱۷-۶۵۵-۶۴۰-۶۳۶		اوحدی مراغه‌ای ۶۵۳-۲۱۷
۴۰۵	بابا ذهبی شیرازی	اورنگ آبدادی، سید نور الاصفیاء ۶۸۸
۴۱۲	بابا قادر حیدر آبادی	اولاد احمد سهسوانی ۶۸۹
۱۹۴	باير، ظهیر الدین محمد	اولیا، نظام الدین ۴۲۳
۸۱	باخرزی، ابوالمفاخر	اولیاعالله آملی ۶۳۲
۴۰	باخرزی، اسماعیل	اویس بن علاء ۵۰۲-۳۰۸
۳۲۲-۳۱۸	باخرزی، سیف الدین	اهری، عبدالکریم بن محمد صادق ۱۲۷
۴۵۱	باخرزی، علی بن حسن	اهل الله بن عبدالرحیم دهلوی ۲۰۶
۱۴۵	بادکوهای، علی	اهلی ترشیزی ۳۶۰-۳۵۲-۱۵۱
۲۶۲	باذل، میرزا محمد	۵۴۹-۴۲۶-۳۶۴
۵۴۳	بارفروشی، میرزا محمد رضا	ایجاد، میر محمد احسن ۴۰۲
۲۲	باطنی، غلامعلی	ایحیی، علی اکبر ۳۵۳
۴۲۴	باترین اسماعیل واعظ کجوری تهرانی	ایجی شبانکاری، منصور بن حسن بن ابراهیم ۴۳۹
۶۳۳	باقر بن حسن	ایرانشاه بن ابیالغیر ۵۳۹-۱۰۶
۵۴۳	باقر حسین خان نایطي	ایسرداس ۴۸۷
۳۳۹	باقر هندی	ایشیک آقسی، میرزا احمد ۲۵۳
۵۹۵	باقي اصفهانی، میرزا عبدالباقي	ایمانی ۹۴
۱۷۳	باقي بالله نقشبند دهلوی	اینجو، عضدادوله جمال الدین حسین ۴۹۴
۷۱	بالله حسینی شبستری، ابو اسحاق	*
	ابراهیم بن عبدالله	

۱۵۸	بدرالدوله	بجنوردی منجم باشی، علی اکبر	۶۳۷
۳۹	بدرالدین جاجری	بهرانی کرمانی ، محمد بن عبدالنبی	
۴۴۸	بدرالدین شامی		۷۰۱
۴۱۲-۴۴	بدرالدین طبری		۴۶۵
۴۳	بدرالدین محمد دهلوی	بهرینی، محمد بن عبدالنبی بن نعمت الله	
۱۹۳	بدرالدین نخشیرومنی		۳۰۵
۲۹۱	بدر محمد دهار	بخارایی ترک دهلوی ، ابوالمجد	
بدلیسی، ادریس بن حسام الدین -۴۱۶		عبدالحق بن سیف الدین سعدالله	
	۷۰۹		۲۰۶
بدلیسی، شرف الدین بن شمس الدین		بخاری دولت آبادی ، سید عبدالوهاب	
	۴۲۱	افتخار	۱۷۳
بدھهای خوارزمی ایرچی چشتی، یوسف		بخاری نقشبندی، المھیار	۶۰۹
	۱۹۱	بختمل	۲۶۵
بدیع الزمان ادیب نطنزی		بداؤنی ، عبدالقدار ۱۲۱-۳۰۸	
بدیع الزمان رشید خان عالمگیری			۶۴۸
۵۵۷		بداؤنی چشتی ، نظام الدین محمد بن	
۳۴۴	بدیع الزمان قهیایی	احمد	۵۰۲
۵۷۴	بدیعی	بدایع نگار، محمد حسین	۱۳۲
برد سیری کرمانی ، شمس الدین محمد		بدایع نگار ، میرزا محمد ابراهیم	
	۶۱۴	۵۰۴-۴۷۰ ۴۶۱	
برزش آبادی ، عبدالله		بدایع نگار، میرزا مهدی خان ۵۳۰	
۶۵۴		۶۴۱	
برشبوری، شرف		بدایعی	
برغانی ، محمد تقی بن آقامحمد		بدایعی	۳۰۷
۵۷۶		بدخشی، کمال الدین محمد	۴۴۵
برغانی، محمد صالح بن آقامحمد		بدخشی، میر محمد نبی خان	۲۰۵
برغانی، محمد صالح بن احمد -۵۳۵		بدخشی، میریار بیگ خان	۵۶۰
	۶۳۰		

۶۱۲	بسطامی، محمد حسین	برغانی قزوینی، محمدعلی بن محمد
۳۶۹-۱۶۰-۷۰	بسطامی، نوروزعلی	۳۴۱-۴۹۰-۵۵۶
۷۰۰-۵۶۶		۶۷۳
۲۱۵-۱۳۲-۳۸	برنی، خیاءالدین	برنایرادی، رضا
۳۳۸	برنی، خیاءالدین	برنی، خیاءالدین
-۱۷۵-۹۰	بسمل شیرازی، علی اکبر	۵۷۰-۴۸۸-۴۷۴
۶۸۹		بروجردی، میرزا محمد
۴۹۳	بشهرخان	بروجردی تهرانی، محمد حسین
۶۴۲	بهرمی بغدادی	برهان استرآبادی، محمد صالح
۲۱۰	بغدادی، بهاءالدین محمد بن مؤید	برهان الدین محقق قرمذی ۲۰۰-
۵۳۰	بغوی شافعی	۶۲۲
-۴۵۹	بقایی بخاری، محمد عارف	برهان بغدادی
۵۸۱		برهان بن حسن هندی
۴۱۲-۳۲۵	بقلی شیرازی	برهان‌پوری، عبدالرحمان بن عبدالکریم
۱۰۲	بکتاشقلی ابدال رومی	۶۳۰
۱۲۲	بلعمی، ابوعلی	برهان سیکری وال
۶۸۲	بلگرامی، اوحدالدین	برهانی، ابواسحاق بن عبدالله خادم
۵۶۰	بلگرامی، محمداحسن	۳۱۳
۴۵۲	بلگرامی حسینی، میرعبدالجلیل	برهمن
۹۲	بلیانی، امین الدین	بریاوی، زین الدین بن شیخ محمود
۲۷۶	بنارسی، علی ابراهیم خلیل خان	۶۰۶
۳۷۳	بنان دفتر	بزمی دهلوی
۸۶	بنایی	بسحاق اصممه
۱۰۵	بنایی هروی	۵۷۱-۵۳۴
۳۸۱	بندرابن داس خوشگو	بسطامی، عبدالرحمن بن محمد بن احمد
	بنده سرخابی تبریزی	۶۲۸
	میرزا رضی بن	بسطامی، علی بن طیفور ۷۵-۴۱
		۵۵۰-۲۵۱-۱۹۱-۱۶۵-۱۶۴

۴۱۴	بهاری، محب الله	۴۶۸	محمد شفیع
	بهاری میستانی، شاهحسین بن ملک	۲۴۰	بنده علی عطارد قلمخان بهادر
۲۸۱	غیاث الدین محمود	۵۴۴	بنوالی دهلوی
۱۳۷	بهمدانی، محمد	۵۶۱	بنیسی شبستری نقشبندی، حسام الدین (برهان الدین)
۶۷۱-۶۷۰	بهاپی ۱۴۹-۱۵۸-۲۰۰-۱۵۹ - ۲۲۳-۲۱۰	۱۲۴	بوئی شاه لودهیانی علوی قادری
۵۲۹-۴۵۲-۴۳۰	۵۲۹-۴۵۲-۴۳۰	۲۳۲	بوداچ منشی قزوینی
۶۵۵	ببهانی، ابوطالب	۳۳۴	بورانی
۷۷	ببهانی، میدا ابراهیم	۵۷۵	بوزاوقی، شاکر بن مصطفی
۴۷۵	ببهانی، علینقی بن احمد	۶۰۸	بوزاوقی، عثمان
۳۸۶	ببهانی کرمانشاهی، آقامحمدعلی	۳۹۳-۳۳۷-۳۲۹	بوزجانی، علی
-۱۵۱	ببهانی کرمانشاهی، آقامحمدود	۲۷۳	بهاءالدله طرشتی رازی
۶۶۴-۳۶۳		۲۶۰	بهاءالدین محمد بن تاج الدین حسن بن محمد اصنهانی
۱۰۴	ببهانی کرمانشاهی، محمد جعفر بن محمد علی بن محمد باقر ۱۴۷-۸۰	۱۳۰	بهاءالدین محمد بن حسن بن اسفندیار کاتب
۲۶۶			بهاءالدین محمد بن مؤید بغدادی
۴۲۲	فروغ بن میرزا محمد باقر	۲۱۰	
۲۳	بهرام پزدو	۲۴۲	بهاءالدین محمد فاضل هندی
۹۵	دهرامی مرخسی	۵۰۹	بهاءالدین نقشبند
۶۸۹	هرچی، ابوبکر بن محمد	۶۷-۶۵	بهاءالله، میرزا حسینعلی
۵۷	بهشتی	-۲۴۹-۲۴۴-۲۲۸-۱۹۰-۸۴	
	بهشتی هروی	-۳۱۲-۵۳۲-۵۶۵	-
	بهکن صدیقی هانسوی غزنوی، غلام الله		
		۷۱۲	بهاء ولد
		۶۲۱	بهادر
		۸۶	
		۷۱۵	بهادر منکه شاهجهان آبادی

۵۴۲		بهگواداس ۳۷-۲۵۵-۳۸۱-۳۹۹
۲۱۳	بینوا ، مرتضی قلی	بهمیار بن مرزبان آذربایجانی ۱۸۳
۱۲۳-۲۸۶	بیهقی ، ابوالحسن	بهوپالی ، ابوالقاسم محتشم ۳۹
۴۹۳-۳۵۶-۱۲۳	بیهقی ابوالفضل	بهوپالی ، سیدا ابوالخیر نورالحسن خان
۱۱۸	بیهقی ، ابوجعفر	۶۸۶
	بیهقی ، کمال الدین ملاحسین بن علی	بهوپالی ، سیدعلی حسن خان ۴۳۳
۴۴۹		بهوه بن خواص خان ۶۲۴
۶۱۳	بیهقی سبزواری ، ابوسعید حسن بن حسین	بیات نیشابوری ، حیدر قلی ۵۶
*		بی‌ای خانم ۶۲۳
	«پ»	بیخبر بالگرامی ، میرعظمت الله ۳۸۰
۳۱۸-۲۰۰-۱۶۶-۷۸۱	پارسا ، محمد	بیدری ، قادرخان ۲۴۸-۱۳۲-۱۱۸
۵۰۹-۴۹۸-۴۶۹-۴۱۳ - ۳۳۱		بیدل دھلوی لاهوری ، عبدالقدار ۲۳۱
۵۸۷-۵۳۱-۵۲۹		بیدل مازندرانی کرمانشاهی ۵۱۷
۱۱۶	پائی بقی ، سعدالله	بیرجندي ، عبدالعلی بن محمد بن حسین ۴۰۷
۳۰۹	پائی بقی ، مسیح	بیرجندي ، میرزا سید محمد علی بن اسماعیل ۴۹۳
۴۰۳	پاییزی نسفی ، مجدد الدین محمد	بیرجندي ، نظام الدین عبدالعلی بن محمد بن حسین ۱۵۹-۳۰
۶۷۴	پروانه ، میرزا صادق	بیرجندي یزدی ، احمد بن حسن ۴۲۷
-۵۹۲-۲۳۵	پرویزخان سلماسی ذہبی	بیرونی ، ابوریحان ۲۰۳
۶۹۹-۶۹۱		بیضاوی ، ابوالمجد طبیب ۵۹۳
۳۲۹-۱۱۲	پسیخانی گیلانی ، محمود	بیغی ۲۸۳
۶۲۹-		بینش حسینی مدارسی ، سیدمرتضی ۵۵
۳۵۴	پشندي ، محمد باقر	بینش کشمیری ۱۰۹-۳۲۹-۴۲۷
۶۸۲	پناهی ، علی بن بناء	
۵۹۶	پندت بهگوادان داس شیوپوری	

تبریزی، شرف الدین میرزا محمد رضا	۵۳۵	پوریا ولی
۳۱	پوشنگی، محمد بن محمود فخر الدین	
تبریزی، محمدحسین بن خلف	۴۶۱	پولاک نمساوی
۹۷		پیر جمال اردستانی
تبریزی، میرزا علی بن رستم	۳۵۱	-۹۲-۴۹-۳۶
۲۵		-۴۰۷-۴۰۶-۳۳۳-۲۰۷-۱۰۸
تبریزی اصفهانی، نجیب الدین رضا		-۵۹۸-۵۳۵-۵۲۶-۵۰۹-۴۸۴
۵۷		-۶۳۲-۶۲۷-۶۱۱-۶۰۹-۵۹۹
تبریزی سپاهانی، رجبعلی		-۶۹۰-۶۸۰-۶۶۸-۶۶۵-۶۶۲
تبریزی سرخابی، مهدی بن حاجی عبدالله		
۳۳		
تبریزی مرعشی، سیدعلی بن سید محمد		
۳۴		
تبریزی ممقانی، حسین بن محمد	۷۱۸-۷۰۸-۷۰۶-۶۹۲	پیرزاده، محمد رفیع
۴۷۳		پیرزاده، محمد علی
تبیان الملک، علیرضا	۱۶۱	پیشاوری، محمد تقی
۶۳۶		
تتوی، احمد بن نصر الله	۳۷۴	«ت»
۳۵		
تقوی، سید عبدالرشید	۱۲۳	
۴۹۵		
تتوی، سید عظیم الدین		
۴۸۵		
تتوی، مخدوم محمد ابراهیم خلیل		تاج الجلاوی، علی بن محمد
۲۰۵		تاج الدین ابو بکر احمد بن محمد بن زید
تتوی شیرازی، عز الدین	۲۹۷	طوسی
۴۸۵		تاج الدین سلمانی اصفهانی
تجلی	۲۲۰	تاج الدین محمد بن ابراهیم
۶۲۵		کازرونی
تجلی علی شاه صوفی چشتی	۱۲۴	تاج الدین نسایی
۱۹۴		تاج مرندی، فضلعلی بن حاج مصطفی
تحویلدار، حسین بن محمد ابراهیم	۸۹	۶۸۰
۲۲۶		تأثیر تبریزی، میرزا محسن
تراب	۵۲۰	- ۲۳۷
۲۹۲		
ترتبی، ظفر خان		
۱۷۷		
ترشیزی، اهلی		
۱۵۱		
ترشیزی، شهاب		
-۱۷۲-۱۳۶-۱۰۵		
۶۴۱-۶۰۴-۵۱۳-۴۷۱-۲۷۱		
۵۴۳	۶۵۵-۵۴۴-۲۹۶-۲۵۶	
ترشیزی، ظهوری		

ترشیزی، علینقی	۳۳۳
ترشیزی، میرزا عبدالله شهاب	۱۷۶
ترکه اصفهانی، افضل الدین محمد	۲۰۸
ترکه اصفهانی، صاین الدین علی	۵۱
-۳۱۲-۱۶۷-۱۶۴-۶۰	
-۴۰۸-۳۸۸-۳۸۴-۳۱۷-۳۱۶	
-۴۲۳-۴۱۶-۴۱۵-۴۱۴-۴۱۳	
۶۸۴-۶۷۰-۶۶۲-۶۴۳-۵۷۳	
(دوبار)-۶۸۵	
ترکی شیرازی	۲۵۲
ترمذی، ابوسعید	۶۴۳
ترمذی، هدایت‌علی‌شاه	۳۸
ترمذی سمرقندی، محمد معصوم	۱۲۸
تسکین	۳۷۰
تفرشی، ظهیرا	۴۹۷
تفرشی، علی اکبر	۳۲۰
تفرشی، میرزا صادق	۴۰۱-۳۸۹
تفلیسی، ابو الفضل حبیش (دوبار)	
-۵۲۱-۵۰۸-۲۳۱-۲۰۴-۱۰۸	
۶۹۹-۶۴۱-۵۳۰-۵۲۳	
نقی‌الدین اوحدی بلیانی ۱۰۸-۱۴۳-	
-۴۶۴-۳۸۱-۳۶۹-۳۰۹-۱۷۱	
۵۶۵-۵۲۹-۵۳۰ (دوبار)-۵۲۱	
۷۱۶-۶۷۸-۶۳۴	
نقی‌الدین کاشانی	۵۸۱-۲۷۳
نقی‌الدین محمد عقیلی	۲۰۱
نقی‌الدین محمد محاسب الممالک	۱۵۵
تاریخی شافعی، شهاب‌الدین	۱۰۰
تونی، ملک‌علی	۲۴
تونی اصفهانی، عبدالقدار	۴۰۱
تونی بشروی، علی اکبر بن عبدالله	۷۰۷
توپیچی، محمد تقی	۹۸
توپسر کانی، حسین‌علی بن سوروز علی	
۴۲۸-۳۱۰-۶۱	
توپسر کانی، مجنون	۴۶۷
توپسر کانی، محمد مقیم	۴۹۴
توپسر کانی، میرزا اسماعیل خان	۴۸۹
تها نی‌سری، جلال‌الدین محمود	۴۶
تها نی‌سری، نظام‌الدین عبدالشکور	۳۲۵
ته رانی‌رازی، قوام‌الدین محمد	۱۹۸
تیمور میرزا قاجار ۵۹۸-۵۰۵	
«ث»	
ثاقب، محمد نجم‌الدین خان	۲۲۵
ثاقب آشتیانی	۱۲۱
الشغري، عمار بن محمد	۴۵۲
ثمر	۱۷۴

چبوری حسینی، نظام الدین احمد بن محمد صالح	۵۲	ثواب مشهدی
جدیدالاسلام، حسینقلی	۵۳	«ج»
جدیدالاسلام، علیقلی	۶۳۱	جابری انصاری نایینی، محمد باقر
جریادقانی، حبیب الدین محمد بن علی اصغر	۴۱	جارمی، ابوالحسن بن محمد کاظم
جرجانی، ابوالمحاسن حسین بن حسن ۲۰۲	۳۹	جارمی، بدرالدین
جرجانی، سید اسماعیل ۶۳-۲۷۲	۶۰	جارمی، محمد بن بدرالدین
۷۱۵-۳۰۴	۶۳۸	جار الله زمخشیری
جرجانی، میر سید شریف ۷۰-۱۸۰	۴۹۴	جالیسی رضوی، غلامحسین شیخ بن فتحعلی
۶۹۸-۴۳۹-۴۲۱-۳۱۲	۲۶۵	جامعی
جرفادقانی، محمد صادق ۳۶۹-۳۶۷	۶۴۱	جامنی بهان رای
جرفادقانی، ناصح بن ظفر بن سعد	۵۶-۴۷	جامی، نور الدین عبدالرحمان
جزایری، سید عبدالله بن سور الدین بن نعمت الله	-۲۰۲-۱۴۸-۱۴۶-۱۱۲-۱۰۲	
جزایری، سید ذور الدین علی بن سید نعمت الله ۴۱	-۲۹۹-۲۹۵-۲۶۷-۲۶۲-۲۴۴	
جزایری شوشتاری، سید عبداللطیف بن ابو طالب بن سید نعمت الله	۴۱۱-(دوبار) ۳۸۲-۳۶۲-۳۱۲	
۳۷۱	-۶۵۱-۵۶۷-۵۶۴-۵۶۳-۴۶۶	
جمونت رای	۷۱۸-۷۱۰-۶۸۵-۶۸۴	
جعفر بن اسحاق فاطمی	۶۷۳	جامی، عبدالنبی
جعفر بن محمد بن حسن	۱۳۲	جامی، غیاث الدین
جعفر بن محمد حسینی	۳۴۵	جامی حنفی، محمد بن محمد
جعفر خان مشیر الدوله مهندس باشی	۲۵۳	جامی نامقی، ابوالفتح محمد بن شیخ- الاسلام المطهر بن ابونصر احمد
۱۶۶	۷۰۶	جانپوری هندی، شهاب الدین
	۶۷۹	جانی بن ملکشاه خراسان
	۱۸۶	جاونپوری نظمی، روشنعلی
	۵۴	جبلى

۱۴۷	جمال الدین عطاء الله دشتکی	جعفر دارابی کشنی بروجردی	-۳۴
۴۳۸	جمال الدین قرشی	جعفر شوشتاری	۶۶۶-۶۲۶-۳۳۱-۱۵۶
۱۹۱	جمال الدین محمد خوانساری	جعفر علی خان بن نواب معین الدوّله	۵۰۲
۵۰۹	جمال الدین محمد شیرازی تبریزی	جعفر قلی خان	۴۹۶
۵۷۷	جمال الدین مدارسی	جعفری	۳۳۴-۳۱۸
۳۹۹	جمال الدین میرزا محمد بن میرزا	جعفری، محمد مقیم	۲۷۰
۳۴۷	جمال ساجی	جگچیون داس	۶۴۸
۴۸۸	جمالی بن حسن شوشتاری	جلال	۳۳۵-۳۳۴
۶۰۲	جمالی دهلوی، جمال الدین	جلال الدین محمد بلخی	-۵۷۶-۵۷۵
۵۳۹	جمالی مهریجردی	جلال الدین محمد بن عبدالله یزدی	۶۴۰
۵۹۰	جمشید کاتب معمایی	جلال الدین محمد طباطبایی زواره‌ای	۱۵۶
۲۵	جنتعلی شاه همدانی، میرزا علینقی	جلال الدین محمد دوانی	-۴۱-۳۳
۶۸۱-۸۳		جلال الدین محمد تهانیسری	۴۰۷-۳۲۵-۲۱۲-۱۹۲
۴۴۰	جندقی، میبدی محمد باقر بن زین العابدین	(دوبار) ۴۶۳-۴۴۲-۴۱۳-۴۱۱	
۵۱۲-۴۴۱-۳۶۸-۲۷۳		جلال الدین محمد طباطبایی زواره‌ای	۵۶۳
۴۹۶	جنید عبدالله موسوی	جلال الدین محمد منجم یزدی	۱۳۱
۱۸	جواد الدوله عارف جنگ	جلال الدین محمد محمود تهانیسری	۴۶
۵۰۸	جواد جهانبخش منجم باشی نهاوندی	جلال طبیب شیرازی	۵۴۸
۳۵۴	جوائز رویی، ابوالنجیب محمد	جلال طبیب شیرازی، عزیز الدین احمد نظر	۶۶۷
۲۸۵-۱۹۲	جوزجانی، ابو عبید	جمال الدین اسدآبادی	۶۹۲
۶۹۷	جوشقانی، شعیب	جمال الدین جمالی دهلوی	۶۰۲
۶۷۲	جوشقانی، محمد جعفر بن محمد علی	جمال الدین حسین حلیم پیری	۶۳۵
۱۷۱	جونپوری، خیر الدین محمد	جمال الدین خلیل شروانی	۶۷۶
۴۱۷	جونپوری، عبدالعزیز بن حسن بن طاهر		

چنگیزبن حاج محمد ولی میرزا قاجار	۵۶۳	جونپوری لکننوی، لاپق	۴۲۶
جوهر آفتابچی	۲۳۶-۱۷۲	جوهری آفتابچی	۲۳۶-۱۷۲
جوهری تبریزی، عبدالله	۵۸۱	جوهری تبریزی، عبدالله	۵۸۱
جوینی، عطامملک	۱۹۵-۱۲۵	جوینی، عطامملک	۱۹۵-۱۲۵
جوینی، معین الدین	۶۸۶-۳۵	جوینی، معین الدین	۶۸۶-۳۵
جهان آرا بیگم	۳۲۲	جهان آرا بیگم	۳۲۲
جهانگیر بن عباس میرزا قاجار	۴۶۶	جهانگیر بن عباس میرزا قاجار	۴۶۶
جهانگیر میرزا	۱۴۰	جهانگیر میرزا	۱۴۰
جهجری، محمد نجفعلی	۲۹۱-۲۸۴	جهجری، محمد نجفعلی	۲۹۱-۲۸۴
جیلی اصفهانی، محمد طالب بن حیدر	۴۱۰	جیلی اصفهانی، محمد طالب بن حیدر	۴۱۰
حاتم خان	۴۶۰	«ح»	
حاتمی، مؤیدالسین بن محمود بن صاعد بن محمد	۶۸۴	«چ»	
حاجب الدوله مراجه‌ای، عبدالله العلسی		«چ»	
ادیب الممالک بن حاجی علی خان		«چ»	
حاجب خیرات	۲۹۲	چاچی، علی بن عثمان	۶۳۱
حاج حسن	۱۸۰	چرخی، یعقوب بن عثمان	۱۹۹
حاجی بابا قزوینی	۵۸۸	چرخی، یعقوب بن محمد	۵۶۱
حاجی خلیفه	۲۰۴	چشتی، عبدالرحمان	۶۰۳-۸۱
حاجی زین العطار	۴۱	چشتی، فیض حق	۲۶۹
حاذق هروی	۷۱۹	چشتی اجمیری، معین الدین حسن	۳۲۲-۲۹۹
حساب طبری، ابو جعفر محمد بن ایوب		چلاوی، علیقلی بن محمد	۱۳۸
حافظ ابرو	-۳۰۶-۲۲۶-۱۲۸	چلاوی آملی، حیدر علی خاکی بن محمد	
حافظ اصفهانی، محمد طاهر	۲۸۶	ظهیر	۷۰۰
حافظ السین محمد بن محمد بن نصر		چله‌جانی قربانی، علیقلی بن میرزا علی	۶۵۶
بخاری	۶۰۹	چندربهان برهمن اکبر آبادی	-۲۴۲
حافظ اویهی	۱۴۷	چندربهان برهمن اکبر آبادی	۵۴۲-۳۱۳
حافظ تبریزی، سید محمد بن محمد	۲۶۸		
حافظ رومی	۶۱۸		
حافظ عبدالله بلگرامی	۲۹۶		

حافظ محمد حسین	۶۰۰	
حافظ ملک قمرالدین	۴۹۶	
حافظی	۱۵۸	
حالم لاهوری، عبدالحکیم	۸۳	حسابی نظبیزی، میرزا ملیمان
حالی اصفهانی، بابا شاه	۲۰	حسام الدین
حایری، محمد	۳۷۲	حسام الدین خوبی مظفری
حایری قزوینی	۴۷۰	حسام الدین یحیی لاهیجی
حایری یزدی، حسن	۶۶۴	حسام السلطنه، سلطان مرادمیرزا
حبیب الله	۳۶۳	حسامی
حبیب الله بن علی مدد ساوجی	۲۱۱	حضرت، احمد
حبیب الله خان افسار قزوینی	۳۷۵	حسن بن ابوالحسن تنکابنی
حبیب الله خان نظام	۲۰۵	حسن بن حسین قرا حصاری
حبیب طبیب گیلانی	۶۷	حسن بن روزبهان شیرازی
حبیش تقلیسی، ابوالفضل	۱۰۷	حسن بن زاده غریب کرمانی
(دوبار) -۲۳۱-۲۰۴-۱۰۸		حسن بن سعد قاینی
-۶۴۱-۵۳۰-۵۲۳-۵۰۸		حسن بن شهاب یزدی منجم
۶۹۹		حسن بن عبدالرحمان
حجازی، امان الله	۷۲	حسن بن عبدالرزاق لاهیجی
حجت بابی، محمد علی	۳۴۶	حسن بن عبدالمؤمن خوبی
حدادی	۲۰۲	حسن بن علی یزدی حایری
حروفی استرآبادی، فضل الله بن ابی-		حسن بن گلمحمد
-محمد عبدالرحمان -۲۲۳-۶۸		حسن بن محمد
حزین شیروانی، عبدالرحیم -۳۰۳		حسن بن محمد تقی طالقانی
۷۰۸-۴۳۹-۳۶۶		حسن بن محمد نظامی نیشابوری
حزین لاهیجی، محمد علی -۱۷۱		حسن بن مرتضی حسینی
-۴۴۰-۳۸۱-۲۷۹-۲۶۷-۲۴۱		حسن بیگ ذوالقدر شیرازی

حسنی رضوی، شیر محمد بن سید شاه	۳۴	حسن بیگ روملو
علی بن سید حسین	۶۶۴	حسن حائری یزدی
حسنی سیفی قزوینی، میر علاءالدوله	۶۸۸	حسن حلی
حسنی مدنی تتوی، عبدالرشید بن عبد الغفور	۶۱۶	حسن خطیب قاری
حسنی ابیوردي	۶۴۲	حسن خطیب کرمانی
حسنی الهی اردبیلی	۵۹۶	حسن خواجہ نقیب الاشراف بخاری
حسن بن احمد	۵۲۰	حسن ظریفی چلبی
حسن بن شیخ ابدال زاهدی	۲۱	حسن عسکری
حسن بن عبدالحق الهی اردبیلی	۳۶۶	حسن عشقی مؤید نظام
حسن بن عبدالرزاق حسینی	۳۷۶	حسنعلی خان افشار
حسن بن عبدالله سرابی منشی	۱۲۱	حسن فؤادی
حسن بن عثمان	۱۴۳	حسن قاری
حسن بن محمد	۱۳۷	حسن کاشی
حسن بن محمد بن علی استرآبادی	۸۹	حسن متكلم نیشابوری
حسن بن معین یزیدی	۴۷۹	حسن معلم همدانی دربنی
حسن بن مؤمن کرمانی یزدی	۵۸۲	حسن الیفی قزوینی، کوکب بن قمر-
حسنی حسینی	۳۷۸	خان
حسنی دشتکی، صدرالدین بن منصور بن صدر	۶۱	حسنی حسینی ابوالفتح
حسنی حسینی شیرازی، ابوالحسن بن احمد	۴۲	حسنی حسینی دشتکی، صدرالدین بن منصور بن صدر
حسنی رستمداری	۲۸۷	حسنی حسینی لغوی یزدی، علی اکبر
حسنی رضا پاشا	۷۰۱	حسنی حسینی مدرسی یزدی، محمد علی بن عبدالوهاب
حسنی زاهدی	۲۲۶	(دوار)
حسنی سجادی زنجانی	۱۷۵	
حسنی شیرازی		

حسینی ابراهیمی، احمدبن میرمنشی	۱۷۴	حسین طباطبایی نایینی
شرف الدین حسین	۲۳۰	حسینعلی
حسینی اخباری، امیر یوسفعلی	۹۳	حسینعلی بن شیخ علی خان زنگنه
حسینی اردبیلی، سید سلطانعلی	۷۱۲-۵۳۲-۲۴۶	حسینعلی بنهاده الله
حسینی اردستانی، معزالدین محمد	۴۲۸-۳۱۰	حسینعلی توپسر کانی
۵۲۰	۶۲۳	حسینعلی خان
حسینی استرآبادی، میر مؤمن بن علی	۶۷۸	حسینعلی شاه فرمی
۳۲۶	۲۵۶	حسین قدس شریفی
حسینی استرآبادی حروفی، ابوالبقاء	۵۵۶	حسینقلی جدیدالاسلام
اسحاق	۶۴۵-۶۱۸	حسینقلی خان سلطان ذله رکرمانشاهی
حسینی اسفراینی، ابوطالب بن محمد	۶۷۸	حسینقلی خان عظیم آبادی
۲۰	۳۹۵	حسین ندایی نیشا بوری
حسینی اصفهانی، سید محمد شفیع	۱۷۹	حسین نوابی همدانی
۹۰	۶۱۴	حسین همدانی
حسینی اصفهانی، میرزا فضل بن زین-	۴۹۲	حسینی
العابدین بن روح الله	۳۲	حسینی، احمدبن محمد
حسینی اصیل واعظ، عبدالله بن	۴۳	حسینی، اختیار بن غیاث الدین
عبدالرحمان	۲۴۳	حسینی، امان الله
حسینی انگریز آبادی، الهی بخش	۲۵	حسینی، حسین بن عبدالله
۲۷۹	۲۲۷	حسینی، سید حسین
حسینی بحرانی، ماجدبن محمد	۶۲	حسینی، سید مسیح
حسینی برغانی، سید عباس بن جبرا ائل	۲۱	حسینی، سید بهبهان
بن محمدبن محمدخان	۳۲۴	حسینی، عبدالحقی
حسینی تبریزی، محمد باقر بن ابو القاسم	۵۵۰	حسینی آملی، علاء الدین حسین بن
۸۲	۲۱۱	رفیع الدین محمد
حسینی تبریزی، محمد قاسم بن میر	۱۵۲	حسینی آملی، نجم الدین اسکندر
محسن بن سیدعلی		

حسینی خاتون آبادی ، محمدحسین بن محمد صالح بن عبدالواسع ۵۰۳-۶۷	۱۹۵	حسینی تربیتی ، ابوطالب حسینی ترمذی ، امیر محمد صالح ۶۴۵
حسینی خبیصی ، محمد قاسم بن حاج تاج الدین ۵۵۲	۱۲۹	حسینی تکابی ، محمد مؤمن ۱۵۶
حسینی خراسانی ، سید محمد بن حسن حسینی خلخالی ، حسین ۲۸۵	۲۲۵	حسینی تویسر کانی ، سید عبدالغفار بن محمدحسین ۲۳۵
حسینی خواوی ، میرعبدالرزاق ۵۶۹	۱۴۶	حسینی جرجانی ، سید محمد بن علی بن محمد ۱۴۶
حسینی دامغانی ، عبدالمطلوب بن امیر افضل بن امیر زین العابدین ۲۰۴	۵۰۲	حسینی جرجانی ، یوسفعلی محمد حسینی جزایری ، سید نور الدین علی بن سید نعمت الله ۴۱
حسینی دشتکی شیرازی ، امیر سید اصیل الدین عبدالله بن عبدالرحمان ۵۷۷-۲۸۷	۳۲۰	حسینی جنابدی ، محمد افضل بن مسعود ۳۲۰
حسینی دشتکی شیرازی ، میر جمال - الدین عطاء الله بن فضل الله ۳۳۶	۳۳۸	حسینی جنابدی ، میرزا بیگ بن حسن حسینی حسنی طباطبایی ، محمدحسین بن مرتضی ۲۴۹
حسینی رازی ، میر حیدر بن علی ۵۸۰	۴۱۱	حسینی حسنی معموری ، عبدالوهاب بن محمد ۴۱۱
حسینی رشتی شیخی ، سید کاظم بن قاسم ۵۹	۳۶۷	حسینی حسنی نقوی بهگردی دهلوی ، رجبعی خان بهادر ۳۶۷
حسینی رضوی ، قاسم ۶۲۰	۷۰۲	حسینی خاتون آبادی ، خبدالحسین حسینی خاتون آبادی ، محمد باقر بن اسحاقیل ۱۹-۱۷
حسینی زنوزی فانی ، ابوالحسن علی بن میر زامحمدحسین بن عبدالرسول ۱۵۹		
حسینی شریفی ، میر سید ابوالفتح ۳۲۳		
حسینی شفایی ، مظفر بن محمد ۵۳۳		

<p>حسینی فزوینی ۶۶۳</p> <p>حسینی فزوینی، امیریحیی بن عبداللطیف ۵۵۴</p> <p>حسینی فزوینی شیرازی ۱۱۴-۶۸-۵۵ ۷۰۱-۶۹۷</p> <p>حسینی کاشانی، زین‌العابدین بن نور الدین مراد ۱۳۵</p> <p>حسینی کاشانی، ضیاء‌الدین محمد بن علی ۱۵۹</p> <p>حسینی کاشانی، فرج‌الله ۴۳۷</p> <p>حسینی کرمانی، میرزا محمد حسین بن حاج سید جواد ۷۸</p> <p>حسینی گلستانه، علاء‌الدین محمد بن امیرشاه ابوتراب محمدعلی ۶۵۶</p> <p>حسینی مازندرانی، عبدالصمد بن عبد‌الله ۱۹۴</p> <p>حسینی مدرس، سید عزیزالله ۲۱۳</p> <p>حسینی مدرس خادم، محمد ابراهیم ۳۲۰</p> <p>حسینی مرعشی، سید محمد‌کاظم بن محمد جعفر بن محمد حسین ۲۸۱</p> <p>حسینی مرعشی، ضیاء‌الدین ۱۷۰</p> <p>حسینی مرعشی، میرزا فتح‌الله بن میرزا رضا ۶۳۴</p> <p>حسینی مرعشی تبریزی، اسماعیل ۱۳۰</p>	<p>حسینی شیرازی، سیدعلی بن سیدقطب الدین محمد ۲۲۱</p> <p>حسینی شیرازی، نظام‌الدین محمود ۶۷۷-۳۷۸</p> <p>حسینی شیرازی، میر سید حسین ۳۵۳</p> <p>حسینی شیرازی، تقوی، سید جمال بن میر جلال‌الدین ۱۹۲</p> <p>حسینی شیرازی دشتکی، محمد بن میر غیاث‌الدین منصور ۵۱۷</p> <p>حسینی زیدپوری، سید عبدالاول بن علی‌الدین بن حسن ۳۹۳</p> <p>حسینی طباطبائی نایینی، رفیع‌الدین محمد بن حیدر ۴۰۵</p> <p>حسینی طبسی، سیدحسین بن روح‌الله ۴۴۲</p> <p>حسینی عاملی، محمد شفیع ۵۸۶</p> <p>حسینی عراقی، خورشید بن قباد ۱۲۱</p> <p>حسینی علوی، ابوالمعالی محمد ۱۰۷</p> <p>حسینی علوی، میرمحمد اشرف بن عبدالحسین بن احمد ۴۷۲</p> <p>حسینی علوی ورامینی، سعید محمد بن ابوزید بن عربشاه ۳۶</p> <p>حسینی فاطمی، عبدالحسیب ۶۴۶</p> <p>حسینی فراهانی، میرزا ابوالحسن ۴۱۰</p> <p>حسینی فراهانی، میرزا عیسی بن میرزا حسن ۳۲</p>
--	---

حسینی واعظی ، ابوالمفاخر عبدالله بن عبد الرحمن	۲۸۷	حسینی مرغشی شوشتاری ، محمدبن ابوالفتح بن میرمیدعلی	۷۱۵
حسینی هروی ، امیرسید عبدالله بن عبد الرحمن	۶۳۹	حسینی مشهدی ، محمداسماعیل	۶۳۳
حسینی هروی ، امین الدین خسان بن سید ابوالمحکام امیرخان	۳۲۹	حسینی مکی ، سید محمدبن نصیر الدین جعفر	۸۷
حسینی یزدی ، ابوالشرف محمدبن حسین بن علی	۲۴۸	حسینی موسوی ، ابوالقاسم جعفر بن حسین	۶۴۶
حسینی یزدی ، جعفر بن محمدبن حسن	۱۳۵	حسینی موسوی رضوی ، شمس الدین محمد	۴۲۵
حشمت قاجار ، همایون میرزا	۵۴۷	حسینی موسوی شهرستانی ، افضل الدین محمدبن تقی بن محمدبن غیاث	
حثایق نگار خرموجی ، میرزا محمد جعفر	۷۱۹	حسینی محمود ، الدین محمود	۱۸۳
حقیری هروی ، شهاب الدین احمد	۵۹۴-۲۹۵	حسینی میبدی ، سیدعلی بن محمدعلی	
حکمت ، ابوالحسن	۷۰۹	حسینی ناصری ، قمر الدین علی بن ثناء الله	۵۵۶
حکمت ، محبعلی خان	۴۴۲	حسینی نجعی آشتیانی ، محمد بن مؤمن بن محمد	۱۷۱
حکیم	۲۸۰	حسینی نوربخشی ، محمدبن ناصر الحق	۷۳
حکیم الملک	۴۴۸	حسینی نیشاپوری ، امیر برہان الدین	
حکیم‌الممالک ، علینقی خان	۳۲۴	حلوایی ، علی بن منصور	۲۰۶
حلی کاظمی رشتی ، حسن بن حاج شیخ	۴۲۴	حسینی نیشاپوری برہانپوری ، محمد	
مرتضی	۳۶۵	علی بن محمد صادق	۹۶
حليم پیری ، جمال الدین حسین	۶۳۵	حسینی واسطی بلکرامی ، امیر حیدر	
حليمی ، لطف‌الله بن ابی یوسف	-۸۹		
	۶۷۲-۶۱۵-۵۰۷		۱۶۶

۱۳۵	حیدر ملکشاه بن ملک حسن	۴۵۵-۱۴۴-۱۳۵
۵۵۷-۳۹۳-۲۳۱	حیدری تبریزی	۶۷۶
۱۲۱	حیرت	۳۷۲
۱۷۴	حیرت اکبرآبادی ، قیامالدین	۵۵۳
۶۳۷		۶۱۵-۵۵۸
۶۲۹	حیرت رومی	حموی ، سالک الدین محمد
۱۰۴	حیرتی	حموی ، فاضل الدین محمد بن اسحاق بن
۴۰۲	حیرتی تونی	محمد
۵۲۵	حیرتی هروی	حمدید
«خ»		حمدی الدین عمر بن محمود بلخی
۲۰۴	خاتون آبادی	۶۳۷
۴۳۷	خاتون آبادی ، احمد بن محمد مهدی	۴۶۸
۲۸۹		حمدی الدین ناگوری چشتی
۳۴۹	خاتون آبادی ، سید اسماعیل	۴۶۸
۷۰۲	خاتون آبادی ، عبدالحسین	۱۱۵
۱۹-۱۷	خاتون آبادی ، محمد باقر بن اسماعیل	۱۲۵
۴۶۹-۶۱	خاتون آبادی ، میر محمد اسماعیل	۶۵
۶۹۱-۵۰۳-۶۷	خاتون آبادی ، میر محمدحسین بن محمد صالح بن عبد الواسع	حنفی شوشتاری ، محمد بن اسعد بن عبدالله
۲۶۸-۲۲۹	خاتون آبادی ، محمد رضا بن محمد مؤمن	۵۱۲
۱۸۷	خاتون آبادی ، محمد شریف	۶۹۰
۲۱	خاتون آبادی ، میر محمد صالح	۵۱۳
۳۳۲-۲۵۱-۲۰۵-۷۷		حیاتی گلستانی
		حیدر آبادی ، بابا قادر
		حیدر بن محمد خوانساری
		حیدر بن نعمت الله طبسی
		حیدر شیرازی
		حیدر علی فیض آبادی
		حیدر قلی بیات نیشابوری
		حیدر قلی میرزا بن فتحعلی شاه قاجار
		۶۳۲-۱۷۴
		حیدر محمد بلخی
		۶۱۵

خاوری شیرازی، فضل الله	۶۶۲-۱۲۶	خاتون آبادی اصفهانی، اسماعیل بن
۷۱۸		محمد باقر بن اسماعیل
خاوند شاه، محمد بن محمود	۳۶	خاتونی، ابو طاهر
خجندی، عبدالجبار	۵۹۶	خادم، نظام الدین
خدابخش	۶۷۹	خادم استرآبادی، علی بن داود
خدابنده‌لو، محمد ابراهیم	۳۳۴	خادم بسطامی، محمد طاهر بن حسن
خراب	۲۶۷	۴۸۷
خراب قاجار، احمد	۶۱۵	خادم حسینی ارنوی، محمد جعفر بن
خراسانی بدليسی، ابوالیقین میرغیاث		داود
الدین محمد بن حسین بن محمد	۴۹	خادم کوبنانی، ابواسحاق بن عبدالله
خراسانی حسینی موسوی، میرزا		۳۲۰
محمد مهدی بن هدایت‌الله	۶۹۱	خادم مشهدی، ابوالبرکات بن اسماعیل
خراسانی کرباسی، محمد جعفر محمد		۵۲۷
طاهر	۵۵۱	خادم مشهدی، محمد معصوم
خرد	۶۸۲	خازن الاشعار
خرقاوی، ابوالحسن	۶۸۹-۳۱۴-۳۰۴	خاقانی شروانی
خرمشاه عاشق‌الله بن شیخ محمد فاضل		۶۵۱-۲۶۶-۱۵۳
۲۴		خاکی خراسانی، لطفعلی
خرموجی، میرزا محمد جعفر	۲۷-۱۹	۳۱۵
۶۷۵-۲۵۸		خالص طالبائی کرکوکی
خسرو بن عابد ابرتوهی	۵۹۲-۴۹۰	خان
خسرو بن معین	۴۴۹	خان بهادر مولوی
خسروی	۱۷۵	خانقاہی، طاهر بن محمد
خشتشی دوانی، محمد جعفر بن ملا		۲۷۵-۱۵۸
عبدالصاحب	۳۴	۵۴۱
خطیب رستم مولوی	۷۰۰	خانلر خلال خور
خطیب فارسی	۵۱۵	خانلره‌یز احتشام‌الدوله
		خاور
		خاوری

خوارزمی ، علی بن محمد بن علی بن محمود	٦٤٦	خطیب ناری ، حسن
خوارزمی ، علی شاه بن محمد بن قاسم	٦٤٢	خطیب کرمانی ، حسن
خوارزمی ، کمال الدین حسین	٦٥٩	خطیب لاهیجانی ، حسام بن شمس الدین
خوارزمی ، مظید الدین	٣٢٣-٣٥٠-١٠٢-٦١	خطیبی بلخی ، بهاء الدین محمد بن حسین
خوارزمی ، ابوالقاسم شهاب الدین احمد	٥٦٣-٤٩٩	خلخالی ، ادهم
خوارزمی ، جلال الدین محمد بن علی	٤٠٥	خلوتوی تبریزی
خوارزمی ، علی عسکر بن محمد تقی بن محمد قاسم	٤١٥	خلوتوی شیروانی ، سید یحیی
خوارزمی ، مجید	٢٢١	خلیفه شاه محمد
خوارزمی ، میرعبدالرازاق	٢٢٥	خلیق لاهوری
خواندمیر ، غیاث الدین محمد	٦٣٤	خلیل بن ابراھیم
خواندمیر ، آقا جمال	١٦٣	خلیلی
خوانساری ، آقا حسین بن چمال الدین محمد	٤١٤-٣٨٥-٩٥	خنجری اصفهانی ، فضل الله امین بن روز-
خوانساری ، آقا حسین بن چمال الدین محمد	٦٦٣-٤٥٩-٤١٩	بهان بن فضل الله
خوانساری ، آقا جمال	٦٣٣-٤١٤-٢٠٧	خواجگی شیرازی ، محمد بن احمد
خوانساری ، آقا حسین بن چمال الدین محمد	٣٣٦-٣١١-١١٣	خواجوی کرمانی
خوانساری ، اسدالله خان	٥٥١-٥٤٨-٥٣٤-٣٦٢-٣٦١	-
خوانساری ، حیدر	٧١٢-٦٤٤-٦٢٩	خواجوی
	٣١٠	خواجه بیک قبچاق خان بلخی
	١٣٤	خوارزمی ، احمد بن محمد
	٣٣٢	خوارزمی ، سلطان حسین
	٢٤٥	

۵۵۹	دارابی کشی بروجردی ، سید جعفر	خوانساری ، سیدمیرزا محمد باقر بن زین العابدین بن ابوالقاسم
۶۶۶-۶۲۶-۳۳۱-۳۴		خوانساری ، محمدرضی بن حسین
۲۵۹-۲۵۶-۸۱	دارا شکوه ، محمد	خورشاه بن قباد حسینی
۳۸۱-۳۷۹-۳۶۷-۳۲۳		خورشیدی
۵۷۹-۴۲۲		خوزانی ، نجم الدین احمد بن فضل الله
۲۴۴-۲۴۲-۲۴۰ -۵۲۲-۴۶۷-۳۶۳-۳۶۲-۲۸۱	داعی شیرازی	خوشحال چند
۶۱۱-۵۴۹		خوشگو
۴۷۲	داعی کرمیانی ، احمد	خویشکی چشتی ، عبید الله
۴۴	داماد ، میرمحمد باقر	خوبی حسینی ، حسین بن عبدالله
۶۱۱	دانش تبریزی ، میرزا نجفعلی	خوبی مظفری ، حسام الدین
۴۳۰	داوارام پاندیت	خوبی قبلی ، محمد بن عبدالصبور
۶۸۷-۳۵۳	داود اصفهانی	خیال
۱۸۴	داودبن شیخ محمد کربلایی	خیام نیشاپوری ، عمر
۱۹۰	داودبن میرزا مهدی بن هدایت الله	۳۱۹-۱۸۶
۶۰۱	داور	۶۹۱-۴۰۹-۳۲۸
۱۲۰-۳۵	دبیلی سندي تنوي ، احمد بن نصر الله	خیرالدین محمد آبادی
۷۵	دختر آزادخان	خیرالدین محمد جونپوری
۳۷۰	دربندی ، آقا	خیرالله خان بن لطف الله مهندس
۳۷-۳۶	درغاني خوارزمی ، علیشاه بن محمد بن قاسم	خیرالله فدای لاهوری
۷۰۲	درگاه قلی خان بهادر سالار جنگ مؤمن-الملک	«۵»
۲۲۲	درودباشی بیهقی ، شجاع الدین	داجی غزنوی ، محمد بن عبدالکریم
		۱۵۲
		دارابن درویش
		دارابی شیرازی ، محمد بن محمد

درهروندی ، محمد سمیع بن شیخ اردلان	
۱۹۳	دری شوشتاری
۲۴۱	دزفولی کرمانشاهی، سید صدرالدین
۶۳۳	محمد
دشت بیاضی ، محمد بن فضیل بن محمد	
۴۱۸	دشت بیاضی کوهستانی ، کریم
۴۱۹	دشتکی ، جمال الدین عطاء الله
۱۴۷	دشتکی شیرازی ، صدر الدین محمد بن
۳۷۹-۶۱	غیاث الدین منصور
۵۱۷-۳۹۸	دشتکی شیرازی ، غیاث الدین منصور
۲۱۸	دشتکی شیرازی ، امیر سید اصیل الدین
۵۷۷-۲۸۷	عبدالله بن عبدالرحمان
۱۹۵	دشتکی شیرازی، میر جمال الدین عطاء الله
۲۹۷	بن فضل الله
۶۹	دشتکی، میر نظام الدین احمد
۳۳۶	دشیشی ، محمد بن مصطفی بن لطف الله
۱۵۲	
۵۴۱	دقیقی
۱۰۲	دکنی ، ابو الفضل
۱۷	دلارعلی هندی
۱۹۹	دلیل الرحمن بن خیر الدین
۵۶	دماؤندی ، محمد بن محمود
۳۰۴	محمد
۲۰۰-۱۸۷-۱۶۷-۸۳-۷۰-۷۶ - ۵۷	
۵۶۳-۶۶۸-۵۹۱-۵۷۰	دنبلی تبریزی، محمد بن عبدالرزاق بن نجفقلی
۴۱۰	
۶۸۸	دنیسری ، شمس الدین
۴۷۰	دواتی مشکافی، احمد بن ابوسعد
۴۱-۳۳	دوانی، جلال الدین محمد
۴۰۷-۳۲۵-۲۵۵-۲۲۳-۲۱۲-۱۹۲	(دوبار) ۵۶۳-۴۶۳-۴۴۲-۴۱۳۴۱
۳۴	دوانی، محمد جعفر بن ملا عبد الصاحب
۵۰۱	دوایی گیلانی
۳۸۱	دور گاداس عشرت
۱۹۵	دوست محمد منجم خراسانی
۲۹۷	دولت آبادی ، میر عبدالوهاب
۲۴۲	دولترای
۶۰۲	دولترای بن لاله عزت رای
۱۷۰	دولتشاه سمرقندی
۵۴۲	دولت قاجار، محمد علی میرزا
۲۹۱	دهار، بدر محمد
	دهخوار قانی ، محمد یوسف بن آقا بیگ
۶۸۸-۵۲۷	
۵۶	دهدار شیرازی ، محمد بن محمود
۲۰۰-۱۸۷-۱۶۷-۸۳-۷۰-۷۶ - ۵۷	

۲۵	دیوانه (نور علمشاه)	-۲۷۴-۲۲۴ (دوبار)-۲۱۰ (دوبار)-۳۰۵-۲۹۱
	«ن»	۳۲۳-۳۲۱-۳۲۰-۳۱۴-۳۰۵-۲۹۱
۶۷۵	ذبیحی یزدی، اسماعیل	۶۲۶-۶۰۰-۵۳۸-۴۶۶-۳۳۱-۳۲۷
۶۷۲	ذوالفقار بن رجب مشهدی بخاری	۷۱۱-۶۹۸-۶۹۷-۶۸۳-۶۷۰-۶۵۹
-۱۰۳	ذوالفقار علی خان بهادر بنگالی	دهستانی مؤیدی، حسین بن اسعد بن دهستانی مؤیدی، حسین بن اسعد بن
۳۴۶		حسین
۱۰۳	ذهالفقار دشمنیری	دشکردی، محمد مؤمن بن محمد حسین
۱۷۳	ذوالقدر شیرازی، حسن بیگ	۸۴
۶۷۴	ذوقی، ابوالحسن معجی الدین	دهلوی، امیر حسن
۶۳۷	ذهبی تبریزی شیرازی، نجیب السدین رخا	دهلوی، امیر خسرو
۱۴۳	ذهبی شیرازی، میرزا ابوالقاسم	-۱۱۳-۸۵-۲۷
۶۹۰		۳۲۸-۳۰۰-۲۶۸-۲۳۵-۱۹۸-۱۱۷
۴۳	«ر»	۶۹۲-۵۱۱-۴۳۰ (دوبار)-۵۸۵-۵۱۷-۶۱۷
۵۰۸	دهلوی، امین الدین	-۷۰۹
۱۸	دهلوی، بدرالدین محمد	دهلوی، سید احمد خان
۶۳۲		دهلوی، عبدالحق
۴۵	دهلوی، محمد زمان بن محمد حادق	دهلوی، نگارشیرازی، میرزا طاهر
۱۹		دیباچه نگارشیرازی، میرزا طاهر
۵۶۹	دهلوی، صادق	دیلمانی، محمد رضا
۲۷۵	رادویانی، محمد بن عمر	دیلمانی، محمد رضا
۵۰۲	رادیانی، دیندار علی	دیلمی لاهیجی، قطب الدین محمد بن شیخ
۶۹	رازی، ابوالفتح	علی شریف
۱۰۸-۹۶	رازی، عطاء نیعقولب	دیندار علی رادیانی
۴۶۸-۱۰۶	رازی، نجم الدین	دیوان گیرپارام
۳۷۹	راغب افندی	دیوانه
۹۱	راقم، محمد حسین	
۱۲۶	راقم سمرقندی، میر سید شریف	

رامپوری، رفت	۲۹۰	رحمت‌الله	۴۸۱-۴۷۴
رامپوری، محمداعظیم‌خان	۵۹۰	رحم‌الدین بن کریم‌الدین	۵۷
رامپوری، محمدغیاث‌الدین	۴۸۱	رحم‌بن کریم‌بن ابراهیم‌بن مهدی قاجار	۹۵
رامی، شرف‌الدین	۳۰۰-۲۵۰	رحیم‌بن محمدکریم قاجار کرمانی	۸۶
راوندی، زین‌الدین محمود‌بن محمد	۴۲۰-۱۷۷	رزق‌الله مشتاقی دهلوی	۶۹۷
راوندی، نجم‌الدین ابویکر محمد	۳۰۸	رساکبرآبادی، میرزا ایزد بخش	۳۴۵
راهب هروی، شیخ‌علی	۱۷۵	رسمه‌الحكما	۴۲۴
رای‌چه، من نیک‌رای زاده	۲۴۳	رستم‌داری، حسین	۳۴۱
رایض‌الدین عارف‌علیشاه	۵۳۸-۴۷۵	رستمعلی بن خلیل شاه آبادی	۱۴۱
رای لالاتیک چندبهار	۱۰۳	(دوبار)	
رای منکه رای شاهجهان آبادی	۳۷۹	رشتی شیخی، سید محمد‌کاظم	۶۶-
رأفت	۵۶۹	۶۳۷-۳۹۴-۳۱۳-۲۴۹-۲۱۰	
رؤیس‌الكتاب، میرزا محمد‌حسین	۳۷۶	رشتی، میرزا حبیب‌الله	۷۰
ربنجهنی، محمود‌بن عمر	۶۶۲	رشحه اصفهانی، میرزا محمد باقر	۱۷۷
ربیع‌انجب دهلوی	۴۹۹	رشید‌الدین ابوالفضل میبدی	۵۲۳-
ربیعی پوشنگی، صدرالدین خطیب	۵۲۵-۵۱۹	رشید‌الدین فضل‌الله همدانی	-۱۰۷
رتن سنگ بهادر	۷۹	۶۳۹-۶۳۰	-۳۲۱-۲۱۹-۲۰۹-۱۳۶
رتن لال	۱۶۰	رشید‌الدین محمد اسفرائیی	-۶۱۳
رجایی	۲۹۰	رشید‌الدین وطواط	۷۳ - ۶۶ - ۳۰
رجیعلی بیک بن فاضل بیک	۹۴	۶۷۲-۶۵۱-۵۵۷-۴۹۷-۲۵۱-۱۵۲	
رجیعلی تبریزی سپاهانی	۳۳ - ۵۵	رشیدای عباسی	۳۶۲ - ۲۵۷-۲۳۲
نقوی بنگری دهلوی	۳۶۷	۶۸۵-۵۱۴	

رضی‌الدین محمد بن محمد شفیع خراسانی		رشیدی تبریزی، یا احمد بن حسین
۶۱۷		۴۵۱
رضی‌الدین نیشاپوری		رضا استرآبادی واعظ
۶۴۰		رضا برنا بادی
۸۲	رفعت	رضاعلی خان بن حاجی شاه محمد
۱۷۵	رفعت سید مرتضی	رضاعلی خان بن حکیم محمود خان حیدر آبادی
۲۹۰	رفعت رامپوری	رضاعلی خان بن حکیم محمود خان حیدر آبادی
۲۹۲	رفیع دهلوی	رضاعلی خان هدایت
۱۷۱	رفیع شیرازی	۷۶-۷۲-۵۸-۳۴
۳۲۹-۲۷۲	رفیقی، مجذون	۳۴۴-۳۳۸-۲۶۷-۸۸-۷۹
۲۱	رفیقی، مشهدی	۵۸۱-۵۵۹-۵۴۵-۵۰۳-۳۷۱-۳۶۴
۴۵۱	رکن‌الدین	۷۰۸-۶۷۷-۶۵۶
۶۸۱-۵۲۷	رکن‌الدین شیرازی	رضاقلی میرزا نایاب‌الایاله
۳۰۱-۱۵۴	رکن‌الدین صاین سمنانی	رضا مترجم السلطان
۲۲۴	رکن‌الدین مسیح کاشانی	رضا همدانی
۵۱۳	رکنا مسیح	رضایی
۳۳۲	رمزی کاشانی	رضایی تتوی
۵۴۶	رموزی نشاجی کاشی، محمد	رضوان
۶۱۸-۵۶۸-۴۳۱-۱۱۴-۲۳۵	رنجھو داس بن رنجیست رای کاینه	رضوی دهلوی، مید صدر علی بن سید حیدر علی
۲۹۷	جونپوری	رضوی دهلوی، میرعلی بن حافظ محمد علی
۱۶۱	روح‌الامین بن شمس‌الدین محمد حسینی	رضوی لکھنؤی، مید محمد صادق علی
۴۲۱	روح‌الله منشی شیرازی	رضوی مهندس، اشرف علی
۷۰۹	روحی، احمد	رضی‌الدین مید عبدالله بن مید نور الدین
۳۲۱	روحی اناوجانی	بن مید نعمت‌الله
		۴۱۱

زاده تبریزی ، میرزا قاسم	۳۸۰	رودباری ، فیخرالدین بن احمد	-۱۸۵
زاده درواجکی	۵۵۸	رودکی سمرقندی	۴۶۴
زاده‌ی، حسین	۱۰۷	روزبه-ان بقلی شیرازی	۵۲۳
زاده‌ی ، حسین بن شیخ ابدال	۳۸۲	روزبهان ثانی ، شرف الدین ابراهیم بن	۴۱۲-۳۲۵
زاده‌ی، عزیزانه	۳۳۹	ابومحمد	
زاده‌ی کبری حسینی لاری ، عبدالجی		روشنعلی جاونپوری نامی	۱۸۶
زاده‌ی گیلانی ، محمد بن ابوطالب	۲۶۲	روشنی رومی ، عمر خیاء الدین	۴۱۶
زاده‌ی قزوینی ، محمد رفیع بن محمد	۴۹۱	روغنی	۴۱۳
شفیع	۶۳۴-۳۱۸	روشنی ، محمد صالح بن محمد باقر	۳۶۶
زبیدی یمنی ، ابوالفیض محمد بن		روملو ، حسن بیگ	۳۴
عبدالرزاق	۱۵۴	رومی ، احمد	۲۹۷
زبیری ، محمد ابراهیم	۹۹	رومی ، مصطفی بن عثمان	۴۸
زجاجی ، غلام رضا	۵۰۴	رومی قیصری ، شرف الدین داوود بن	
زرتشت بهرام پزدو	۳۵۳-۴۵	محمود بن محمد	۲۵
زرکوب شیرازی ، احمد بن ابیالخیر		رونق سنتنجری ، میرزا عبدالله	۲۵۴
زلای خوانساری	۴۷۴-۴۳۰	رونق علیشاه کرمانی	۶۰۲-۲۲۹
زگربچه کلانوری	۵۲	ویانی لاهیجانی ، نظام الدین عبدالقدار	
زکریا بن حسین موسوی مازندرانی		بن حسن	۶۲۶-۱۶۶
زکریا قزوینی	۴۶۳	رهایی خوافی ، سعد الدین	۵۶۷
زلای خوانساری	۳۰۴-۲۵۶-۲۳	رهایی مری	۶۵۳
زمخشری ، جار الله	۶۶۴-۵۸۹-۴۲۲-۳۸۵-۳۶۲	ریاضی یزدی هروی	۳۴۳
زنوزی ، آقا علی بن ملا عبدالله	۹۳	«ز»	
زنوزی ، عبدالله	۶۲۲-۵۶۲-۳۲۴-۷۵	زاکانی ، عبد	۱۹۷-۱۴۲-۴۱ (دوار)
			۶۵۸-۴۶۶-۴۳۷-۳۴۶-۳۲۱

زینالعابدین بن محمد جعفر اصفهانی	۶۴۹
۳۴۰	زنوزی ، محمد حسن بن عبدالرسول
زینالعابدین شیروانی ۹۹ (دوبار) -	۳۴۳
۵۲۸-۳۴۳	زنوزی، میرزا محمدحسین بن عبدالرسول
زینالعابدین بن ملامیرزا آقامازندرانی	۸۹
۴۶۶	زنوزی فانی، ابوالحسن علی بن میرزا
۳۹۰	محمدحسین بن عبدالرسول ۱۰۱
زینالعابدین مراغه‌ای »ژ«	-
ژنده‌پیل ، احمد جام ۷۳-۸۷-۳۰۵	زواره‌ای اصفهانی، ابوالحسن علی بن
۶۳۸-۶۳۳-۵۳۸-۳۶۵ -۳۲۱	حسن ۱۸-۱۸۱-۱۹۹-۲۶۲
۶۷۰	۵۶۳-۴۵۰
«س»	
ساروی ، محمدبن محمد تقی ۱۳۲ -	زوالي دولت آبادی، شهاب الدین بن
۱۳۷	شمس الدین بن عمر ۹۱ (دوبار)
ساري شيرازي ، علي اکبر ۴۶۷	زوزني ، ابو عبداللهحسين بن احمد
۶۱۹	۶۱۳-۱۸۰
مناغر اصفهانی	زيارتگاهی ، نورالدين بن احمدبن
سالکالدين محمد حموی ۵۵۳-۲۵۰	عبدالجليل ۳۱۹
۳۶۹	زيبالعلماء حسامي ۴۱۱
سالکالعارفین	زيدري نسوی ، شهابالدين محمد
۵۹۰-۳۶۰	۶۸۶-۳۹۲
سالک تزوینی	زینالدين راوندي
۵۴۳-۲۰۷	زینالدين عالي
۲۷۰	زینالدين علي بن حسين گيلاني ۳۱۵
سالم	زینالدين علي بن عبدالله بدخشی ۱۶۳
سالم تبريزی ، محمود بيك تركمان	زینالعابدين بن ابوالفتح ۷۴
۷۱۸-۶۶۳-۵۶۷	زینالعابدين بن غيات الدين ۳۲۵
سالم سبزواری ۵۹۱	

سجستانی، ابویعقوب امیحاق بن احمد	۳۹۲	سامانی، محمد علی
۵۲۸	۷۰۳	سامیرزا (رضوان)
سحاب اصفهانی، میرزا سید محمد	۱۶۰	سام میرزا بن شاه اسماعیل صفوی
-۳۲۹	۳۷۴	سام میرزا بن محمد قلی میرزا
۳۶۴-۳۳۰	۶۵۲	سامی نیشاپوری
سحابی استرآبادی	۴۸۹-۲۲۸	ساوجی، سلمان
سداسکه	۶۶۹	ساوجی، مجdal الدین ابوالفضل
سدھی، میرزانعیم	۶۵۵	ساوجی، محمدیجی بن شریف
سدیدالدین احمد انصاری	۳۹۱	ساوجی، میرزا موسی بن علیرضا
سدیدالدین مسیح عوفی	-۳۱۱	ساوی، زین الدین عمر بن سهلان
سدیدالدین منزوی	۴۱۱	سایل همدانی دماوندی
۲۶۸-۲۵۵-۱۱۴	۳۱۸	سبزواری، فتح الله
سدیدالسلطنه کباپی	۶۰	سبزواری، هادی
سرابی قبریزی، محمد کریم بن مهدیتنی	۴۱۷-۳۲۷-۵۱	سبانلو، فتحعلی بن کلبعلی
۹۶	۶۳۷	سپاهانی، میرزا محمد صادق بن محمد صالح
سرابی مششی، حسین بن عبدالله	۳۷۱	سپاهانی شیرازی، عبدالرحیم
۵۹۶	-۳۲۸-۱۲۲-۳۲	سپهر، عباسقلی
سراج الدین حسن	۵۸۹-۵۰۸-۳۹۸-۳۸۵	سپهر، میرزاتنقی
سراج الدین علی خان آرزو	۶۶۸	سپهر، میرزا محمد علی
۲۴۰-۲۰۸	۶۶۸	سپهسالار
۶۸۷-۶۶۱-۵۸۲-۴۶۹-۴۲۰	۳۲۴	سپهسالار علی بن عبدالله
سراج الدین قمری	۱۸۵	سچاسی زنجانی، حسین
سراج الدین محمد بن ابی بکر ارمومی	۷۰۱	سجان رای بهنداری پتالوی
۵۸۳-۵۵۸	۲۷۶	
سر اوی، مصطفی قلی بن محمدحسن		
۱۳۳		
سرخ نیشاپوری، ابوسعده محمد		
۴۱۶		
سرخوش، محمدفضل		
۵۲۱		
سررشته‌دار، میرزا علی		
۳۷۵-۳۳۵		
سرور پ چندختری		
۴۲۵		
سروری ترک		
۴۱۷-۴۱۰		
سروری کاشانی، محمدقاسم		
۵۸۱		

۱۵۱	سلام الله بن علی بکری	-۳۳۷-۳۳۶-۶۸-۴۵
۶۸۹-۷۵	سلامی خنجری	۷۰۸-۴۲۵-۳۶۰-۳۵۶
۱۵۹	سلطان بختیاری	۴۹۳ سرهندي، خواجهزاده ولی
۲۴۵	سلطان حسن خوارزمی	سرهندي، عبدالاحد بن محمد سعيد بن احمد
۵۷۵	سلطان حسين ميرزا	۲۶۸
۶۲۴	سلطانعلی حسیني اردبيلي	۶۸۴ سرهندي، ناصر على
-۳۷۱-۲۹۲	سلطانعلی گونابادي	۱۳۵ سعادت، مير سعد الله
۶۳۹	سلطانعلی مشهدی	۵۸۷ سعادت على
-۴۲۴-۲۰۶-۸۶	سلطانی کرمانشاهی	۵۵۸ سعادت على خان اوده
۶۹۰	سلطان محمد بن اميری هروی	۲۵۹ سعد الدین احمد
۳۳۷	سلطان محمد گنابادي	۶۱۵-۵۵۷ سعد الدین حموی
۷۰۳	سلطان محمد میرزا بن فتحعلی شاه	۵۶۷ سعد الدین رهایی خوافی
۳۲۱	قاجار	۶۱۰ سعد الدین سعید فرغانی
۳۲	سلطان محمود طبسی	۵۰۱-۳۲۲ سعد الدین کاشغری
۲۹۸	سلطان مراد میرزا حسام السلطنه	۲۹۵ سعد الدین نزاری قهستانی
۷۰۳-۳۰۹	سلطان ولد	۶۰۵ سعد الدین وراويني
-	سلطان کلهر کرمانشاهی، حسینقلی خان	۴۸۱ سعد الله
۹۴	-	۱۱۶ سعد الله مسيحها پاني پتي
-	سلماسی، ابو علی حسن بن ابراهيم بن	۴۲۸ سعد سلمان، مسعود
۴۲۱-۳۹۰-۱۸۵-۱۸۳	ابوبکر	۵۴ سعید بن احمد میداني
۵۷۳	سلماسی، محمد باقر بن عبد الكريم	۶۴۶ سعید فرغانی
-۲۳۵	سلماسی ذهبي، پرويزخان	۵۷۵-۵۴۵-۱۰۱ سکاكى طبسى ، احمدبن حاجى محمد
۶۹۹-۶۹۱-۵۹۲	-	۱۸۳-۵۰

۷۰۰-۴۶۹	بن عبدالغفور	۴۸۹-۲۲۸	سلمان ساوجی
۲۰۰	سورآبادی، ابو بکر عتیق	۲۳۳	سلمان قزوینی
۵۲۸	سوربهاری هندی، عبدالرحیم بن احمد	۱۲۴	سلمانی اصفهانی، تاج الدین
۶۰۲	سهاپوری، محمد بقا	۴۳۳	سلیم
۶۴۰-۶۲۲-۵۷۳	سهرندي فاروقی نقشبندی، احمد بن عبدالاحد	۱۲۲	سلیمان الله
-۱۱۲-۲۴	سهروردی، شهاب الدین	۳۷۲	سلیمان خان مهندس
۵۶۲-۴۷۱-۴۴۱-۳۲۵-۲۹۶	سلیمان تهرانی، محمد تقی	۱۷۲	سلیمان میرزا قاجار
۶۶۰	سلیمان جواهرفروش	۵۱۴	-۳۵۹-۲۴۷
۶۳۲	سلیمانی، سید اوولاد احمد	۳۸۶	سلیمانی بن محمد مازندرانی هندوکلابی
۶۰۳	سهیل	۶۱۲	سلیمی
۵۴۸	سیاف شیرازی، علی اصغر	۴۳۱	سلیمی توئی
۴۸۸	سیاقی نظام	۲۵۵	معماعی، شهاب الدین ابو القاسم عبدالله
۶۷۰	سیالکوتی لاہوری، مل وارستہ	۲۳۳	بن مظفر
۴۰۴-۳۴۱-۲۹۴	سیبک نیشابوری	-۳۱۸-۲۶۶-۲۴۵-۱۰۶	سمانی
(دوبار)		۴۶۵-۴۰۸-۴۰۵-۳۹۳-۳۸۱-۳۶۸	
۱۷۰	سید	۷۰۱-۵۰۱-۴۸۹-۴۸۴	
۳۲۴	سید شریف گرانی	-۲۵۳-۱۴۵-۱۰۵	سنایی غزنوی
۳۷۲	سید عزیز	۶۴۰-۵۲۰-۴۷۱-۴۶۷-۴۵۱-۳۹۱	
۵۵۹	سید منجم	۱۶۶	منبلزاده، محمد
۵۳۸	سیرت، عبدالرحمان		منبهلی مرادآبادی، م رحسین دوست
۳۷۷-۹۸	سیف الدوله سلطان مجدد بن فتحعلی شاه قاجار	۱۷۴	
۳۲۲-۳۱۸	سیف الدین باخرزی		منجر کاشانی، محمد هاشم
۳۶۱	سیف الدین بن محمد بن یعقوب	۳۶۰-۲۷۱	مندهی (مندهی سیوسنانی)، محمد هاشم
۱۹	سیف الدین حاجی نظام عقیلی		

شامی، نظام	۴۵۵-۳۴۵	سیف‌العلماء علی اکبر بن محمد
شاه‌آبادی، حمیدالله	۱۱۵	سیف‌الله بن قاسم‌الله
شاه‌آبادی، رستمعلی بن خلیل	۱۴۱	سیف‌الملک‌نوری، عباسقلی‌خان
(دوار)		سیفی بخارابی
شاه ارزانی	۶۶۵-۵۷۷-۵۱۰-۴۴۷	سیفی حسنی، میر صدر الدین محمد بن
شاهجهان آبادی، بهادرسکنه	۷۱۵	میرزا شرف‌بن قاضی جهان
شاهجهان آبادی، سراج الدین حسین بن		سیفی هروی
سید بهاء الدین	۲۴۰	سیماقی، عبدالله
شاهجهان آبادی، سید عبدالله	۴۹۷	سیمیزی نیشابوری
شاهجهان آبادی، عنایت خان محمد طاهر	۶۴۱	سیواسی، مصطفی بن ابی بکر
شاه حسین بن ملک غیاث الدین محمد بن		سیواسی، ناصر
شاه محمود سیستانی	۳۸	سیواسی، نصیر الدین
شاه خاموش	۹۵	سیواسی حنفی، مصطفی بن ابی بکر
شاهدی	۱۶۲	
شاہرودی، اسماعیل شریف بن محمد		شاپور تهرانی
محسن	۲۴۹	شاپور کاشانی
شاه علی بن عبد‌العلی	۵۷۶	شاد
شاه فتح‌الله	۳۲۰	شاشی عمر کی، ابورجامؤمل بن مسرور
شاه‌قلی سلطان بن حمزه سلطان استاجلو		بن ابی سهل بن مأمون
شاه محمد بن مبارک قزوینی	۵۷۶	شاطر عقدابی، محمد جعفر بن علی بن
شاه محمد منعم پاک بن شاه امان‌الله بن شاه		حسین
عبدالکریم هندی	۶۸	شاکر بن مصطفی بوزاوی
شاه‌میری شیرازی، هبة‌الله	۲۰۹	شاملو، عباسقلی خان بن حسن خان
شاهنامچی، فتح‌الله	۴۴۱	شاملوی خراسانی، محمد صالح
شاه ولی دهلوی	۷۴	شاملوی هروی، ولیقلی بیگ بن داود
		قلی
		شامی، بدر الدین

«ش»

شريعي، عبدالغفار بن نورالله	۷۰۸	شبانکاري، محمد بن علي بن محمد بن حسين
شريعتمدار استرآبادی، علي بن محمد	۵۷۹	بن ابي بكر
- جعفر	۵۷۷	شبرغانی، ابن یمین
شريعتمدار استرآبادی، محمد جعفر بن	-۲۵۸-۱۹۱	شبسنتری، محمود
سيف الدین	۶۰۲-۵۴۶-۳۹۹-۳۷۰	
۵۰۰	۸۱	شجاع
شريعتمدار تبريزی	۲۲۲	شجاع الدين درود باشی بهشتی
شريف بکري، علي بن محمد بن يحيى	۲۵۴	شجاع الدين کربالي
شريف تنكابني، احمد بن محمد حسين	۶۴۲-۶۰۰-۴۵۳-۳۱۷-۱۷۰	شربتدار اصفهاني، ابراهيم بن محمد
شريف حسيني، ابوطالب	۱۷۱	شرعی بخاری، عظیم
شريف خاتون آبادی، احمد بن محمد	۶۳۸	شرف الدين بخاری
مهدي	۶۶۳	شرف الدين حسين حکیم شفایی اصفهانی
شريف خراساني، محمد على بن محمد	۷۱۷	شرف الدين طبیب شیرازی
حسين	۳۳۰	شرف الدين حسين بن الفتی تبريزی
شريف دارابي، میرزا عباس	۵۰۸	شرف الدين حسين بن حسن سمرقندی
شريف رضوي، میرزا عبدالباقي	۳۰۰-۲۵۰-۷۹	شرف الدين رامي
شريف سمرقندی، محمد بن محمود	-۲۵۸-۲۵۶	شرف الدين على یزدی
۶۴۱	- ۵۲۲-۴۵۶-۴۱۴-۳۹۸	
شريف شيرازی، علابی بن محبی	۶۵۱-۵۳۸	شرف الدين فضل الله قزوینی
شريف طالقاني، محمد حسين بن محمد رضا	۶۲۳-۱۹۳	شرف بشبوری
۴۱۹	۶۲۹	
شريف قمي، محمد كريم	۶۷۶	شروانی، جمال الدين خليل
شريف كرمانشاهی، محمد على	۱۳۳	شروانی بهوپالی، ابو القاسم مختشم
شريف فایینی، محمد هادی بن ابوالحسن	۳۹	
شريفی		
شريفی، احمد بن ابوالحسن		
شريفی شاهروdi، حسين حاجی ابراهیم		

۶۸۸	شمس الدین ذیسری	۱۶۴	شعاع شیرازی، محمدحسین
۱۳۲	شمس الدین سراج	۱۷۵	شعاعی قاجاردولو
شمس الدین فقیر دهلوی شاهجهان آبادی		۷۰۳-۵۹۱	
۶۹۷-۶۹۵-۲۸۹-۲۵۲-۱۹۶		۳۳۰	شعله
شمس الدین کاشانی	۴۲۹-۱۳۸	۷۱۸	شعله گلپایگانی، سیدمحمد
شمس الدین محمدآملی	۶۸۳	۲۳۹	شعله گلپایگانی، مهدی
شمس الدین محمدبردیسری کرمانی	۶۱۴	۶۸۸	شوری
شمس الدین محمدبن بدیع الدین احمد		۶۶۳-۶۶۰	شوری کاشانی
رضوی	۲۴۸	۶۹۷	شعیب جوشقانی
شمس الدین محمدبن علی لاهیجی	-۵۱	۶۸۷-۳۰۲-۲۷۷	شفایی
۶۲۹-۶۲۲		۵۳۳-۱۰۹	شفایی، مظفر بن محمد
شمس الدین محمدبن قیس رازی	۶۲۴	۶۶۳	شفایی اصفهانی، شرف الدین حسن
شمس الدین محمدبن محمد بدیع رضوی		۴۴۸	شفایی کاشانی طبیب
۱۸۷		۳۱۵	شفقی گیلانی، میرزا ابوالقاسم بن محمد
شمس الدین محمدبن نعمت الله طبیب			حسن
۴۲۶			شفیع علی خان بن خلیل السرحمان خان
شمس الدین محمد حسینی موسوی		۶۳۴	شفیق اورنگ آبادی، لجه‌می نراین
رضوی	۴۲۵	۵۴۳	شکر الله بن شمس الدین احمد
شمس الدین محمد گیلانی	۱۶۶-۱۶۱		شکر الله بن شهاب الدین احمد بن زکی
شمس الدین محمد موسوی خراسانی	۱۲۶	۱۰۴	الدین رومی
شمس العلماء	۶۰۹	۳۶۶-۳۰۸	شکر گنج، فرید الدین
شمس العلماء عبد رب آبادی	۶۶۹	۵۴۲-۵۰۱	
شمس العلماء میرزا فتحعلی لاهیجانی	۴۲۵		شمس الامراء محمد فخر الدین
شمس العالی محمد کیای جرجانی	۶۳۳	۴۲۶	شمس الدین
شمس العالی مشهدی، میرزا محمد		۱۵۶	شمس الدین احمد افلاکی
حسین	۱۶۵	۶۴۴	شمس الدین تبریزی
شمس فخری (دوبار)	۶۲۸	۶۳۶	

٧١٨-٦٤١	شہابی، میرزا اختیار	شمس مغربی ۲۱۸-۶۰۱-۲۸۸
٢٥٤		شمس منشی ۴۳۴
٢٧٢	شهرخواستی مازندرانی، اسدالله	شنیدلر مهندس ۶۴۹
٣١٥	شهرزوری، ضیاء الدین خالد بن حسین	شوشتاری، جعفر ۵۰۲
٣٧٨	شهرستانی، ابوالفتح محمد بن ابوالقاسم عبدالکریم	شوشتاری، محمد کاظم بن مجتبه دھیدر علی ۳۵
٥٧٥	شهرستانی، تاج السدین محمد بن عبدالکریم	شوشتاری، میر علاء الملک بن میر نور الله ۳۲۴
١٩٢	شهرستانی، معین بن عباسه	شوشتاری، نور الله ۵۷۶
٢٣	شهرستانی، میر محمد امین	شوشتاری جزایری، میدنعمت الله ۴۹۷
٥٥٤-٣٦٣-٢٠٧-۱۹۴-۲۵	شهرستانی مرعشی، میرزا محمد حسین بن میر محمد علی بن میر محمد حسین	شوق، محمد قدرت الله ۲۱۸
٩٨	شهره	شوقی تبریزی ۴۱۰
٣١١	شهره، علیرضا	شوکت شیرازی تهرانی ۴۲۵
١٤٥	شهریار بن بهمنیار پارسی	شولستانی، شرف الدین علی بن حجت الله ۴۱۸
٨٨	شهشہانی، سید عبدالوهاب بن محمد امین	شہاب الدین ابوسعید کرمانی ۱۲۹
٦٧٦-٣٤٠	شهمردان بن ابی الحیر	شہاب الدین احمد حقیری هروی ۲۹۵
۲۱۲	شهنشاه سمنانی، حسن بن حسین بن حسن	شہاب الدین تواریخ شافعی ۱۰۰
٦٤٠	شیبانی، ابوالفتح نصر الله	شہاب الدین جانپوری هندی ۷۰۶
٥٤٩	شیبانی، ابونصر	شہاب الدین سهروردی ۱۱۲-۲۹۶
٦٣٦	شیبانی، فتح اللخان	شہاب الدین طالش ۶۶۰-۵۶۲-۴۷۱-۴۴۱-۳۲۵
٩٣	شیخ الرئیس	شہاب الدین محمد زیدری نسوی ۴۸۶-۳۹۲
٢٣٤	شیخ علی	شہاب ترشیزی ۱۰۵-۱۳۶-۱۷۲-۱۷۶
		- ۵۱۳-۴۷۱-۲۷۱- ۶۰۴-

۶۷۴	صادق بن احمد	۱۷۵	شیخعلی راهب خروی
۹۵	صادق بن علینقی خوانساری	۲۹۹	شیداننچپوری
۵۰۸-۴۸۵	صادق بیگ صادقی افشار	۶۷۹	شیدای بزدی، میرزا ابوالحسن
۴۲۷	صادق ملتانی	شیرازی حموی، سالک الدین و جملبی	شیرازی حموی، سالک الدین و جملبی
۲۹۵	صادق نیشاپوری	۳۵۳	مالک الدین مؤید
۳۲۲	صادقی ابرکوهی	۲۶۵	شیرازی خاوری، فضل الله
	صادقی اصفهانی، میرزا صادق	-	شیرازی قمی، محمد طاهر
	صادقی افشار، صادق بیگ	۴۶۹-۲۲۲	-
۶۶۶	صارمی افغانی، احمد قلی خان		شیرازی نیریزی، جمال الدین محمود
۵۸۲	صاروخانی، سیداحمد بن مصطفی	۵۰۹	
۴۲۰	سافی اصفهانی	۳۵۲	شیرخان هندی
۵۴۶	صامت بروجردی، محمد باقر	۷۳	شیرعلی
۶۶۴-۵۸۹-۱۹۷	صائب تبریزی، میرزا محمد علی	۶۰۰	شیرعلی خان لودی
۶۰۰-۵۱۲-۱۶۷	صاین الدین علی ترکه اصفهانی	۳۹	شیرمحمد هزاری
۳۱۷-۳۱۶-۳۱۳-۳۱۲-۱۶۷	-	-	شیروانی، زین العابدین ۹۹ (دوبار)
-۴۱۴-۴۱۳-۴۰۸-۳۸۸-۳۸۴		۲۵۱	
-۶۴۳-۵۷۳-۴۲۳-۴۱۶-۴۱۵		۱۹	شیروانی، میرزا محمد حسن
۶۸۵-۶۸۴-۶۷۰-۶۶۲	سبا	۹۷	شیروانی ثانی، محمد علی
۵۴۶-۴۶۱-۴۲۴-۴۰۳	سبا، فتحعلی خان	۱۳۳	شیوپرشاد
۱۷۹	سبا، محمود خان	۴۰۳	شیوداس لکھنوی
۶۷-۳۷-۱۸	صبح ازل، میرزا یحیی	۳۲۳	صاحب بیوان، میرزا تقی خان
۵۳۴	صبوری		صاحب شاهجهان پوری، محمد حسین
۶۰۷	صحافباشی، ابراهیم	۳۴۵	خان بن غلام قادر خان
۲۳۹	صحافباشی، اسماعیل	۲۹۶	صاحب شبانکاری
		۱۳۳	صاحب علی آبادی، میرزا تقی

«ص»

صفای زواره‌ای، میرزا عبدالواسع	-۷۲	صدر
صدر، عبدالله	-۱۲۹	۳۴۶
صدر الدین بن بدر الدین	-۲۷۰	۶۵۱
صدر الدین تبریزی	-۱۳۹	۵۱۵
صدر الدین جنید بن فضل الله بن شیخ عبد الرحمن شیرازی	-۲۷۰	۴۹۵
صدر الدین خطیب ریعی پوشنگی	-۲۵	۳۰۶
صدر الدین قوئیوی	-۱۴۶	۵۲۵
صدر الدین محمد بن زبر دستخان	-۸۱	۶۹۰
صدر الدین محمد تبریزی	-۱۸۳	۶۵۳
صدر الدین محمد ذوق ولی کرم‌آشاهی	-۲۰۹	۴۶۴
صدر جهان	-۳۶۰	۵۸۴
صدقی استرآبادی	-۶۴۹	۵۶۹
صدقی العمالک کاشانی	-۶۴۹	۴۸۴
صدقی نهروانی	-۳۶۰	۶۲۸
صدقی نقی، عبدالله بن اشرف	-۱۶۷	۸۷
صدقی نقی، عبدالوهاب	-۸۰	۵۴۴
صدقی نقی خراسانی، عبدالغفار	-۴۳۵	۲۲
صدقی علوی، محمد امین الدین	-۱۹۹	«ض»
صدقی قادری چشتی، فیض حق	-۷۰۲	ضرابی کاشانی، میرزا عبدالرحیم
صدقی کبوری، محمد محسن	-۲۳۶	ضمیری اصفهانی، کمال الدین حسین
صفاء السلطنه مشتاق نایینی، میرزا علی	-۶۹۷	۶۹۷-۶۶۷-۵۶۸-۱۰۳-۵۴
صفا علیشاه	-۱۲۳	ضباء الدولة محمد رحیم میرزا

۳۷۷	ضیاءالدین آل کیوان قاری
- ۲۱۵ - ۱۳۲ - ۳۸	ضیاءالدین برنی
۵۷۰-۴۸۸-۴۷۴	ضیاءالدین حسینی مرعشی
۱۷۰	ضیاءالدین نخشبی
- ۳۸۳ - ۲۸۴ - ۲۴۵	ضیاءالدین نخشبی
۵۵۶-۵۳۳-۴۶۷-۴۵۲	ط
۴۹۰	طارمی، عمامد محمد
۵۱۳-۳۸۸	طالب‌آملی
۴۱۷	طالبانی کرکوکی، خالص
۳۹۰-۳۸۱-۸۴	طالبوف، عبدالرحیم
۶۰۸(دوبار)-۶۷۴	طالش، شهاب الدین
۴۸۶	طالع‌هروی
۹۴	طالقانی، حسن بن محمد تقی
۵۵۷	طالقانی، محمد بن علی اشرف
۵۰۲	طالقانی، میرزا حسن
۶۶۹	طامس ولیم بیل
۶۳۱	طاهر محمد بن عmad الدین حسن سبزواری
۷۱۰-۳۳۸	طاهر بن محمد خانقاہی
۲۷۵-۱۵۸	طاهر محمد نیسانی بن سید حسن تتمه‌ای
۱۳۰	طایر نایینی، میرزا حسن‌علی
۱۷۸	طباطبایی، سید محمد
۵۸۸	طباطبایی، غلام‌حسین خان
۲۲۶	طبسبی توئی، نور‌علی‌شاه (دیوانه)
۲۵	طبسبی توئی، نور‌علی‌شاه (دیوانه)
۵۲۰	طبری، ابوالحسن
۶۲۹	طبری، بدرالدین
۴۱۲-۴۴	طبری، عمادالدین حسن
۵۲۱	طبری، محمد کاظم بن رضا
۴۹-۳۵۵	طبری، محمد بن ایوب
۶۶۱-۴۲۲	طبری آملی، عمادالدین حسن بن علی بن محمد بن علی
۵۲۲	طبری منشی، عبدالله
۱۳۲	طبعی، سلطان محمود
۳۲	طبعی، محمد ابراهیم بن محمد علی
۲۶	طبعی توئی، نور‌علی‌شاه (دیوانه)

۴۲۴	طیش	طبیسی حسینی، حسین بن روح الله ۲۰۹
	«ظ»	طبیب اصفهانی، میرزا محمد نصیر ۱۱۶
۲۱۵	ظرافت لاهوری، محمد قاسم	طبیب بخاری نقشبندی ۶
۵۲۰	ظریفی چلبی، حسن	طبعت اکبرآبادی، سیف الدین محمد ۱۷۶
۱۷۷	ظفر خان تربتی	طبعی خراسانی، محمد رفیع بن حاجی ۲۵۲
۳۷۶	ظل السلطان، مسعود	عبدالواحد طراز، عبدالوهاب ۵۲۴
	ظهوری ترشیزی	طبع نائینی، محمد جعفر بن محمدحسین ۵۱۶-۲۲۲
۶۹۰	۶۵۱-۵۴۳-۳۶۰	طرزی طرسوی، ابوطاهر محمد بن حسنعلی بن موسی ۲۸۳-۳۱
۴۹۷	ظهوری تفرشی	طرشتی رازی، بهادرالدوله ۲۷۳
۱۲۳	ظهوری الدوله صفا علیشاه	طسوجی طسوجی، عبدالنبی بن شرف الدین محمد ۱۵۰
	ظهوری الدین علی بن ملامراد تفرشی	طغایی کمرهای، علینقی بن ابی علاء محمد هاشم ۷۱۲-۲۲۲-۶۹
۶۱۷		طغرا ۲۳۱-۱۶۸-۱۱۸-۱۱۲-۱۹۲
۱۹۴	ظهوری الدین محمد با بر	عادل بن علی طوفان هزار جریبی مازندرانی ۴۰۱
۱۳۶	ظهوری الدین مرعشی ۱۳۶-۱۳۱	عاجز طوفی تبریزی ۱۷۶
۲۱۷	ظهوری الدین میرعلی سلطانی	عارف اردبیلی طیان ابرقوهی، نجم الدین محمود بن عمر ۲۵۶
۳۸۲	ظهوری سمرقندی ۳۸۲-۶۳	عارض عارف فاریابی ۶۹۸-۶۲۵-۶۰۴-۵۸۱
۲۹۲	ظهوری فاریابی	
۳۸۲	ظهوری نیشابوری	
	«ع»	
۴۸	عابد	
۱۳۵	عاجز	
۶۸۲-۲۴۴	عادل بن علی	
۴۹۲	عارف اردبیلی	
۱۸	عارف جنگ، جواد الدوله	
۵۲۸	عارف علیشاه، راضی الدین	
۴۱۰	عارف قزوینی	

۵۲۰	عبدالباقي نهادنی	عارف ملتانی، جلال الدین محمد بن احمد
۵۹۶	عبدالجبار خجندي	۳۷۲
۵۲۳	عبدالجليل قزويني	عارض هروی، محمود
۲۰۹	عبدالجليل یزدی	۵۵۱ - ۳۰۱
۵۱۶	عبدالجواد	عاصی رشتی، محمد محسن
۲۵۴	عبدالجواد بن ابو القاسم سپاهانی	۶۲۵
۱۶۹	عبدالجواد بن عبد الرحيم اصفهانی	۴۲۶
۴۶۳-۲۰۳	عبدالحسیب بن احمد بن زین العابدین علوی	عالی
۶۴۶	عبدالحسیب حسینی فاطمی	۲۱۱
۷۷	عبدالحسین اضعف یزدی	۱۹۰
۱۰۰	عبدالحسین بن عزیز الله موسوی	۲۶۱
۲۰۲	عبدالحسین حسینی خاتون آبادی	۴۰۸ - ۱۸۹
۶۰۲	عبدالحسین لسان السلطنه ملک المورخین	۶۳۷ - ۵۶۵
۶۹	عبدالحق محدث دهلوی	۶۸۰
۶۳۲ - ۳۴۸ - ۲۲۵ - ۱۴۱	عبدالحقیم حاکم لاھوری	۲۵۴ - ۱۸۲
۶۵۰	عبدالحکیم بن محمد رضا تفرشی	۶۱۲
۱۱۱	عبدالجمید لاھوری	عامی شروی
۳۲۴	عبدالحقی حسینی	عبدای مرزوی، ابوالمنظر منصور بن ابوالحسین بن اردشیر
۶۱۳	عبدالیخالق بن عبد الرحیم یزدی	۶۴۴ - ۱۹۶
۴۶۶ - ۲۹۹ - ۲۶۲	عبدالرحمان جامی	عباس افندی ۵۱ - ۶۷
۶۰۳ - ۸۱	عبدالرحمان چشتی	عباس بن محمد کاظم ۲۵۴ - ۱۸۲
۵۳۸	عبدالرحمان سیرت	عباس خان بن شیخ علی شیروانی ۱۳۰
۵۹۷	عبدالرحمان شاهنوازخان هاشمی دهلوی	عباستلی خان سپهر کاشانی ۵۸۹ - ۳۹۸ - ۳۸۵ - ۱۲۲
		عباستلی خان سیف الملک نوری ۱۶۵
		عباس مولوی ۶۴۳ - ۷۶
		عباس گجراتی، عبداللطیف ۲۷۵
		عبدالاحمد بن محمد فائق ۷۰۳ - ۴۰۶
		عبدالباقي تبریزی ۶۵۵
		عبدالباقي لعلی زاده ۴۴۷

عبدالغفار بن عبد الشكور تبريزی	۳۳۰	عبدالرحمن فارسی
عبدالغفار بن نور الله شريحي	۷۰۸	عبد الرحيم بن حسين على هروي
عبدالغفار صدیقی حسینی خراسانی		عبد الرحيم بن محمد يونس
عبدالغفار نجم الدوله منجم باشی	۴۳۵	عبد الرحيم حزین شیروانی
	۵۱۵ - ۴۲۸ - ۶۰ - ۲۴	عبد الرحيم پاهانی شیرازی
عبد الغفور بن آقامحمد بن حاج محمد طاهر يزدي	۱۷۰	عبد الرحيم طالبوف
عبد الفتاح عسکری احمد آبادی	۲۸۹	۴ - ۳۸۱ - ۳۹۰ - ۵۰۸ (دوبار)
عبد الفتاح فومنی رشتی	۱۳۶	عبد الرزاق
عبد الفتاح گجراتی	۶۳۲	عبد الرزاق بن عبد الكريم بن عبد الرزاق
عبد الفتاح گرمودی	۳۷۲	پژشك کرمانی
عبد القادر بداونی	۶۴۸ - ۳۰۸ - ۱۲۱	عبد الرزاق بن عبد النبي
عبد القادر بیدل هندی	۵۹۰	عبد الرزاق بیگ دنبلي
عبد القادر تونی اصفهانی	۴۰۱	۲۳۰ - ۲۲۴ - ۱۴۵ - ۳۵۶ - ۳۸۶ - ۵۹۱ - ۵۷۰ - ۶۸۶
عبد القادر خان	۱۲۱	عبد الرزاق کاشانی
عبد القادر خان بن مولوی واصل علی خان	۲۵۷	عبد الرزاق گیلانی رانکوی
عبد القادر گیلانی	۴۸۱	عبد الرزاق لاهیجی
عبد القادر نقوی فخری مدارسی		عبد الرشید اسلام آبادی رامپوری
	۶۰۰ - ۳۶۲ - ۱۰۰	عبد الرشید بن نور الدین شوشتری
عبد القوى بن شهاب الدين ضياء	۳۰۷	عبد الرحید تتوی
عبد الكاظم محمد اردبیلی	۴۴۰	عبد الرحضا بن محمد تقی خان
عبد الكريم بن شیخ راجن غزنوی	۵۷۴	عبد السلام کازرونی فارسی
عبد الكريم بن محمد طاهر قمی	۴۴۲	عبد الصمد همدانی
عبد الكريم بن محمد نیمده	۴۴۹	عبد العزیز یحیی حصاری
عبد الكريم بن محمد یحیی قزوینی	۶۸۲	عبد العظیم بن علی محمد داردیبلی
عبد الكريم حکیم	۴۲۴	عبد العلی ادیب الممالک
		عبد العلی خان احسن بن گالی
		عبد العلی وقایع نگار

عبدالکریم خان بن میرزا محمود	۲۵۲۵
عبدالکریم سلطان	۴۲۱
عبدالکریم طبیب تهرانی	۴۷۲
عبدالکریم کشمیری	۱۰۸
عبدالکریم منجم بلخی	۱۹۵
عبدالکریم منشی	۳۵۱
عبداللطیف الطف حسینی	۴۲۶
عبداللطیف عباسی گجراتی	۶۰۱
عبدالله انصاری	-۳۲۱
عبدالله انصاری	-۶۸
عبدالله انصاری	-۴۴۸
عبدالله انصاری	-۴۲۸
عبدالله انصاری	-۳۴۸
عبدالله انصاری	-۳۲۷
عبدالله انصاری	-۵۸۶
عبدالله انصاری	-۵۵۰
عبدالله انصاری	-۵۳۶
عبدالله انصاری	-۵۱۴
عبدالله انصاری	-۴۴۹
عبدالله انصاری	-۲۱۱
عبدالله انصاری	-۶۷۹
عبدالله انصاری	-۶۴۲
عبدالله برش آبادی	۶۵۴
عبدالله بن حکیم اسماعیل لاهیجانی	۶۴۷
عبدالله بن علی فلک علاء تبریزی	۳۷۰
عبدالله بن عنایت الله	۴۸۹
عبدالله بن محمد بن کیا مازندرانی	۳۲۵
عبدالله بن مصطفی قلی خان قرا گزلو	۳۷۲
عبدالله بن نجم الدین مشهدی	۹۷
عبدالله بن نور الدین جزایری	۴۵۲
عبدالله جوهری تبریزی	۵۸۱
عبدالله حسینی	۱۶۹
عبدالله حورا	۶۹۰
عبدالله خان مهندس	۲۲۶
عبدالله زنوزی تبریزی	۶۴۹
عبدالله سیما بی	۶۴۲
عبدالله شاهجهان آبادی	۴۹۷
عبدالله صدر	۶۵۱
عبدالله صیرفى تبریزی	۲۲
عبدالله طبری منشی	۱۲۲
عبدالله فردینی تهرانی	۳۸۹
عبدالله فیروزجنگ	۴۹۱
عبدالله کاشغری ندایی	۳۱۵
عبدالله مروارید کرمانی	۶۶۰
عبدالله هاتقی	-۴۲۱
عبدالملک -۴۰۱	-۱۱۴
عبدالملک -۴۲۱	-۵۶۷
عبدالمجید	۶۷۹
عبدالملک بن عبد الغفور انصاری	۵۶
عبدالملک عصامی	۴۸۸
عبدالملک ورکانی	۵۶۴
عبدالنبی جامی	۶۷۳
عبدالنبی فخر الزمانی قزوینی	۶۶۴
عبدالواحد بن محمد المفتی	۴۶۲
عبدالواحده صفائ زواره ای	۷۲
عبدالواسع نظامی	۶۵۲
عبدالوهاب بن عبدالرحمن بن محمد	۲۹
عبدالوهاب شیرازی	۶۴۳
عبدالوهاب بن علی اشرف بن علی بن اسماعیل شیرازی	-۶۷۴

٦٦٣	عرشی، میرمحمد مؤمن عرفی شیرازی	٣٨٤ عبدالوهاب بن علیقلی عبدالوهاب بن محمدحسین کاشانی
٦٨٤ - ٥٧٨	- ٤٩٢ - ٢٧٠	٦١٢ عبدالوهاب صدیقی
٦٧	عروضی نیشاپوری، یوسف	٥٢٤ عبدالوهاب طراز
٢٥٧	عزالدین بن جعفر بن شمس الدین آملی	٥٤٢ عبدالوهاب عالمگیری
٤٨٥	عزالدین تقوی شیرازی	٦٦٩ عبدالوهاب قزوینی
٦١٤ - ٥٢٨	عزالدین محمود کاشانی	٤٢٥ عبدالوهاب قطره چهارمحالی
٦٦٧	عزیزالدین احمدنظر جلیسری	٤٩٤ عبدالوهاب یزدی
٥١ - ٥٠	- ٣٤ - ٢١	٦٦٩ عبدرب آبادی، شمس العلماء
٣٨٥ - ٣١٧	- ١٠٢ - ٧٣	- ٩١ - ٧٥ - ٢٧
٥٢	- ٦٠	- ٢٣٦ - ٢٣٥ - ٢١٨ - ٢٠٥ - ١٠٢
٥٧٣ - ٥٦٥	- ٥٢٧ - ٥٢٦	- ٣٥٥ - ٣٣٨ - ٢٩٩ - ٢٦٨
٦٣٩ - ٦٢٦	- ٦٢٥ - ٦٠٤	٧١٥ - ٦٢٠ - ٥٨٥ - ٤٩٠ - ٤٣٥
٦٩٩ - ٦٩٨	- ٦٧١ - ٦٤٢	٥٥٥ عبدی گونابادی
٣٥٦	عزیزانه	عبرت دماوندی، محمدبن محمد صالح
٢١٣	عزیزانه حسینی مدرسی	٤١٧ عبرتی عظیم آبادی، وزیرعلی ٦ - ٣٤٢
٣٢٩	عزیزانه زاهدی	٢٢٢ - ٣٢٠ - ٢٦٣ عبدی الله احرار
٣١٩	عزیز هروی، لطف الله	٩٥ عبدی الله خویشکی چشتی
١٥٢	عزلتی خلخالی، ادهم	٤٠٢ - ١٤٢ - ١٩٧ - ٤١ عبدیزاکانی
٢٨٩	عسکری احمدآبادی، عبدالفتاح	٦٥٨ - ٤٦٦ - ٤٣٧ - ٣٤٦ - ٣٢١ عثمان بوزاووقی
٣٥١	عسکری بحرینی، ابوالحسن محمدبن یوسف	٧١٢ - ٤٢٩ عثمان مختاری غزنوی
٦٥٢ - ٦٥٥	- ١٥١ - ٢١	١٧٣ عذری بیگدلی، اسحاق بیگ
٣٨١	عشرت	٥٦٢ - ٤٩٠ - ٤٦٦ - ٥٧ عراقی، فیاض
٤٢٩	عشرت سیالکوتی قرشی، نظامالدین	٥٠٤ عربشاه یزدی، عmad الدین

<p>۶۱۶ عفیف نورکاشانی بداونی</p> <p>۲۰۱ عقیلی ، تقی الدین محمد</p> <p>۱۹ عقیلی ، سیف الدین حاجی نظام</p> <p>۴۹۹ عقیلی ، محمد مهدی بن محمد نعیم</p> <p>۲۹۴ عقیلی خراسانی ، سید میرمحمد حسین</p> <p>۵۹۳ عقیلی علوی ، سید محمد حسین بن میر محمد شادی خان</p> <p>۲۶۶ علاءالدوله سمنانی - ۱۰۶ - ۲۴۵</p> <p>-۴۰۵ -۳۹۳ -۳۸۱ -۳۶۸ -۲۱۸</p> <p>-۵۰۱ -۴۸۹ -۴۸۴ -۴۶۵ -۴۰۸</p> <p>۷۰۱ -۶۷۰ علاءالدین علی بن محمد</p> <p>۵۲۱ علاءالدین محمد تبریزی</p> <p>۱۶۱ علاءالدین محمد طبیب</p> <p>۱۰۸ علاءالدین نورالله طبیب</p> <p>۶۰۶ علاءبن سعد بن محمد کازرونی</p> <p>۶۴۶ علاء قزوینی هلالی</p> <p>۲۲۵ علاجی</p> <p>۶۵ علامی ، ابوالفضل</p> <p>۱۹۰ علوی آوی ، حسین بن محمد بن ابی رضا</p> <p>۲۶۸ سید محمد بن محمد</p> <p>علوی شیرازی ، محمد بن تقی بن</p> <p>۱۲۱ عضد</p> <p>علوی عاملی جبلی ، سید احمد بن</p>	<p>۳۷۷ عشق</p> <p>۶۹۵ -۶۶۳ عصارتبریزی ، محمد</p> <p>۱۸۸ عصارة شوشتری ، فیض الله</p> <p>۴۱۵ -۳۱۵ عصام الدین اسفراینی</p> <p>۴۸۸ عصامی ، عبدالملک</p> <p>۱۳۱ عضدالدوله ، احمد میرزا</p> <p>۲۶۹ عطاء الله</p> <p>۸۰ عطاء الله بن محمد حسینی</p> <p>۲۱۹ عطاء الله نیشابوری</p> <p>۱۰۸ -۹۶ عطاء بن یعقوب رازی</p> <p>-۲۳۶ عطار تونی</p> <p>۷۱۳ -۶۱۹ -۳۹۵ عطارد قلمخان بهادر ، بنده علی</p> <p>-۵۲ عطار نیشابوری ، فرید الدین</p> <p>-۱۶۹ -۱۱۵ -۱۰۹ -۱۰۱ -۶۸ -۵۵ -۵۳۴ -۴۰۶ -۳۳۲ -۲۸۰ -۲۷۱ -۲۳۶ -۶۳۱ -۶۲۰ -۶۱۹ -۶۱۵ -۵۹۱ -۵۵۷</p> <p>۷۱۳ -۷۰۱ -۶۷۵ -۶۵۳ عطاره مدانی - ۱۸۰ - ۵۳۴ - ۱۸۰ - ۵۳۵</p> <p>۱۹۵ -۱۲۵ عطا ملک جوینی</p> <p>۹۴ عطایی نیشابوری</p> <p>۶۷۸ عظیم آبادی ، حسینقلی خان</p> <p>۴۸۵ عظیم الدین تتوی</p> <p>۵۰۳ عظیمی نیشابوری</p> <p>۱۶۱ عظیم شرعی بخاری</p>
---	---

۱۵۵	علی بن احمد غوری	زین العابدین
۵۳۶	علی بن اسماعیل منجم	علوی عقیلی ، میر محمد حسین بن حکیم
۵۹۸	علی بن بناء پناهی	محمد هادی خان
۶۸۲	علی بن حامد	علوی فاطمی ، محمود بن علینفسی بن جواد
۴۸۵	علی بن حسن باخرزی	علوی ورامینی ، سعیده محمد بن ابو زید بن عربشاه
۴۵۱	علی بن حسن زواره‌ای	علی ابراهیم خان
۱۸	علی بن حسین	علی ابراهیم خان خلیل خان
۱۴۹	علی بن حسین بن علی	علی اشرف بیرجندی
۴۰	علی بن حسین انصاری	علی اصغر بن علی اکبر بروجردی
۶۴۶-۳۶۶	علی بن حسین بن علی	علی اصغر بن محمد یوسف قزوینی
۱۸۱	علی بن حسین زواره‌ای	علی اشرف سیاف شیرازی
۷۵	علی بن حسین کربلایی	علی اعتماد نظام
۶۰۴	علی بن شیخ حسن کربلایی	علی افضل قاطع قزوینی
-۷۵-۴۱	علی بن طیفور بسطامی	علی اکبر
۵۵۰-۱۶۵-۱۹۱		علی اکبر ایجی
۵۰۳	علی بن عبدالله بن هداوت الله نهادوندی	علی اکبر بجنوردی منجم باشی
		علی اکبر بن عبدالله تونی بشروی
۱۳۸	علی بن عثمان چاچی	علی اکبر تقرشی
۶۳۱	علی بن عزیزالله	علی اکبر حسینی حسینی لغوی یزدی
۹۷	علی بن محمد باقر موسوی	علی اکبر ماری شیرازی
۶۱۱		علی اکبر نواب بسمل شیرازی
۲۳۵	علی بن محمد بن عبدالرحمن	-۹۵
۵۸۸	علی بن محمد جعفر شریعت‌مدار	۶۸۹-۴۱۲-۳۴۸-۱۵۱
۴۶۴	علی بن محمد حسین استرآبادی	علی بادکوبه‌ای
۲۰۶	علی بن محمد شریف اصفهانی	علی بخش قاجار
۹۸	علی بن محمود حسینی	علی بن ابو حفص بن فقیه محمود سپاهانی

۳۶۵	علی کربلایی	۴۲۴	علی بن منصور حلوای
۱۲۱-۱۰۱	علی گیلانی	۱۰۹	علی بن میرزا احمد
۲۰۴	علیم‌محمد اصفهانی	۵۸۸-۳۵۲	علی بن یوسف
-۱۱۳	علیم‌محمد باب	۵۵۵	علی بن یوسف بن علی
۵۱۸-۴۲۷-۴۱۲-۲۹۸-۲۴۲	علیم‌محمد بن عبدالحق دهلوی	۴۷۴	علی بن یوسف گتابادی
۲۲۹	علیم‌محمد بن محمد حسین همدانی	۳۹۳-۳۲۷	علی بوزجانی
۶۰۰	اصفهانی	۴۲۳	علی حسن خان بهوپالی
۱۰۶	علیم‌محمد شیرازی	۵۲۷-۲۴۷	علی حسینی
۶۶۰	علیم‌محمد طبیب درونی اصفهانی	۲۲۶	علی خان
۶۴۹	علیم‌محمد لواسانی نظامی	۱۸۳	علیرضا بن شمس الدین خلخالی
۲۷۹	علی منشی	۱۲۷	علیرضا بن عبدالکریم شیرازی
۳۴۹	علی میرزا بن میرزا ابوطالب دهلوی	۶۳۶	علیرضا تبیان الملک
۴۷۵	غلیقی بن احمد بهبهانی	۳۱۱	علیرضا میرزا شهره
۳۵۱	غلیقی بن محمد اسماعیل	۴۱۶	علیرضا میرزا قاجار
۶۰۲	غلیقی بن ملا محمد نعیم همدانی	۵۶۳	علی زواره‌ای
۲۳۳	غلیقی ترشیزی	۵۸۲	علی فهمی طبیب
۶۸۱	غلیقی جنتعلی شاه همدانی	۴۲۷	علیقلی بن فراچغای خان
۴۴۵	غلیقی خان	۱۳۸	علیقلی بن محمد چلاوی
۳۳۴	غلیقی خان حکیم‌الملک	۳۴۳	علیقلی خان واله داغستانی
۷۱۲-۲۲۲	غلیقی طغایی کمره‌ای	۷۰۷-۳۹۴	علیقلی جدید‌الاسلام
۴۱۷-۳۲۱-۲۱۲-۲۴۹	علی نوری اصفهانی	۵۷۴-۴۶۴-۴۰۷-۳۶۸-۲۲۷	علیقلی میرزا اعتضاد‌السلطنه
۶۷۶	علیهم الله حسینی	۷۱۲-۶۶۵-۴۸۶	علی قوشچی
۲۸۸	علی‌یوسفی شیروانی	۲۶۵	علی‌کبیر اجملی‌الله‌آبادی
۶۴۴-۵۲۱	عماد‌الدین حسن طبری		

عمری دھلوی، ابو عبد العزیز احمدشاد	٦٦١	عمادالدین عربشاه یزدی
ولی الله بن عبدالرحیم	١٨٨	عمادالدین علی بن نجم الدین محمد
عمق بخارایی	٢١٧	استرآبادی
عمیداً ابوالفوارس قناوزی	٣٨٧	عمادالدین علی شریف قاری استرآبادی
عمید الدین حسینی	٢٨٨	١٤٦
عمید عطاء بن یعقوب نساکوک رازی	٣٨٩	عمادالدین محمد
عنایت الله	٥٤٧	عمادالدین محمد طارمی
عنایت الله بن شرف الدین محمد زمان	١٦١	عمادالدین محمود بن سراج الدین مسعود
مشهدی	٤٦٨	طبیب شیرازی ١٨ - ٤٤ - ٤٤
عنایت الله بن عدایت الله	٥٣٢	- ٤٩٢ - ٤٥١ - ٢٤٢ - ١٦٨
عنایت الله خان	٤٥٦	- ٧١٦ - ٦٣٥ - ٥١٥ - ٥١٠
عنایت الله خان میرسامان شاهی	٤٠٨	عمادالدین محمود بن شیخ محمد گاوأن
عنایت الله هندی	٥٥٤	گیلانی
عنصر المعاالی کیکاوس بن اسکندر بن	٤١	عمادالدین یحییٰ بن احمد کاشانی
قاپوس بن وشمگیر زیاری	٥٥٧	عماد بن جمال بخاری
عنصری	٦٩٧ - ٣٩٧ - ٢٧٨	عماد بن محمد الشری
عوفی، سدید الدین محمد	٥٥٤ - ٢٣١	عماد عبدالله ١١٤ - ١٤٨
عیسیٰ بن جنید شیرازی	٤٦٦	٥٥٩ - ٤٧٥ - ٢٦٥ - ٢٤٥
عیشی شیرازی	- ٣١٤ - ٢٥٧	عمادالدین علی استرآبادی
عین القضاة همدانی	٢١٦ - ٦٧١ - ٥٦٤ - ٤٧٩ - ٣٢٢	عماد فتحیہ کرمانی
عین الملک شیرازی، نور الدین محمد بن	٤٧٢ - ٢١٩	- ١١٣
عبد الله	٧٠٠ - ٣٧٢	٥٨٦ - ٤٥١ - ٤٤٥ - ٤٣٥ - ٣٠٠
عیوقی	«غ»	عمان سامانی، میرزا نور الله
غازی الدین حیدر	٧١١	٤١١
		عمر بن سهلان ساوی
		٥٩٤
		عمر بن صدر الشریعه محبوبی
		٥٦٩
		عمر خیام نیشابوری
		٦٩١ - ٣٢٨ - ٣١٩ - ١٨٦
		عمر خیاء الدین روشنی رومی
		٤١٦

غلامحسین بن هدایت‌علی خان منشی	غالب دهلوی، میرزا اسدالله
۳۹۲	۶۶۲-۵۰۸-۵۰۷
غلامحسین خان بن محمد همت خان	غانمی، محمدبن محمد
۳۰۵	۴۱ غباری
غلامحسین خان جوهر	غجدوانی، عبدالخالق بن عبدالجمیل
۱۲۶	۲۲
غلامحسین خان طباطبایی	غروی اردو بادی، میرزا ابوالقاسم بن
۲۷۶	۳۸۹ محمد تقی
غلامحسین لکهنهوی زیدی پوری	غريب کرمانی، حسن بن زاهد
۳۴۳	۶۳۱
غلام حیدر	غريب یمنی، نظام الدین
۳۸۴	۵۵۷
غلام دستگیر نایطی	غزالی، ابو حامد محمد
۶۲۲	-۳۴۷
غلام مرتضا زجاجی	-۶۸۱-۵۳۹-۴۹۸-۳۶۷
۵۰۴	
غلام رکن الدین	غزالی، احمد
۶۰۴	۵۵۴-۴۷۶-۳۸۸-۸۸
غلام سرور لاہوری	غزالی مشهدی
۲۲۱	۶۸۵-۵۰۹
غلام علی باطنی	غزنوی، محمد
۲۲	۶۶۱
غلام علی حکیم شیرازی	غضنفرعلی بن مولوی نجفعلی خان
۵۸۷	۴۹۷
غلام علی خان	غفاری فناری قزوینی، قاضی احمد بن
۱۳۱	۶۸۶-۶۷۸
غلام علی خان نقوی	غدوی، محمدنورالله بن محمد مقیم الدین
۴۷۳	۴۷
غلام محمد هفت قلمی دهلوی	غلام، محمد حسین
۱۷۵	۷۶
غلام معین الدین عشق	غلام الله بهکن صدیقی هانسوسی غزنوی
۵۸۵-۴۸۸-۴۴۹-۱۲۴	۵۷
غلام مصطفی همدانی	غلامحسین افضل الملک
۴۷۱	
غلام همدانی	۴۵۶-۳۶۵-۳۲۱-۶۴
۳۴۵	
غلام یوسف بن غلام پیر	
۱۴۲	
غثیمت پنجابی ملتانی، محمد اکرم	
۶۹۲	
غوری، علی بن احمد	
۵۳۶	
غیاث الدین ابوالفتح هبة الله	
۶۰۴	
غیاث الدین ادیب کاشانی	
۶۹۱	

٦٣٦	بن احمد بن حسن	غیاث الدین اسماعیل بن نظام الملک
٦٥١ - ٧٢	فاضل خان گروسو	ابرقوهی
٩٧	فاضل قندھاری	غیاث الدین جامی
٥٦٠	فاضل محمد دهلوی	غیاث الدین جمشید کاشانی
٦٦٦	فاطمی، جعفر بن اسحاق	غیاث الدین علمی بن علی امیران
٢٥٩	فانی، محمد علی	اصفهانی
٦١٥	فانی کشمیری، محمد محسن	غیاث الدین محمد خواندیمیر
١٠١	فایض نیمردانی	٤٨٩ - ٤٨٠
- ٧٣	فتاحدی نیشابوری ٥٣ (دوبار)	غیاث الدین محمد متطلب سبزواری
- ٣١٣ - ٣٥١	- ٢٩٤ - ٢٥٧	٦٠٠
(دوبار) ٤٠٤ - ٣٤١		غیاث الدین منصور دشتکی
فتح الله بن احمد بن محمد شهرستانی		«ف»
١٤٩		
٢٢٤	فتح الله بن حسن شوشتری	فارسی، ابوالخیر محمد تقی
٤٨٨	فتح الله بن عزیزالله الایادی	٤٤٧ - ٤٦١ - ٢٠٣ - ٧١ - ٥٣
٦٣٦	فتح الله خان شبیانی	فارسی، تقی الدین محمد بن صدر الدین
٦٥	فتح الله سبزواری	٦٦٦
٤٤١	فتح الله شاهنامچی	فارسی، عبدالرحمان
٤٠١	فتح الله عارف	فارسی امیرآبادی، عماد الدین علی
٦٥٦ - ٢٠٨	فتح الله کاشانی	بن علی
٥٥٠	فتح الله ناصری چهل حصاری	فارغ گیلانی
٢٩٩	فتحپوری، شیدا	فاروقی، ابراهیم توام الدین
٦٣٧	فتحعلی بن کلبعلی بن سپانلو	فاروقی بلگرامی، پیر محمد
- ٢٦٦ - ١٥٣	فتحعلی خان صبا	فاروقی نقشبندی
٥٤٦ - ٤٦١ - ٤٢٤ - ٤٠٣ - ٢٧٣		فاریابی، عماد الدین ابوالقاسم محمود
١٣٣	فتحعلی شاه قاجار	
٤٨٤	فتحی، محمد عیسی بن محمد جعفر	

فراهانی، جمالالدین محمد بن حاجی ۲۲۴	محمد	۳۴۷	فتحی حسینی
فراهانی، میرزا عیسیٰ بن میرزا حسن ۲۲		۱۹۷-۱۰۷	فخرالاسلام ارومیه‌ای، محمد صادق
فراهانی حسینی، میرزا محمد علی ۶۷۹	فراهی، ابونصر	۶۳۰	فخرالاطباء
فراهانی هراتی، معین الدین محمد بن شرف ۶۲۱	الدین محمد	۳۸۳	فخرالدوله رتن سنکه زخمی
فرج الله حسینی کاشانی ۴۲۷		۷۰۴	فخرالدین اسعد گرانی
فرج الله منشی ۶۹۲		۵۳۷-۴۶۴	فخرالدین بن احمد مولی خضر رودباری
فرج الله منشی خازن الشعاع ۱۱۹			فخرالدین عراقی
فرخ آبادی، سید محمد ولی الله بن ۶۸۲	احمد علی	۵۶۲-۴۹۰-۴۶۶-۵۷	فخرالدین علی صفی بن کمال الدین
فرخی تاجی قزوینی، کلبعلی ۱۱۸			حسین واعظ کاشفی
فردوسی، ابوالقاسم ۴۰۰		۵۸۹-۲۵۵-۳۳۰-۲۳۰	فخرالزمانی قزوینی، عبدالنبي
فردوسی، موسی بن ولی بن خضر ۱۹۵		۶۶۴-۱۷۸	فخربن‌اكتی
فردوسی ثانی ۴۰۳		-۲۲۰-۹۵-۵۹-۴۰	فخر رازی
فرزند علی حسینی ۶۴۱		۵۵۹-۳۳۳-۳۲۱-۳۱۱-۲۵۰	فخر مدبر ۲۰ (دبار)-۲۱۰-۸۷
فرشته ۵۴۵		۳۶۲	فخری، عبدالقادر
فرصت شیرازی ۹۲-۱۹		-۱۵۰	فخری هروی
فرغانی، مسعود الدین سعید ۶۱۱		۷۱۱-۵۶۰-۴۴۱-۳۳۲-۲۲۴	فدا لاهوری، خیرالله
فرمانفرما، نجفقلی ولی میرزا بن ۳۲۲	حسینقلی میرزا	۶۶۴	فرهانی، ابوالقاسم قائم مقام
		۴۶۵-۴۲۴-۲۲۸	

۲۶۵	فضل الله شیرازی خاوری	فروغ اصفهانی
۳۲۴	فضل بن احمد بن خاف	فرهاد میرزا معتمدالدوله
	فضل بن روزبهان خنجی	۳۳۳-۲۱۷-۵۳۵-۵۱۵-۴۹۴-۳۵۴
۹۵-۴۱۴-۳۸۵		۷۰۶-۶۲۹-۶۵۲
۵۸۷	فضلعلی نصرآبادی کاشانی	فریدالدین شکرگنج
	فضولی بغدادی	۳۶۶-۳۰۸-۵۴۲-۵۰۱
۴۶۸	فضولی بغدادی	فریدالدین عطار نیشاپوری
۴۳۵-۳۳۲-۲۱۰		۵۲-۶۸-۶۵۳-۶۱۵-۵۹۱
۱۷۸	فطرت، عطاء الله علی	فریدالدین محمد بن محسن بیهقی
	فقیر اصفهانی، میرزا علی بن میرزا باقر	۵۹۲
۲۶۷	واعظ	فریدنی تهرانی، عبدالله
-۷۱۳-۶۶۸	فقیر الله آفرین لاهوری الله آبادی	۲۲۴ فریدون بن احمد سپهسالار
۶۹۷-۶۹۵-۴۲۵-۲۸۹	فقیر دهلوی شاعجهان آبادی، شمس الدین	۱۷۶ فریدون قمی
-۱۹۶		فریدون میرزا بن فتحعلی شاه قاجار
۲۱۹	فقیر محمد بن محمد رضا	۵۱۱ فریومدی، ابن یمین
۲۳۷	فتایی	۵۷۷ فرونی استرآبادی، میر هاشم بیگ
۳۰۳	فدرسکی	۴۸۷-۹۲ فسایی شیرازی، میرزا حسن
۴۴۱	فدرسکی، میرزا ابوالقاسم	۴۸۳ فسوی شیرازی، محمد بن آمماعیل
	فدرسکی، میرزا ابوطالب	۳۳ فشارکی، محمد باقر بن محمد جعفر
۶۸۷-۳۶۰-۲۱۱		۳۰۴ فصیح خوافی
۱۲۱	فوادی، حسن	۵۸۳ فضل الله بن آخوند ملا زین العابدین
۴۹۲-۶۰	فوق الدین احمد یزدی	۶۰۹ بروجردی
	فوچی یزدی، احمد	فضل بن احمد بیگ کردستانی
۴۴	فومنی، علی بن شیخ فضل الله	۱۹۰ فضل الله حروفی استرآبادی
۱۲۶	فومنی رشتی، عبدالفتاح	-۶۸
۲۵۶	فهیم السلطان	۴۶۳

۵۰۴	فیاض عراقی
۳۷۱	فیروزآبادی، مجدد الدین محمد بن یعقوب
۶۹	فیروز جنگ، امان الله خان
۴۹۱	فیروز جنگ، عبدالله
۳۳۴	فیروز میرزا
۵۰۴	فیض آبادی، حیدر علی
۵۰۳	فیض آبادی، میر احسان علی
۳۱۷	فیض الله
۱۳۱	فیض الله انصاری جونپوری
۶۷۲	فیض الله بن بهجود علی خراسانی
۱۳۰	فیض الله بن زین العابدین بن حسام بنیانی
۶۲۵	فیض الله خان
۱۸۸	فیض الله عصارة شوشتري
۵۰۲	فیض الله مرعشی
۱۳۳	فیض بخش قاضی اورنگ آبادی
۷۰۲	فیض حق صدیقی قادری چشتی
۷۰۲	فیض کاشانی، محسن
۷۴	۷۴-۳۱-۲۶-۳۴-۲۰-۱۷
۳۰۹	(دوبار)-۱۸۱-۱۶۷-۱۴۵
۴۳۷	۴۳۷-۳۸۸-۳۲۲
۶۱۸	فیض بن میر نور الله
۴۵۱	فیض بن یوسف ابو نصری هروی
۶۲۰	فیض حسینی رضوی
۲۴۱	فیض خان ارغون ادراکی بگلاری
۲۱۱	فیضی دکنی، ابو الفیض
	۵۷۳-۴۸۶-۳۸۷-۳۰۹-۱۴۳

«ق»

۱۱۲	قاآنی
۲۴۸-۱۱۸	قادرخان بیدری
۳۳۳	قادری، محمدعلی
۱۴۳	قاری، حسن
۱۴۶	قاری استرآبادی، عمام الدین علی شریف
۱۴۶	قاری تبریزی، مصطفی بن ابراهیم
۱۵۴-۱۴۷-۴۶	
۱۴۶	قاری کاظمی، نور الدین محمد
۱۴۶	قاری مازندرانی، محمدبن اسدالله بن
۶۱۹	علیرضا
۱۸۸	قامانی، ابو بکر علی بن عثمان
۳۱۷-۲۶۳-۷۹-۶۹	قاسم اذوار
۴۳۷-۳۸۸-۳۲۲	
۶۱۸	قاسم بن میر نور الله
۴۵۱	قاسم بن یوسف ابو نصری هروی
۶۲۰	قاسم حسینی رضوی
۲۴۱	قاسم خان ارغون ادراکی بگلاری

۶۴۳	قاینی، قاسملی	قاسملی بن قاضی طالع مند کلا نوری
قباوی، ابونصر احمد بن محمد بن نصر		۵۴۷
۱۲۱		قاسملی قاینی
۶۲۰	تغیل، میرزا محمد حسن	قاسم کاهی اکبرآبادی
۲۰۵	قدرت الله گوپا موی	قاسمی کرمانی، میرزا ۶۹۳-۲۶۵
قدرت کشمیری، عطاء الله دانشورخان		قاسمی گنابادی ۴۰۰-۳۴۹-۲۲۰
۲۷		۵۶۷-۵۱۹-۴۷۳-۴۰۱
۲۲۱-۲۲۵	قدرى	قاضی اورنک آبادی، فیض بخش ۱۳۳
۲۵۶	قدس شریفی، سید حسین	قاضی بیضاوی، ناصر الدین ۶۸۲
۴۵۶	قدسی مشهدی، محمد جان ۱۱۱-۱۱۱	قاضی زاده رومی ۲۵۴
۲۵۹	قدوسی	قاضی زاده کرهرودی ۱۶۲-۶۹
قراباغی، میر محسن بن سید احمد آقا		قاضی زاده ورارودی ۱۶۲
۴۴۵	میرزاده	قاطع قزوینی، علی افضل بن محمدامین ۶۴۴-۵۰۱
قرچه داغی تبریزی، محمد حسین		قاطعی هروی ۵۸۰
۴۷۶	طبیب بن علی	قانع تتوی، میر سید غلامعلی بن میر ۵۸۰
۳۹۸	قراحصاری، حسن بن حسین	علیشیر ۱۵۴
۶۱	قراگزلو، محمد جعفر	قانع تتوی، میر علیشیر ۶۷۸-۶۳۶
۴۲۸	قرشی، جمال الدین	قانعی طوسی، احمد بن محمود ۵۳۳-۳۸۲
قرشی ورارودی، ابوالفضل محمد بن خالد		قایلی ۷
۴۶۳		قائم مقام فراهانی، ابوالقاسم ۶۵۱-۴۲۴-۲۲۸
قره باگی، میرزا جمال جوانشیر بن محمد		قاینی، ابوالحسن شریف ۴۷
۱۲۰	خان بیگ	قاینی، حسن بن سعد ۱۸۸
قریمی، سید شهاب الدین ابوالعباس احمد		قاینی، محمد جعفر ۱۵۵
بن ابوالمواهب عطاء الله ۵۴۴		
قطان غزنوی، ابونصر محمد ۳۶۵		
قطان مروزی، ابوعلی حسن بن علی		
۵۵۲		

قطب الدین خسرو شاه	۲۲۴	قطب الدین محمد تهرانی رازی	۱۹۸
قطب الدین عبدالله کوشکناری	۶۷۱	قطب الدین محمد یزدی	۴۳
قطب السدین محمد بختیار کاکی اوشی	۲۹۹	قطب الدین مسعود بن کمال الدین کرمانی	۶۷۳
قطب الدین محمد شیرازی	۶۹۲-۲۸۶-۱۸۴	قورخانچی صولت نظام ، محمد علی	
قطب الدین محمد قصه خوان	۲۷۲	قوشیجی، علی	۷۱۲-۶۶۵-۴۸۶
قطب الدین محمدلاهیجی	۵۸۷	قونوی ، محمد بن یحیی	۳۹۷
قطب طبیب	۱۹۱	قوونیوی ، صدرالدین	۱۴۴
قطره چهارمجالی ، عبدالوهاب	۴۲۵	قهپایی ، بدیع الزمان	۳۴۴
قم الدین بن سناء الله بن مولوی	۲۱۲	قیام الدین حیرت اکبر آبادی	۶۳۷-۱۷۴
قمی ، سراج الدین	۵۱۹	قیصری ، شرف الدین داود بن محمود بن	۲۵
قمی ، محمد بن حسن	۴۹	محمد	
قمی ، میرزا ابوالقاسم	۴۸۶	«ک»	
قمی شاهرودی ، طغان شاه بن نظام	۷۱	کابلی شیرازی ، امان الله خان بن مهابت	
قمی شیرازی ، محمد طاهر	۵۷۲	خان	۵۴۹
قمی مشهدی ، میرزا محمد بن محمد رضا	۵۳۵	کاتب ارجانی ، فرامرز بن خداداد بن	
قناوزی ، عمید ابوالفوارس	۳۸۷	عبدالله	۳۸۶
قواس	۴۹۶	کاتب صفوی ، میرزا محمد علی	۱۷۷
قواس بهدی نقشبندی ، زین الدین محمود	۴۶	کاتب کوشانی هروی ، دوست محمد بن	
قوم الدین جعفر بن بدیع الزمان قزوینی	۲۷۰	سلیمان	۳۱۸
قوم الدین شیرازی	۴۷۹	کاتب معمایی ، جمشید	۵۹۰
القوم الدین محمد بن نصر الدین محمد	۶۴۴	کاتبی انقرنی	۵۱۹
کاتبی ترشیزی نیشابوری ۱۰۵-۲۹۸			

۷۰۲	کامی سبزواری	۳۵۰ (دو بار) - ۳۹۵ - ۵۲۴
۱۴۱	کانجی مل	۶۴۸ - ۵۸۷ - ۵۲۹
۲۵۳	کاووس کی بن کیخسرو رازی	کازرونی، تاجالدین محمد بن محمد
۶۲۷	کاهی اکبر آبادی، قاسم کبری، نجم الدین	بن ابراهیم
۵۰۰	۲۱ - ۳۶۱ - ۴۰۹ - ۳۲۲	کازرونی، نورالدین محمد
۲۲	کبودرآهنگی، محمد جعفر بن صفرخان	کازرونی فارمی، عبدالسلام
۱۱۹	کشتی، محمود	کاشغری ندایی، عبدالله
۵۲۳	کراجکی، ابوالفتح محمد بن علی بن عثمان	کاشغری نقشبندی، سعدالدین
۲۵۴	کربالی، شجاع الدین	۵۰۱ - ۳۲۲
۳۶۵	کربلایی، علی	کاشف
۳۷۰	کربلایی، حسین بن علی اکبر	۷۱۰ - ۵۶۸ - ۴۶۰
۲۲۲	کربلایی جاونپوری، ابوالقاسم بن فتح محمد	کاشف اصفهانی
۳۵۳	کرجی اصفهانی، عابد لاجین بن عبدالله	کاظم
۳۶۸	کرکوکی شافعی اشعری، محمد صالح	کاظم بن قاسم حسینی رشتی شیخی
۶۲۶	کرمانشاهی، محمدعلی	۳۱۳ - ۲۴۹ - ۲۱۰ - ۵۹
۶۱۹	کرمعلی	کاظمی قادری، محمدبن شمس الدین
۶۰۷	کرمیانی، احمد	۳۸۶
۶۶۰	کرونی اصفهانی، علیمحمد	کافی، محمد تقی بن محمد هاشم
۱۶۲	کرهودی	کافی قاینی قهستانی، ابو جعفر
	کرهودی عراقی، محمدشفیع بن محمد	کاکی اوشی، قطبالدین محمد
		بختیار
		کامبخش، میرزا محمد سلطان زاهد
		الدین شاه بن میرزا محمدسلطان
		۶۲۱ - ۵۰
		کامکار حسینی
		کامور، محمد هادی
		کامورخان

کمال‌الدین حسین ضمیری اصفهانی	۴۹	حسین
۶۶۷	۶۰۸	کریم آفسرا بی
کمال‌الدین حسین واعظ کاشفی ۲۲۰	۵۲۵	کریم الدین
۴۷۴-۴۴۹-۳۸۷-۳۳۸-۳۱۴	۳۵۳	کریم بن درویش محمد زمان
-۵۶۵-۵۶۴-۵۵۵-۵۵۴-۴۸۶	۲۶۱	کریم‌خان بن ابراهیم قاجار کرمانی
۶۵۷-۶۴۶-۵۹۳-۵۹۲-۶۸۵	۳۹۵-۲۹۷-۹۷-۴۶	کریم‌خان قاجار
کمال‌الدین حسین بن شرف‌الدین عبدالحق اردبیلی	۴۱۹	کریم دشت بیاضی کوهستانی
۶۱۸	۶۹۵	کزازی، محمد شفیع بن محمد
کمال‌الدین عبدالرزاق سمرقندی	۶۴۵	کشفی
کمال‌الدین عبدالرزاق کاشانی	۱۵۶	کشفی دارابی، سید جعفر
۶۱۱-۱۹۶-۳۲۲-۵۲	۲۷	کشمیری، عطاء‌الله دانشورخان
کمال‌الدین محمد بدخشی	۷۱۲	کشن چند اخلاص‌آبادی
۴۴۵	۳۹۴	کشیش جدید‌الاسلام، علیقلی
کمال‌السلطنه، محمد تقی	۴۶۱	کلانتر، میرزا محمد
۴۵-۳۸	۶۱۴	کلباسی شیخی، محمد
کمال‌الله بن محمد پیر صدیقی	۱۱۸	کلبعلی فرخی تاجی قزوینی
۱۸۰	۶۱۸	کلهر کرمانشاهی، حسینقلی خان
کمال بن جلال منجم	۴۰۳-۳۹۹-۶۵	کلیم کاشانی، ابوطالب
۳۵۰	۴۵۶	کمال‌الدین افضل محمد حسین بن-
کمال بن نور	۲۱۹	ضیاعالدین یحیی گرانی
۴۰۳	۳۵۲	کمال‌الدین حسین
کمبوه لاهوری، محمد صالح	۵۹۵-۵۳۸-۵۳۵-۳۲۲-۲۳۲-۴۷	کمال‌الدین حسین خوارزمی
۵۴۶-۴۷۴-۱۰۳	۷۱۶-۶۳۹	کوشانی هروی، دوست محمد بن
کوثر علیشاه همدانی، محمد رضا		
۶۳۳-۳۹۴		
کوثری، میر عقیل		
۴۹۲		
کوزه کنانی، میرزا محمد منشی		
۳۵۶		
کوساری، محمد علی بن حسنعلی		
۲۶۳-۹۱		
کوشانی هروی، دوست محمد بن		

۳۵۴	گنجوی تبریزی	۳۱۸	سلیمان
۲۲۲	گنیش داس	۶۷۱	کوشکناری، قطب الدین عبدالله
۶۷۲-۲۰۵	گوپامویی، محمد قدرت الله	کوکب بن قمرخان حسنی الیفی قزوینی	
۶۸۳-۴۶۹	گوپاموی نقشبندی، وجیه الدین ثانی	۵۸۲	کوکبی بخارایی
۳۷۱	گونابادی، سلطان محمد سلطانعلی	۶۶۷	کوکبی گیلانی، میرقاری
۴۲۲	گوهر کرمانی، میرزا عبدالرزاق	۴۷۳	کهنبایی، غلام رضا بن محمد اسماعیل بن
۱۳۱	گیردهاری لال	۵۳۷	محمد بن غلامعلی
۲۵۰-۲۲۲-۱۴۳-۵۴-۲۵-۲۱	گیسو دراز چشتی، محمد	۶۲۲	«گ»
-۳۲۳-۶۹۸-۶۷۰	گیلانی رانکوی، عبدالرزاق	۵۹۴	گجراتی، عبدالفتاح
۴۱۷	گیلانی فومنی، علی بن شیخ عضل الله	۵۴۸-۴۹۵	گرانمایه
۴۴	گیلانی قمی، میرزا ابوالقاسم	۳۷۸-۳۷۲	گردہاری لعل فرخ آبادی
۳۱۰	«ل»	۳۵۵	گردیزی، ابوسعید عبدالجعی بن ضحاک
۱۵۵	لاری، علی اکبر بن محمد امین	۶۵۱-۷۲	گرمودی، عبدالفتاح
-۲۶۱	لاری، قطب الدین بن عبدالجعی بن عزیز-	گروسی، امیر نظام فاضل خان	
۱۶۷	لاری، کمال الدین حسین بن محمد بن فخر بن علی	۵۳۶	گزی سپاهانی، ابوالفقراء محمد باقر بن محمد تقی
۶۴۶	لاری، محمد بن عبدالله	۳۸	گلبدن بیگم
۵۹۷-۴۲۰	لاری، مصلح الدین محمد	۴۹	گلپایگانی، میرزا ابوالفضل
۴۸۸	لاری، محیی	۲۶	گلپایگانی، محمد صادق
		۵۸۳	گاستانه، میرزا ابوالحسن
		۶۲۲-۸۸	گلشنی بردعی، ابراهیم
		۷۰۳	گتابادی، سلطان محمد
		۱۵۹	گتابادی، مظفر

لچهمی نراین شفیق اورنگ آبادی ۵۴۳-۳۹۸-۲۵۹-۶۴۵ لسانالذکرین نایینی، میرزا محمدهادی ۱۴۷	۱۵۷ ۶۸۸-۲۳۳ ۲۹۵ ۱۹۸	لالرام لالهتیک چند بهار لاله جات پرکاش لاله سیلچنگ
لسانالسلطنه ، عبدالحسین ۶۰۲-۲۲۷-۹۶-۳۱	۱۷۵	لاله هیت پرشاد لامعی بروسوی، محمودبن عثمان
لسانی شیرازی لشکرنویس ، سید محمد لشکرنویس ، میرزا حبیب الله لطفلله بن محمد رفیع فارسی لطفلله بن یوسف حلیمی لططف الله حسینی لططف الله عزیز هروی لططف الله مهندس لاهوری لطفععلی بیک آذر بیگدلی لطفععلی خاکی خراسانی لعلى زاده ، عبدالباقي لکھنؤی ، احمدعلی لکھنؤی ، محمد مظفرحسین لکھنؤی زیدپوری ، غلامحسین لکھنؤی صفوی ، سلطان محمد میرزا - بهادرخان لنکرانی تفقازی ، محمد صادق بن آقا محمد لواسانی ، علی بن محمد حسینعلی ۶۷۹	۴۱۸-۳۳۶-۱۶۴ ۹۳ ۱۱۱ ۵۲ ۴۳۹-۱۵۰ ۴۹۶-۴۴۰ ۶۰۸ ۶۲۹-۶۲۲-۵۱	لاهوتی تفرشی lahori، عبدالحید لاهیجانی ، محمدبن محمد باقر لاهیجانی ، محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی ، حزین لاهیجی ، حسام الدین یحیی لاهیجی ، شمس الدین محمد لاهیجی ، عبدالرزاق
	۵۵۱-۴۰۷-۳۶۸-۳۶۱	لاهیجی ، علی بن شمس الدین بن حاجی حسین lahiji، قطب الدین محمد -۴۸۳ لاهیجی ، محمودبن محمدامین لاهیجی ، میرزا حسن بن عبدالرزاق ۵۹-۲۶ ۴۲۶ ۶۹۹-۶۳۶
لچهمی رام دهلوی		

۵۶۷	مثالی کاشانی	۵۹۸	بیگ
۴۰۶	مجتبی‌لی عسکری، میرزا محمد ابراهیم	۶۴۹	لواسانی نظامی، علی‌محمد
۱۵۷	مجد‌الاشراف ذهبی شیرازی	۶۰۰	لودی، شیرعلی خان
۶۰۱-۴۲۶-۲۵۷			«م»
۶۶۹	مجدالدین ابوالفضل ساوجی		ماتریدی سمرقندی، ابو منصور
۳۵۶	مجد الدین محمد بن ابو طالب حسینی		ماجذبن محمد حسینی بحرانی
۴۰۳	مجد الدین محمد پاییزی نسفی	۱۱۵	
۳۲۶	مجد الملک، میرزا محمد خان	۴۹۸	مازندرانی هندوکلایی، سلیمان بن
۳۳۷	مجد خوافی	۶۱۲	محمد
۳۵۶	مجدی	۵۸۰	مایل
۶۵۴-۴۰۰-۲۶۸-۱۴۲-۳۱	مجدوب تبریزی، شرف‌الدین محمد	۴۳۰-۷۱	مایل افشار
۵۹۹-۳۲۶-۲۱۸-۳۲	مجنو بعلی شاه‌همدانی، محمد جعفر بن صفرخان	۱۱۹	مبارک‌الله واضح
۶۵۹-۶۰۴		۸۷	مبارکشاه شوری ۲۰ (دوار) -
۳۷۷	مجرم تفرشی	۳۱۰	مبارکشاه مرورودی
۴۳۳-۴۰۹-۳۹۳	مجلسی، محمد باقر (دوار)	۶۴۷	متبلای مشهدی، مردانعلی خان
۳۴۹-۳۰۹-۲۶۲-۲۶۰	۲۲۴-۲۲۷-۱۹۸-۱۵۰-۴۰	۱۷۹	متربن‌السلطان، رضا
۶۳۸-۵۷۲-۴۷۶	(دوار)-۴۳۹	۳۲۵	متطلب، یعقوب بن موسی
۶۴۲		۳۹۸	متطلب تونی، حبیب‌الله بن نسور الدین محمد بن حبیب‌الله
۱۹۶	مجلسی، محمد تقی	۹۲	متطلب حسینی، احمد
۴۶۷	مجنون تویسر کانی	۶۰۰	متطلب سبزواری، غیاث‌الدین محمد
		۸۹	متکلام نیشابوری، حسن
		۲۶۳	متین کشمیری، محمدعلی خان

۵۳۲-۵۱۱-۴۰۶-۴۰۵ (دوار)	مجنوں رفیقی مشهدی
۶۱۲-۵۹۷-۵۸۶ - ۵۵۵-۵۴۴	۲۷۲ - ۲۱
۷۰۱-۶۵۵-۶۵۴-۶۵۰-۶۲۸	۳۲۹
۱۵۰ محسن همدانی	۲۲
۲۰۰ محقق ترمذی ، برہان الدین	۲۲۱
۶۲۲ محلاتی ، محمد کاظم بن احمد	۴۱۴
۳۱۸ محمد آشوب نورانی	۴۱۶
۴۴۲ محمد ابراهیم بن بهرام خلخ خرقانی	۴۴۲
۵۹ محمد ابراهیم بن محمدخلیل استرآبادی	۱۷۷
۲۴۹ محمد ابراهیم حسینی مدرس خادم	۱۵۵
۳۲۰ محمد ابراهیم خابنده لو	۶۸۵-۲۲۸
۳۳۴ محمد ابراهیم زیری	۲۲۵-۱۴۱
۹۹ محمد ابراهیم طبی	۶۰۵
۶۸۲ محمد ابراهیم مشتری خراسانی	۴۲۹
۴۸۹ محمد ابوتراب بن احمد رضوی	۶۱۳
۵۶۰ محمد احسن بلگرامی	۶۸۵-۲۲۷-۲۱۵
۳۹۳ محمد احمد سیاح	۲۹۶
۶۸۶ محمد ارتضی خان	۲۶۹
۱۹۸ محمد اسعد افندی	۱۴۵ - ۷۴
۲۱۱ محمد اسعد بن ابواسحاق اسماعیلی	۱۴۵-۱۸۱-۳۰۹ (دوار)
۴۸۹ محمد اسلم بن محمد حفیظ انصاری	۳۱۵-۳۰۹ (دوار) -
۶۷۶ محمد اسلم قادری	۳۴۸-۳۳۱-۳۳۰ (دوار) -
محمد اسماعیل بن حسین بن محمد رضا	

۱۴۶	محمد امین یزدی	۳۱۰-۲۲۰	مازندرانی
۱۸۹	محمد باقر بن زین العابدین یزدی	۲۲۸	محمد اسماعیل بن محمد جعفر سپاهانی
۶۱۷-۴۸۷	محمد باقر بن شرف الدین لاهوری	۲۸۹	محمد اسماعیل تهرانی
۵۳۷	محمد باقر بن عماد الدین محمود طبیب	۶۳۳	محمد اسماعیل حسینی مشهدی
۵۲۵	محمد باقر بن محمد جعفر شیخی همدانی	۴۹۸-۱۹۰	محمد اشرف
۶۲۵-۲۹۱	۲۳۱-۲۲۴-۲۱۱	۴۶۴	محمد اشرف ورنوسفادران
۶۸۱-۶۶۶	محمد باقر بن محمد رضا طبیب موسوی	۵۹۰	محمد اعظم خان رامپوری
۳۱۸	محمد باقر بن محمد رضا طبیب موسوی	۶۹۶	محمد اعظم شاه کشمیری
۳۹	محمد باقر بن محمد مؤمن خراسانی	۹۵	محمد افضل
۶۴۷	محمد باقر بن محمد مهدی حسینی	۵۳۱	محمد افضل سرخوش
۳۵۴	محمد باقر پشندي	۴۴۷	محمد اکبر بن میر حاجی مقیم
۶۳۱	محمد باقر جابری انصاری نایینی	۶۶۵-۶۳۴	محمد اکبر بن نصرالله افشار
۳۱۶	محمد باقر حجۃ الاسلام شفتی	۶۲۹	محمد اکبر منشی
۴۹۹	محمد باقر خان مریخ	۶۳۷	محمد اکرم غنیمت پنجابی ملتانی
۳۳۷-۲۸۷	محمد باقر خراسانی	۶۹۲	محمد امین الدین صدیقی علوی
۶۸۹	محمد باقر شریف قمی اصفهانی	۱۹۹	محمد امین بن ابوالحسن قزوینی
۵۴۶	محمد باقر صامت بروجردی	۸۳	محمد امین بن محمد معید علوی
۴۳۹-۱۶۹	محمد باقر لاھیجانی	۱۱۱	محمد امین بن محمد شریف استرآبادی
۱۹۸-۱۵۰-۴۰	محمد باقر مجلسی	۲۸۴	محمد امین بن میرزا زمان بخاری
۲۶۲-۲۶۰-۲۵۸	۲۳۴-۲۲۷	۶۱۸	محمد امین شهرستانی
۳۹۳-۳۸۸-۳۶۹-۳۴۹	۳۰۹	۵۳	محمد امین نجفی حجازی قمی
۴۷۶	۴۳۹-۴۳۳-۴۰۹ (دوبار)	۶۵۹	محمد امین هروی
		۴۵	

۴۱۸	محمد بن حاج محمدحسن مشهدی	۵۳۶	محمد باقر نجمی ثانی
۵۳۶	محمد بن حاج ملا مؤمن هروی	۷۰۹-۶۲۲	محمد باقر واعظ تبریزی
۶۵۴	محمد بن حاجی	۱۳۶	محمد بخشش
۶۳۰	محمد بن حاجی الیاس	۵۹۶	محمد بدیع محمد شریف سمرقندی
۱۵۷	محمد بن حرمعلی	۵۹۶	محمد بزرگ بن خواجه محمد الدین
۲۶۱	محمد بن حسن قمی	۳۵۲	علی بن ظهیر الدین محمد بن شیخ خلیل الله بدخشانی
۴۹	محمد بن حسین بن عبدالله بن پیرحسین	۶۰۱	محمد بقا
۳۸۳	قروینی	۶۰۲	محمد بقا سهانپوری
۱۲۲	محمد بن حسین بن عمر هروی	۱۲۷	محمد بن ابراهیم
۳۴۷	محمد بن حسین بن فضیل	۴۴۰	محمد بن ابوطالب استرآبادی موسوی
۴۴۰	محمد بن حسین بن لطف الله	۲۵۳-۱۹۸	محمد بن ابوطالب زاهد گیلانی
۲۶۶	محمد بن خواجکی گیلانی	۴۹۱	محمد بن احمد
۴۱۰	محمد بن دارابی	۶۴۶	محمد بن احمد خواجکی شیرازی
۵۰۱	محمد بن دوست محمد بخاری	۴۱۴	محمد بن اکبر بن میر حاجی مقیم
۶۲۳	محمد بن رضا بن محمد بن علوی طوسی	۵۷۷	محمد بن امیری هروی
۴۹۸-۲۳۲	محمد بن رضا کاظم طبری	۴۴۱-۲۳۴	محمد بن ایوب حاسب طبری
۱۶۴	محمد بن سعید بن عبدالله	۳۵۵-۴۹	محمد بن اکبر بن میر حاجی مقیم
۵۱۳	محمد بن سلیمان تنکابنی	۶۶۱-۶۳۲-۴۷۴-۴۲۲	محمد بن بدرالدین جاجرمی
۳۶۷	محمد بن شیخعلی	۵۶۱-۲۳۰	محمد بن بدرالدین منشی
۵۸۹	محمد بن شمس الدین قاری	۶۷۷	محمد بن بواب
۵۳۷	محمد بن عبدالحالمق بن معروف	۱۶۴	محمد بن جلال بن سلیمان قهستانی
۵۸۰-۲۸۹-۲۷۷-۱۹۶	محمد بن عبدالصبور تبریزی خویی		
۲۷۷	محمد بن عبدالله		

۵۵۹-	محمد بن عبد الله قاجار
محمد بن محمد صالح نصرالله دماوندی	۴۳۹
۴۱۶	محمد بن عبدالله لاری
محمد بن محمد غانمی	۶۴۶
۵۱۰	محمد بن عبدالنبی بحرانی کرمانی
محمد بن محمد نصیر گیلانی	۴۵۷
۴۹۱	محمد بن علی اشرف طالقانی
محمد بن محمد واسعی	۵۰۲
۵۰۱	محمد بن علی امامی
محمد بن محمد هروی	۶۵۴
محمد بن محمود محمد بن شریف	۵۱۶
سمرقندی	۴۰۸-۱۸۹
محمد بن محمود خاوند شاه	۱۵۹
۳۶	محمد بن علی ناموس خواری
محمد بن محمود دهدار	۲۵۲-۲۲۸
۶۶-۵۷-۵۶	محمد بن عمر رادویانی
-۲۰۰-۱۶۷-۸۳-۷۰	۱۸۰
(دوبار) -۲۹۱-۲۷۴-۲۲۴-۲۱۰	محمد بن عنایت الله بسطامی بايزيدی
-۳۳۱-۳۲۷-۳۲۳-۲۳۰-۳۰۵	۳۳۸
-۶۷۰-۶۵۹-۶۲۶-۶۰۰-۵۳۸	محمد بن غازی ملطیوی
۷۱۱-۶۹۸-۶۹۷-۶۸۳	۴۳۸
محمد بن محمود شریف سمرقندی	محمد بن قاسم حسینی
۶۴۱	محمد بن قوام بن رستم بن احمد بن محمود
محمد بن محمود نیشابوری	۴۱۷-۹۰
۱۹۹	پدرخزانه بلخی
محمد بن مسعود مروزی	محمد بن کائف الدین محمد یزدی
۱۹	۱۶۳
محمد بن منصور	۲۱۸
۵۵۱-۴۳۶	محمد بن لاد
محمد بن منور	۶۶۱
محمد بن مهدی حسینی	محمد بن محسن فیض کاشانی
۶۱۹-۱۴۹	۲۸۶
محمد بن ولی بن رضی الدین	محمد بن محمد ارجانی
۵۱۹	۱۸۱
محمد بن هندو شاه نجفی	محمد بن محمد باقر نواب
۴۷	۴۰۶
محمد بن یحییٰ قونوی	محمد بن محمد جامی حنفی
۳۹۷	۳۴۵
محمد بن یوسف طبیب هروی	محمد بن محمد نصر قاضی
۸۸	۳۴۹
محمد بهامد خانی	محمد بن محمد جعفر فقیر
۱۳۷	۳۲۳
محمد بن محمد دارابی شیرازی	۵۵۸

۱۰۳	محمد تقی ملاقطب طالقانی	۲۸۵	محمد بیرام بدخشان
۵۶	محمد تقی نوری		محمد بیگ بن ابوالفتح بیگ ترکمان
۵۶۳	محمد تقی همدم برهاپوری	۴۰۰	محمد پادشاه(شاد)
۴۵۶	محمد جان قسمی مشهدی	۵۸۵-۴۹۳	محمد پارسا
۱۵۱	محمد جعفر بن محمد اسماعیل یزدی	۳۱۸-۲۰۰-۱۶۶-۷۸	-۵۰۹-۴۹۸-۴۶۹-۴۱۳-۳۳۱
۱۶۵	محمد جعفر بن محمد بن حادق مروزی	۵۸۷-۵۳۱-۵۲۹	محمد پاشا
-۵۸۴	محمد جعفر بن میرزا محمد	۳۷۹	محمد تقی
۶۳۲	محمد جعفر بهبهانی	۶۵۰	محمد تقی الدین توئی
۲۳۳-۱۴۷	محمد جعفر خرموجی	۱۰۴	محمد تقی بن آقا محمد برغانی
۶۷۵-۲۵۸	محمد جعفر شریعتمدار استمر آبادی	۵۷۶	محمد تقی بن ابوطالب یزدی
۷۰۱-۵۰۰-۳۹۷-۵۸	محمد جعفر شیخ الاسلام ساهاانی	۵۵۳	محمد تقی بن احمد بروجردی
۱۶۱	محمد جعفر قاینی	۴۷۵	محمد تقی بن امیر مؤمن حسینی
۱۵۵	محمد جعفر قراگزو	۶۱۰	محمد تقی بن خواجه محمد تبریزی
۶۱	محمد جعفر کشاوی	۲۷۹	محمد تقی بن سید مؤمن حسینی
۳۱۶	محمد جعفر کشاوی	-۹۰	محمد تقی بن محمدحسین کشاوی
۶۵۹-۶۰۴-۵۹۹	محمد جعفر مجذوبعلی شاه همدانی	۷۰۷-۷۰۶-۶۷۳	محمد تقی بن محمد رضا رازی
۱۷۱-۴۶	محمد جعفر نراقی	۵۲۴-۵۲۳	محمد تقی بیگ ارباب
۵۹۰	محمد جواد قاهر اصفهانی دارابی	۹۸	محمد تقی توپچی
۶۷۲	محمد حافظ اصفهانی		محمد تقی خان بن محمد هادی خان
۳۷۲	محمد حائری	۵۶۹	محمد تقی شیرازی تهرانی
۵۰۷	محمد حبیب الله اصفهانی قنوجی	۲۷۹	محمد تقی طبیب کشاوی
۶۳۰	محمد حسن اصفهانی	۲۵۵-۱۱۱	محمد تقی کمال السلطنه
۶۱۶	محمد حسن بن علی	۴۵-۳۸	محمد تقی مجلسی
۶۲۶	محمد حسن بن محمد باقر	۱۹۶	

محمد حسین بن محمد باقریزدی	۶۶۵	محمد حسن بن محمد تقی سبزواری	۵۱
محمد حسین بن جعفر سرایی	۴۸۰	محمد حسن بن محمد تقی قاری	۱۶۵
محمد حسین بن محمد حسن تبریزی		محمد حسن بن محمد معصوم قزوینی	
۱۵۴		۳۴۳	
محمد حسین حکیم بن حاجی شمس الدین		محمد حسن خان اعتماد السلطنه	
۷۱		(صنیع الدله)	-۱۰۰-۸۲-۳۷
محمد حسین راقم	۹۱		-۱۶۸-۱۴۰-۱۳۹-۱۲۲-۱۱۸
محمد حسین شریف بن محمد علی کرمانی			-۳۳۴-۲۸۸-۲۸۱-۲۷۸-۲۲۷
۳۴۱-۱۳۵			-۵۱۸-۳۷۶-۳۷۵-۳۷۴-۳۷۳
محمد حسین شعاع شهرآزادی	۱۷۵		۶۱۸-۵۹۹-۵۷۱-۵۲۸
محمد حسین شهرستانی	۳۶۳-۱۹۴	محمد حسن دهلوی	۱۶۵
محمد حسین خلام	۷۶	محمد حسن طباطبائی تبریزی	۱۴۴
محمد حسین میرزا امیرالشعراء	۴۵۶	محمد حسن عسکری سمنانی	۶۵۷
محمد حسین نجفی	۳۲۴	محمد حسن مهندس قاجار	۵۲۴
محمد حسین همدانی	۷۰۶	محمد حسین میرزا	۲۲۶
محمد حویزی	۵۱۳	محمد حسین	۴۲۷
محمد حیدر	۴۰۴	محمد حسین بداعی نگار	۱۳۲
محمد خاموش نظام الدین	۵۹۸	محمد حسین بروجردی تهرانی	۵۳
محمد خان بن حاج خان دشتی	۲۷۱	محمد حسین بسطامی	۶۱۲
محمد خلیل بن حاجی محمد	۳۷۹	محمد حسین بن احمد بن سمیع یزدی	
محمد خلیل بن سلطان داود میرزا بن			۱۵۷
محمد شاه	۵۸۰	محمد حسین بن باقی بخاری	۵۱۳
محمد داراشکوه	-۲۵۹-۲۵۶-۸۱	محمد حسین بن خلف تبریزی	۹۷
	۵۷۹-۴۲۲-۳۸۱	محمد حسین بن عبدالله	۶۱۰
محمد داود اصفهانی	۳۷۷	محمد حسین بن علیرضا شیرازی	۱۱۷
محمد رازی کنی	۶۳۰	محمد حسین بن علینقی همدانی	۴۸۹
محمد رضا افسر قاجار	۵۴۷	محمد حسین بن محمد اسماعیل بسطامی	
محمد رضا بدخشی	۱۲۲		۳۱۶

۴۸۸	محمد زمان مشهدی	۲۴۰	محمد رضا بن جعفر و حلف
۵۷۱	محمد ساقی مستعد خان	۸۶	محمد رضا بن خواجه یوسف
۳۳۰	محمد سهاب اصفهانی	۵۲۶	محمد رضا بن قاسم یزدی
۵۴۳	محمد سعادت یار	۱۵۵	محمد رضا بن محبعلی سبزواری
۵۳۳-۵۱	محمد سعید بن محمد مفید قمی	۳۸۰	محمد رضا بن محمد
۵۳۳	محمد سعید بن محمد لاهیجی	۲۸۶	محمد رضا بن محمد امین همدانی
۴۰۹	محمد سلیم شیرازی	۵۲۰	محمد رضا بن محمدجان عرفان
۳۱۰	محمد شاه قاضی	۶۴۸	محمد رضا بن محمد روسی رضا
۳۱۵	محمد شریف النحافی	۱۹۴	محمد رضا بن محمدحسن تهرانی
۵۷۵	محمد شریف بخاری	۲۴۶	محمد رضا بن میر محمد قاسم حسینی
۳۳۷	محمد شریف بن هصطفی شیخ الاسلام	۴۹۵	محمد رضا دیلمانی
۳۵۱	قاضی اردلان	۲۷۵	محمد رضا زنجانی
۱۸۷	محمد شریف خاتون آبادی	۶۳	محمد رضا طباطبائی
۵۳۰	محمد شریف خادم	۶۸۳-۳۵۲	محمد رضا طبیب شیرازی
۴۷۲-۱۴۲	محمد شریف خان دهلوی	۲۴۶	محمد رضا کوثر علیشاه همدانی
۷۱۰-۴۶۰	محمد شریف شیرازی	۶۲۳	محمد رضا نجم
۲۶۹	محمد شریف کشی	۵۸۲-۲۸-۳۸	محمد رضا همدانی
۵۷۶	محمد شریف وقوی	۴۶۹	محمد رضی بن حسین خوانساری
۷۱۸	محمد شعله کلایگانی	۲۲	محمد رضی بن محمدنبی قزوینی
۴۲۲	محمد شفیع بن بناه الدین محمد حسینی	۳۱۰	محمد رفیع الدین بن محمد شمس الدین
۳۱۷	محمد شفیع بن فرج گیلانی	۶۸۸	نقشبندی قادری
۲۲۴	محمد شفیع بن محمد رفیع اصفهانی	۲۹۳	محمد رفیع انصاری مستوفی الممالک
۳۱۵	محمد شفیع بن محمد علی استرآبادی	۵۶۶	محمد رفیع نظام العلماء تبریزی
۶۷۷	محمد شفیع حسینی	۳۱۱-۲۳۰	محمد رفیع واعظ قزوینی
۵۸۶	محمد شفیع حسینی عاملی	۵۴۶	محمد رموزی نسلیجی کاشی

محمد صالح کرکوکی شافعی اشعری	۵۲۴	محمد شفیع قزوینی
۳۶۸		محمد شفیع وارد تهرانی
محمد صالح کمبوه لاهوری	۶۰۳-۱۳۶-۱۲۴	۶۰۲-۱۳۹-۱۲۴
-۱۰۳	۳۳	محمد شوکت استانبولی
	۶۴۴	محمد صادق
محمد صالح واعظ بن حاجی محمد صادق	۵۹۴	محمد صادق اختر
ایوانگلی	۷۷	محمد صادق اصفهانی
محمد صدیق حسن خان بهادر امیر الملک	۱۶۹	محمد صادق بن علی یارخوی
۴۲۶	۴۰	محمد صادق بن معزال الدین
محمد صفی بن ولی قزوینی	۳۶۹-۳۶۷	محمد صادق جرفادقانی
۱۴۸		محمد صادق دهلوی ۱۹-۱۲۸-۱۴۹
محمد صوفی مازندرانی	۵۸۸	محمد صادق شاملوی خراسانی
محمد طاهر حسنسی حسینی طباطبائی	۱۹۷-۱۰۷	محمد صادق فخرالاسلام ارومیه‌ای
۱۶۰		
محمد طاهر اخباری	۲۶	محمد صادق گلپایگانی
محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی	۲۲۷	محمد صادق مروزی
۶۸۸	۸۷	محمد صادق ناطق اصفهانی
محمد طاهر بن محمد یوسف قزوینی	۵۰۴	محمد صادق نظام تبریزی
۲۷۶	-۱۷۸	محمد صادق نامی اصفهانی
محمد طاهر حافظ اصفهانی	۵۶۸	محمد صادق همای مروزی
۲۸۶	۱۶۳	محمد صالح
محمد طاهر سبزواری	۷۰۲-۸۴	محمد صالح برهان استرآبادی
۳۵۲		محمد صالح بن احمد برغانی - ۶۳۰
محمد طاهر شیرازی قمی	۵۳۵	محمد صالح بن محمد باقر رضوی
-۱۶۳-۱۴۸	۷۰۵	محمد صالح بن محمد باقر قزوینی
۵۷۲-۴۶۹-۳۱۰-۲۲۲-۱۸۵	۴۱۳	محمد صالح بن محمد سعید خلخالی
محمد طاهر محمد زمان تبریزی	۴۱۳	محمد صالح خاتون آبادی
۳۵۶	۲۰۴	محمد صالح رضوی
محمد طاهر وحید قزوینی	۲۳۴	
-۳۴۲-۲۷۱		
۵۴۶-۴۶۰		
محمد طاهر وصلی تهرانی		
۲۷۱		
محمد طباطبائی		
۵۸۸		
محمد طبیب		
۵۵۶		

۶۵۰	محمد علی بن محمد سلیمان	محمد ظهیرالدین میرزا علی بخت
۱۲۶	محمد علی بن محمد صادق حسینی	محمد عارف
۶۰۳	محمد علی بن محمد قاسم	محمد عارف بقایی بخاری
۲۸۱	محمد علی بهانی کرمانشاهی	۴۵۹
۶۳	محمد علی پور حاج احمدخان	۵۸۱
۳۷۴	محمد علی پیرزاده	محمد عارف مترجم
۳۴۶	محمد علی حبیت باپی	محمد عبدالحکیم بن محمد عبد الرحمن
-۱۷۱	محمد علی حزین لاھیجی	دهلوی
-۴۹۱-۳۸۱-۲۷۹-۲۶۷-۲۴۱		محمد عبداللهخان بن نواب وزیرالدوله
۷۰۰-۶۹۶-۶۱۹-۵۹۶		نصرت جنگ
-۱۳۷-۹۱	محمد علی خان انصاری	محمد عصار تبریزی
۱۳۸		محمدعلی
۲۶۳	محمد علی خان مقین کشمیری	محمدعلی آزاد کشمیری
۴۰۳	محمد علی خراسانی	محمد علی اصفهانی
۹۵	محمد علی رشتی	محمد علی بن زین العابدین رفسنجانی
۳۹۳	محمد علی سامانی	۱۶۸
۳۹۰	محمد علی سیاح	محمد علی بن سید جعفر ریزدی
۵۹۳	محمد علی شریف	محمد علی بن شاهنشاهی رازق
.	محمد علی شریف بن میرزا مجید باقر	محمد علی بن محمد برغانی
۱۴۴	تهرشی	۵۵۶
۱۵۷	محمد علی شریف کرمانشاهی	محمد علی بن محمد حسن
۹۷	محمد علی شیروانی فانی	محمد علی بن محمد حسن اردکانی
۳۹۰	محمدعلی طباطبائی	۱۴۹
۳۱۱	محمد علی طبیب	محمد علی بن محمد حسنی
۲۵۹	محمد علی فانی	محمد علی بن محمدحسین بن محمدسعید
۳۳۳	محمد علی قادری	خلخالی
۳۳۱	محمد علی قزوینی	محمد علی بن محمد رضا توپی

۳۷	محمد قاسم	۶۷۴	محمد علی قورخانچی صولت نظام
۲۸۵	محمد قاسم بن احمد جناب	۷۰۶	محمد علی کربلاجی
۴۰۹	محمد قاسم بن محسن تبریزی	-۳۸۰-۲۳۵	محمد علی کرمانشاهی
۲۰۴	محمد قاسم بن محمد حسن سبزواری	۶۲۶	
۷۱۸-۵۶۷	محمد قاسم خان موجی	۱۶۸	محمد علی کرمانی
۵۸۱	محمد قاسم سروری کاشانی	۶۴۸	محمد علی بن حافظ جان محمد
۲۶۵	محمد قاسم خرافت لادوری	۲۸۰	محمد علی محمد
۱۴۲	محمد قاسم منشی	۳۷۴	محمد علی منشی
۴۵۰	محمد قاسم واعظ رازی	۱۶۳	محمد علی مؤذن سبزواری
۵۴۵	محمد قاسم هندو شاه استرآبادی	۵۵۱	محمد علی مولوی هندی
۲۱۸	محمد قدرت الله شوق	۴۷۹	محمد علیم یحیایی
۶۷۲	محمد قدرت الله گوپاموی	۵۴۲	محمد علی میرزا دولت قاجار
۵۵۵-۲۲۱	محمد قلی خان	۵۴۶	محمد علی واحد قمی
-۳۵۹-۲۴۷	محمد قلی سلیم تهرانی	۴۲	محمد علی بزدی مجرز
۵۱۴		۶۸۱-۴۹۸	محمد غزالی
۱۷۵	محمد قلی میرزا بن فتحعلی شاه	۶۶۱	محمد غزنوی
۲۸۱-۲۴۷	محمد کاظم	۳۴۵	محمد غوث بن محمد فایق
۳۱۸	محمد کاظم بن احمد محلاتی	-۴۳۴	محمد غوث خان بهادر چنگ
۵۳۲-۲۷۴	محمد کاظم بن رضا طبری	۵۴۴	
۴۶۰	محمد کاظم بن محمد امین منشی	۴۸۱	محمد غیاث الدین رامپوری
۲۵۳	محمد کاظم تبریزی	۵۹۴	محمد فایق
-۳۹۴-۶۱	محمد کاظم رشتی شیخی	۵۹۸	محمد فخر الدین حسین
۶۳۷		۴۹۶	محمد فخر الدین مبارکشاه غزنوی
۵۱۷	محمد کاظم کاشانی	۳۹	محمد فصیح
۲۵۸	محمد کاظم گیلانی	۱۳۲	محمد قادر خان بیدری
-۹۷-۶۵	محمد کاظم هزار جریبی	۳۹۲-۲۰۹	محمد قادر خان منشی

۳۴۳	محمد مظفرحسین لکهنوی	-۶۲۱-۵۲۱-۲۲۴-۱۷۱-۱۴۸
۱۲۹	محمد معصوم بن حسن بن صالح	۷۰۷
۲۷۵	محمد معصوم بن خواجکی اصفهانی	-۲۱۳-۲۰۳
۵۲۹	محمد معصوم بن عبدالعلی کرمانی	-۷۰۶-۶۸۰-۵۷۸-۳۱۰-۲۴۳
۵۶۴	محمد معصوم بن محمد امین بن علی بن حسین استرآبادی	۷۰۷
۱۲۸	محمد معصوم بن ترمذی سمرقندی	۱۵۴
۶۲۸	محمد معصوم خادم مشهدی	۴۱۲
۲۵۱	محمد معین	۶۱۴
۱۲۰	محمد معین اردوبادی	۳۳۰
۵۷۶	محمد مقید بن محمود یزدی	-۱۴۳-۵۴
۵۹۲		۶۹۸-۶۷۰-۳۲۳-۲۵۰-۲۳۲
۶۰۱	محمد مقید شیرازی	۳۷۷
۳۸۰	محمد مقیم بن محمد علی بن قاسمعلی بن تاج الدین یزدی	۲۹۲
۴۹۴	محمد مقیم توپسرکانی	۲۰۸
۴۱۸	محمد مقیم جعفری	۱۳۶
۵۴۳	محمد مندوی	۵۷۷
۶۸۲	محمد منصورعلی	۲۳۶
۲۷۶	محمد مؤمن بن عبدالکریم قاری	۶۲۵
۸۲	محمد مؤمن بن علی حسینی	۶۱۵
-۱۵۶	محمد مؤمن حسینی تنکابنی	۵۸۹
۴۶۵-۱۴۴		۳۰۸
۲۸۰	محمد مهدی ارباب اصفهانی	۴۱۵
۲۶۰		۲۹۶
۳۰۳	محمد مهدی بن علی اصغر بن محمدیوسف	۳۹۱
۳۰۳	بن پهلوان صفر قزوینی	۲۹۵
	محمد مهدی بن علینقی شریف طبیب	۲۹۵

۳۷۵-۱۰۲		
۶۷۴-۱۶۶	محمد وہبی سنبلی زاده	۳۴۹
۱۷۰	محمد هادی	۲۰۸
۲۷۹	محمد هادی بن ابوالحسن شریف نایینی	محمد مهدی بن عذایت الله طبیب قمی
۷۱۹-۳۷۰		محمد مهدی بن محمد جعفر بن محمد حسین
۳۷۹	محمد هادی بن محمد ولی خان	۶۲۵-۵۹۳
۷۱۱-۱۲۵	محمد هادی کامورخان	محمد مهدی بن محمد حسین بن محمد
۷۵	محمد هادی مترجم	حسین بدیع الزمان چلبی
۶۴۹	محمد هاشم	۱۳۹
۶۲۷	محمد هاشم اصفهانی	محمد مهدی بن محمد حسن منجم
۶۳۱-۴۷۶	محمد هاشم بن محمد طاهر تهرانی	۲۸۷
۲۴۹		محمد مهدی بریزی
۴۰۸	محمد هاشم درویش شیرازی	۵۱۵
۳۶۰	محمد هاشم سنجر کاشانی	محمد مهدی رضوی
۶۴۶	محمد هاشم شیرازی ذہبی	۶۲۴
۳۲۸	محمد هاشم موسوی صفوی	محمد میرزا مهندس
۱۸۰	محمد یحیی بن محمد شفیع قزوینی	۲۲۷
۶۴۸	محمد یوسف بن رحمت الله الاتکی	محمد میرک بن مسعود حسینی
۶۸۸	محمد یوسف دهخوار قانی	۲۹۱
۲۷۷	محمد یوسف واله قزوینی	محمد نجم الدین خان ڈاقب
۴۶۵	محمود بھری	۴۰۵
	محمود بن شیخ ضیاء الدین	محمد نصیر بن فاضی بن کاشف الدین محمد
۵۶۱-۱۵۱		یزدی
۵۸۹	محمود بن شیخ عبدالواحد	۴۸۷-۱۶۳
	محمود بن عبدالله موسوی دزفولی	محمد نصیر نقی پیشاوری
۵۹۲-۵۱۶		محمد نوربخش
		۸۳-۳۱۹-۲۰۲
		۶۷۱-۵۲۷
		محمد وارث
		۱۱۱
		محمد واسع
		۲۸۶
		محمد وزیریزدی
		۴۶۳
		محمد ولی میرزا بن فتحعلی شاه قاجار

۵۴۷-۵۷-۳۲۹-۳۴۱-۱۶۹-۱۳۰	محمود بن عبدالله نیشاپوری
۶۸۵-۶۵۰-۶۳۹-۶۰۳-۵۸۲	محمود بن عثمان
محمود نقطوی پسیخانی گیلانی	۶۳۳-۴۹۰
۶۶۵-۶۲۹-۳۲۹-۱۱۲	محمود بن عثمان لامعی برسوی
محمودی بخارابی، ابو نصر محمد بن	۶۶۲
۵۵۰ محمد	محمود بن محمد
محی الدین بن بدرالدین انصاری	۱۲۷
۲۰۰ محی الدین گلشنی	۵۵۵
۴۹۵ محی الدین نایطی پتور	محمود بن محمد بن قوام قاضی
۴۸۸ محیی لاری	۴۲۲
مختاراعمال اصفهانی	۴۷۶
۵۹۱-۲۸۸	محمود بن محمد تهرانی
۴۲۹ مختاری، عثمان	۱۶۰
مختارالملک شجاع الدوله میرزا بعلی خان سالار جنگ	محمود بن میرزا ابوالقاسم خویی
۳۲۶	محمود بن هدایت نظری
مخدوم حسین بن مخدوم اسماعیل	۱۴۲
۳۳۷	محمود بن یوسف منشی
مدارسی، جمال الدین	۷۱۸-۵۶۷
۵۷۷ مدايع نگار، میرزا ابراهیم	محمود بیگ ترکمان سالم تبریزی
۷۲ مدرس زنوزی تبریزی، عبدالله	۳۷۸
۳۰۸ مدرس طهرانی، محمد	۱۷۹
مدرسی یزدی، میرزا سید حسین	۵۳۵
۶۶۴-۱۷۸	محمود خورزامی
مدنی نیشاپوری، سید محمد	۲۸۳
۴۱۵ مذهب اصفهانی، میرزا محمد علی بن	۲۵۸-۱۹۱
ابطال	محمود شبستری
۷۱۵-۵۹۵ مرادآبادی، رفیع الدین بن فرید الدین	۶۰۲-۵۴۶-۳۹۹-۳۷۰
۲۴۸ خان	۵۵۱-۳۰۱
	محمود عارفی هروی
	۱۱۹
	محمود کتبی
	۱۰۲-۸۵-۳۹
	محمود میرزا قاجار

۲۹۳	مستوفی الممالک	۶۵۶	مراغی خیابانی، اشرف
۲۷۲	مستوفی فراهانی، میرزا ابوطالب	۵۵	مرتضی بینش حسینی مدارسی
۶۰۱	مسعود یگ شیرخان	۲۵۲	مرتضی حسین بلگرامی
۴۲۸	مسعود سعد سلمان	۱۷۵	مرتضی رفت
۷۱۸	مسعود قمی	۲۱۳	مرتضی قلی بینوا
۳۷۶	مسعود میرزا ظل السلطان	۱۳۰	مرزبان اردبیلی
۵۳۰-۲۲۷	مسعودی غزنوی، ظهیرالدین محمد	۶۴۷	مرادعلی خان مبتلای مشهدی
۴۰۰	مسعودی مروزی	۱۳۰-۱۳۱	مرزبان اردبیلی، مرتضی قلی
۴۸	مسکین، ابراهیم	۵۰۲	مرعشی، ظهیر الدین
۱۷۷	مسکین اصفهانی	۵۰۲	مرعشی، فیض الله
-۳۵	مسکین فراهی، معین الدین محمد	۲۵	موعشی، میرزا محمد حسین بن میر
-۶۹۵-۳۴۰	-۲۵۱-۶۲-۴۶	۶۶۰-۴۲۱	محمد علی بن میر محمد حسین
۴۱۰	مسیب سبزواری	۳۱۰	مرورودی، مبارکشاه
۳۰۸-۱۱۶	مسیح‌ها پانی‌پتی، سعادله	۱۹	مروزی، محمد بن مسعود
۲۴۱	مسیح‌الملک محمد یوسف طبیب	۱۲۴	مروزی، میرزا صادق
۳۱	مسیح‌خای شیرازی	۳۴۷	مریخ قاجار
۶۲	مسیح حسینی	۴۹۹	مریخ، محمد باقرخان
۲۳	مسیح‌فسوی شیرازی، محمد بن اسماعیل	۳۴۶-۱۶۰	مست
۵۸۴-۲۲۴	مسیح کاشانی، رکن‌الدین	۷۱۶-۵۵۰	مستشار‌الدوله، میرزا یوسف خان
۲۴۱	مشتاق‌علی قمی	۴۶۰	مستعد خان
۶۹۷	مشتاقی دهلوی، رزق‌الله	۵۲۸	مستعلی شاه
۵۳۷-۱۵۴	مشتاقی نایینی، میرزا علی خان	۴۰۷	مستملی بخاری، ابو ابراهیم اسماعیل بن
۶۸۲-۳۷۷	مشتری خراسانی، محمد ابراهیم	۱۴۴-۱۳۵	محمد بن عبدالله
۳۵۰	مشتری دهلوی، نورالحق	۶۷۶-۴۵۵	مستوفی، حمد الله

۶۷۱	مشیر کابلی	۴۲۵ - ۴۰۴	مشرقی شیرازی
۱۶۱	مشیر گنابادی	۲۲۱	مشرقی طوسی
۱۵۹	مشیر الدین محمد بن بهاء الدین علی قاری	۸۷	مشکاة الملک محمد بن علی
۵۲۸	مشیر الدین محمد بن بهاء الدین علی قاری	۲۱	مشهدی، سلطان علی
۳۲۳	معتمدالدوله، فرهاد میرزا	۳۶۴	مشهدی قمی، میرزا محمد
۳۵۴	معتمدالدوله، فرهاد میرزا	۲۵۶	مشیرالدوله مهندس باشی، جعفرخان
۶۵۲	معتمدالدوله، فرهاد میرزا	۱۶۶	مشیرالوزاره، احمدبن محمود
۷۰۶	معتمدالدوله نشاط	۷۱۳	مصطفی همدانی
۳۵۶	معتمدالسلطان میرزا یوسف خان	۲۷۱ - ۳۴۵	مصطفی غفاری، محمد بن علی
۵۵۰	مصطفی شاحدوله	۷۰۲	میرزا ابراهیم
۲۲۷	معتمد خان نیخشانی	۵۶۴	مصطفی بن اسماعیل و موسوی علوی
۵۳۷	معروف بغدادی	۴۸	مصطفی بن عثمان رومی
۵۲۰	معز الدین محمد حسینی اردستانی	۶۷۳	مصطفی بن محمد سعید
۵۱۰	معصوم بن کریم الدین شیرازی شوشتری	۳۷۵	مصطفی خان بن نصرالله افشار
۷۶	معصومعلی شاه دکنی	۳۷۵	مصطفی قلی خان میر پنجه
۴۵۰	معصومعلی شاه شیرازی	۵۹۷ - ۴۲۰	مصلح الدین لاری
۳۵۲	معلم تبریزی، محمد جعفر بن ابو القاسم	۴۱۲	مصطفی شاهروodi
۱۸۷	معلم بزدی، معین الدین علی جلال الدین محمد	۱۲۵	مطری الاصم السمرقندی
۲۷۶	معمارلاهوری، عطاء الله بن استاد احمد	۳۷۴ - ۳۳۵	مظفر الدین شاه قاجار
۲۷۸	معمارلاهوری، اصفهانی اصفهانی	۳۷۷ - ۳۷۶	مظفر الدین علی بن محمد شیرازی
	معموری، ابوالفضل محمد صادق	۱۰۹	مظفر شفایی اصفهانی
		۵۲۲ - ۸۷	مظفر علی شاه کرمانی

١٣٨	منضل خان	معین الدین اسفزاری ١٩٣-٣٣٦
٥٨	منید بن میرزا محمد بن شیرازی	معین الدین بن حاجی عبدالحمید کرمانی
٥٢٩	مفید شیرازی	٥٢٩
	مفیدی مستوفی یزدی، محمد	معین الدین جوینی ٣٥-٦٨٦
٥٧٦-٢٢٣		معین الدین حسن چستمی اجعیری
٥٩	قدس اردبیلی، احمد	٢٢٢-٢٩٩
٥٣٢	مکتبی خراسانی	٦٢٢
٥٦٧	مکتبی شیرازی	معین الدین محمد مسکین فراهی
	مکی حسینی، محمد بن نصیر الدین جعفر	٦٩٥-٣٤٥-٢٥١-٦٢-٣٦
٩١		معین الدین ذئب‌نژی ٤٤٨-٤٤٩
٦٤٤	ملا امیر	معین الدین یزدی ٤٣٠-٤٨
٨٨	ملا باشی، میرزا محمد باقر	٦٧٦-٦٥٧
١٢١	ملا باشی دروی	معین الشریعه شیرازی ٢٦٧
٦٠٩	ملا صدرًا شیرازی ٣٨٩-٥٥١	معین بن عباسه شهرستانی ١٩٢
٢٧٤	ملا نامی	معین دفتر ٤٩٦
٢٠٧	ملتانا، سیف‌الله بن اسدالله	معینی ٣٥٢
٤٢٧	ملتانا، صادق	مغربی، شمس ٦٧٥-٢٨٨-٢١٨
١٧٩	مل سیالکوتی لاہوری	مغربی تلمستانی، حافظ احمد بن محمد ٦٥١-٣٥١-٦٢
٣٣٩	ملطیوی، محمد بن غازی	
٢٤	ملک علی تونی	مغلوی، ابراهیم بن صالح ١٦٢
٣٣٥	ملک قاسم قاجار	مغیث‌الدین ابوالفتح ابراهیم سلطان ٢٨٥
	ملک محمد بن سلطان حسین اصفهانی	حنفی
٢٢٤		مفتاح‌الملک محمود بن یوسف مازندرانی ٦٣١
	مل وارسته سیالکوتی لاہوری	منقوں ٥٧٥
٦٦٩-١٢٩		
٥٠٠	ممزاونامی، احسان‌الله ٤٢١-٤٢١	مختی بلخی، سلطان محمود بن درویش
	ممتحن‌الدوله میرزا مهدی خان مهندس	محمد ٥٨١

<p>۳۳۴</p> <p>منشی گونابادی، محمد مؤمن بن ۲۷۶ ابوالحسن</p> <p>منصف موسوی مازندرانی، سید ۹۳ عبدالرحیم</p> <p>منصور بن محمد بن احمد بن یوسف بن ۵۳۱ الیاس شیرازی</p> <p>منصور بن محمد بن احمد بن علی شیرازی ۴۲۵-۱۹۳</p> <p>منظور احمد اذفراکبرآبادی ۵۴۶ منظور خوانساری</p> <p>منعم خان همدانی اورنگآبادی ۱۸۹ منوفی هروی، احمد بن محمد</p> <p>منهاج سراج ۶۶۸-۴۴۹</p> <p>منیر لاهوری، ابوالبرکات ۶۲۰-۱۷۸</p> <p>منیری، شرف‌الدین احمد بن یحیی ۶۷۰-۶۲۴</p> <p>موجی، محمد قاسم خان ۷۱۸-۵۶۷</p> <p>مؤذن سبزواری، محمد علی ۱۶۳ موسوی، سید محمد باقر ۴۴</p> <p>موسی تکابنی، محمدمهدی بن محمد ۲۷۳ جعفر</p> <p>موسی جزایری، میر مفتی محمدعباس ۲۷۲</p> <p>موسی جزایری تستری، عبدالهادی (عبدالله) بن سید نعمت‌الله بن عبدالله ۵۳۷</p>	<p>۵۷۱</p> <p>منتخب‌الدین بدیع علی بن احمد کاتب ۴۶۲ اتابک جوینی</p> <p>منتخب یزدی ۳۵۵ منجم باشی عبدالغفار، ۴۹-۲۴</p> <p>منجم باشی نهادنی، جواد جهانبخش ۵۰۹</p> <p>منجم بلخی، عبدالکریم ۱۹۵ منجم خراسانی، دوست محمد ۱۹۵ منجم قمی، ابونصر حسن بن علی ۵۲۲ منجم قمی، میرزا محمد خان ۶۶ منجم کرمانی، اسکندر بن ملا گشتاسب ۵۸۸</p> <p>منجم گنابادی، مظفر بن محمد قاسم بن ۲۰۷ مظفر</p> <p>منجم یزدی، جلال‌الدین محمد ۱۳۱ منجه و اکبر ۵۹۷ مندوی، محمد ۵۴۳ منزوی ۱۵۰ منزوی، مددی الدین ۲۶۸-۲۵۵-۱۱۴</p> <p>منشی‌الممالک، ابوالفتح قابل‌خان ۲۲ منشی‌الممالک، میرزا رضی ۴۶۸-۳۵۶</p> <p>منشی باشی کردستانی، علی اکبر بن میرزا ۹۴ عبدالله</p> <p>منشی باشی همدانی، میرزا محمد علی</p>
---	---

۳۰	موفق هروی	موسوی چهارسویی خوانساری، سید
	مؤلف الدوله میرزا عبدالحسین خان	میرزامحمد باقر بن میرزا زین العابدین
۴۹۶	زند	۵۱۱
۷۶	مولوی، عباس	موسوی خراسانی، شمس الدین محمد
۶۴۰	مولوی ۵۰۵ - ۵۲۵ - ۵۷۶	۱۲۶
۲۴۳	مولوی نثار علی	موسوی ذرفولی، سید محمود بن عبدالله
	مولوی عبدالله بن حاج حسین با باسم‌نامی	۵۹۲ - ۵۱۶ - ۱۴۸
۱۵۳		موسوی ذرفولی، عبدالله بن محمد باقر
۱۴۵	مولوی محمد طاهر بن محمد مؤمن قزوینی	۲۹۰ - ۱۳۸
۴۹۲	مؤمن مندی	موسوی ذرفولی، محمد طاهر بن محمد باقر بن محمد رشید
۴۴۶	مؤمنه نیشاپوری	۶۴۵
۲۷۸	موهن لعل انبیاء صدر پوری لکھنؤی	موسوی ذرفولی، میر عین الدین حسین بن محمد رضا
۱۸۲	مؤید الدین خوارزمی	موسوی سروی، مصطفی قلی بن محمد حسن
۱۱۵	مؤید الدین نسفی	۳۸۳
۱۰۴	مهارت خان اصفهانی	موسوی صفوي، محمد هاشم
۵۴۸	مهجور همدانی، میرزا کاظم	موسوی علوی، مصطفی بن اسماعیل
۲۵۴	مهدی بن علی رشتی	۵۶۴
۳۸۴	مهدی بن محمد شیرازی	موسوی فندرسکی، میرزا ابوطالب بن میرزا بیک
۴۱۰	مهدی بن ملا اسدالله	۱۵۳
۵۲۹	مهدی بن یوسف خراسانی	موسوی کاشانی، احمد بن مهدی
۲۳۹	مهدی شعله گلپایگانی	موسوی مازندرانی، ذکریابن حسین
	مهدیقلی خان بن علیقلی خان بن قرچنای	۶۲۳
۳۸۶	خان	موسوی مشهدی، میرمعزالدین محمد بن ابوالحسن
۶۷۴ - ۸۰	مهدی نراقی	۶۹۵
۲۷۸	مهندس	موسی بن فضل الله همدانی

۲۲۸	میرخواند	۳۶۴ لاهوری ، لطف الله - ۱۸۸
۶۱۱ - ۲۲۵	میرداماد	۶۰۴ میان مراد شاه جیو
۱۷۶	میرزا	۷۰۵ - ۳۶۱ میدانی ، احمد بن محمد
۴۵۲ - ۳۶۸ - ۲۶۰	میرزا آقا تبریزی	۵۴ میدانی ، سعید بن احمد
- ۷۳ - ۲۷	میرزا آقا خان کرمانی	۶۱۷ میبدی ، حسین بن معن
۶۶۹ - ۲۳۱		میبدی ، رشید الدین ابوالفضل
۲۴۵	میرزا آفاسی	۵۲۶ - ۵۲۲
۲۲۷	میرزا ابراهیم	۵۰۰ میبدی ، میرحسین
۴۵۳	میرزا ابراهیم بن هحمد باقر اصفهانی	۵۰۰ میر ابوالبقاء بن عبدالباقي حسینی
۶۷۸	میرزا ابراهیم بن میرزا شاه حسین اصفهانی	۴۱۵
۷۲	میرزا ابراهیم مدایع نگار	۱۷۲ میر ابوالبقاء تفرشی
۵۴۷	میرزا ابوالحسن حاکم کاشان	۳۰۳ میر ابوالقاسم فندرسکی
۴۱۰	میرزا ابوالحسن حسینی فراهانی	۵۰۳ میر احسان علی فیض آبادی
۳۷۵	میرزا ابوالحسن خان شیرازی	۲۷۲ میر احمد بن میر منشی ابراهیمی قمی
۶۷۹	میرزا ابوالحسن شیدای یزدی	۶۲۷ میر اسماعیل خان ابجری
۵۸۳	میرزا ابوالحسن گلستانه	۲۳ میر برهان الدین خان لاغرب دخشمی
۴۹	میرزا ابوالفضل گلپایگانی	۳۷۵ میر پنجه ، مصطفی قلی خان
۶۹۰ - ۶۴۲ - ۶۰۱	میرزا ابوالقاسم باباذہبی شیرازی	۳۵۹ میر تقی ، میرزا رحیم بیک
۴۲۱	میرزا ابوالقاسم فندرسکی	۲۸۳ میر چندین چندربیان
۴۵	میرزا ابوالقاسم فیوضات	۴۲۰ میر حسن
۴۸۶	میرزا ابوالقاسم قمی	میر حسین بن معن الدین میبدی
۴۰۹ - ۳۱۵	میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی	۵۰۰ - ۲۶۳ - ۲۲۳
۶۲۱	میرزا ابو جعفر کافی قاینی	میر حسین دوست سنبه‌های مراد آبادی
۲۹۱	میرزا ابوطالب بن میرزا بیگ موسوی	۱۷۴ میر حسین علی کرمانی

میرزا بزرخوردار بن محمودتر کمان فراهی ۵۸۷-۳۵	۱۰۸	میرزا ابوطالب خان تبریزی ۶۱۰
میرزا تقی حکیم باشی ۵۴۹	-۲۱۱	میرزا ابوطالب فندرسکی ۶۸۷-۳۶۰
میرزا تقی خان صالحبدیویان ۲۲۳	۶۸۷	میرزا ابوطالب مازندرانی ۵۹۰
میرزا تقی سپهر ۶۶۸	۲۷۲	میرزا ابوطالب مستوفی نراهانی ۲۸۵
میرزا تقی صاحب علی آبادی ۱۳۳	۲۸۵	میرزا احمد اخباری ۲۵۳
میرزا توکل بیگ بن دولت بیگ حسینی ۱۲۹	۲۵۳	میرزا احمد ایشیک آقاسی ۳۸
میرزا جانی بازرگان کاشانی ۶۸۵	۳۰۰	میرزا احمد دیوان بیگی شیرازی ۳۰۰
میرزا جعفرخان مشیرالدوله ۲۵۶	۱۲۱	میرزا احمد نقیبالممالک ۱۱۵-۱۱۶
میرزا جلال طباطبایی اصفهانی ۴۵۶	-۵۸۶	میرزا احمد وقار شیرازی ۶۵۸-۶۰۶
میرزا حاج محمد نایینی ۶۹۸	۲۵۴	میرزا اختیار شهابی ۶۹۲-۲۹۸
میرزا حبیب اصفهانی ۹۶-۱۸۶	۵۰۸	میرزا اسدالله خان غالبدھلوی ۴۲۲
میرزا حبیب الله رشمی ۷۰	-۵۰۷	میرزا اسدالله زادر طبری گیلانی ۴۲۲
میرزا حبیب الله لشکر نویس ۵۹۹	۴۸۹	میرزا اسماعیل خان بن محمدعلی خیرت ۱۲۱
میرزا حسن بن عبدالرزاق لاهیجی ۴۲۶-۳۶۹	۴۲۴	میرزا اسماعیل خان تویسر کانی ۴۲۴
میرزا حسن خان مستوفی ۴۹۶	۷۸	میرزا اعتضاد الدین سیاح ۷۸
میرزا حسن طالقانی ۶۶۹	۲۵۱	میرزا افسر قزوینی ۲۵۱
میرزا حسن علی طایرتانیینی ۱۷۸	۳۴۵	میرزا ایزد یغش رسا اکبر آبادی ۱۴۳
میرزا حسن فسایی شیرازی ۴۸۳	-۶۰۴	میرزا بابا ذهبی شیرازی ۶۰۴-۳۹۴
میرزا حسین بن عبدالله ۳۷۳	۶۷۳	میرزا حسین علی بهاء الله ۳۱۹-۳۹۴
میرزا حسین علی بهاء الله ۶۷-۶۵	۵۶۵	(پنج بار)-۵۶۵
میرزا حسین نوری ۶۷۳	۶۷۳	

میرزا عباس شریف دارابی	۱۵۵	میرزا حیدر دوغلات گور کانی	۱۲۶
میرزا عبدالباقي باقی اصفهانی	۵۹۵	میرزا خان طیش	۴۲۴
میرزا عبدالباقي شریف رضوی	۵۷۶	میرزا خلیل افسر قزوینی	۱۷۳
میرزا عبدالحسین ناظر کازرونی شیرازی		میرزا داود اصفهانی	۳۸۳
۳۸۸		میرزا دین محمد خراسانی	۵۷۰
میرزا عبدالرحیم ضرابی کاشانی	۶۰۳	میرزا رحیم بیگ میر تنبی	۳۵۹
میرزا عبدالرزاق گوهر کرمانی	۴۲۲	میرزا رضی منشی الممالک	۴۶۸ - ۳۵۶
میرزا عبدالغفار نجم الملک منجم باشی		میرزا رفیع واعظ قزوینی	۲۹۵ - ۲۶۶
۵۲۴ - ۳۱۴ - ۲۰۶		میرزا زین العابدین شیروانی	۲۵۱
میرزا عبدالله افتندی بن عیسی تبریزی		میرزا سنگلاخ خراسانی	۳۸
۲۱۷		میرزا سید احمد بن محمد حسینی	
میرزا عبدالله رونق سنتنجری	۲۵۴	میرزا سید حسین مدرسی یزدی	۱۶۳
میرزا عبدالله شهاب ترشیزی	۱۷۶		
میرزا عبدالواسع صفائی زواره‌ای	۱۵۲	میرزا سید علی نیاز شیرازی	۶۶۴ - ۱۷۸
میرزا عبدالوهاب منجم باشی	۴۹	میرزا میدمحمد معجان	۳۲۹
میرزا عبدالوهاب نشاط	۵۵۰	میرزا سید محمد علی وفای زواره‌ای	
میرزا علی اکبر خان آشپز باشی	۳۷۸	میرزا صادق پروانه	۵۷۰
میرزا علی اکبر وقاریع نگار کردستانی		میرزا صادق تقرشی	۴۰۱ - ۳۸۹
۲۵۵		میرزا صادق صادقی اصفهانی	۳۹۹
میرزا علی بن رستم تبریزی	۲۵	میرزا صادق مروزی	۱۲۴
میرزا علی خان	۳۷۷	میرزا صادق نامی	۶۹۷
میرزا علی خان صفاءالسلطنه مشتاق		میرزا صالح شیرازی	۳۷۸
نایمنی	۱۵۴	میرزا طاهر اصفهانی	۱۰۵
میرزا علیرضا اردکانی	۶۲۵	میرزا طاهر دیباچه نگار اصفهانی	۵۴۹
میرزا علی خان سرنشده دار	۳۷۵ - ۳۳۵	میرزا عباس افندی	۶۳۷
میرزا علی محمد خان	۵۹		
میرزا علینقی جنتعلی شاه	۲۵		

میرزا محمدابراهیم بن صدرالدین محمد شیرازی ۴۶۵	میرزا غلامحسین افضلالملک ادیب شیرازی ۵۲۵-۵۲۳
میرزا محمد اخباری نیشابوری ۲۶-۲۰۴-۳۰۴-۱۶۴-۱۵۹	میرزا فتحعلی آخوندزاده ۳۹۰-۲۶۰-۵۸
میرزا محمد انشار ۸۹	میرزا فتحعلی لاهیجانی، شمسالعما ۴۲۵
میرزا محمد باذل ۲۶۲	میرزا فرج‌الله خان شیرازی ۱۲۴
میرزا محمدباقر رشحه اصفهانی ۱۷۷	میرزا فضل‌الله بن عضدالملک حسینی ۳۹۰
میرزا محمدباقر ملاباشی ۸۸	میرزا فضل‌الله حسینی شیرازی ۱۲۶
میرزا محمد بخش آشوب شاهجهان آبادی ۴۸۷	میرزا فضل‌الله وزیر نظام نوری ۱۷۴
میرزا محمد بروجردی ۵۵۹	میرزا فضل بن زین‌العابدین بن روح‌الله ۶۳
میرزا محمد حسن بن شیروانی ۴۳۷	میرزا قاسم بن میرسید گنابادی ۴۰۳
میرزا محمدبن سلیمان تنکابنی ۶۲	میرزا قاسم زاهد تبریزی ۳۸۰
میرزا محمدبن عنایت احمدخان ۶۷۵	میرزا قاسم قاسمی گنابادی ۴۷۳
میرزا محمدبن معتمدخان بدخشی ۱۳۷	میرزا قاسمی کرمانی ۲۶۵
میرزا محمدتقی ۵۷۱	میرزا قاضی بن حکیم کاشف الدین ۲۴۱
میرزا محمد تنکابنی ۲۵۹-۲۶۱-۴۴۵	میرزا قتیل لاہوری دھلوی ۲۴۲
میرزا محمدحسن ۵۹۷	میرزا قوام‌الدین جعفر‌آصفخان ۶۹۰
میرزا محمدحسین شیروانی ۱۹	میرزا کاظم مهجور‌همدانی ۵۴۸
میرزا محمدحسن قتیل بن درگاهی کایته‌ای ۶۲۰-۴۰۴	میرزا اکرم خان قاجار ۵۳۶
میرزا محمدحسین رئیس‌الكتاب ۳۷۶	میرزا محسن تأثیر تبریزی ۵۴۴-۶۵۵
میرزا محمدحسین شمس‌المعالی مشهدی ۱۶۵	میرزا محمد ۶۳۴-۲۲۹
میرزا محمدحسین شهرستانی ۲۰۷	میرزا محمدابراهیم بدایع نگار ۵۰۴-۴۷۰-۴۶۱
میرزا محمدخان قمی ۲۰۵	

۴۶۱	میرزا محمد کلانتر	۳۲۶	میرزا محمدخان مجدالملک
۵۳۴	میرزا محمد رضا بارفروشی	۵۳۴	میرزا محمد رضا علینقی بن
۳۵۰	مستوفی	۳۹۴	محمد رضا همدانی
۶۲۱	میرزا محمد مشهدی قمی	۲۸۴	میرزا محمد رضا قمی
۱۷۷	میرزا محمد منشی ساوجی	۱۱۴	میرزا محمد روح‌الامین میرجمله
۲۵۶	میرزا محمد منشی کوزه‌کنانی	۳۶۶	میرزا محمد شریف بن شمس‌الدین محمد
۳۱	میرزا محمد نایینی	۳۶۵	اصفهانی
	میرزا محمد نصیر طبیب اصفهانی	۴۳۳	میرزا محمد شیرازی
۱۱۶	میرزا محمد هادی بن ابوالحسن شریف	۴۳۴	میرزا محمد صادق اصفهانی
۵۵۶	نایینی	۵۱۶	میرزا محمد صادق مرزوی و قایع
۳۵۳	میرزا محمد‌هاشم بن سید محمد میرزا	۳۵۷	نگار
۵۳۱	مرعشی	۶۶۹	میرزا محمد صادق نامی اصفهانی
۱۱۹	میرزا محمد یوسف لاغیجی	۲۷۱	میرزا محمد طاهر نصرآبادی اصفهانی
۱۷۷	میرزا مسعود	۱۷۹	میرزا محمد طاهر وحید قزوینی
۹۳	میرزا مسکین اصفهانی	۶۶۸	میرزا محمدعلی بن محمد نصیر
۶۹	میرزا مصطفی اصفهانی	۶۶۸	میرزا محمدعلی پهلوی
۲۵۰	میرزا معصوم‌علی شاه شیرازی	۱۶۹	میرزا محمدعلی سنجلاخ خوشانی
-۵۹	میرزا ملک‌خان (دوبار)	۵۸۹	میرزا محمدعلی صائب تبریزی
-۲۱۲	-۵۲۲	۳۷۷	میرزا محمدعلی فراخانی حسینی
-۲۳۰	-۵۲۳	۱۷۷	میرزا محمدعلی کاتب صفوي
-۳۲۱	-۵۲۴	۷۱۵	میرزا محمدعلی منذهب اصفهانی
-۵۹۶	-۵۲۵	۳۳۴	میرزا محمدعلی منشی باشی همدانی
-۲۹۲	-۶۷۵	۴۶۰	میرزا محمد‌کاظم مروی
-۶۳۰			

میرزا مهدی خان استرآبادی	۲۹۱-۲۹۲
	۲۲۷
-۳۲۷-۳۲۲-۳۱۹-۳۱۳-۳۰۵	
-۴۷۲-۴۷۰-۴۳۶-۳۹۱-۳۶۳	-۶۵۲-۵۷۲-۳۸۷-۲۶۱-
-۶۰۴-۵۹۹-۵۱۷-۴۹۹-۴۸۶	۵۸۵
-۶۷۷-۶۷۱-۶۵۸-۶۴۵-۶۱۰	میرزا هدی خان صفوی
۶۹۸-۶۹۵-۶۹۱	میرزا هدی خان بدایع نگار
میر شمس الدین فقیر دهلوی	۶۲۱-۵۳۰
۴۲۵	میرزا مهدی یزدی
میر عالم	۱۷۶
۲۵۶	میرزا نجفعلی دانش تبریزی
میر عبدالجلال بلگرامی حسینی	۶۱۱
۴۵۲	میرزا نصیر بن حاجی معصوم مراغه‌ای
میر عبدالجلال خوافی	۵۸۵
۵۶۹-۱۰۳	میرزا نعیم سدهی
میر عبدالعزیز بن علی بن حسن حسینی	۲۹
۳۹۲	میرزا نورالله اصفهانی
میر عبدالفتاح اشراق مراغه‌ای	۵۱۳
۲۴۴	میرزا نورالله عمان سامانی
میر عبدالوهاب دولت‌آبادی	۵۹۴
۲۹۷	میرزا هدایت‌الله وزیر دفتر اشایه
میر غلام‌الملک بیهوده بلگرامی	۵۳۹
۲۸۰	میرزا یحیی سبیع ازل
میر عقیل کوثری	۶۷-۳۷-۱۸
۴۹۲	میرزا یوسف خان مستشار الدوله
میر علاء الدوله حسینی سیفی قزوینی	۵۵۰
۶۸۲	میر سعادت سعادت
میر علاء‌الملک بن میر نورالله شوشتری	۱۲۵
۳۲۲	میر سید ابوالفتح حسینی شرفینی
میر علی‌شیر قانع تقوی	۲۰۱
۶۷۸-۶۳۶-۱۵۴	میر سید احمد علوی عاملی
میر عمام حسینی قزوینی سیفی	۵۶۴
۲۳	میر سید حسین حسینی شیرازی
میر غلام‌علی آزاد بلگرامی	۲۵۳
۷۱۵-۳۶۹	میر سید شریف بن حسین
میر قنات کمرودی	۱۲۹
۳۷۸	میر سید شریف جرجانی
میر فندرسکی ابوالقاسم	-۱۸۰-۷۰
۵۳۹-۲۵۸	-۳۱۲-۴۳۹-۲۲۱
میر قاری کوکبی گیلانی	۶۹۸
-۷۹-۵۱	میر سید شریف راقم سمرقندی
	۱۲۶
	۳۷۸
	-۸۲-۶۲-۵۷
	۲۵۹-۲۴۵-۲۰۶-۱۰۵
	(دوبار)-۳۰۴-۲۹۰-۲۸۵-

نجفی حجازی قمی، محمد امین	٥٢-٦٥٩	٣٨٨
نجم	٢٨٠-٥٨٢	٦٣
نجم، محمد رضا	٣٨	ناظم الشريعة
نجم آبادی، هادی بن مهدی بن باقر	١٤٦	ناظم بخشی، میر محمد اسماعیل
نجم الدوله منجم باشی، عبدالغفار	٦٥	١٧٨-٥٠٤
نجم الدوله میرزا اسدالله خان غالب		ناظم هروی
دهلوی	٥٠٨	ناکوک رازی، عمید عطاء بن یعقوب
نجم الدین اسکندر حسینی آملی	٥٥٠	٣٨٩
نجم الدین رازی	٣١١-١٥٥	ناگوری، شهاب الدین بن عبدالکریم
(دوبار)		قوام
نجم الدین رازی	٤٦٨-٦٥٦	٤٢٣ (دوبار)
نجم الدین کبری	٢١-٣٢٢-٣٦١	ناگوری چشتی، حمید الدین
	٤٠٩-٥٠٠	ناموس خواری، محمد بن علی
نجم الدین محمد بن شیخ محمد گیلانی	٣٤٢	١٥٩-٢٥٢
نجم الدین محمد حسن بن محمد حسین		نامی اصفهانی، میرزا محمد صادق
نجم الدین	١٦٥	١٣٦-٦٩٧
نجم الدین محمود بن صاین الدین الیاس		نامی صفوی، میر محمد معصوم
شیرازی	٤٨١-١٥٥	٦٣٥-٢٥٢-١١٢
نجم الملک، میرزا عبدالغفار	٥٢٤	نایب الایاله، رضاقلی میرزا
نجم ثانی، محمد باقر	٣٦٦-٦٥٩	٤٩٥
نجیب الدین رضا ذہبی تبریزی اصفهانی	٦٣٧-٣٦٢-٢٧٥	نایب الصدر بن محمد رضا
	٦٨٩	نایطی، باقر حسین خان
نجوائی، تاج الدین بن اکرم الدین	٣٧	٥٤٣
نجوائی، شمس الدین محمد بن هندو شاه		نایطی پتور، محی الدین
(دوبار)	٤٧-٤٣٤-٤٣٤	٣١
نجوائی، نعمت الله بن محمود	٤١٥	نایینی، میرزا محمد
نجوائی، هندو شاه	١٤٤	٣٧٥
		نایینی شریف، محمد هادی
		نجات قمی اصفهانی
		نجاتی گیلانی
		نجاتی نیشابوری
		نجل
		نجفعلی خان جهجری
		نجفی، محمد حسین

نخشی، ضیاءالدین	۲۴۵-۲۸۴-۳۸۳
نخشی، مرتضی الدین	۴۵۶-۴۶۷-۵۳۳-۵۵۶
نفسی، نجم الدین ابو حفص عمر بن محمد	۶۲-۲۳۷-۶۲
بن احمد	۱۹۳
نسوی، ابوالحسن علی بن احمد	۵۰
نشاط	۳۹۵
نشاط، میرزا عبدالوهاب	۱۷۸
نصرآبادی اصفهانی، میرزا محمد طاهر	۴۹۴
۱۷۹	۲۹۰-۱۹۵
نصرآبادی کاشانی، فضلعلی	۴۴۷
نصرالدله فیروز میرزا	۴۹۵
نصرالله بن حاج محمد حسین دماوندی	۱۷۱-۴۶
۶۲۴-۱۵۶	۲۱۱-۸۰
نصرالله میرزا قاجار	۶۷۴-۵۸۷
نصیرالدین سیوسای	۶۶۱-۲۹۷
نصیرالدین طوسی	۳۹۴
(دوبار)	۱۳۵
-۶۴۰-۴۸-۴۵-۴۳-۴۲-۲۳	نرازی قهستانی، سعد الدین
-۱۸۲-۱۶۷-۱۵۷-۱۰۹-۸۲	-۴۸-۴۴-۶۴۳-۳۷۸-۳۲۵-۲۹۵
-۲۱۷-۲۰۸-۲۰۶-۲۰۰-۱۸۸	تاج الدین
-۲۶۱-۲۲۴-۲۱۹	۵۰۲
-۳۵۵-۳۵۳-۳۲۹-۳۲۶-۳۱۷	نسفی، ابو حفص نجم الدین
-۴۱۳-۴۰۸-۳۹۵-۳۹۱-۳۹۳	نسفی، مسید الدین ابی الفضائل محمد بن
-۵۲۸-۴۹۹-۴۹۸-۴۳۷-۴۲۲	عمر بن ابی بکر
۶۳۹-۶۲۷-۶۱۷-۵۹۶	نسفی، عزیز الدین ۲۱-۴۰-۳۴-۲۱(دوبار)
نصرالدین محمد شریف بن محمد مقیم	-۳۱۷-۱۰۷-۷۳-۶۰-۵۲-۵۱
۲۸۸	-۵۶۵-۵۲۷-۴۶۰-۳۸۵
نصیر همدانی	-۶۲۶-۶۰۴-۵۹۵-۵۷۲
۵۶۰-۳۲	-۶۹۸-۶۷۵-۶۷۱-۶۴۲-۶۳۹

نصيري، محمد ابراهيم بن زين العابدين	٢٩٤
نطري طوسي، محمد رضا بن عبد الحسين	١٩٩
نطري، بدیع الزمان ابو عبدالله حسين بن ابراهيم	٢٩٣
نطري، محمود بن هدایت	٦٨٥
نطري، معین الدین	٤٤٩
نظام استرآبادی	٣٢١ - ١٥١
نظام الدين احمد بن عبدالله الشهيد	٥٥٤
نظام الدين احمد بن محمد بن احمد	٢٢٢
نظام الدين احمد بن محمد مقیم هروی	٤٤٨
نظام الدين احمد گیلانی	٥٠
	٣١٦ - ٢٨٨ - ٢٦٤ - ٢٤٢ - ٨٢ - ٥٢ -
	٥١٣ - ٤٢٥ - ٤٤٨ - ٤٥٥ - ٥٩٣ - ٥٦٦ - ٤٢٥ - ٧١٠ -
نظامي نيشابوري، حسن بن محمد	١١٨
نظر بن حسن گیلانی دیلمی	٦١٠
نظر على بن سلطان حافظ طالقاني	٥٣١
نظمي زاده	٥٦٢
نعماني، امام الدين بن شيخ ابو المكارم	٢٩٩
نعمت الله بن احمد بن قاضى مبارك رومى	٥٦٢
نعمت الله بن محمود نخجواني	٤١٥
نعمت الله بن مغيث الدين محمد بن فخر	
الدين مبارکشاه	٨٨
نعمت الله شوشترى جزايри	٤٩٧
نعمت الله محترم بخارى	١٧٧
بير جندى	١٥٩ - ١٠٩
نظام الدين عشرت سيالكوتى قرشى	٤٢٩
نظام الدين علي موسوى	٢٢٢
نظام الدين غريب يمنى	٥٥٧
نظام الدين محمد حسین شیرازی	٦٧٧
نظام الدين مرتضى بن محمد حسن شيخ الاسلام رشتى	٢٦٣
نظام الدين يحيى بن صالح بن احمد	٢٥١
نظام العلماء تبريزى، سید محمد رفیع	٥٦٦ - ٢٥٩
نظام الملك طوسي	٣٩١ - ٢٩٣ - ١٩٢ - ١١٥
نظام شامي	٤٥٥ - ٣٤٥
نظام على شاه كرماني	٢٣٥
نظامي، عبدالواسع	٦٥٢
نظامي عروضي	٢٤٣
نظامي گنجوي	٢٦٩ - ١١٣ - ٦٤ - ٥٣

۳۰۰	نقیب‌المالک، میرزا احمد	۵۸-۵۰-۴۶	نعمت‌الله ولی
۳۰۰	نقیب شیرازی	-۱۰۶-۹۵-۸۳-۷۴-۶۸-۵۹-	
۱۲۵-۱۵۱	نواب‌شیرازی، علی‌اکبر	-۱۰۸- (دوار)	(دوار)
۵۶۹	نوازش خان	-۲۱۰-۱۹۷-۱۶۸-۱۶۷-	(دوار)
۲۲۱	نوازشعلی خان هندی	-۲۱۴-۲۸۶-۲۸۰-۲۶۲-۲۲۱	
۱۷۹	نوای‌همدانی، حسین	-۲۸۸-۳۸۴-۳۴۰-۳۲۸-۳۲۶	
۶۸۹-۶۸۸	نور‌الاصفیاء‌اورنگ‌آبادی	-۴۹۸-۴۷۷-۴۷۵-۴۱۳-۴۰۵	
۳۵۰	نور‌الحق‌مشرقی‌دهلوی	-۵۲۸-۵۶۵-۵۲۶-۵۱۴-۵۰۴	
۱۸۳	نور‌الدین بن سید نعمت‌الله شوشتاری	-۶۵۱-۶۴۷-۶۴۰-۵۸۶-۵۸۴	
۵۳۰	نور‌الدین عبدالرحمن اسفراینی	۷۰۶-۶۸۶-۶۸۲-۶۶۲-۶۵۵	
۱۰۲	نور‌الدین عبدالرحمن جامی		
-۷۱۰-۶۸۵-۲۴۴-۲۰۲-۱۱۲			
۵۱۲	نور‌الدین محمد		
	نور‌الدین محمد اخباری‌کاشانی	۶۸۱-۳۰۵-۶۰۳-۶۲۷- (دوار)	(دوار)
۵۳۲-۱۸۳		۶۹۶-۱۲۳	نعمت‌خان عالی
۶۶	نور‌الدین محمد بن عبدالله حکیم	۵۰۹	نقشبند، بهاء‌الدین
۵۷۴-۲۰۹	نور‌الدین محمد بن مرتضی بن محمد مؤمن کاشانی	۸۶	نقشعسلی
۲۱۹	نور‌الدین محمد عبد الله عین‌الملک شیرازی	۶۶۵	نقطوی پسیخانی، محمود
۱۳۵	نور‌الدین محمد نجیب کاشانی	۴۷۳	نقوی، غلامعلی خان
۵۷۲	نور‌الله آشپزباشی	۶۰۰-۱۰۰	نقوی فخری مدارسی، عبدالقدادر
-۱۶۷-۵۵	نور‌الله شوشتاری	۶۸۰	نقوی لکهنوی، سیدعلی‌بن سید دلدار علی
۵۷۶-۲۳۱			نقوی نصیرآبادی، سیدمحمد‌هادی‌بن
۶۵۹	نور‌الدین محمد کازرونی	۵۲۶	مهدی‌بن دلدار علی
۴۴۲	نورانی، محمدآشوب	۶۱۰	نقیب

۴۴۹	نیمده‌ی، عبدالکریم بن محمد	-۲۰۲-۸۱	نوربخش، سید محمد
۵۴۵	نیه نراین	۶۷۱-۵۲۷-۳۸۲-۳۱۹	
	«۹»	۲۹۴	نوربخشی، محمد بن ناصر الحق
۵۴۶	واجد علی خان	۲۱۸-۲۰۰-۲۵	نورعلیشاه طبیسی
۵۴۶	واحد قمی، محمد علی	۵۲۲-۴۰۹-۳۹۴-۳۲۳-۲۲۹-	نورعلیشاه همدانی
۱۱۱	وارث، محمد	۳۶۹-۱۶۰-۷۵	نوروزعلی بسطامی
۱۳۶	وارد تهرانی، محمد شنیع	۷۰۰-۵۶۶-	
	۱۲۴-۱۲۳-۶۰۲-۶۰۳-	۴۹۰	نوروزعلی بن محمد باقر
۱۷۹	وارسته	۴۱۷-۳۲۱-۳۱۳-۲۴۹	نوری، علی
۳۸۸	واسطی بلگرامی، امیر حیدر	۵۶	نوری، محمد تقی
۴۹۱	واسعی، محمد بن محمد	۶۹۰	نوری، محمد رفیع بن حاجی علیرضا
۲۳۵	واصف سلامی	۶۷۳	نوری، میرزا حسین
۶۲۴	واصف مدرسی، محمد مهدی	۶۷۳	نوری جهان
۶۲۴	واصفی هروی، زین الدین محمودین	۵۶۶-۹۴	نوری طبری، میرزا حسین بن محمد تقی
۹۴	عبدالجلیل	۳۸۹	نوعی خبوشانی
۱۱۹	واضخ، مبارک الله	۱۵۶	نهانی جامی
۵۷۹	واعظ اصفهانی، نور الدین محمد بن ابو القاسم حبیب الله	۳۲۰	نهروانی، صدیق
۵۱۲	واعظ بیرجندی، عبداللطیف بن شمس الدین علی	۶۴۹	نیاز
۷۰۹	واعظ تبریزی، محمد باقر	۵۰۴-۳۷۸	نیازشیرازی، میر سید علی
۴۴	واعظ خلخالی	۴۲۸-۲۳۶	نیازی حجازی
۴۵۰	واعظ رازی، محمد قاسم	۴۴۶	نیز بروجردی
	واعظ سبزواری، اسماعیل بن علی	۱۴۰	نیکپسی بن مسعود بن محمد بن مسعود
۶۵۷-۲۲۱	واعظ سپاهانی، محمد صادق بن محمد	۷۷	نیمده‌ی، شرف الدین محمد بن علی

۴۶۵	وحیدی بیهقی	۴۷۶	باقر حسینی
۶۳۰ - ۲۲۹	وحیدی تبریزی	واعظ قزوینی، میزان محمد رفیع	
۴۲۹	وحیدی قمی	۳۱۱ - ۲۹۵ - ۲۶۶ - ۳۰	واعظ کاشفی، کمال الدین حسین
۱۶۲	ورارودی	- ۲۶ - ۴۲	- ۲۳۳ - ۲۲۰ - ۹۲ - ۷۶
۶۰۵	واراوینی، سعد الدین	- ۴۲۶ - ۳۸۷ - ۳۲۸ - ۳۱۴	- ۴۷۴
۲۲۵	ورداری رومی، بوسف بن محمد	- ۵۶۵ - ۵۶۴ - ۵۵۵ - ۵۵۴ - ۴۸۶	- ۵۶۵ - ۵۶۴ - ۵۵۵ - ۵۵۴ - ۴۸۶
۵۶۴	ورکانی، عبدالملک	- ۶۴۶ - ۶۲۲ - ۵۹۳ - ۵۹۲	- ۶۴۶ - ۶۲۲ - ۵۹۳ - ۵۹۲
۴۶۴	ورنوس فادران، محمد اشرف	وزیر دفتر آشتیانی، میرزا هدایت الله	وزیر دفتر آشتیانی، میرزا هدایت الله
۵۲۹	وزیر علی عربتی عظیم آبادی	۶۸۵ - ۶۶۴ - ۶۵۸	۶۸۵ - ۶۶۴ - ۶۵۷
۳۴۲	وزیر نظام نوری، میرزا فضل الله	واعظ کچوری تهرانی، باقر بن اسماعیل	
۶۲۵	وزیری، احمد علی خان بن علی محمد	۴۲۴	واعظ گیلانی، عبدالوحید بن نعمت الله
۱۷۴	خان	یعیی	یعیی
۱۴۰	وزیری کرمانی، احمد علی	۳۴۳	واله داغستانی، علیقلی خان
۲۲۷	وصاف، محمد رضا بن جعفر	۲۷۷	واله قزوینی، محمد یوسف
۲۴۰	وصاف الحضره	۳۷۳	والی خان
۱۸۱ - ۱۴۱	وصال شیرازی	۶۶۴	وامق زاده
۴۹۲ - ۴۳۴ - ۹۸	وصلی تهرانی، محمد طاهر	۶۸۳	وجیه الدین گوپاموی شهروردی
۲۲۱	وطواط، رشید الدین	۴۳۰	وحدت هندی
۷۳ - ۶۶ - ۳۰	۶۷۲ - ۱۵۲ - ۶۵۱ - ۴۹۷ - ۲۵۱ - ۴۹۲ - ۹۸	۶۶۹ - ۴۹۲ - ۲۷۷	وحشی بافقی
۴۸۰	وفا	۳۴۱	وحید الدین ابوالحسن محمد
۵۷۰	وفای زواره‌ای، میرزا سید محمد علی	۴۹۸	وحید بهبهانی، آقا محمود بن محمد علی
۵۶۶	وفای قمی	۳۴۲ - ۲۷۷	بن محمد باقر
۲۱۸	وفای هندوی	۵۴۴ - ۴۸۵ - ۴۶۰ - ۴۵۹ - ۴۲۸	وحید قزوینی، محمد طاهر
۱۲۱ - ۱۱۵	وقار شیرازی، میرزا الحمد	۶۶۸ -	
۶۵۸ - ۶۰۶ - ۵۸۶ - ۳۲۲ - ۲۷۲ -			

۶۵۴	هاشمی عباسی ذفو ای، اسدالله	وقاری یزدی طبی
۲۱	هبة الله حسینی	وقایع نگار
۲۰۹	هبة الله شاه‌میری شیرازی	وقایع نگار، عبدالعلی
-۵۸-۳۴	هدایت، رضاقلی خان	وقایع نگار، میرزا محمد صادق
۲۶۷-۸۸-۷۹-۷۶ (دو بار)		وقایع نگار شیرازی
-۵۴۵-۵۰۳-۳۷۱-۳۴۴-۳۳۸-		وقایع نگار کردستانی، میرزا علی ابر
۶۵۶-۵۸۱-۵۵۹		۲۵۵
۳۸	هدایت‌علی شاه ترمذی	وقوعی، مید محمد شریف
۲۴۳	هرچر اندرس	وکیل احمد اسکندرپوری
۵۷۸	هر سکه رای بن جیون داس	وای الله بن عبدالرحمان دهلوی
۴۶	هر کرن بن متهر اداس کتبه مولتانی	ولی سرهنگی
۱۲۷	هر نام سنکه	« ۵ »
۲۹۸	هرندی اصفهانی، عبدالله بن محمد هادی	هاتفی عبداله -۱۱۴ -۲۰۶ -۴۰۱
۲۲۳	هر روی خراسانی، عباس بن محمد حسین	-۵۶۷ -۴۳۱
۵۱۰	هر روی قاینی، محمد صالح بن محمد بن محمد صالح	هادی بن محمد رضا بن محمد هاشم یزدی
۵۱۰	هزار جریبی، محمد کاظم بن محمد شفیع	۲۷۴
-۳۰-۲۵	-۶۵-۶۴-۹۷-۱۴۸	هادی بن محمد صالح شیرازی
۷۰۷-۶۲۱-۵۲۱-۲۲۴-۱۷۱		هادی سبزواری
۴۰۱	هزار جریبی مازندرانی، طوفان	۷۰۷-۷۰۵-۴۱۷-۳۲۲-۵۱
۳۹	هزاری، شیر محمد	هادی مترجم
۱۷۵	هفت قلمی دهلوی، غلام محمد	۱۶۵ هاشم بن حسن
۲۶۲	هلاکو میرزای قاجار	هاشمی دهلوی، عبدالرحمان شاهنواز
۴۳۹-۴۰۴	هلالی جغتاوی	خان
		۵۹۷ هاشمی سنديلوی، احمد علی خان
		۵۹۴ هاشمی عباسی، مصطفی بن خالقداد
		۲۱۲

۲۴۱-۲۹۴	یحیی سیبک نیشاپوری	۶۱۱	هما
۴۱۵	یحیی خلوتی شیروانی	۴۳۵	همام تبریزی
۷۰۵	یحیی کافرا	۱۶۳	هما مرزوی، محمد صادق
۱۲۰	یزدی بیرجندي، احمد		همايون میرزا حشمت فاجار
۶۵۸	یزدی حایری، حسن بن علی	۷۱۹-۵۴۹	
۱۷۱	یزدی عقدایی، محمد جعفر بن علی	۵۲۱	همت خان محمد مراد
۴۲	یزدی محرر، محمد علی		همدانی اورنگ آبادی، منعم خان
۱۵۵	یعقوب بن حسن بن شیخ	۶۸۱	همدانی شیخی، محمد باقر
۱۹۹	یعقوب بن عثمان چرخی		همدم برهانپوری، محمد تقی
۴۱۶	یعقوب بن علی	۵۶۳	
۵۶۱	یعقوب بن محمد چرخی		همیارپوری، عبدالکریم بن قاضی راجن
۳۲۵	یعقوب بن موسی مقتطب	۷۸	
۵۹۵	یعقوب شاه نورانه		هندو شاه استرآبادی، محمد قاسم بن
۶۰۹	یعقوب شریف کشمیری	۲۹۱	غلامعلی
۶۲۸	یعقوب صوفی کشمیری	۱۴۴	هندو شاه نخجوانی
	یغمای جندقی	۳۸۱-۲۵۵	هندی
۵۱۲-۴۴۱-۳۶۸-۲۷۳		۲۴	هوگلی، محمد صادق خان
۵۴۲	یکتای لاهوری، احمد یارخان		«ی»
۴۱۹	یوسف بن مانع قرشی		یار احمد بن حسین رشیدی تبریزی
۲۶۱	یوسف بن محمد کیلانی	۴۵۱	
۶۷	یوسف عروضی نیشاپوری		یار علی بن عبدالله تبریزی شهرازی
۵۰۲	یوسفعلی بن محمد حسینی جرجانی	۵۶۲	
۱۷۹	یوسفعلی خان	۵۱۶	یار محمد بن خداداد سمرقندی
۲۵۴	یوسفعلی خان بن غلامعلی خان	۴۷۹	یحیایی، محمد علیم
۱۵۷	یوسف گدا	۵۰۳	یحیی بن احمد احمدی کرمانی
		۳۹۲	یحیی حصاری

فهرست صاحبان آثار

۸۲۳

یوسفی شیروانی، علی ۲۸۸
یوسفی طبیب هروی ۷۶-۹۳
۲۹۸-۲۳۵-۲۳۲-۲۲۰ (دوبار)
۴۷۲-۴۹۷-۴۰۱-۵۷۲

فهرست برخی از منابع و مأخذ

- ۱ - احوال و آثار نصیرالدین طوسی - تألیف : مدرس رضوی - بنیاد فرهنگ ایران .
- ۲ - ادبیات فارسی بر مبنای تأثیف استوری(۲ جلد) - ترجمه یو.ا.بر گل مترجمان : یحیی آرین پور ، سیروس ایزدی ، کریم کشاورز- تحریر: احمد منزوی - مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی ۱۳۶۲ .
- ۳ - ارزش میراث صوفیه - تألیف: عبدالحسین زرین کوب - امیرکبیر
- ۴ - از سعدی تا جامی - تألیف: ادوارد براون - ترجمه و هواشی: علی اصغر حکمت - انتشارات ابن سینا ۱۳۵۱ .
- ۵ - از صبا تا نیما (۲ جلد) - تأثیف یحیی آرین پور - شرکت سهامی کتابهای چیزی - چاپ چهارم ۱۳۵۵ .
- ۶ - برهان قاطع (جلد اول) - تأثیف محمدحسین بن خلف تبریزی - به اهتمام : دکتر محمدمعین - امیرکبیر ۱۳۵۷ .
- ۷ - بزرگان شیراز - تألیف : رحمت الله مهران - انجمن آثار ملی
- ۸ - تاریخ ادبیات ایران (جلد چهارم) - تألیف: ادوارد براون - ترجمه: رشید یاسی - انتشارات ابن سینا .
- ۹ - تاریخ ادبیات ایران (از منایی تا سعدی) - تألیف : ادوارد براون - ترجمه غلامحسین صدری افشار - انتشارات مروارید ۱۳۵۱ .

- ۱۰ - تاریخ ادبیات ایران (از فردوسی تا سعدی) - تألیف ادوارد براؤن - ترجمه و حواشی : فتح‌الله مجتبایی - انتشارات مروارید ۱۳۴۱.
- ۱۱ - تاریخ ادبیات ایران - تألیف : رضا زاده شفق - ۱۳۵۲.
- ۱۲ - تاریخ ادبیات در ایران (۵ جلد) - تالیف : دکتر ذبیح‌الله صفا - چاپ ابن سینا، دانشگاه تهران و شرکت مؤلفان و مترجمان.
- ۱۳ - تاریخ ادبی ایران - تألیف : ادوارد براؤن - ترجمه : علی پاشا صالح امیرکبیر ۱۳۵۶.
- ۱۴ - تاریخ تذکره‌های فارسی (۲ جلد) - تألیف : احمد گلچین معانی - دانشگاه تهران ۱۳۴۸.
- ۱۵ - تاریخ مغول در ایران - تألیف : عباس اقبال - امیرکبیر - چاپ دوم ۱۳۴۱.
- ۱۶ - تاریخ نظم و نثر در ایران و در زبان فارسی (۲ جلد) - تألیف : سعید نفیسی - کتابفروشی فروغی ۱۳۴۴.
- ۱۷ - تذکره بیمانه - تألیف : احمد گلچین معانی - دانشگاه مشهد ۱۳۵۹.
- ۱۸ - تذکره میخانه - تألیف : ملا عبدالنبی فخر الزمانی قزوینی - به اهتمام احمد گلچین معانی - انتشارات اقبال ۱۳۴۰.
- ۱۹ - تذکره نویسی فارسی در هند و پاکستان - نگارش : سید علیرضا نقوی مؤسسه مطبوعاتی علمی ۱۳۴۳.
- ۲۰ - جستجو در احوال و آثار فرید الدین عطار نیشابوری - تألیف : سعید نفیسی - کتابفروشی اقبال ۱۳۲۰.
- ۲۱ - حماسه سرایی در ایران - تألیف : دکتر ذبیح‌الله صفا - انتشارات امیرکبیر - چاپ سوم ۱۳۵۲.
- ۲۲ - راهنمای ادبیات فارسی - تألیف : زهراء خانلری (کیا) - ابن سینا ۱۳۶۱.
- ۲۳ - رسائل سید نورالله شاه نعمت‌الله ولی (۴ جلد) - به کوشش : جواد نوربخش - خانقاہ نعمت‌اللهی.
- ۲۴ - روضة الصفات - اثر : عبدالی پیغمبر شیرازی - ترتیب و متن و مقدمه : ابوالفضل هاشم اوغلی رحیموف - مسکو ۱۹۷۶.

- ۲۵ - ریحانةالادب (۸ جلد) - تأليف: میرزا محمد علی مدرس - چاپ سوم.
- ۲۶ - مبک شناسی (۳ جلد) - تأليف محمد تقی بهار - جیهی .
- ۲۷ - غزالی نامه - تأليف : جلال الدین همایی
- ۲۸ - فرهنگ ایران زمین (دوره ۲۵ جلدی) - صاحب امتیاز: ایرج افشار.
- ۲۹ - فرهنگ فارسی - تأليف : دکتر محمد معین - امیر کبیر ۱۳۵۸
- ۳۰ - فرهنگ‌گنامه‌های عربی به فارسی - نگارش : ع. منزوی - دانشگاه
تهران ۱۳۳۷ .
- ۳۱ - فرهنگ نظام - تأليف : آقا سید علی (داعی الاسلام) - حیدرآباد دکن
۱۳۵۷ ه. ق. (جلد پنجم).
- ۳۲ - فرهنگ‌گنویسی فارسی در هند و پاکستان - تأليف : دکتر شهریار نقوی
۱۳۴۱ .
- ۳۳ - فهرست انتشارات بنیاد فرهنگ ایران - بهار ۱۳۵۵ .
- ۳۴ - فهرست کتابخانه اهدایی آقای سید محمد مشکوک به کتابخانه دانشگاه
تهران (ج ۲۶) گرد آور نده: ع. منزوی - دانشگاه تهران .
- ۳۵ - فهرست کتابخانه دولتی تبریز - نویسنده: محمد نجف‌جانی ۱۳۲۹
- ۳۶ - فهرست کتابخانه ملی تبریز (۲ جلد) - نگارش: میرودود سید یونسی
تبریز ۱۳۴۸ و ۱۳۵۰ .
- ۳۷ - فهرست کتابهای چاپی فارسی (۲ جلد) - گرد آور نده - خانه‌ها مشار
بنگاه ترجمه و نشر کتاب .
- ۳۸ - فهرست میکروفیلمهای کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران (۲ جلد) - آليف
محمد تقی دانش بزوه .
- ۳۹ - فهرست نسخه‌های خطی دو کتابخانه مشهد (مدرسه نواب - آستان قدس)
نوشته کاظم مدیر شانه چی، عبدالله نورانی ، تقی ییش - انتشارات
فرهنگ ایران زمین ۱۳۵۱ .
- ۴۰ - فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دانشکده ادبیات و علوم انسانی
دانشگاه مشهد - تأليف: محمود فاضل ۱۳۵۴ .
- ۴۱ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی (۶ جلد) - تأليف: احمد منزوی -

مؤسسه فرهنگی منطقه‌ای .

- ۴۲ - فهرست نسخه های خطی کتابخانه گنج بخش (۴ جلد) - تألیف: احمد منزوی - مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان .
- ۴۳ - گنج سخن (۳ جلد) - تألیف: ذبیح‌الله صفا - دانشگاه تهران.
- ۴۴ - گنجینه سخن (۵ جلد) - تألیف: ذبیح‌الله صفا - دانشگاه تهران.
- ۴۵ - لغتنامه دهخدا (مقدمه) .
- ۴۶ - مجموعه آثار فارسی احمد غزالی - به کوشش: احمد مجاهد - دانشگاه تهران .
- ۴۷ - هزارسال نثر فارسی (۵ جلد) - تألیف: کریم کشاورز - انتشارات جیبی

A Bibliography of Persian Books

From:921 To 1921

By:M.Modaberi

VEES Publication
Tehran,Iran P.O.Box 15745-397